

● **PRAKTIČNI PRIRUČNIK
ZA DJELATNIKE KOJI
RJEŠAVAJU ZAHTJEVE U
SKLADU S
KONVENCIJOM O
UZDRŽAVANJU DJECE IZ
2007.**

**PRAKTIČNI PRIRUČNIK ZA DJELATNIKE KOJI RJEŠAVAJU
ZAHTJEVE U SKLADU S
KONVENCIJOM O UZDRŽAVANJU DJECE IZ 2007.**

Published by
The Hague Conference on Private International Law
Permanent Bureau
Churchillplein 6b
2517 JW The Hague
The Netherlands

Telephone: +31 70 363 3303
Fax: +31 70 360 4867
E-mail: secretariat@hcch.net
Website: www.hcch.net

© Hague Conference on Private International Law 2013

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any way or by any means, including photocopying or recording, without the written permission of the copyright holder.

The layout and translation (with the exception of English and French) and the distribution of the “Practical Handbook for Caseworkers under the 2007 Child Support” in all official languages of the European Union was made possible through the generosity of the European Commission/DG Justice.

Official versions of this publication are available on the website of the Hague Conference on Private International Law (<www.hcch.net>) in English and French. Translations of this publication in other languages have not been reviewed by the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.

ISBN 978-92-79-56689-9

Sadržaj

Uvod	11
A. Što je obuhvaćeno ovim Priručnikom (a što nije)	11
B. Kakva je struktura Priručnika	12
C. Kako se koristiti ovim Priručnikom	13
D. Ostali izvori informacija	13
E. Posljednji savjeti	14
Poglavlje 1. – Pregled zahtjeva koji se podnose u skladu s Konvencijom	15
I. Opis zahtjeva koji se podnose u skladu s Konvencijom	15
A. Pregled zahtjeva u skladu s Konvencijom	16
B. Zahtjev za posebne mjere	20
II. Utvrđivanje vrste zahtjeva	21
Poglavlje 2. – Objašnjenje pojmova	29
A. Svrha ovog poglavlja	29
B. Pojmovi koji se koriste u ovom Priručniku	29
Poglavlje 3. – Pitanja opće primjene	43
Dio 1. – Područje primjene Konvencije	43
I. Svrha ovog poglavlja	43
II. Područje primjene Konvencije	43
A. Općenito	43
B. Glavno područje primjene – obveze uzdržavanja	44
C. Ostali čimbenici na temelju kojih se utvrđuje primjenjivost Konvencije	49
Dio 2. – Pitanja zajednička svim zahtjevima iz Konvencije i zahtjevima za donošenje posebnih mjera	52
I. Jezik	52
A. Jezik zahtjeva i pismena	52
B. Jezik priopćenja	52
C. Iznimke u pogledu prijevoda	53
D. Kako to funkcionira u praksi	53
E. Ostali zahtjevi u vezi s pismenima	54
II. Zaštita osobnih i povjerljivih podataka	55
III. Učinkovit pristup postupcima i pravnoj pomoći	56
A. Pregled	56
B. Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći	58
IV. Posebne zadaće središnjeg tijela	66
V. Ostale haške konvencije	67
Poglavlje 4. – Obrada izlaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (članak 10. stavak 1. točka (a) i članak 10. stavak 2. točka (a))	70
I. Pregled i opća načela	70
A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev	71
B. Primjer predmeta	72
C. Tko može podnijeti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje?	72
D. Oспорavanje priznavanja i izvršenja	72
II. Postupak za obradu i ispunjavanje zahtjeva	73
A. Koraci u postupku ispunjavanja zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje	74
B. Postupak – korak po korak	75
III. Priprema potrebnih dokumenata za zahtjev	78
A. Općenito	78
B. Sadržaj zahtjeva (priznavanje ili priznavanje i izvršenje)	78
IV. Priznavanje i izvršenje – ostala pitanja	83
A. Ugovor o uzdržavanju	83
B. Uzdržavanje bračnog druga	85

C. Drugi oblici uzdržavanja članova obitelji	85
V. Ostala pitanja.....	86
A. Utvrđivanje gdje se nalazi tuženik.....	86
B. Priznavanje i izvršenje – učinak rezervi zamoljene države.....	86
VI. Dodatni materijali	87
A. Praktični savjeti	87
B. Savjeti i alati.....	88
C. Povezani obrasci	88
D. Odgovarajući članci Konvencije.....	88
E. Povezani odjeljci Priručnika	88
VII. Kontrolni popis – zahtjevi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje	89
VIII. Najčešća pitanja	89
Poglavlje 5. – Obrada ulaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje	92
I. Pregled i opća načela	92
A. Opća načela	92
B. Pregled postupka.....	93
C. Kada će se upotrebljavati taj zahtjev.....	95
D. Primjer predmeta.....	95
E. Tko može podnijeti zahtjev	96
II. Ukratko o postupku priznavanja i izvršenja	96
III. Postupci	98
A. Prethodna provjera ulaznih dokumenata koju izvršava središnje tijelo	98
B. Proglašenje izvršivosti ili registracija koje provodi nadležno tijelo.....	103
C. Priznavanje i izvršenje – ishod zahtjeva.....	107
D. Komunikacija sa državom moliteljicom	108
IV. Ostali aspekti: zahtjevi za priznavanje i za priznavanje i izvršenje	109
A. Zahtjevi za priznavanje koje podnosi obveznik uzdržavanja	109
B. Alternativni postupak za priznavanje i za priznavanje i izvršenje (članak 24.)	111
C. Ugovor o uzdržavanju	114
V. Priznavanje i izvršenje – ostala pitanja.....	115
A. Pravna pomoć	115
B. Pitanja izvršenja	115
C. Primjenjive iznimke i rezerve	115
VI. Dodatni materijali	116
A. Praktični savjeti.....	116
B. Savjeti i alati.....	116
C. Povezani obrasci	116
D. Odgovarajući članci Konvencije.....	117
E. Povezani odjeljci Priručnika	117
VII. Kontrolni popis – zahtjevi za priznavanje i izvršenje	117
VIII. Najčešća pitanja	118
Poglavlje 6. – Priprema izlaznih zahtjeva za izvršenje odluke koja je donesena ili priznata u zamoljenoj državi (članak 10. stavak 1. točka (b))	121
I. Pregled.....	121
A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev	121
B. Primjer predmeta.....	121
C. Tko može podnijeti zahtjev za izvršenje odluke o uzdržavanju?	122
D. Općenito – izvršenje, ne priznanje	122
II. Postupak za obradu i ispunjavanje zahtjeva	123
A. Postupci	123
B. Priprema izlaznog zahtjeva za izvršenje.....	125
C. Iznimke od općih postupaka.....	128
III. Dodatni materijali	128
A. Praktični savjeti	128
B. Povezani obrasci	129

C. Odgovarajući članci Konvencije.....	129
D. Povezani odjeljci Priručnika	129
IV. Kontrolni popis – izlazni zahtjev za izvršenje odluke donesene u zamoljenoj državi.....	129
V. Najčešća pitanja	130
Poglavlje 7. – Obrada ulaznih zahtjeva za izvršenje odluka donesenih ili priznatih u zamoljenoj državi	131
I. Pregled – ulazni zahtjevi za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi	131
A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev	131
B. Primjer slučaja	132
C. Važna razlika – zahtjevi za izvršenje vlastite odluke	132
II. Obrada zahtjeva za izvršenje	133
A. Dijagram	133
B. Pregled ulaznih dokumenata	135
III. Dodatni materijali	137
A. Praktični savjeti	137
B. Povezani obrasci	137
C. Odgovarajući članci	137
D. Povezani odjeljci Priručnika	137
IV. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za izvršenje	138
V. Najčešća pitanja	138
Poglavlje 8. – Izlazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju	139
I. Pregled.....	139
A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev	139
B. Primjer predmeta.....	140
C. Tko može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju?	140
D. Pokretanje postupka donošenja odluke – neka pitanja.....	141
E. Posebne okolnosti: zahtjevi za donošenje odluke ako je potrebno donijeti novu odluku zbog rezervi (članak 20. stavak 4.).....	142
F. Posebne okolnosti: zahtjevi za donošenje odluke ako je nova odluka potrebna jer priznavanje ili priznavanje i izvršenje nije moguće.....	142
II. Postupci za ispunjavanje i slanje zahtjeva.....	143
A. Pregled.....	143
B. Prethodni koraci	144
C. Pripremanje spisa za izlazni zahtjev za donošenje odluke.....	146
III. Dodatni materijali	150
A. Praktični savjeti	150
B. Povezani obrasci	150
C. Povezani članci Konvencije.....	151
D. Povezani odjeljci Priručnika	151
IV. Kontrolni popis – izlazni zahtjevi za donošenje odluke	151
V. Najčešća pitanja	152
Poglavlje 9. – Ulazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju	155
I. Pregled.....	155
A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev	155
B. Primjer predmeta.....	155
C. Tko može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju?	156
D. Donošenje odluke o uzdržavanju kada postojeću odluku nije moguće priznati.....	156
II. Rješavanje ulaznih zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju	157
A. Općenito.....	157
B. Dijagram	158
C. Koraci u postupku donošenja odluke	159
III. Dodatni materijali	165
A. Praktični savjeti	165

B. Povezani obrasci	165
C. Odgovarajući članci Konvencije.....	165
D. Povezani odjeljci Priručnika	165
IV. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za donošenje odluke.....	166
V. Najčešća pitanja	166
Poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju	168
I. Pregled.....	168
A. Izvršenje odluke u skladu s Konvencijom	168
II. Postupci izvršenja u skladu s Konvencijom	169
A. Općenito.....	169
B. Žurno izvršenje	170
C. Mjere za izvršenje.....	170
D. Plaćanja	172
E. Pitanja izvršenja	173
III. Dodatni materijali	177
A. Praktični savjeti	177
B. Povezani članci Konvencije.....	177
C. Povezani odjeljci Priručnika	177
IV. Najčešća pitanja	178
Poglavlje 11. – Zahtjevi za izmjenu odluke (članak 10. stavak 1. točke (e) i (f) i članak 10. stavak 2. točke (b) i (c)).....	179
I. Pregled – izmjena odluka o uzdržavanju	179
A. Općenito.....	179
B. Kada je moguće podnijeti izravni zahtjev za izmjenu i je li moguće podnijeti zahtjev u skladu s Konvencijom?	180
II. Primjeri	182
A. 1. primjer: Obveznik uzdržavanja napustio je matičnu državu, uzdržavana osoba nije	182
B. 2. primjer: Uzdržavana osoba napustila je matičnu državu, a obveznik uzdržavanja nije	187
C. 3. primjer: uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja preselili su se iz matične države i imaju boravište u drugim državama	191
D. 4. primjer: obje su stranke napustile matičnu državu i sada imaju boravište u istoj državi	195
E. Dobra praksa u zahtjevima za izmjene	196
III. Dodatni materijali	197
A. Povezani članci Konvencije.....	197
B. Povezani odjeljci Priručnika	197
Poglavlje 12. – Postupci izmjena – ulazni i izlazni	198
Dio I. – Postupci za izlazne zahtjeve za izmjene	198
I. Pregled.....	198
A. Uloga središnjeg tijela	198
B. Postupak – dijagram	199
C. Objašnjeni postupci.....	201
II. Prikupiti potrebne dokumente.....	203
A. Općenito.....	203
B. Ispunjavanje obrasca zahtjeva (izmjena odluke).....	203
C. Ispunjavanje dodatnih dokumenata	204
III. Kontrolni popis – izlazni zahtjevi za izmjene.....	206
Dio II. – Postupci za ulazne zahtjeve za izmjene.....	206
I. Pregled.....	206
II. Postupci	206
III. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za izmjene	209

Dio III. – Pitanja zajednička ulaznim i izlaznim zahtjevima za izmjene	209
I. Dodatni materijali	209
A. Praktični savjet za sve zahtjeve ili zahtjeve za izmjene	209
B. Povezani obrasci	210
C. Povezani članci Konvencije	210
D. Povezani odjeljci Priručnika	210
II. Najčešća pitanja	210
Poglavlje 13. – Ispunjavanje izlaznih zahtjeva za posebne mjere	213
I. Pregled – zahtjevi za posebne mjere	213
A. Kada će se podnositi ovaj zahtjev	213
B. Primjer predmeta	214
C. Tko može predati zahtjev?	214
D. Dijagram	214
II. Postupci	216
A. Utvrditi kontekst zahtjeva	216
B. Ako se zahtjev podnosi u kontekstu mogućeg zahtjeva u skladu s Konvencijom (članak 7. stavak 1.)	216
C. Ako se zahtjev podnosi u kontekstu postupka s međunarodnim elementom (članak 7. stavak 2.)	217
D. Jesu li dokumenti potpuni?	218
E. Poslati zamoljenoj državi	219
III. Ostala pitanja	219
A. Troškovi	219
B. Zaštita osobnih podataka	220
IV. Dodatni materijali	220
A. Praktični savjeti	220
B. Povezani obrasci	220
C. Povezani članci Konvencije	221
D. Povezani odjeljci Priručnika	221
V. Kontrolni popis – izlazni zahtjev za posebne mjere	221
VI. Najčešća pitanja	222
Poglavlje 14. – Rješavanje ulaznih zahtjeva za posebne mjere	223
I. Pregled – zahtjevi za posebne mjere	223
A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev	223
B. Primjer predmeta	224
C. Tko može podnijeti zahtjev?	224
D. Dijagram	224
II. Postupci	226
A. Potvrditi primitak zahtjeva	226
B. Planira li se podnošenje zahtjeva u skladu s Konvencijom?	226
C. Ako se zahtjev za donošenje posebnih mjera odnosi na planirani zahtjev u skladu s Konvencijom (članak 7. stavak 1.)	226
D. Ako se zahtjev odnosi na predmet u državi moliteljici koji sadržava međunarodni element (članak 7. stavak 2.)	228
E. Izvijestiti državu moliteljicu o stanju	228
III. Ostala pitanja	229
A. Troškovi	229
IV. Dodatni materijali	229
A. Praktični savjeti	229
B. Povezani obrasci	230
C. Povezani članci Konvencije	230
D. Povezani odjeljci Priručnika	230
V. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za posebne mjere	230
VI. Najčešća pitanja	231

Poglavlje 15. – Ispunjavanje obrazaca	232
I. Ispunjavanje obveznih obrazaca potrebnih za sve zahtjeve	232
A. Obrazac za slanje	232
B. Obrazac potvrde o primitku	235
II. Upute za ispunjavanje preporučenih obrazaca zahtjeva	236
A. Preporučeni obrazac zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje	237
B. Preporučeni obrazac zahtjeva za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi	242
C. Preporučeni obrazac zahtjeva za donošenje odluke	245
D. Preporučeni obrazac zahtjeva za izmjenu odluke	250
III. Upute za ispunjavanje dodatnih obrazaca	254
A. Obrazac o financijskoj situaciji	254
B. Potvrda o pravovremenoj obavijesti	256
C. Potvrda o izvršivosti odluke	256
D. Sažetak odluke	257
E. Izračun zaostalih plaćanja	257
F. Isprava u kojoj je objašnjen način prilagodbe	257
G. Dokaz o naknadama ili pravo na djelovanje (javno tijelo)	257
H. Izvješće o napretku	258
IV. Kontrolni popis – dokumenti koje treba priložiti uz izlazne zahtjeve u skladu s Konvencijom	258
A. Zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje	259
B. Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi	261
C. Zahtjev za donošenje odluke	262
D. Zahtjev za izmjenu odluke	263
V. Ispunjavanje obrazaca za izravni zahtjev za priznavanje i izvršenje	264
Dodatak – osnove za priznavanje i izvršenje odluke	265
Poglavlje 16. – Izravni zahtjevi nadležnim tijelima	267
I. Uvod	267
A. Primjer predmeta	268
B. Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom	268
II. Izravni zahtjevi za priznavanje i izvršenje	268
A. Izlazni izravni zahtjevi (priznavanje i izvršenje)	268
B. Ulazni izravni zahtjevi (priznavanje i izvršenje)	270
III. Izravni zahtjevi za donošenje i izmjenu odluka	271
IV. Dodatni materijali	271
A. Praktični savjeti	271
B. Povezani obrasci	272
C. Povezani članci Konvencije	272
V. Najčešća pitanja	272

Popis slika

Slika 1.:	Tablica zahtjeva	16
Slika 2.:	Mogući zahtjevi ako odluka o uzdržavanju već postoji	22
Slika 3.:	Mogući zahtjevi ako ne postoji izvršiva odluka	23
Slika 4.:	Zahtjevi za izmjene koje podnosi uzdržavana osoba	25
Slika 5.:	Zahtjevi za izmjene koje podnosi obveznik uzdržavanja	27
Slika 6.:	Zahtjevi za posebne mjere	28
Slika 7.:	Utvrđivanje je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije	48
Slika 8.:	Pravna pomoć: zahtjevi za uzdržavanje djeteta koje podnosi uzdržavana osoba	59
Slika 9.:	Pravna pomoć: zahtjevi koji se ne odnose na uzdržavanje djeteta koje podnosi uzdržavana osoba	61
Slika 10.:	Pravna pomoć: zahtjevi obveznika uzdržavanja	63
Slika 11.:	Pravna pomoć: ocjena imovinskog stanja djeteta	65
Slika 12.:	Koraci u postupku ispunjavanja izlaznog zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje	74
Slika 13.:	Potrebni dokumenti – priznavanje i izvršenje	78
Slika 14.:	Dijagram ulaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (središnje tijelo)	97
Slika 15.:	Sadržaj zahtjeva za priznavanje i izvršenje	100
Slika 16.:	Koraci koje poduzima nadležno tijelo u postupku povodom zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (članak 23.)	103
Slika 17.:	Alternativni postupak za priznavanje i izvršenje – pregled	112
Slika 18.:	Postupci povodom izlaznog zahtjeva za izvršenje	124
Slika 19.:	Dijagram – pregled postupka za izvršenje zahtjeva	134
Slika 20.:	Popis obrazaca i dokumenata	135
Slika 21.:	Pregled – postupak povodom zahtjeva za donošenje odluke	143
Slika 22.:	Prethodni koraci u postupku podnošenja zahtjeva	144
Slika 23.:	Priprema zahtjeva za donošenje odluke	147
Slika 24.:	Tablica dokumenata – zahtjevi za donošenje odluka	149
Slika 25.:	Pregled postupka donošenja odluke	158
Slika 26.:	Početni pregled: zahtjevi za donošenje odluke	160
Slika 27.:	Pregled odredbi Konvencije koje se odnose na izvršenje	169
Slika 28.:	Zahtjevi za izmjene kada uzdržavana osoba ima boravište u matičnoj državi	183
Slika 29.:	Zahtjevi za izmjene kada obveznik uzdržavanja ima boravište u matičnoj državi	188
Slika 30.:	Zahtjevi za izmjene u slučajevima kada su obje stranke napustile matičnu državu i žive u različitim državama	192
Slika 31.:	Zahtjevi za izmjene u slučajevima kada su obje stranke napustile matičnu državu i nalaze se u istoj državi	195
Slika 32.:	Postupci za ispunjavanje i slanje zahtjeva za izmjenu	200
Slika 33.:	Dokumenti potrebni za zahtjev za izmjenu	203
Slika 34.:	Pregled koraka za ulazne zahtjeve za izmjene	207
Slika 35.:	Dijagram – obrada izlaznih zahtjeva za posebne mjere	215

Slika 36.:	Dijagram – obrada zahtjeva za posebne mjere	225
Slika 37.:	Tablica zahtjeva u skladu s člankom 10.	235
Slika 38.:	Tablica s dokumentima koji će biti uključeni u zahtjev za uzdržavanje ...	250
Slika 39.:	Dokumenti koje treba priložiti uz izlazni zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje.....	260
Slika 40.:	Dokumenti koje treba priložiti uz zahtjev za izvršenje.....	261
Slika 41.:	Dokumenti koje treba priložiti uz zahtjev za donošenje odluke	262
Slika 42.:	Dokumenti koje treba priložiti uz zahtjev za izmjenu	263
Slika 43.:	Pravna pomoć – izravni zahtjevi nadležnom tijelu	269

Uvod

1. *Haška konvencija od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja* važan je korak prema stvaranju ekonomičnog, pristupačnog i pojednostavljenog sustava za međunarodnu naplatu tražbina za uzdržavanje djece.
2. Djelatnici koji rješavaju predmete, podnose i rješavaju zahtjeve i surađuju s drugim državama na učinkovitom izvršenju odluka o uzdržavanju imaju glavnu ulogu u utvrđivanju i naplati međunarodnih tražbina za uzdržavanje. Svojom posvećenošću i opredijeljenošću za pomoć djeci i obiteljima oni osiguravaju uspješnu primjenu Konvencije.
3. Ovaj je Priručnik namijenjen tim djelatnicima. Napisan je kao pomoć djelatnicima koji rješavaju takve predmete u svim vrstama pravnih sustava bez obzira na to rade li u velikim državama u kojima postoje informacijski sustavi sa složenom tehnologijom, rješavaju li velik broj predmeta ili se nalaze u malim državama sa samo nekoliko predmeta. U njemu su opisani problemi i postupci u rješavanju međunarodnih predmeta.

A. Što je obuhvaćeno ovim Priručnikom (a što nije)

4. Svrha je ovog Priručnika pomoći djelatnicima koji rješavaju predmete u stvarnom upravljanju predmetima u skladu s Konvencijom. Važno je napomenuti da ovo nije pravni vodič za primjenu Konvencije, za odvjetnike, suce, donositelje odluka ili sudove. Budući da se ovaj Priručnik primjenjuje samo na međunarodne elemente predmeta iz Konvencije, njime nisu obuhvaćeni svi vidovi upravljanja međunarodnim predmetima. Na međunarodne predmete još uvijek se primjenjuju nacionalni postupci kao što su postupci za izvršenje.
5. Konvencija je rezultat pregovora koji su trajali četiri godine i u kojima je sudjelovalo više od 70 država. Tijekom pregovora raspravljalo se o raznim pitanjima te je sastavljen tekst Konvencije s kojim su se u konačnici svi složili. Detaljni opisi odredbi Konvencije i povijesti pregovora sadržani su sveobuhvatnom Obrazloženju Konvencije.¹ Obrazloženje služi kao pravna osnova i osigurava točno tumačenje svake odredbe Konvencije.
6. U ovom se Priručniku, s druge strane, daje praktično i operativno objašnjenje postupaka iz Konvencije te se opisuju načini rješavanja predmeta u praksi u skladu s Konvencijom. Osobe kojima je potrebno pravno tumačenje Konvencije morat će pročitati Obrazloženje i, s vremenom, sudsku praksu koja će nastajati u vezi s tumačenjem Konvencije.
7. Osim toga, primjena Konvencije morat će biti dopunjena nacionalnom praksom upravljanja predmetima uzdržavanja jer, kada jedna država prenese nadležnost za predmet na drugu državu, predmet uzdržavanja postaje dio nacionalne prakse te države i rješava se u skladu s tom praksom. Konvencija prvenstveno obuhvaća interakcije između država i protok predmeta i informacija među njima.

¹ A. Borrás i J. Degeling, Obrazloženje— *Konvencija o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja*, dostupno na web-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”.

8. Prema tome, u ovom Priručniku nisu sadržani odgovori ili savjeti za sva pitanja koja mogu nastati u međunarodnim predmetima. U nacionalnoj praksi i nacionalnom pravu svake države bit će utvrđeni, na primjer, svi dokumenti koji se moraju upotrijebiti za davanje obavijesti o primjeni Konvencije strankama ili oblik odluke o uzdržavanju. Prema tome, iako Priručnik može biti prvi izvor informacija za djelatnike koji rješavaju predmete u vezi s praktičnom primjenom Konvencije, on će se uvijek morati dopuniti razmatranjem nacionalne prakse i zakona u svakoj državi.

B. *Kakva je struktura Priručnika*

9. Ovaj priručnik nije knjiga koju treba pročitati od korica do korica ili od početka do kraja!
10. Podijeljen je na više dijelova te obuhvaća sve vrste zahtjeva koje je moguće podnijeti u skladu s Konvencijom. Budući da su u podnošenje svakog zahtjeva uključene dvije države – država pošiljateljica koja se naziva država moliteljica i država primateljica koja se naziva zamoljena država – svakoj je od njih posvećeno zasebno poglavlje. U poglavlju o „izlaznim” zahtjevima obuhvaćeni su postupci koje primjenjuje država moliteljica, a u poglavlju o „ulaznim” zahtjevima obuhvaćeni su postupci koje primjenjuje zamoljena država.
11. U svakom se poglavlju daje opis samog zahtjeva, kada ga je moguće upotrijebiti te primjeri predmeta i dijagrami, a opisani su i koraci u postupku rješavanja zahtjeva. Na kraju svakog poglavlja upućuje se na dodatne materijale te su navedena najčešća pitanja.
12. Postoji niz elemenata koji su zajednički svim zahtjevima i stoga su, kako bi se izbjeglo njihovo ponavljanje u svakom poglavlju, opisani u prvom dijelu Priručnika, u poglavljima 1. do 3. U tim su poglavljima ukratko opisane sve moguće vrste zahtjeva te se upućuje na odgovarajuće poglavlje Priručnika u kojem se nalazi detaljniji opis.
13. U uvodnim poglavljima navedeno je i područje primjene Konvencije – koje su vrste obveza uzdržavanja obuhvaćene Konvencijom, a koje nisu – i objašnjenja o mogućim proširenjima ili ograničenjima područja primjene Konvencije. Na kraju su navedena opća pitanja, kao što je važnost zaštite osobnih podataka i pružanje učinkovitog pristupa postupcima i pravnoj pomoći u odnosu na zahtjeve koji se podnose u skladu s Konvencijom.
14. U poglavlju 2. opisani su najčešće korišteni pojmovi u ovoj Priručniku. To nisu pravne definicije. Neki su pojmovi definirani u samoj Konvenciji u kojoj je predviđeno i da „prilikom tumačenja vodi se računa o njezinu međunarodnom karakteru i potrebi za promicanje ujednačenosti primjene”.²
15. Objašnjenja u poglavlju 2. uključena su kako bi se djelatnicima koji rješavaju zahtjeve pomoglo da razumiju jezik i namjeru Konvencije, a posebno u onim područjima u kojima su korišteni pojmovi ili riječi prilično drukčiji od onih koji bi se mogli koristiti u nacionalnom pravu ili praksi. U pojedinim poglavljima upućuje se na ta objašnjenja u tekstu poglavlja kao pomoć djelatnicima koji moraju primjenjivati odredbe Konvencije.
16. Naposljetku, u poglavlju 15. sadržane su upute za ispunjavanje preporučenih obrazaca za zahtjeve u skladu s Konvencijom.

² Članak 53.

C. Kako se koristiti ovim Priručnikom

17. Ako niste upoznati s predmetima u skladu s Konvencijom prvo biste trebali pročitati poglavlje 1. – Pregled zahtjeva koji se podnose u skladu s Konvencijom. U njemu su objašnjene različite vrste zahtjeva dostupne u skladu s Konvencijom te se upućuje na odgovarajući dio Priručnika.
18. Zatim pređite na poglavlje 3. i provjerite je li pitanje uzdržavanja u okviru područja primjene Konvencije. Ako nije, postupci iz ovog Priručnika i Konvencije neće se primjenjivati. Ako je pitanje u okviru područja primjene Konvencije, pređite na poglavlje o odgovarajućem zahtjevu i pratite ulazne ili izlazne postupke.

D. Ostali izvori informacija

19. Prethodno navedeno Obrazloženje najopsežniji je izvor informacija o tekstu Konvencije. Ako imate pitanje o predmetu iz područja primjene Konvencije na koje niste dobili odgovor u ovom Priručniku, pogledajte odgovarajući članak Konvencije i zatim odgovarajući odjeljak Obrazloženja. Primijetit ćete da se na velik broj tehničkih pitanja koja nisu obuhvaćena Priručnikom daje odgovor u Obrazloženju. Uz Obrazloženje postoji i velik broj pripremljenih dokumenata i izvješća s pozadinskim i tehničkim podacima na koje se upućivalo i oslanjalo za vrijeme pregovora o Konvenciji. Ta su izvješća dostupna na *web*-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”.
20. Na pitanja koja se odnose na međunarodno pravo i praksu druge države u pitanjima uzdržavanja često se može odgovoriti upućivanjem na profil države koji je država potpisnica dostavila Stalnom uredu Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravom. U profilu države navedeni su podaci o mjerama za izvršenje, temelj za donošenje odluka o uzdržavanju i ograničenja u vezi s izmjenama te rješavaju li se zahtjevi u upravnom ili sudskom postupku. U profilu države nalaze se i podaci za kontakt i posebni zahtjevi koje ta država primjenjuje u odnosu na zahtjeve podnesene u skladu s Konvencijom. U profilu države dostupne su i poveznice na *web*-mjestu država ili slični izvorni informacija. Profil države dostupan je i na *web*-mjestu Haške konferencije.³
21. Naposljetku, djelatnici koji rade na tim predmetima trebali bi proučiti nacionalnu praksu i dokumente iz postupka i, ako je potrebno, pitanja pravnog tumačenja uputiti odgovarajućim izvorima pravnih informacija, kao što su pravni priručnici ili odvjetnici u njihovoj državi. Budući da mnoge države već imaju veliko iskustvo s rješavanjem međunarodnih predmeta uzdržavanja, u njima već postoji bogato iskustvo koje može djelatnicima služiti kao pomoć u obradi međunarodnih predmeta.

³ Neke države mogu odlučiti da se neće koristiti preporučenim obrascem za profil države. Međutim, u članku 57. propisano je da svaka država ugovornica mora Stalnom uredu dostaviti istu vrstu podataka. Ti će podaci biti dostupni i na *web*-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”.

E. Posljednji savjeti

22. Prolazeći kroz zahtjeve koje je moguće podnijeti u skladu s Konvencijom uočit ćete da se naglasak stavlja na jednostavnost postupka, brzo rješavanje zahtjeva, uporabu učinkovitih mjera izvršenja i održavanje redovite komunikacije među dvjema državama uključenima u rješavanje predmeta. To su zaista najvažniji ciljevi Konvencije i navedeni su u njezinu članku 1. Ako se primjenom Konvencije mogu ostvariti ti ciljevi, to će imati jasne i dugotrajne koristi za djecu i obitelji diljem svijeta. Ti će se ciljevi ostvariti zahvaljujući vrijednom radu i naporima djelatnika koji rješavaju predmete i nadamo se da će ovaj Priručnik biti koristan alat u tom postupku.

Poglavlje 1.

Pregled zahtjeva koji se podnose u skladu s Konvencijom

23. U ovom se poglavlju objašnjavaju vrste zahtjeva koje je moguće podnijeti **središnjem tijelu** u skladu s Konvencijom. Potrebno ga je čitati zajedno s poglavljem 3. u kojem su navedene važne informacije o području primjene Konvencije i njezinoj primjeni na određene predmete.
- Središnje tijelo** javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom. Te su dužnosti opisane u poglavljima II. i III. Konvencije.*
24. Poglavlje započinje s pregledom zahtjeva koje je moguće podnijeti u skladu s Konvencijom. Zatim su prikazani dijagrami na temelju kojih se može utvrditi koji je zahtjev moguće podnijeti u skladu s Konvencijom.
25. Imajte na umu da se u ovom poglavlju samo nastoji dati opći pregled različitih vrsta zahtjeva. Detaljnije informacije o svakoj vrsti zahtjeva navedene su u pojedinim poglavljima. Stoga su primjeri i dijagrami u ovom poglavlju nužno ograničeni na najčešće načine uporabe zahtjeva i iz njih se ne može dobiti onoliko informacija koliko se može dobiti u pojedinim poglavljima Priručnika.
26. Kada utvrdite o kojoj je vrsti zahtjeva riječ, možete nastaviti na poglavlje 3. kako biste utvrdili je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije i zatim preći na posebno poglavlje priručnika u kojem je riječ o toj posebnoj vrsti zahtjeva koji se podnosi. U poglavlju 2. objašnjeni su ključni pojmovi koji se koriste u ovom Priručniku.

I. Opis zahtjeva koji se podnose u skladu s Konvencijom

27. U ovom se dijelu daje osnovni pregled različitih vrsta **zahtjeva** (priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje i izmjena odluke) i **izravnih zahtjeva (zahtjevi za posebne mjere)** koji se u skladu s Konvencijom mogu podnijeti središnjim tijelima te se navodi kada se koji od njih može upotrijebiti. Istaknuti su čimbenici koji će utjecati na mogućnost podnošenja zahtjeva.
- Savjet:** u ovom će se Priručniku razlikovati između **izravnih zahtjeva i zahtjeva**. Zahtjev je podnesak koji se u skladu s Konvencijom podnosi središnjem tijelu, kao što je zahtjev za priznavanje ili izvršenje. Izravni zahtjev podnesak je koji se podnosi izravno nadležnom tijelu, kao što je izravni zahtjev za utvrđivanje uzdržavanja za bračnog druga pri čemu zamoljena država nije proširila primjenu Konvencije na takvu vrstu zahtjeva. Međutim, imajte na umu da **zahtjev za donošenje posebnih mjera** u skladu s člankom 7. predstavlja iznimku od tog pravila. Ti se zahtjevi podnose središnjem tijelu. Vidjeti poglavlje 13.*

A. Pregled zahtjeva u skladu s Konvencijom

28. Vrste zahtjeva koje je moguće podnijeti u skladu s Konvencijom utvrđene su u članku 10. Ti su zahtjevi dostupni osobama (ili u nekim slučajevima javnom tijelu) u sljedećim situacijama:

Situacija	Vrsta zahtjeva dostupna u skladu s Konvencijom
Podnositelj zahtjeva u čiju je korist donesena odluka o uzdržavanju podrijetlom je iz zamoljene države članice i želi je izvršiti u toj državi	Zahtjev za izvršenje
Podnositelj zahtjeva u čiju je korist u državi ugovornici donesena odluka traži priznavanje ili priznavanje i izvršenje te odluke u drugoj državi	Zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje
Podnositelj zahtjeva koji još nema odluku o uzdržavanju pri čemu tuženik ima boravište u drugoj državi ugovornici	Zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju
Podnositelj zahtjeva koji ima odluku o uzdržavanju, ali mu je potrebna nova odluka jer postoje problemi s priznavanjem ili izvršenjem postojeće odluke u drugoj državi ugovornici	Zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju
Podnositelj zahtjeva koji ima odluku o uzdržavanju iz države ugovornice, ali je želi izmijeniti i tuženik (suprotna stranka) ima boravište u drugoj državi ugovornici	Zahtjev za izmjenu

Slika 1.: Tablica zahtjeva

29. Kao što je prethodno prikazano na slici 1., postoje četiri opće vrste zahtjeva koje je moguće podnijeti u skladu s Konvencijom. U okviru tih širokih kategorija, moguće je tražiti nekoliko različitih ishoda. Četiri su opće vrste zahtjeva sljedeće:
- zahtjev za izvršenje odluke o uzdržavanju donesene ili priznate u zamoljenoj državi,
 - zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje postojeće odluke o uzdržavanju,
 - zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju, uključujući utvrđivanje roditeljstva, ako je potrebno,
 - zahtjev za izmjenu postojeće odluke o uzdržavanju.
30. Sve te zahtjeve može podnositi uzdržavana osoba, a neke i obveznik uzdržavanja, kako je propisano u članku 10. stavku 2.

1. Zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje postojeće odluke

31. Taj se zahtjev koristi kada podnositelj već posjeduje **odluku o uzdržavanju** i kada bi želio da druga država koja nije ona u kojoj on ili ona žive prizna ili prizna i izvrši tu odluku. Postupkom priznavanja i izvršenja podnositelju se omogućuje da ne mora u zamoljenoj državi tražiti donošenje nove odluke kako bi dobio uzdržavanje. Postupkom priznavanja i izvršenja omogućuje se naime izvršenje postojeće odluke pod istim uvjetima kao da je izvorno donesena u toj državi. Obje države moraju biti države ugovornice Konvencije i odluka mora biti donesena u državi ugovornici.

U odluci o uzdržavanju

propisana je obveza obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje i ona može uključivati i automatsku prilagodbu indeksacijom i zahtjev za plaćanje zaostalih plaćanja uzdržavanja, retroaktivno uzdržavanje ili kamate i utvrđivanje troškova ili izdataka.

a) Kada će se upotrebljavati taj zahtjev

32. U većini slučajeva podnositelj će željeti priznavanje i izvršenje odluke kako bi mogao naplatiti uzdržavanje i, ako je potrebno, pokrenuti postupak izvršenja. U nekim će slučajevima podnositelj zatražiti samo priznavanje. Na primjer, obveznik uzdržavanja može zatražiti samo priznavanje strane odluke radi ograničenja ili obustave izvršenja plaćanja u skladu s drugom odlukom, ili uzdržavana osoba može zatražiti samo priznavanje ako joj za izvršenje odluke nije potrebna pomoć druge države.

b) Primjer

33. D ima boravište u državi A i ima odluku iz države A u skladu s kojom njezin bivši suprug mora plaćati uzdržavanje za njezino troje djece. Njezin bivši suprug živi u državi B. D bi željela izvršenje odluke o uzdržavanju. Država A i država B obje su **države ugovornice**.
- Država ugovornica država je za koju je Konvencija obvezujuća jer je završila postupak ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja koji je propisan u Konvenciji.*
34. Središnje tijelo u državi A poslat će državi B zahtjev za **priznavanje i izvršenje** odluke. Središnje tijelo u državi B poslat će odluku nadležnom tijelu kako bi je ono registriralo za izvršenje ili proglasilo izvršivom. Bivši suprug bit će obaviješten o priznavanju odluke i imat će priliku osporiti njezino priznavanje. Ako bivši suprug ne bude dobrovoljno plaćao uzdržavanje nakon priznavanja odluke, nadležno tijelo u državi B poduzet će nužne korake za izvršenje odluke i doznačiti plaćanja državi A.⁴

Primjenjivi članak Konvencije – članak 10. stavak 1. točka (a) i članak 10. stavak 2. točka (a)

Vidjeti poglavlje 4. Izlazni zahtjevi za priznavanje i izvršenje i poglavlje 5. Ulazni zahtjevi za priznavanje i izvršenje.

⁴ Središnje ili nadležno tijelo mora u skladu s Konvencijom „olakšavati” izvršenje i naplatu i prijenos plaćanja. U svakoj će se državi poduzimati različiti koraci u tome smislu. Vidjeti poglavlje 10. o izvršenju odluka o uzdržavanju.

2. Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi

35. To je najjednostavniji zahtjev u skladu s Konvencijom. Zahtjevom se traži od države ugovornice da izvrši vlastitu odluku ili odluku koju je već priznala te da pomogne u prijenosu plaćanja uzdržavanoj osobi.
36. Taj zahtjev i zahtjev za priznavanje i izvršenje koji je prethodno opisan razlikuju se u tome što je odluka koju je potrebno izvršiti donesena ili je već priznata u državi koja će izvršavati odluku (zamoljena država). Prema tome, odluku nije potrebno priznavati prije izvršenja.⁵

Nadležno tijelo tijelo je određene države koje ima dužnost ili mu je dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.

a) Kada će se upotrebljavati taj zahtjev

37. Taj se zahtjev podnosi kada je odluka o uzdržavanju u korist podnositelja zahtjeva već donesena ili priznata u državi u kojoj tuženik ima boravište, imovinu ili prima dohodak. Podnositelj zahtjeva može od te države zatražiti izvršenje odluke koju je ona donijela ili priznala. Podnositelj zahtjeva ne mora radi podnošenja zahtjeva otići u državu koja je donijela odluku. Središnje tijelo u državi u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište proslijedit će zahtjev za izvršenje odluke zamoljenoj državi. Obje države moraju biti države ugovornice Konvencije.

b) Primjer

38. F ima boravište u državi A i posjeduje odluku o uzdržavanju iz države B u kojoj otac djeteta ima boravište. Ona bi željela da država B izvrši odluku o uzdržavanju. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.
39. U skladu s Konvencijom, F može tražiti od središnjeg tijela u državi A da u njezino ime pošalje zahtjev za izvršenje državi B. F ne mora zatražiti izvršenje odluke jer je riječ o odluci iz države B. Središnje tijelo u državi B obradit će zahtjev i proslijediti ga na izvršenje nadležnom tijelu u državi B. Ako obveznik uzdržavanja ne plati uzdržavanje dobrovoljno, nadležno tijelo upotrijebit će mjere koje ima na raspolaganju u skladu s nacionalnim pravom kako bi izvršilo tu odluku.

Država moliteljica ona je država u kojoj podnositelj ima boravište i u kojoj je podnesen zahtjev u skladu s Konvencijom.

Zamoljena država država je koja prima zahtjev i od koje se traži da taj zahtjev riješi. To je obično država u kojoj tuženik ima boravište.

Primjenjivi članak Konvencije – članak 10. stavak 1. točka (b)

Vidjeti poglavlje 6. Izlazni zahtjevi za izvršenje i poglavlje 7. Ulazni zahtjevi za izvršenje.

⁵ Kao što je opisano u poglavlju 4., nalog za priznavanje i izvršenje odluke u zamoljenoj državi mora biti donesen u državi ugovornici (vidjeti Obrazloženje, stavak 240.). Ako je riječ o odluci iz države koja nije ugovornica, zahtjev za izvršenje moguće je podnijeti ako je zamoljena država već priznala odluku na temelju nekog drugog ugovora ili nacionalnog prava. U protivnom će biti potrebno podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke.

3. Zahtjev za donošenje odluke

40. Taj se zahtjev upotrebljava za ishođenje odluke kojom se podnositelju zahtjeva, njegovoj djeci ili ostalim osobama osigurava uzdržavanje.⁶ Podnositelj zahtjeva tražit će od središnjeg tijela u državi u kojoj živi da u njegovo ime pošalje središnjem tijelu države u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište zahtjev za donošenje odluke, uključujući, ako je to potrebno, u vezi s utvrđivanjem roditeljstva.⁷ Obje države moraju biti države ugovornice Konvencije.

a) Kada će se upotrebljavati taj zahtjev

41. Zahtjev se upotrebljava kada ne postoji odluka o uzdržavanju ili kada podnositelj zahtjeva posjeduje odluku o uzdržavanju, ali ona iz nekog razloga ne može biti priznata ili se izvršavati u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište ili u kojoj se treba izvršavati.

b) Primjer

42. G ima boravište u državi A i ima četverogodišnje dijete. Ona nikada nije bila udata za oca djeteta i za dijete nije utvrđeno roditeljstvo. Roditelj djeteta sada se preselio u državu B. G bi željela da otac počne plaćati uzdržavanje za dijete. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.
43. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo u državi A šalje zahtjev za **donošenje odluke o uzdržavanju** djeteta središnjem tijelu u državi B. Središnje tijelo u Državi B poduzima nužne korake za podnošenje zahtjeva za donošenje odluke, obično upućivanjem zahtjeva nadležnom tijelu. Nadležno tijelo u državi B olakšava utvrđivanje roditeljstva. To se može izvršiti testiranjem roditeljstva i uspostaviti će se kontakt izravno s majkom ili putem središnjih tijela kako bi se majka i dijete mogli testirati. U nekim se državama roditeljstvo može utvrditi i sudskim postupkom ili roditelj može priznati dijete. Nakon donošenja odluke o uzdržavanju u državi B, nadležno tijelo u državi B osigurava njezino izvršenje, ako je potrebno, i prenošenje plaćanja majci u državu A bez potrebe za time da majka podnosi novi zahtjev.⁸

Primjenjivi članak Konvencije – članak 10. stavak 1. točke (c) i (d).

Vidjeti poglavlje 8. Izlazni zahtjevi za donošenje odluke i poglavlje 9. Ulazni zahtjevi za donošenje odluke.

4. Zahtjev za izmjenu postojeće odluke

44. Taj se zahtjev upotrebljava kada postoji odluka o uzdržavanju, ali jedna od stranaka želi zatražiti njezinu izmjenu.

a) Kada će se upotrebljavati taj zahtjev

45. Zahtjev za izmjenu može se podnijeti jer su se promijenile potrebe uzdržavane osobe ili djece ili mogućnost obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje. Podnositelj zahtjeva (uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja) tražit će od središnjeg tijela u državi u kojoj ima boravište da pošalje zahtjev za izmjenu državi u kojoj druga stranka ima boravište (ili u kojoj će se vršiti izmjene). Ako je to dopušteno u skladu s pravom zamoljene države, odluka će biti izmijenjena ili će biti donesena nova

⁶ Zahtjev za uzdržavanje moguće je podnijeti za „druge osobe” ako je područje primjene Konvencije prošireno na te osobe. Vidjeti područje primjene u poglavlju 3.

⁷ U Članku 10. stavku 3. propisano je da se o zahtjevu odlučuje u skladu sa zahtjevima zamoljene države te da se primjenjuju njezina pravila o nadležnosti. Vidjeti Obrazloženje, zahtjev 248.

⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 108. u vezi s uporabom pojma „olakšati”.

odluka.⁹ Izmijenjena odluka zatim će možda morati biti priznata ako je donesena u državi koja nije ona u kojoj će se izvršavati.

46. Konvencijom nisu obuhvaćene sve situacije u kojima osoba u međunarodnom predmetu uzdržavanja želi izmijeniti postojeću odluku. U mnogim situacijama neće se podnositi zahtjev u skladu s člankom 10. Konvencije i podnositelj zahtjeva podnijet će izravni zahtjev za izmjenu nadležnom tijelu u svojoj matičnoj državi ili u državi u kojoj je donesena odluka. Međutim, u Konvenciji su predviđeni mehanizmi za slanje zahtjeva ako osoba odluči podnijeti ili mora podnijeti zahtjev u jednoj državi ugovornici, a postupak se završava u drugoj državi ugovornici.¹⁰

b) **Primjer**

47. H posjeduje odluku o uzdržavanju iz države A u skladu s kojom njezin bivši suprug mora plaćati uzdržavanje svoje dvoje djece. Njezin se bivši suprug preselio u državu B. Odluka se izvršava u državi B. H bi željela povećati iznos uzdržavanja jer se od donošenja odluke povećao dohodak njezina bivšeg supruga.
48. Ako H odluči podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s Konvencijom, središnje tijelo države A proslijedit će, u ime H, **zahtjev za izmjenu postojeće odluke** središnjem tijelu u državi B. Bivši suprug bit će obaviješten i predmet će se rješavati u državi B. Izmijenjena odluka može se izvršavati u državi B nakon donošenja.

Primjenjivi članak Konvencije – članak 10. stavak 1. točke (e) i (f) i članak 10. stavak 2. točke (b) i (c)

Vidjeti poglavlje 11. Zahtjevi za izmjenu odluke i poglavlje 12. Postupak izmjene

B. Zahtjev za posebne mjere

49. Uz četiri vrste zahtjeva koje su dostupne u skladu s Konvencijom, u Konvenciji su predviđeni i određeni dodatni zahtjevi koji se podnose središnjem tijelu ako podnositelj još nije podnio zahtjev. To su zahtjevi za posebne mjere. Pomoć u slučaju takvog zahtjeva pruža se po vlastitom nahođenju i zamoljena država odlučuje koje će se mjere poduzeti kao odgovor.
50. U članku 7. utvrđeno je šest mogućih zahtjeva koje je putem središnjeg tijela moguće podnijeti drugom središnjem tijelu. Moguće je podnijeti zahtjev za donošenje posebnih mjera u svrhu:
1. pomoći u pronalaženju uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja
 2. pomoći u prikupljanju podataka o dohotku i financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući podatke o imovini
 3. lakšeg pribavljanja dokumentarnih ili drugih dokaza
 4. pružanja pomoći za utvrđivanje roditeljstva
 5. pokretanja ili olakšavanja pokretanja postupka za donošenje privremenih mjera do završetka obrade zahtjeva za uzdržavanje
 6. lakše dostave pismena.

⁹ Vidjeti članak. 10. stavak 3. O zahtjevu se odlučuje u skladu sa zakonima zamoljene države, uključujući pravila o nadležnosti.

¹⁰ Vidjeti poglavlja 11. i 12. U Konvenciji postoje ograničenja koja bi mogla utjecati na sposobnost obveznika uzdržavanja da uspješno izmijeni postojeću odluku, posebno ako uzdržavana osoba ima boravište u državi u kojoj je donesena odluka.

a) Kada se podnosi zahtjev za posebne mjere

51. Zahtjev za donošenje posebnih mjera podnosi se kada je podnositelju potrebna ograničena vrsta pomoći za podnošenje zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje odluke ili izmjenu u skladu s Konvencijom. Moguće je zatražiti i pomoć za utvrđivanje treba li podnijeti zahtjev ili tražiti pomoć u nacionalnom postupku za donošenje odluke o uzdržavanju ako pitanje uzdržavanja ima međunarodni element.

b) Primjer

52. J živi u državi A i ima dvoje djece. Rastavljena je od oca djece i posjeduje odluku o uzdržavanju u skladu s kojom on mora plaćati uzdržavanje. J vjeruje da bi otac mogao živjeti u državi B ili u državi C jer u obje zemlje ima rodbinu. Ona želi izvršenje svoje odluke, ali ne zna kojoj državi poslati zahtjev.
53. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo u državi A može poslati zahtjev središnjem tijelu u državi B ili u državi C da mu pomognu pronaći oca. Podnosi se zahtjev za donošenje posebne mjere u kojem će biti navedeno da J želi podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke kada bude pronađen otac/tuženik. Središnje tijelo u državi B ili u državi C potvrdit će može li se tuženik pronaći u državi kako bi država A mogla proslijediti spis odgovarajućem središnjem tijelu.

Primjenjivi članak Konvencije – članak 7.

Vidjeti poglavlje 13. Izlazni zahtjevi za donošenje posebnih mjera, poglavlje 14. Ulazni zahtjevi za donošenje posebnih mjera i poglavlje 3., dio 2. odjeljak V. – Ostale haške konvencije

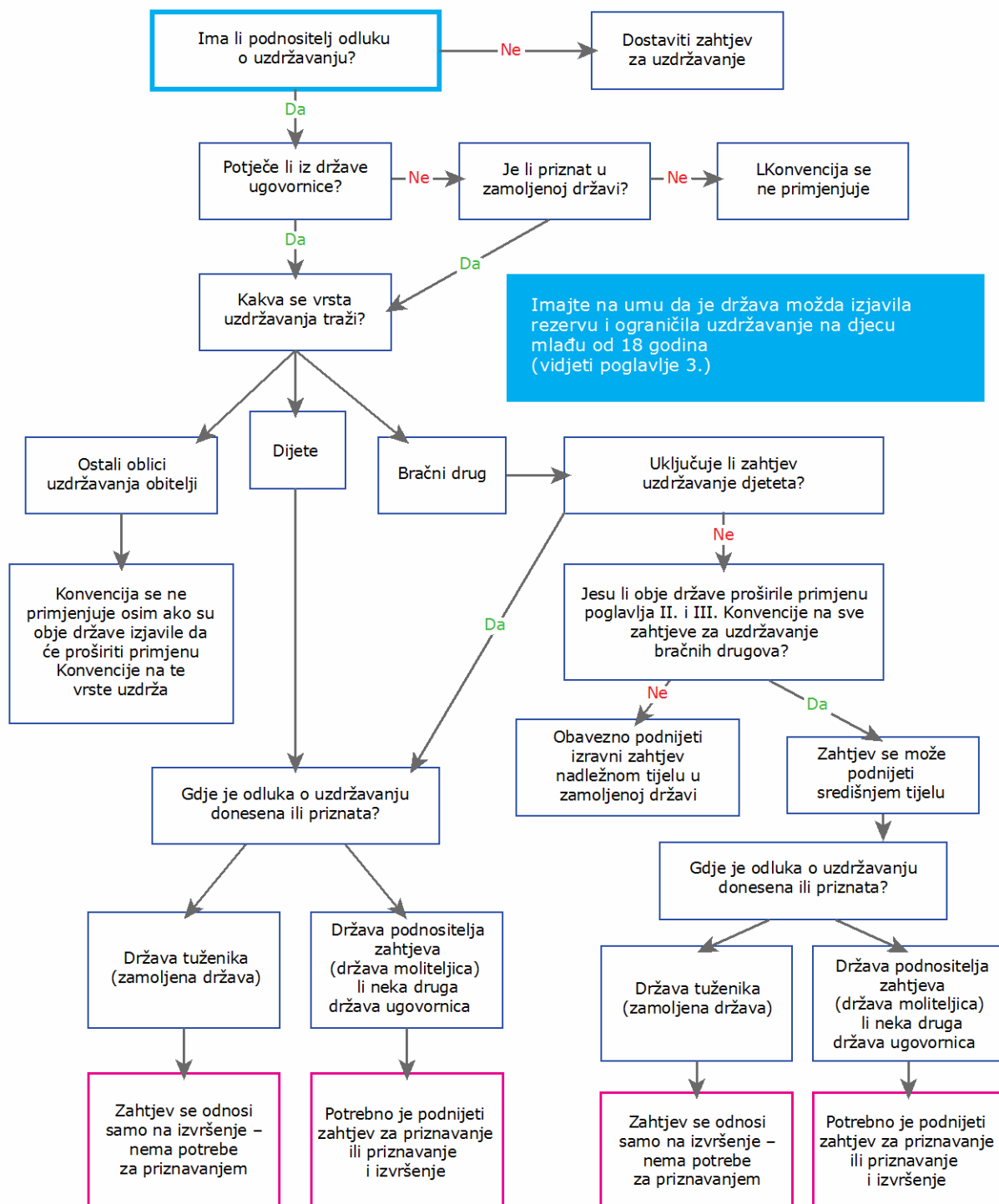
II. Utvrđivanje vrste zahtjeva

54. Utvrđivanje vrste zahtjeva u pojedinoj situaciji prilično je jednostavno. U nizu dijagrama u nastavku prikazane su različite mogućnosti.
55. Molimo vodite računa o tome da su podaci u ovom odjeljku vrlo općeniti. Na temelju rezervi i proglašenja država može odrediti područje primjene Konvencije u toj državi. Država može, na primjer, izjaviti rezervu i ograničiti primjenu Konvencije na djecu mlađu od 18 godina. To će utjecati na način na koji će ta pojedina država rješavati priznavanje ili priznavanje i izvršenje zahtjeva koji se odnose na djecu mlađu od 18 godina. To je detaljno opisano u poglavlju 3.

1. Ako odluka već postoji

MOGUĆI ZAHTJEVI KADA POSTOJI ODLUKA O UZDRŽAVANJU

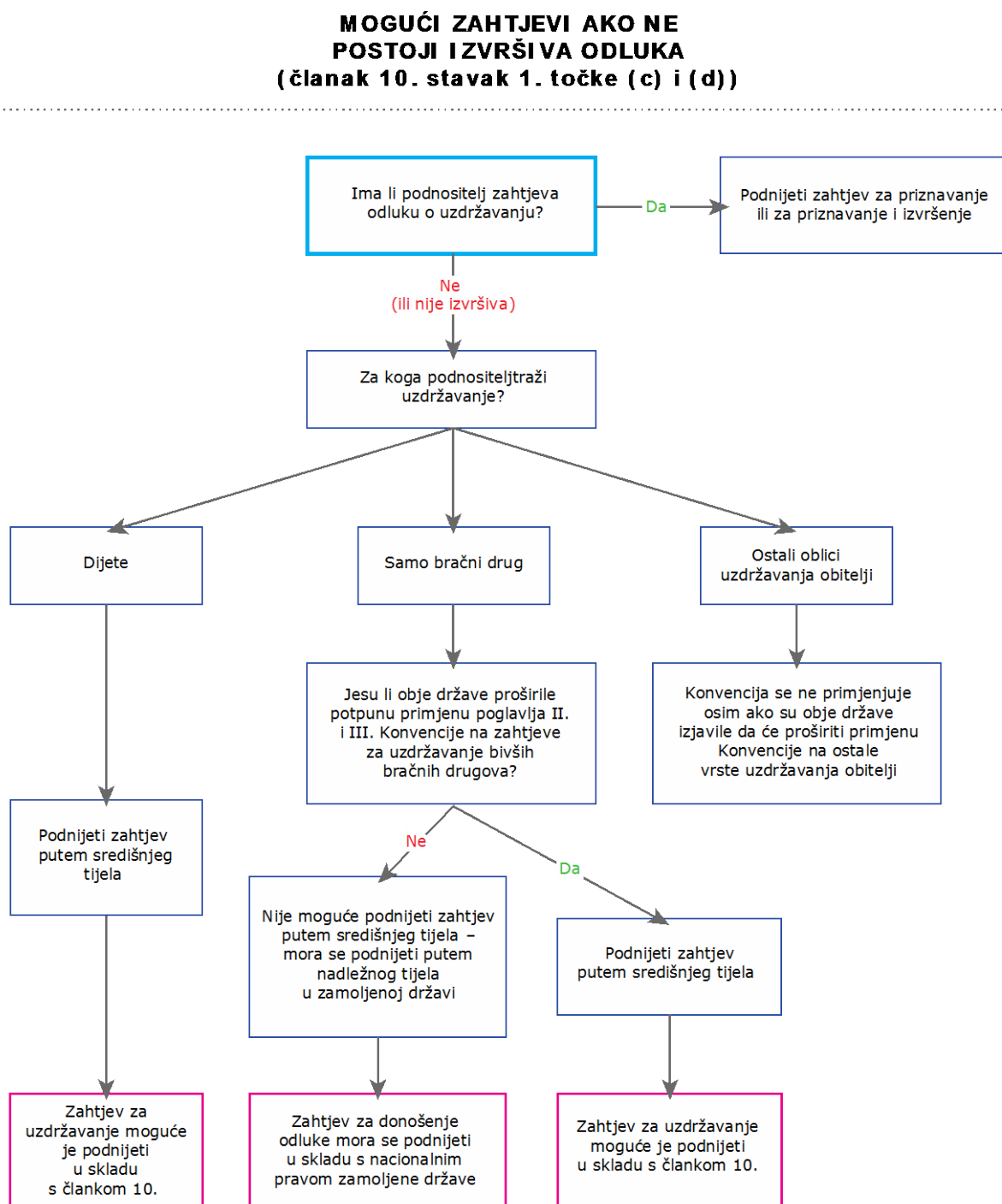
(članak 10. stavak 1. točke (a) i (b) i članak 10. stavak 2. točka (a))

Slika 2.: Mogući zahtjevi ako odluka o uzdržavanju već postoji

2. Ako nema odluke ili izvršive odluke

56. Na sljedećem su dijagramu prikazane mogućnosti ako odluka o uzdržavanju ne postoji ili ne može biti priznata ili izvršena, možda zbog rezervi u skladu s Konvencijom.

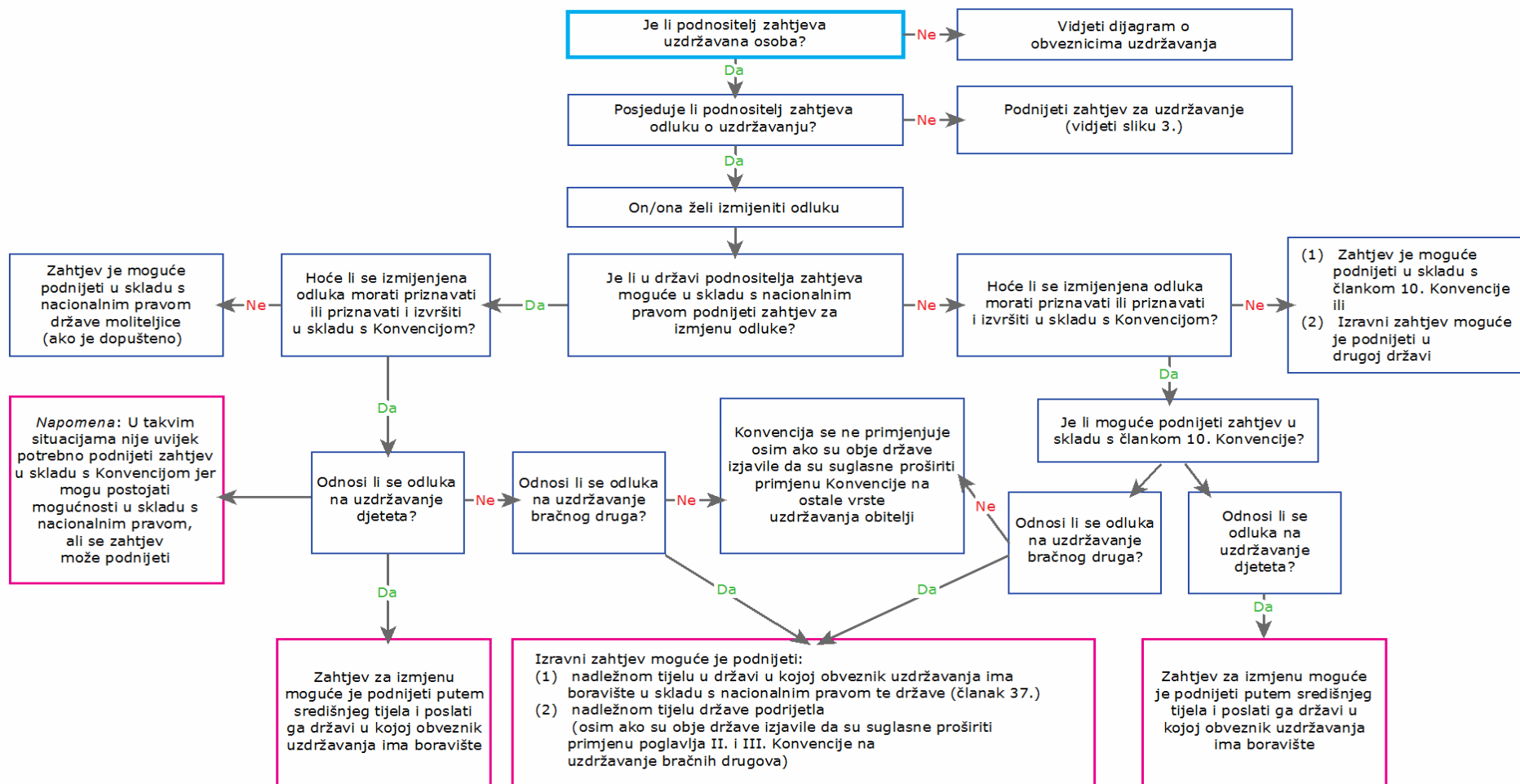

Slika 3.: Mogući zahtjevi ako ne postoji izvršiva odluka

3. Ako podnositelj zahtjeva želi izmjenu odluke

57. U nekim će slučajevima podnositelj možda morati izmijeniti odluku kako bi osigurao da se u njoj odražavaju promijenjene okolnosti stranaka ili djeteta. Postupak će biti nešto drukčiji ovisno o tome traži li izmjene obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba.
58. U dijagramu na sljedećoj stranici prikazan je postupak koji se primjenjuje ako uzdržavana osoba želi pokrenuti postupak izmjena.

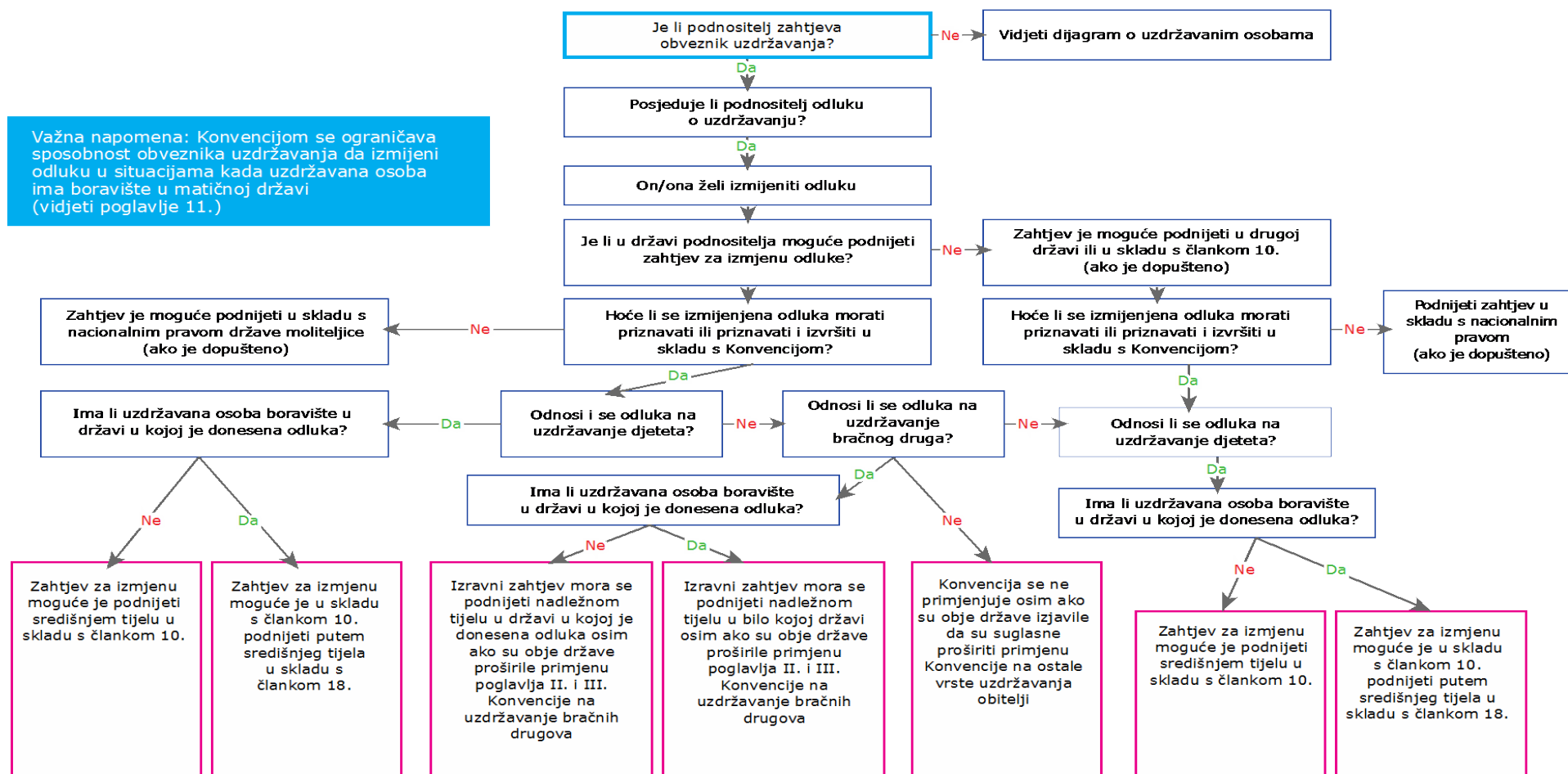
ZAHTJEVI ZA IZMJENU KOJE PODNOSI UZDRŽAVANA OSOBA (članak 10. stavak 1. točke (e) i (f))

Slika 4.: Zahtjevi za izmjene koje podnosi uzdržavana osoba

59. U dijagramu na sljedećoj stranici prikazan je postupak u kojem bi obveznik uzdržavanja želio pokrenuti postupak izmjena. Kao što se može vidjeti, postoje neke razlike u zahtjevu jer se preferira da se postupak povodom zahtjev za izmjenu vodi u državi u kojoj je donesena odluka, ako uzdržavana osoba ima boravište u toj državi.

**ZAHTEJEVI ZA IZMJENU KOJE PODNOSI OBVEZNIK UZDRŽAVANJA
(art. 10(2) b) et c))**

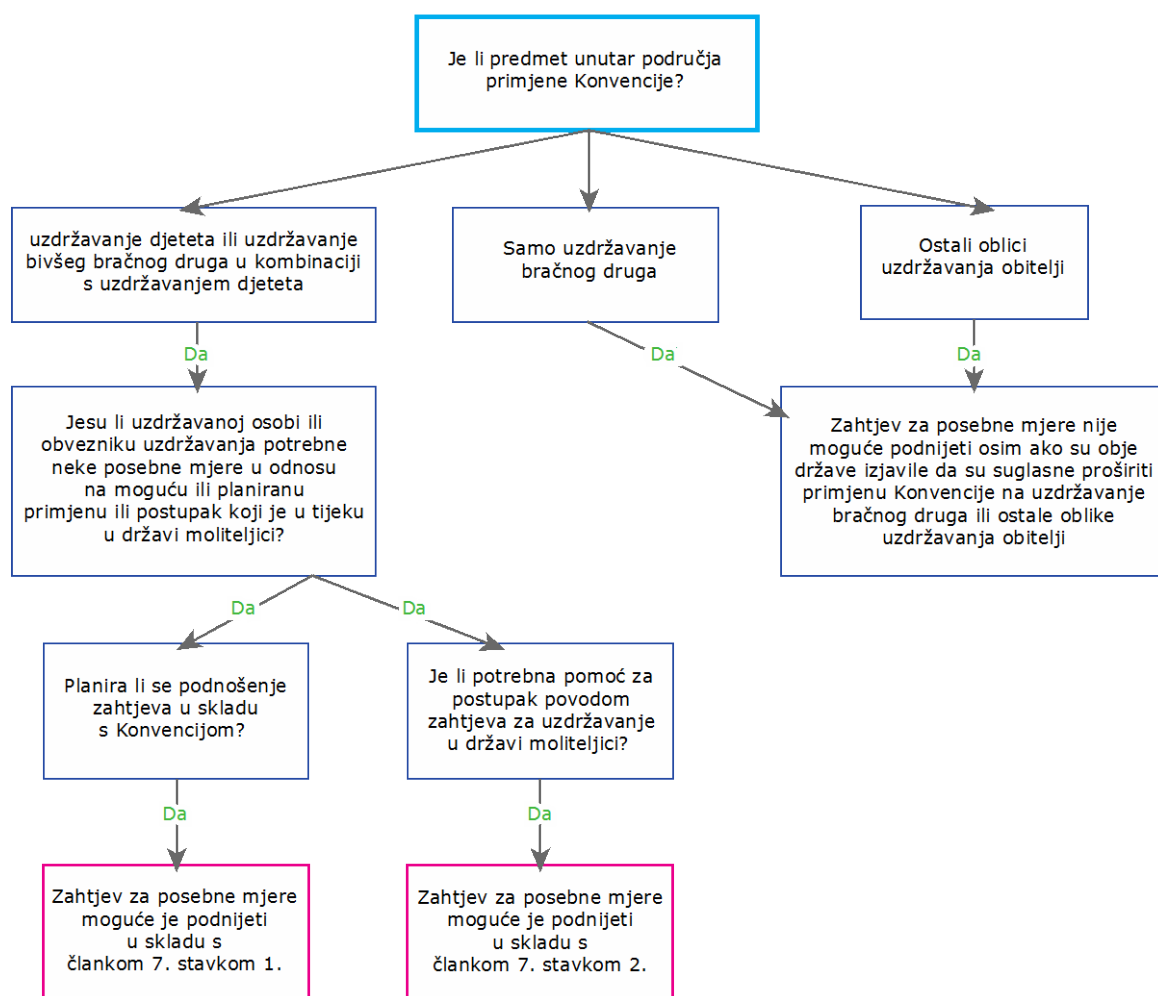

Slika 5.: Zahtjevi za izmjene koje podnosi obveznik uzdržavanja

4. Ako je podnositelju zahtjeva potrebna pomoć

60. U nekim će situacijama podnositelju zahtjeva biti potrebna pomoć od središnjeg tijela prije podnošenja zahtjeva u skladu s Konvencijom. Prije podnošenja zahtjeva u skladu s Konvencijom mogu biti potrebne dodatne informacije, pismena ili dokazi roditeljstva. Konvencijom je dopušteno i da podnositelj zahtjeva središnjem tijelu podnese zahtjev za donošenje posebnih mjera u odnosu na nacionalno pitanje uzdržavanja kada u nacionalnom predmetu uzdržavanja postoji međunarodni element. Ti su zahtjevi obuhvaćeni člankom 7. U dijagramu u nastavku prikazan je postupak povodom takvih zahtjeva.¹¹

ZAHTJEVI ZA POSEBNE MJERE (članak 7. stavci 1. i 2.)

Slika 6.: Zahtjevi za posebne mjere

¹¹ Ako su obje države ugovornice Konvencije od 15. studenoga 1965. o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih dokumenata u građanskim ili trgovačkim stvarima (konvencija o dostavi iz 1965.) ili Konvencije od 18. ožujka 1970. o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkim stvarima (Konvencija o dokazima iz 1970.), molimo vidjeti poglavlje 3. dio 2. odjeljak V.: – Ostale haške konvencije.

Poglavlje 2.

Objašnjenje pojmova

A. Svrha ovog poglavlja

61. Posebni pojmovi koji se koriste u Konvenciji rezultat su četiri godine pregovora i rasprava. Nekoliko pojmova koji se koriste u Konvenciji definirano je u samoj Konvenciji. Međutim, mnogi drugi nisu i značenje pojma može ovisiti o međunarodnom pravu države u kojoj se provodi postupak za naplatu uzdržavanja.
62. Na primjer, nema definicije pojma izvršenje. Taj se pojam koristi u cijeloj Konvenciji, ali smatralo se da u Konvenciji nije potrebna definicija jer je značenje tog pojma u načelu dobro usuglašeno između država članica koje se bave pitanjima obveza uzdržavanja jer je jedno od važnih načela Konvencije da bi Konvenciju trebalo tumačiti na širok i liberalan način.¹²
63. U praksi će, stoga, nadležno tijelo odgovorno za izvršenje odluke odlučiti predstavljati li određeni postupak izvršenje. Međutim, u Konvenciji se predlaže poduzimanje određenih mjera za izvršenje odluke i na temelju toga mogu se dobiti smjernice o tome koji se postupci u načelu smatraju izvršenjem. Osim toga, o značenju pojma bračni drug, za potrebe utvrđivanja je li riječ o uzdržavanju bračnog druga, odlučit će nadležno tijelo koje donosi odluku (u slučaju donošenja odluke) ili nadležno tijelo koje rješava zahtjev za priznavanje (ako se traži priznavanje i izvršenje odluke).
64. Svrha ovog poglavlja nije pružiti pravne ili konačne definicije pojmova koji se koriste u Konvenciji. U njemu se daje pojmovnik ili objašnjenje pojmova koji se koriste u Priručniku i objašnjava se njihovo značenje **u kontekstu operativnih postupaka** koji se koriste za predmete Konvencije kako bi oni koji nisu upoznati s predmetima međunarodnog uzdržavanja mogli lakše pratiti postupke. U svim tim predmetima, ako postoji sumnja u odgovarajuće pravno značenje određene riječi ili pojma koji se koristi u Konvenciji, potrebno je provjeriti Obrazloženje i izvore međunarodnog ili domaćeg prava.

B. Pojmovi koji se koriste u ovom Priručniku

Pristupanje

65. Pristupanje je jedan od postupaka kojim se država može koristiti da postane ugovorna stranka Konvencije.¹³ U članku 60. propisano je kada Konvencija stupa na snagu (tri mjeseca nakon pohrane drugog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja) i otkada se primjenjuje u određenoj državi ugovornici. Na *web*-mjestu Haške konferencije navedeno je koje su države postale države ugovornice Konvencije.

Vidjeti članke 58. i 60.

Upravno tijelo

66. U nekim državama o pitanjima uzdržavanja odlučuje upravno tijelo (koje se ponekad naziva Agencija za uzdržavanje djece) koje je vlada posebno osnovala za pružanje pomoći kod pribavljanja, izvršenja i izmjene odluka o uzdržavanju.¹⁴

¹² Vidjeti raspravu u Obrazloženju, stavci 60 – 65.

¹³ Obrazloženje, stavak 690.

¹⁴ Obrazloženje, stavak 432.

67. U članku 19. stavku 3. definirano je da je upravno tijelo javno tijelo čije odluke ispunjuju dva kriterija propisana u tom članku. Odluke moraju biti podložne žalbi ili preispitivanju pravosudnog tijela te države i moraju imati sličnu snagu i učinak kao i odluke pravosudnog tijela o istom pitanju.

Vidjeti članak 19. stavak 1. i članak 19. stavak 3.

Nazočnost

68. Taj se pojam odnosi na dolazak ili nazočnost osobe na nekoj vrsti rasprave. Ovisno o zakonima i postupcima države, nazočnost osobe ili stranke može uključivati dolazak na raspravu osobno ili sudjelovanje u raspravi telefonom ili drugim elektroničkim sredstvima. Osoba može također biti „nazočna u postupku” ako ima odvjetnika ili nekog drugog zastupnika koji dolazi na raspravu i daje izjave u njezino ime. U skladu s Konvencijom važno je utvrditi je li osoba bila nazočna u postupku donošenja odluke kako bi se moglo utvrditi treba li zahtjevu o priznavanju ili priznavanju i izvršenju biti priložena potvrda o pravovremenoj obavijesti.

Vidjeti članke 25. i 29.

Vidjeti i potvrdu o pravovremenoj obavijesti

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 4. i 5.

Podnositelj zahtjeva

69. U Priručniku je podnositelj zahtjeva osoba ili državno tijelo („javno tijelo”) koje središnjem tijelu podnosi jedan od zahtjeva iz članka 10. (priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje odluke ili izmjena).
70. U nekim mjestima u Konvenciji podnositelj zahtjeva može također biti osoba ili stranka u sudskom postupku koja je podnijela žalbu. Na primjer, u članku 23. stavku 6. podnositelj je osoba koja se žali protiv odluke o registraciji odluke o izvršenju ili o proglašenju odluke izvršivom.
71. Podnositelj zahtjeva može biti uzdržavana osoba, obveznik uzdržavanja ili zakonski zastupnik djeteta. Za potrebe nekih zahtjeva, uzdržavana osoba obuhvaća i javno tijelo.

Vidjeti članke 7., 10., 36. i 37.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 1. i 3.

Zahtjevi i izravni zahtjevi

72. U ovom Priručniku i u Konvenciji jasno se razlikuje između „zahtjeva” i „izravnog zahtjeva”. Pojam zahtjev odnosi se na zahtjeve upućene središnjem tijelu u skladu s člankom 10. U skladu s tim člankom, moguće je podnijeti zahtjev za priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje ili izmjenu odluke.
73. Izravni zahtjev ne podnosi se putem središnjeg tijela. Izravni je zahtjev onaj koji je zaprimilo nadležno tijelo, kao što je sud ili upravno tijelo, izravno od osobe. Nije obuhvaćen člankom 10. Na primjer, zahtjev se može uputiti izravno nadležnom tijelu samo za priznavanje odluke o uzdržavanju bračnog druga.

74. Članak 7. u kojem su dopušteni zahtjevi za donošenje posebnih mjera predstavlja iznimku od te opće razlike. Iako su posebne mjere izvan područja primjene članka 10., zahtjev svejedno podnosi jedno središnje tijelo drugom središnjem tijelu.

Vidjeti članke 7., 10. i 37.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 1. i 3.

Autentična isprava

Vidjeti ugovor o uzdržavanju

Središnje tijelo

75. Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom. Te su dužnosti opisane u poglavljima II. i III. Konvencije.¹⁵
76. U slučaju saveznih država ili država s autonomnim jedinicama, može postojati više od jednog središnjeg tijela.¹⁶ Središnje tijelo može slati zahtjeve drugim državama i općenito se baviti protokom i obradom zahtjeva. Mnoge od odgovornosti središnjeg tijela mogu, u mjeri u kojoj je to dopušteno u skladu sa zakonima države u kojoj se ono nalazi, izvršavati javna tijela u državi, na primjer, Agencija za uzdržavanje djece, pod nadzorom središnjeg tijela.

Vidjeti članke 4., 5., 6., 7. i 8.

Nadležno tijelo

77. Nadležno je tijelo javno tijelo ili osoba određene države koje ima dužnost ili mu je, u skladu sa zakonima te države, dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, agencija za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom. U nekim državama središnje tijelo može biti i nadležno tijelo za izvršavanje svih ili nekih dužnosti u skladu s Konvencijom.

Vidjeti članak 6.

Država ugovornica

78. Država ugovornica država je za koju je Konvencija obvezujuća jer je završila postupak ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja koji je propisan u članku 58.
79. Naziv država često se upotrebljava u ovom Priručniku. U načelu se odnosi na suverenu državu ili zemlju, a ne na područnu jedinicu države ili na teritorijalnu jedinicu, kao što je pokrajina ili država u Sjedinjenim Američkim Državama. Međutim, u nekim situacijama pojam država uključuje i teritorijalnu jedinicu. To je propisano u članku 46. Na primjer, upućivanje na nadležno tijelo u državi u kojoj je donesena odluka može se tumačiti kao da se odnosi na pravosudno ili upravno tijelo u određenoj teritorijalnoj jedinici.¹⁷

Vidjeti članke 46. i 58.

¹⁵ Obrazloženje, stavak 85.

¹⁶ Obrazloženje, stavak 89.

¹⁷ Vidjeti Obrazloženje, stavak 637.

Konvencija

80. Pojam Konvencija u ovom se Priručniku odnosi na *Hašku konvenciju od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja*.

Profil države

81. U skladu s člankom 57. Konvencije, svaka država ugovornica mora podnijeti Stalnom uredu Haške konferencije određene informacije o svojim zakonima, postupcima i mjerama koje će poduzeti za provođenje Konvencije, uključujući opis načina na koji će država rješavati zahtjeve za donošenje, priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju.¹⁸
82. Profil države koji preporučuje i objavljuje Haška konferencija država ugovornica može koristiti kao sredstvo za davanje informacija. U profilu države bit će navedeni dokumenti specifični za određene države ili uvjeti za podnošenje zahtjeva.
83. Uporaba Profila države nije obvezna. Međutim, država koja se ne koristi Profilom države svejedno mora dostaviti podatke Stalnom uredu Haške konferencije u skladu s člankom 57.
84. Profil države i podaci koje je dostavila država ugovornica u skladu s člankom 57. dostupni su na *web*-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece“.

Vidjeti članak 57.

Uzdržavana osoba

85. Uzdržavana osoba definirana je u članku 3. kao osoba kojoj se duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnik ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik. Uzdržavana osoba može biti osoba koja traži uzdržavanje po prvi puta (na primjer, u zahtjevu za donošenje odluke) ili osoba koja će koristiti uzdržavanje u skladu s postojećom odlukom.¹⁹
86. Ako je država ugovornica proširila područje primjene Konvencije na druge oblike uzdržavanja obitelji, uključujući ranjivih osoba, uzdržavana osoba može biti bilo koja druga osoba koja ima pravo na takvu vrstu uzdržavanja.
87. U članku 36. propisano je da za neke odjeljke Konvencije pojam uzdržavana osoba uključuje javno tijelo. Javno tijelo može biti samo uzdržavana osoba za potrebe zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje ili donošenje nove odluke o uzdržavanju u slučaju kada je priznavanje postojeće odluke odbijeno iz razloga navedenih u članku 20. stavku 4.

Vidjeti članke 3., 10. i 36.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

¹⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 683.

¹⁹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 66.

Obveznik uzdržavanja

88. Obveznik uzdržavanja definiran je u članku 3. kao osoba koja duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može biti roditelj, bračni drug ili bilo koja osoba koja, u skladu sa zakonima mjesta gdje je donesena odluka, ima obvezu plaćati uzdržavanje. U nekim se državama ta osoba naziva platitelj uzdržavanja, vršitelj obveze, roditelj koji nema skrbništvo ili koji nema boravište u državi djeteta. Javno tijelo, kao što je agencija socijalne službe, ne može biti obveznik uzdržavanja.
89. Ako je država ugovornica proširila područje primjene Konvencije na druge oblike uzdržavanja obitelji, obveznik uzdržavanja može biti bilo koja druga osoba koja duguje ili navodno duguje takvu vrstu uzdržavanja obitelji.

Vidjeti članke 3. i 10.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

Odluka

90. Pojam odluka definiran je u Konvenciji za potrebe zahtjeva za priznavanje i izvršenje, izvršenje i neke vrste zahtjeva nadležnim tijelima
91. U odluci o uzdržavanju propisana je obveza obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje i može uključivati i automatsku prilagodbu indeksacijom i zahtjev za plaćanje zaostalih iznosa uzdržavanja, retroaktivno uzdržavanje ili kamate i utvrđivanje troškova ili izdataka.²⁰
92. Na primjer, pojam uključuje vrstu odluke koju obično donosi pravosudno tijelo i koja je sadržana u presudi ili sudskom nalogu. Odluke upravnog tijela također su uključene, pod uvjetom da ispunjuju kriterije iz članka 19. stavka 3. Prema tome, procjene agencije za uzdržavanje djece u upravnom sustavu također će biti unutar područja primjene Konvencije, pod uvjetom da ispunjuju te kriterije.

Vidjeti članke 3. i 19.

Izjava

93. Izjava je formalna potvrda države ugovornice u odnosu na određene članke ili zahtjeve iz Konvencije. Izjave su predviđene u članku 63. Na primjer, država može izjaviti da će se cijela Konvencija primjenjivati na uzdržavanje bračnog druga, koje je propisano u članku 2. stavku 3. Izjave se mogu davati u trenutku kada država postane članica Konvencije ili u bilo kojem trenutku nakon toga. Izjave se također mogu mijenjati. U profilu su države za određenu državu navedene izjave, a navedene su i na web-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece“.

Vidjeti članak 63.

²⁰ Vidjeti Obrazloženje, stavci 434. – 437.

Proglašenje izvršivosti

94. Proglašenje izvršivosti mehanizam je koji se može upotrijebiti u nekim državama kako bi se osiguralo da strana odluka ima isti učinak (unutar granica propisanih u nacionalnom pravu) kao odluka donesena u toj državi. Proglašenje izvršivosti nije isto što i potvrda o izvršivosti u kojoj je navedeno da je odluka izvršiva u matičnoj državi i koja mora biti uključena u spis zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.

Vidjeti članak 23. stavak 2. i članak 25. stavak 1. točku (b)

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 4. i 5.

Donošenje odluke

95. Pojam se odnosi na postupak stjecanja odluke o uzdržavanju ako ne postoji odluka o uzdržavanju ili se postojeća odluka o uzdržavanju iz nekog razloga ne može priznati ili izvršiti. Donošenje odluke može uključivati utvrđivanje roditeljstva ako je to potrebno za donošenje odluke o uzdržavanju.

Vidjeti članak 10.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 8. i 9.

Utvrđivanje roditeljstva

96. Utvrđivanje roditeljstva uključuje nalaz o biološkom ili zakonskom roditelju djeteta za potrebe uzdržavanja. U skladu s Konvencijom, utvrđivanje roditeljstva često se traži u vezi sa zahtjevom za donošenje odluke o uzdržavanju iako može biti i predmet zahtjeva za donošenje posebnih mjera iz članka 7.²¹ Iako se roditeljstvo može utvrditi genskim testiranjem, moguće ga je utvrditi i kao pravno pitanje na temelju pretpostavki kao što je brak ili suživot stranaka prije rođenja djeteta ili na temelju priznavanja ili prihvaćanja roditeljstva djeteta.

Vidjeti članke 7. i 10.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 8. i 9.

Preispitivanje po službenoj dužnosti

97. Preispitivanje po službenoj dužnosti vrsta je preispitivanja koje može izvršavati nadležno tijelo na vlastitu inicijativu u postupcima za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. Preispitivanje je predviđeno u članku 23. stavku 4. i članku 24. stavku 4.²² Niti jedna od stranaka nema pravo dostavljati podneske u vezi s preispitivanjem.
98. Osim ako je zamoljena država potvrdila da će se koristiti postupkom iz članka 24., preispitivanjem po službenoj dužnosti u skladu s člankom 23. može se razmatrati bi li registracija odluke za izvršenje ili proglašenje izvršivosti bili očito u suprotnosti s javnim poretom.
99. Ako se primjenjuje alternativni postupak iz članka 24., preispitivanje po službenoj dužnosti bit će malo drukčije jer nadležno tijelo mora uzeti u obzir dodatne osnove.

²¹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 174.

²² Vidjeti Obrazloženje, stavak 500.

Vidjeti poglavlje 5. za potpunu raspravu o tom postupku

Vidjeti članak 12. stavak 8., članak 23. stavak 4. i članak 24. stavak 4.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 4. i 5.

Ovrha

100. Ovrha je zadržavanje sredstava od strane tijela za ovrhu koja bi inače bila plativa obvezniku uzdržavanja. U skladu s obavijesti ili nalogom za ovrhu osoba ili organizacija koja bi platila ta sredstva obvezniku uzdržavanja mora ih umjesto toga platiti tijelu za ovrhu u korist uzdržavane osobe. U nekim se državama ovrha naziva pljenidbom ili zadržavanjem sredstava.

Vidjeti članak 34.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 10.

Uobičajeno boravište

101. Pojam uobičajeno boravište nije definiran u Konvenciji.²³ On se koristi u nizu članaka Konvencije u vezi s time može li se odluka priznati ili izvršiti. Uobičajeno boravište osobe u određenoj državi utvrđuje se na temelju pojedinačnih činjenica svakog predmeta. Utvrđivanje uobičajenog boravišta može se temeljiti na činjenicama kao što je mjesto boravišta osobe, mjesto u kojem osoba ima primarno (ili glavno) boravište ili gdje radi ili ide u školu. Sama nazočnost u državi nije dovoljna za utvrđivanje uobičajenog boravišta.

Vidjeti članak 20. stavak 1. točku (a)

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 5.

Nadležnost

102. U prigovoru ili žalbi protiv odluke o priznavanju ili priznavanju i izvršenju odluke tuženik može navesti da nisu ispunjene osnove za priznavanje i izvršenje propisane u članku 20. Te osnove za priznavanje i izvršenje i upućivanje na nadležnost u tom kontekstu odnose se na veze koje moraju postojati među strankama i državom u kojoj se nalazi donositelj odluke. Na primjer, sud može imati nadležnost za donošenje odluke o uzdržavanju ako oba roditelja imaju boravište u toj državi. Prema tome, odluka donesena na toj osnovi može se priznati i izvršavati.

Vidjeti članke 20. i 21.

Legalizacija

103. Legalizacija je pojam koji se koristi za opisivanje određenih formalnih pravnih postupaka. Svrha je legalizacije potvrditi vjerodostojnost potpisa, svojstvo u kojem je djelovala osoba koja je potpisala pismeno i, ako je primjenjivo, identitet pečata na pismenu. Legalizacija se ne odnosi na sadržaj samog pismena (tj. legalizirano pismeno). U skladu s člankom 41., za postupke u skladu s Konvencijom ne može se tražiti nikakva legalizacija ili slična formalnost, uključujući uporabu apostila.²⁴

Vidjeti članak 41.

²³ Vidjeti Obrazloženje, stavci 63. i 444.

²⁴ Vidjeti Obrazloženje, stavak 614.

Založno pravo

104. Založno pravo pravno je opterećenje ili potraživanje u odnosu na imovinu osobe. U nekim državama moguće je staviti založno pravo na imovinu obveznika uzdržavanja, uključujući na zemljište i vozila, koji je dužan isplatiti uzdržavanje. Ako je imovina prodana, zakašnjeli iznosi uzdržavanja mogu se naplatiti od prihoda od te prodaje.

Vidjeti članak 34.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 10.

Uzdržavanje

105. Uzdržavanje uključuje potporu za djecu, bračnog druga ili partnera i troškove povezane s brigom za djecu ili bračnog druga/partnera. U skladu s Konvencijom, država može proširiti uzdržavanje i na obveze pružanja potpore koje nastaju iz drugih vrsta obiteljskih odnosa.
106. Obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje uzdržavanoj osobi. Uzdržavanje može uključivati povremena plaćanja i plaćanja paušalnog iznosa ili prijenos imovine, ovisno o zakonu države u kojoj je donesena odluka.²⁵

Vidjeti članak 2.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

Ugovor o uzdržavanju

107. U skladu s člankom 30., ugovor o uzdržavanju može se priznati i izvršiti ako je izvršiv kao odluka u državi u kojoj je sklopljen i za potrebe zahtjeva iz članka 10. za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje, naziv odluka uključuje ugovor o uzdržavanju.²⁶
108. Ugovor o uzdržavanju definiran je u članku 3. kao pisani ugovor koji se odnosi na plaćanje uzdržavanja koji podliježe reviziji i izmjenama nadležnog tijela i koji je
- nadležno tijelo formalno sastavilo ili registriralo kao autentičnu ispravu ili
 - nadležno tijelo provjerilo, zaključilo, registriralo ili je podnesen nadležnom tijelu.
109. Definicija stoga uključuje autentične isprave koje se koriste u nekim državama i privatne ugovore kojima se koriste druge države. Na primjer, ugovor o uzdržavanju koji su roditelji sklopili za vrijeme postupka razvoda braka ili odluka donesena u postupku posredovanja između roditelja mogu se smatrati ugovorom o uzdržavanju i mogu biti izvršivi u skladu s Konvencijom ako ispunjuju sljedeće kriterije.
110. Država može izjaviti rezervu i da neće priznati ugovore o uzdržavanju.

Vidjeti članke 3. i 30.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 4. i 5.

Odluka o uzdržavanju

Vidjeti odluku

²⁵ Vidjeti Obrazloženje, stavak 65.

²⁶ Vidjeti Obrazloženje, stavak 554.

Ocjena imovinskog stanja

111. Konvencijom je dopušteno, u nekim situacijama, da država može iskoristiti ocjenu imovinskog stanja kako bi utvrdila ima li podnositelj zahtjeva pravo na pravnu pomoć za potrebe postupaka u skladu s Konvencijom te hoće li se ta pomoć podnositelju ili stranci pružiti besplatno. U okviru ocjene imovinskog stanja uzimaju se u obzir dohodak i imovina podnositelja zahtjeva, ili druge financijske okolnosti koje će imati utjecaja na sposobnost podnositelja da plati za pravnu pomoć.
112. Ocjena imovinskog stanja djece dopuštena je u skladu s člankom 16. za određene zahtjeve i njome se uzimaju u obzir sredstva ili financijska situacija djeteta, a ne roditelja, i neke je države mogu koristiti za utvrđivanje treba li pružiti besplatnu pravnu pomoć.

Vidjeti članke 16. i 17.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

Ocjena utemeljenosti

113. Konvencijom je državama dopušteno u nekim situacijama primijeniti ocjenu utemeljenosti kako bi se utvrdilo treba li se pravna pomoć podnositelju u postupku u skladu s Konvencijom pružiti besplatno. Ocjenom utemeljenosti u načelu se provjerava utemeljenost ili vjerojatnost uspjeha zahtjeva uzimajući u obzir čimbenike kao što je pravna osnova zahtjeva i hoće li činjenice iz predmeta dovesti do uspješnog rezultata. Pitanja koja će se razmatrati u okviru ocjene utemeljenosti ovisit će o državi koja vrši ocjenjivanje.

Vidjeti članak 15. stavak 2. i članak 17. točku (a)

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

Izmjena odluke

114. Izmjena se odnosi na postupak mijenjanja odluke o uzdržavanju nakon donošenja. U nekim državama to se naziva zahtjev za izmjenu ili zahtjev za promjenu odluke. Izmjena se može odnositi na iznos uzdržavanja, učestalost ili neki drugi uvjet u odluci o uzdržavanju. U skladu s Konvencijom, pojam izmjena obuhvaća i donošenje nove odluke ako u nacionalnom pravu zamoljene države ne postoji postupak za izmjenu strane odluke i dopušteno je samo donošenje nove odluke.²⁷ Zahtjev za izmjenu može podnijeti uzdržavana osoba u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (e) ili (f) ili obveznik uzdržavanja u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b) ili (c).

Vidjeti članke 10. i 18.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 11.

Stalni ured / Haška konferencija o međunarodnom privatnom pravu

115. Haška konferencija o međunarodnom privatnom pravu (HCCH) međunarodna je međuvladina organizacija koja razvija multilateralne pravne instrumente i nadzire ih promičući međunarodnu pravosudnu i administrativnu suradnju u području privatnog prava, posebno u područjima zaštite obitelji i djece, građanskih postupaka i trgovačkog prava.
116. Stalni ured tajništvo je Haške konferencije odgovorno za svakodnevni rad organizacije.

²⁷ Vidjeti Obrazloženje, stavak 264.

117. U skladu s Konvencijom, države ugovornice moraju Stalnom uredu dostaviti podatke iz članka 57. navodeći kako će se u toj državi ispuniti zahtjevi iz Konvencije. Stalni ured također prikuplja podatke, uključujući statističke podatke i sudsku praksu o primjeni Konvencije.

Vidjeti članke 54. i 57.

Osobni podaci / osobne informacije

118. Osobni podaci odnose se na osobne informacije o osobi koje se prikupljaju, koriste ili otkrivaju za vrijeme trajanja postupaka u skladu s Konvencijom. To uključuje navođenje podataka kao što su datum rođenja, adresa osobe, dohodak i podaci o zaposlenju osobe kao i nacionalni ili državni identifikatori kao što su brojevi socijalnog osiguranja, socijalne sigurnosti, zdravstvenih iskaznica i slični brojevi koji su jedinstveni za pojedinca.²⁸
119. U skladu s Konvencijom, osobni podaci mogu se koristiti samo u svrhe za koje su prikupljeni ili dostavljeni i potrebno je čuvati povjerljivost podataka u skladu sa zakonom države koja obrađuje podatke. Otkrivanje osobnih podataka ili osobnih informacija nije dopušteno ako bi se time moglo ugroziti zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe.²⁹

Članci 38., 39. i 40.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

Protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja

120. *Haški protokol od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja* međunarodni je instrument u kojem su sadržana opća pravila o primjenjivom pravu kao dopuna *Haške konvencije od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja*. Neke države koje su stranke Konvencije mogu također biti potpisnice Protokola i na pitanja uzdržavanja primjenjivat će Protokol.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 8., 9. i 12.

Privremene mjere

121. Privremene mjere predviđene su člankom 6. stavkom 2. točkom (i) i člankom 7. Konvencije. To su postupci koji se pokreću u državi radi osiguravanja ishoda zahtjeva o donošenju odluke o uzdržavanju. Na primjer, moguće je zatražiti privremene mjere u cilju sprječavanja raspolaganja imovinom ili radi sprječavanja obveznika uzdržavanja da napusti državu kako bi izbjegao postupak za donošenje odluke o uzdržavanju.³⁰

Vidjeti članke 6. i 7.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 13. i 14.

²⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 605.

²⁹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 608.

³⁰ Vidjeti Obrazloženje, stavak 176.

Javno tijelo

122. Pojam javno tijelo koristi se u Konvenciji u dva različita konteksta.
123. U skladu s člankom 36., javno tijelo državno je tijelo koje u ograničenim okolnostima može podnijeti zahtjev za uzdržavanje kao uzdržavana osoba. Javno tijelo može podnijeti zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje, ili za izvršenje odluke u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkama (a) i (b). Također može podnijeti zahtjev za donošenje odluke u okolnostima kada postojeća odluka ne može biti priznata iz razloga navedenih u članku 20. stavku 4.³¹
124. Kako bi moglo podnijeti zahtjev, javno tijelo mora djelovati umjesto uzdržavane osobe ili tražiti naknadu davanja koja se isplaćuju umjesto uzdržavanja.
125. Članak 6. stavak 3. Konvencije također se odnosi na javna tijela i u tom su kontekstu javna tijela ona tijela kojima je zakonima države dopušteno izvršavati zadaće središnjeg tijela. Javno tijelo koje je odgovorno za izvršavanje tih funkcija mora biti podložno nadzoru nadležnih tijela države i stupanj njihove uključenosti u predmete u vezi s Konvencijom potrebno je priopćiti Stalnom uredu Haške konferencije.

Vidjeti članak 6. stavak 3. i članak 36.

Ratifikacija

126. Ratifikacija je jedno od sredstava kojima se država može koristiti kako bi postala stranka Konvencije. U članku 60. propisano je kada Konvencija stupa na snagu (tri mjeseca nakon pohrane drugog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja) i otkada se primjenjuje u određenoj državi ugovornici. Na web-mjestu Haške konferencije navedeno je koje su države postale države ugovornice Konvencije.

Vidjeti članke 58. i 60.

Priznavanje

127. Priznavanje odluke o uzdržavanju postupak je kojim se nadležno tijelo države koristi za prihvatanje utvrđenih prava i obveza koje se odnose na uzdržavanje koje je utvrdilo tijelo matične države u kojoj je donesena odluka i tim se postupkom daje pravna snaga toj odluci.³² U većini slučajeva podnositelj zahtjeva također mora tražiti izvršenje odluke pa će se stoga zahtjev odnositi na priznavanje i izvršenje. Međutim, podnositelj može zatražiti samo priznavanje odluke. U skladu s člankom 26., zahtjev za priznavanje podliježe istim uvjetima kao i zahtjev za priznavanje i izvršenje, osim što ne postoji uvjet da odluka mora biti izvršiva u matičnoj državi već samo da u toj državi „proizvodi učinke“.

Vidjeti članke 19. do 28.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 4. i 5.

³¹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 590.

³² Vidjeti Obrazloženje, stavak 429.

Priznavanje i izvršenje

128. Priznavanje i izvršenje postojećih odluka o uzdržavanju jedan je od ključnih postupaka u skladu s Konvencijom. Svrha priznavanja i izvršenja jest omogućiti da se odluka donesena u jednoj državi može primjenjivati i izvršavati u drugoj državi ugovornici.³³ Zahvaljujući postupku priznavanja i izvršenja uzdržavana osoba ne mora više tražiti donošenje nove odluke u državi u kojoj će se odluka izvršavati i zamoljena država može izvršiti postojeću odluku.

Vidjeti članke 19. do 28.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 4. i 5.

Središnje tijelo molitelj i zamoljeno središnje tijelo

129. Središnje tijelo molitelj središnje je tijelo u državi u kojoj se podnosi zahtjev. To će središnje tijelo poslati zahtjev zamoljenom središnjem tijelu koje će obraditi zahtjev i proslijediti ga nadležnom tijelu na izvršenje. Dužnosti središnjeg tijela propisane su u članku 7. Konvencije.

Vidjeti članak 7.

Država moliteljica i zamoljena država

130. **Država moliteljica** ona je država u kojoj podnositelj ima boravište i u kojoj je podnesen zahtjev u skladu s Konvencijom. **Zamoljena država** država je od koje se traži da rješava zahtjev. To je obično država u kojoj tuženik ima boravište.³⁴

Vidjeti članke 10. i 12.

Rezerva

131. Rezerva je službena izjava države ugovornice, koja je dopuštena u određenim okolnostima u skladu s Konvencijom, u kojoj je navedeno da će primjenjivost Konvencije u toj državi biti na neki način ograničena. Na primjer, država može izraziti rezervu da neće priznati ili izvršavati ugovore o uzdržavanju. Postupak za izjavljivanje rezerve propisan je u članku 62. U profilu će države za tu državu biti navedene rezerve koje je izjavila. Potpuni tekst svih rezervi određene države nalazi se i na web-mjestu Haške konferencije na < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece“.

Vidjeti članak 62.

Tuženik

132. Tuženik je osoba koja će odgovarati na zahtjev ili žalbu u skladu s Konvencijom. Tuženik može biti uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja.

Vidjeti članke 11., 23. i 24.

³³ Vidjeti Obrazloženje, stavak 490.

³⁴ Pojmovi „zamoljena država” i „država moliteljica” nisu definirani u Konvenciji ili u Obrazloženju. Vidjeti Obrazloženje, stavak 64. U članku 9. Konvencije sadržana je definicija boravišta samo za potrebe tog članka. Vidjeti Obrazloženje, stavak 228.

Posebne mjere

133. Posebne mjere određene su dužnosti administrativne suradnje koje su navedene u članku 7. i mogu biti predmet zahtjeva jednog središnjeg tijela drugom središnjem tijelu. Izravni zahtjev podnosi se zasebno od zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje, donošenje odluke, izvršenje ili izmjenu. Posebne mjere koje je moguće zatražiti uključuju pomoć u vezi s:

- utvrđivanjem mjesta u kojem se nalazi uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja
- prikupljanjem podataka o dohotku i financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući podatke o imovini
- utvrđivanjem roditeljstva
- pribavljanjem pismena ili dokaza
- dostavom pismena
- ishodenjem privremenih mjera.

Vidjeti članak 7.

Upućivanje na Priručnik – poglavlja 13. i 14.

Država

Vidjeti državu ugovornicu

Matična država

134. Taj se pojam koristi za državu u kojoj je donesena odluka o uzdržavanju. Matična država ne mora ili može biti ista kao država u kojoj podnositelj zahtjeva ili tuženik trenutačno imaju boravište. Važno je znati koja je matična država kako bi se moglo utvrditi, na primjer, koje nadležno tijelo mora ispuniti potvrdu o izvršivosti u postupku povodom zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje. Matična država može se nazivati i državom donositeljicom odluke.

135. U slučaju ugovora o uzdržavanju, matična država najčešće će biti država u kojoj je sklopljen ili formaliziran ugovor.

Vidjeti članke 11., 20., 25. i 30.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 4.

Potvrda o izvršivosti

136. Taj je dokument potreban u postupku povodom zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje kao potvrda da je odluka izvršiva u državi u kojoj je donesena (matična država). U nekim će državama potvrda o izvršivosti biti u obliku dokumenta nadležnog tijela kojim se potvrđuje da odluka ima „pravnu snagu”, odnosno, da se može izvršiti u toj državi. Potvrda o izvršivosti razlikuje se od proglašenja izvršivosti koje je jedan od mehanizama koji neke države mogu upotrebljavati za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke.³⁵

Vidjeti članak 23. stavak 2. i članak 25. stavak 1. točku (b)

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 4.

³⁵

U nekim se državama može koristiti „*attestation de la force de chose jugée*” kojom je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu.

Potvrda o pravovremenoj obavijesti

137. Taj je dokument potreban u postupku povodom zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ako tuženik (često obveznik uzdržavanja) nije došao na raspravu i nije imao zastupnika u postupku u matičnoj državi. Njime se potvrđuje da je tuženiku dostavljena obavijest o postupku u kojem je donesena odluka o uzdržavanju i da je dobio priliku za saslušanje ili da je tuženik obaviješten o odluci i da je dobio priliku osporiti odluku ili se žaliti protiv odluke na činjeničnoj i pravnoj osnovi („o činjenicama i pravu”).³⁶

Vidjeti članak 25.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 4.

Ranjiva osoba

138. Ranjiva osoba definirana je u članku 3. Konvencije kao osoba koja ne može samu sebe uzdržavati zbog bolesti ili nekog drugog nedostatka u vezi s njezinim osobnim sposobnostima. Konvencija se primjenjuje na ranjive osobe samo ako su država moliteljica i zamoljena država u skladu s člankom 2. stavkom 3. zatražile proširenje njezine primjene.

Vidjeti članak 2.

Upućivanje na Priručnik – poglavlje 3.

³⁶ Vidjeti poglavlje 4., odjeljak III., B.3., pripremanje potrebne „potvrde o pravovremenoj obavijesti” za primjenu.

Poglavlje 3.

Pitanja opće primjene

Dio 1.

Područje primjene Konvencije

I. Svrha ovog poglavlja

139. U svakom izlaznom ili ulaznom zahtjevu podnesenom u skladu s Konvencijom ili u zahtjevu za donošenje posebnih mjera morat će se izvršiti niz zajedničkih postupaka i stalnih zadaća. Prvo je i najvažnije utvrditi jesu li zahtjev ili izravni zahtjev unutar područja primjene Konvencije. To se naziva „područje primjene Konvencije”.
140. Ako zahtjev ili izravni zahtjev nisu unutar područja primjene Konvencije, ne primjenjuju se postupci opisani u ovom Priručniku. U ovom dijelu poglavlja 3. navedeni su čimbenici koji će se koristiti za utvrđivanje je li zahtjev unutar područja primjene Konvencije i, što je jednako važno, u kojoj se mjeri odredbe Konvencije, u potpunosti ili djelomično, primjenjuju na vrstu zahtjeva.
141. Drugim dijelom poglavlja 3. obuhvaćena su pitanja koja su zajednička svim postupcima u okviru Konvencije – pravila o jeziku komunikacije, potreba za prijevodom pismena i odluka, zaštita osobnih podataka, i zahtjev za učinkovit pristup postupcima.

II. Područje primjene Konvencije

A. Općenito

142. Razumijevanje područja primjene Konvencije vrlo je važno za utvrđivanje mjere do koje se Konvencija primjenjuje na zahtjev za uzdržavanje (zahtjev za priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje odluke ili izmjenu). Konvencijom ne moraju biti obuhvaćene sve vrste zahtjeva za uzdržavanje kada stranke imaju boravište u različitim državama članicama niti se svaka odredba Konvencije automatski primjenjuje na zahtjev donesen u skladu s Konvencijom.
143. Stoga je u prvom koraku važno razmotriti primjenjuju li se u određenoj situaciji poglavlja Konvencije o dužnostima administrativne suradnje i funkcijama središnjeg tijela, uključujući pružanje pravne pomoći i pravila u vezi sa sadržajem i slanjem zahtjeva. Te su dužnosti opisane u poglavljima II. i III. Konvencije.
144. Članak 2. stoga predstavlja početnu točku za utvrđivanje područja primjene Konvencije te primjenjuju li se poglavlja II. i III. na određeni zahtjev. U članku 2. propisane su vrste obveza uzdržavanja koje su obuhvaćene Konvencijom te stupanj do kojeg je moguće povećati ili smanjiti područje primjene na temelju izjave ili rezerve države ugovornice.

B. Glavno područje primjene – obveze uzdržavanja

145. Glavno su područje primjene Konvencije obveze uzdržavanja djece i bračnih drugova, opisane u nastavku.

1. Uzdržavanje djeteta

146. Konvencija se u najširem smislu primjenjuje na uzdržavanje djeteta. Početna je točka da se sva poglavlja Konvencije primjenjuju na sve obveze **uzdržavanja** djece, pod uvjetom da:
- je obveza uzdržavanja nastala u odnosu između roditelja i djeteta,
 - je dijete mlađe od 21 godine.
147. Države ugovornice mogu proširiti ili ograničiti početno područje primjene na temelju izjava ili rezervi, kako je opisano u odjeljku 3. u nastavku.

***Uzdržavanje** uključuje potporu za djecu, bračnog druga ili partnera i troškove povezane s brigom za djecu ili bračnog druga/partnera. U skladu s Konvencijom, država može proširiti uzdržavanje i na obveze pružanja potpore koje nastaju iz drugih vrsta obiteljskih odnosa.*

2. Uzdržavanje bračnog druga

148. Primjena Konvencije na uzdržavanje bračnog druga nije toliko široka kao u slučaju uzdržavanja djece.
149. Cijela se Konvencija, uključujući odredbe poglavlja II. i III., uvijek primjenjuje na zahtjev za priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje ako se zahtjev za uzdržavanje bračnog druga podnosi zajedno sa zahtjevom za uzdržavanje djeteta ili kao dio tog zahtjeva u prethodno opisanom kontekstu.³⁷ Stoga će se ti zahtjevi za uzdržavanje obrađivati putem središnjih tijela u objema državama i primjenjuju se sve odredbe Konvencije koje se odnose na središnja tijela, kao što su obveze obavješćivanja o promjenama i slanja odluka nadležnom tijelu u toj državi.
150. Međutim, ako se zahtjev odnosi samo na uzdržavanje bračnog druga, odredbe poglavlja II. i III. ne primjenjuju se na taj zahtjev osim ako je država potvrdom proširila primjenu cijele Konvencije na uzdržavanje bračnog druga. To znači da se zahtjev ili izravni zahtjev neće podnositi putem središnjeg tijela već izravno nadležnom tijelu u drugoj državi. Ti se zahtjevi nazivaju izravnim zahtjevima nadležnom tijelu. Budući da nisu uključena središnja tijela, odredbe Konvencije koje se odnose na njihove aktivnosti nisu primjenjive, ali postoje druge odredbe koje će se primjenjivati na izravne zahtjeve koji se podnose nadležnim tijelima. Svi članci Konvencije, osim onih iz poglavlja II. i III., uvijek se primjenjuju samo na odluke o uzdržavanju bračnih drugova.
151. Država ugovornica može proširiti uključenost svojeg središnjeg tijela na sva pitanja uzdržavanja bračnih drugova u skladu sa sljedećim odjeljkom.

3. Rezerve i izjave

152. Mogućnost država ugovornica da ograniče ili prošire primjenu Konvencije predviđena je u članku 2.

³⁷

U Konvenciji se koriste riječi „podnesen sa zahtjevom” za uzdržavanje djece. To ne znači nužno da zahtjev za uzdržavanje bračnog druga mora biti uključen u istu odluku već da mora biti povezan sa zahtjevom za uzdržavanje djeteta. Vidjeti Obrazloženje, stavak 47.

a) Uzdržavanje djeteta – dob djeteta

153. Država ugovornica može izjaviti **rezervu** u skladu s Konvencijom kojom se ograničava primjena Konvencije na djecu mlađu od 18 godina. Država ugovornica može proširiti primjenu Konvencije (ili njezinog dijela) i na djecu stariju od 21 godine.
- Rezerva** je službena izjava države ugovornice, koja je dopuštena u određenim okolnostima u skladu s Konvencijom, u kojoj je navedeno da će primjenjivost Konvencije u toj državi biti na neki način ograničena.*

b) Uzdržavanje bračnog druga

154. Država ugovornica može izjaviti da se primjena poglavlja II. i III. Konvencije proširi na neke ili sve zahtjeve za uzdržavanje bračnog druga. To znači da će se dužnosti središnjeg tijela, uključujući izradu zahtjeva za donošenje posebnih mjera ili odgovor na te zahtjeve, i odredbe koje se odnose na neke ili sve zahtjeve primjenjivati na sve obveze i zahtjeve u vezi s uzdržavanjem bračnih drugova.

c) Drugi oblici uzdržavanja članova obitelji

155. Konvencijom je dopušteno državama ugovornicama da daju **izjavu** kojom se primjena Konvencije (ili nekog njezina dijela) proširuje na druge vrste uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskog odnosa. Stoga bi država ugovornica mogla proširiti primjenu Konvencije na uzdržavanje koje nastaje u situacijama tazbinskih ili ostalih obiteljskih veza. Država ugovornica može proširiti Konvenciju i na uzdržavanje ranjivih osoba, kako je navedeno u Konvenciji.
- Izjava** je formalna potvrda ugovorne stranke u odnosu na određene članke ili zahtjeve iz Konvencije. Izjave su predviđene u članku 63.*

d) Ugovor o uzdržavanju

156. Država ugovornica može izraziti svoju rezervu u skladu s Konvencijom da neće priznati i izvršavati **ugovore o uzdržavanju**. Ako je izjavljena takva rezerva, u toj se državi mogu priznavati i izvršavati samo odluke o uzdržavanju definirane u Konvenciji. Država također može dati izjavu da se zahtjevi za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju mogu podnositi samo putem njezina središnjeg tijela. Vidjeti članak 19. stavak 4. i članak 30. stavak 7.
- Ugovor o uzdržavanju** definiran je u članku 3. kao pisani ugovor koji se odnosi na plaćanje uzdržavanja i koji je nadležno tijelo formalno sastavilo ili registriralo kao autentičnu ispravu ili ga je to nadležno tijelo ovjerilo, sklopilo, registriralo ili pohranilo i podliježe reviziji i izmjenama nadležnog tijela.*

4. Učinak rezervi na ograničenje primjene Konvencije

157. Kako je prethodno navedeno, država ugovornica može u skladu s Konvencijom izjaviti rezervu kojom se ograničava primjena Konvencije. U skladu s člankom 2. stavkom 2., država ugovornica može ograničiti primjenu Konvencije na uzdržavanje djece mlađe od 18 godina. To znači da, u toj državi, Konvencijom neće biti obuhvaćeni zahtjevi koji se odnose na uzdržavanje djece mlađe od 18 godina.
158. Ako je država ugovornica izjavila rezervu kojom se ograničava primjenjivost Konvencije u njezinoj državi na osobe mlađe od 18 godina, ona ne može tražiti od drugih država da rješavaju zahtjeve za djecu od 18 godina ili više (članak 2. stavak 2. i članak 62. stavak 4.).

159. Podaci o tome je li neka država ugovornica izjavila rezervu u cilju ograničenja primjene Konvencije dostupni su na *web*-mjestu Haške konferencije na < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”.

5. Učinak izjava na proširenje primjene Konvencije

160. Važno je napomenuti da se proširenje primjene Konvencije mora u zamoljenoj državi i državi moliteljici „podudarati” kako bi se Konvencija mogla u obje države primjenjivati unutar proširenog područja primjene. To ne znači da cijelo proširenje mora biti jednako u obje države, već to mora biti samo dio proširenja.
161. Na primjer, ako je država ugovornica A (država moliteljica) proširila primjenu svih članaka Konvencije, uključujući poglavlja II. i III. na pitanja koja se odnose na uzdržavanje ranjivih osoba, time se državi ugovornici B (zamoljenoj državi) ne nameće obveza da prihvati primjenu uzdržavanja na ranjivu osobu, osim ako država B **izjavom** proširi područje primjene Konvencije na uzdržavanje ranjivih osoba i ako je proširila poglavlja II. i III. na zahtjeve za uzdržavanje ranjivih osoba. U ovom primjeru, izjave države A i države B nisu nužno jednake, ali se „podudaraju” u odnosu na zahtjeve za donošenje odluke o uzdržavanju ranjivih osoba jer su obje države proširile primjenu Konvencije na zahtjeve za uzdržavanje.
- Izjava je formalna potvrda države ugovornice u odnosu na određene članke ili zahtjeve iz Konvencije.*
162. Podaci o tome je li neka država ugovornica donijela izjave o proširenju primjene Konvencije dostupni su na *web*-mjestu Haške konferencije na < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”.

6. Primjeri slučaja

1. primjer

163. K ima boravište u državi A. U državi A ishodila je odluku o uzdržavanju u skladu s kojom L mora plaćati uzdržavanje za dvoje djece, od 10 i 12 godina, i uzdržavanje bračnog druga. L je otac djece i živi u državi B. K bi željela da se njezina odluka o uzdržavanju prizna i izvršava u državi B. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Primjenjuje li se Konvencija?

164. Konvencija se na to pitanje primjenjuje. Djeca su mlađa od 21 godine i pitanje se odnosi na uzdržavanje djece nastalo kao rezultat odnosa između roditelja i djeteta. Budući da je zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju bračnog druga uključen u zahtjev za uzdržavanje djece, na taj se zahtjev primjenjuju i sve odredbe Konvencije.

2. primjer

165. M ima boravište u državi A i u toj je državi ishodila odluku o uzdržavanju jednog djeteta koje sada ima 20 godina. M bi željela izvršenje odluke o uzdržavanju protiv oca djeteta, koji sada ima boravište u državi B. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Primjenjuje li se Konvencija?

166. Budući da se pitanje odnosi na uzdržavanje djece na temelju odnosa između roditelja i djeteta, Konvencija se primjenjuje osim ako su država A i država B izrazile rezervu kojom ograničavaju primjenu Konvencije na slučajeve kada je dijete mlađe od 18 godina. Ako je tu rezervu izrazila država A ili država B, Konvencija se na taj predmet ne primjenjuje.

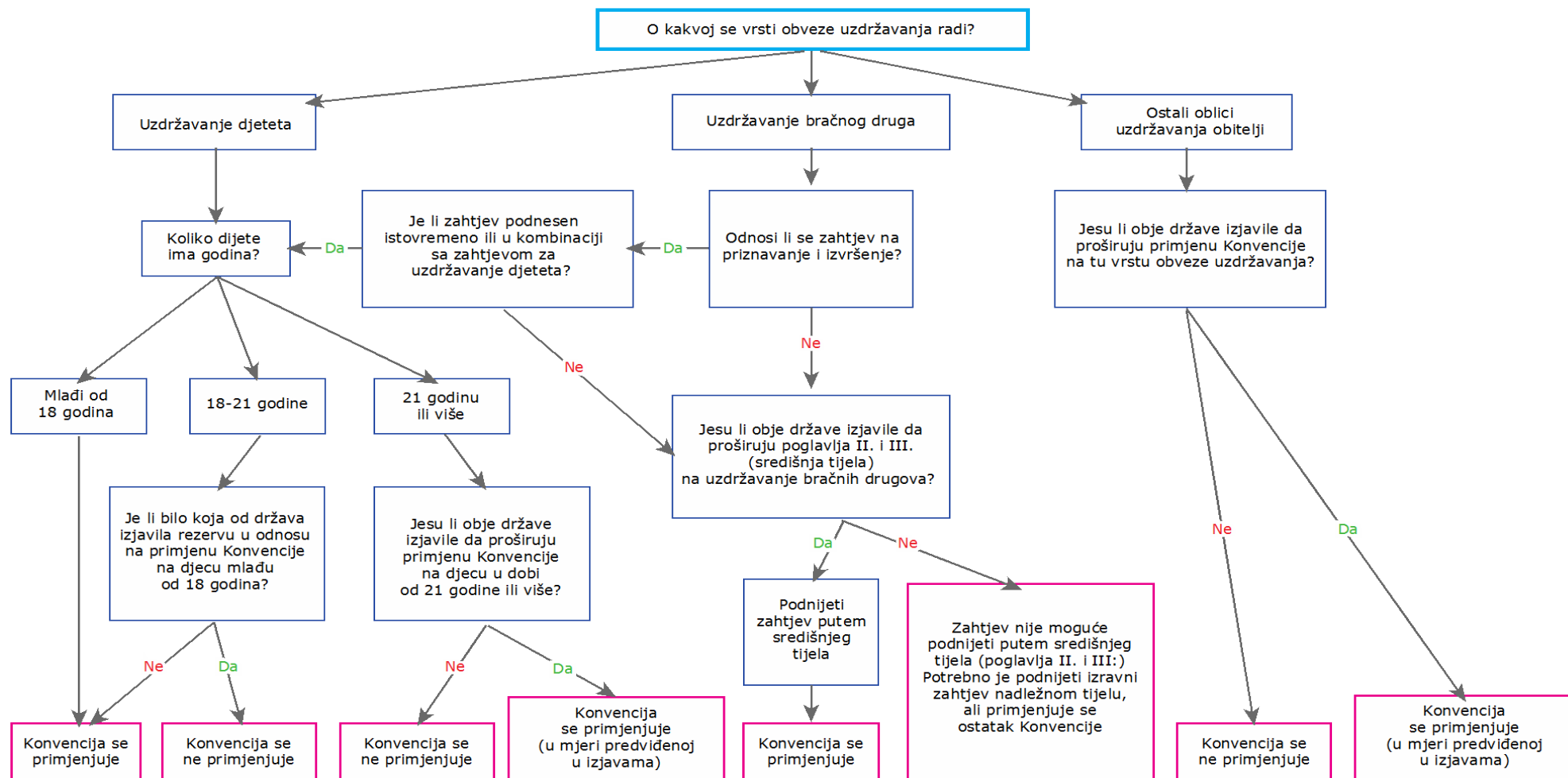
3. primjer

167. N ima boravište u državi A i traži donošenje odluke o uzdržavanju za svoje šestomjesečno dijete i uzdržavanje bračnog druga za sebe. Otac djeteta, njezin bivši suprug, živi u državi B. Država A i država B ugovorne su stranke Konvencije.

Primjenjuje li se Konvencija?

168. Konvencija se primjenjuje na zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju djeteta. Međutim, N se ne može koristiti uslugama središnjeg tijela ili odredbama o zahtjevima za *donošenje* odluke o uzdržavanju bračnog druga u skladu s Konvencijom, osim ako su država A i država B proširile primjenu poglavlja II. i III. Konvencije na obveze uzdržavanja bračnih drugova ili, preciznije, na donošenje odluke o obvezama uzdržavanja bračnog druga.
169. U dijagramu na sljedećoj stranici prikazano je kako se na temelju odredaba Konvencije može utvrditi primjenjuje li se Konvencija, ili neki njezin dio, na određenu obvezu uzdržavanja.

UTVRĐIVANJE PODRUČJA PRIMJENE KONVENCIJE

Slika 7.: Utvrđivanje je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije

C. *Ostali čimbenici na temelju kojih se utvrđuje primjenjivost Konvencije*

170. Postoji niz drugih čimbenika koji utječu na način na koji se Konvencija primjenjuje u određenoj situaciji. Ti su čimbenici sljedeći:

- Imaju li stranke boravište u državama ugovornicama?
- Je li podnositelj zahtjeva uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja?
- Ima li podnositelj odluku o uzdržavanju?
- Gdje je odluka donesena?
- Gdje uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište?

1. Imaju li stranke boravište u državama ugovornicama?

171. Uvjet za primjenu Konvencije jest da podnositelj zahtjeva (osoba koja podnosi zahtjev ili traži pomoć u skladu s Konvencijom) ima boravište u državi ugovornici.
172. Ako podnositelj ima boravište u državi ugovornici, ali tuženik (osoba koja će odgovarati na zahtjev) ne živi u državi ugovornici ili, u slučaju ako je tužitelj obveznik uzdržavanja, nema imovinu ili dohodak u državi ugovornici, podnositelj zahtjeva neće moći upotrijebiti Konvenciju za priznavanje, izvršenje, donošenje ili izmjenu odluke o uzdržavanju. U toj situaciji podnositelj zahtjeva može tražiti pravni savjet kako bi utvrdio postoje li drugi načini za ostvarivanje traženog pravnog lijeka.
173. Ako podnositelj zahtjeva ima boravište u državi koja nije država ugovornica, ali tuženik/obveznik uzdržavanja ima boravište ili imovinu u državi ugovornici, središnje tijelo u državi podnositelja zahtjeva neće biti uključeno već podnositelj zahtjeva može zahtjev za pomoć podnijeti izravno nadležnom tijelu u državi tuženika.³⁸
174. Ako nijedna od stranaka ne živi u državi ugovornici, pitanje se ne može rješavati u skladu s Konvencijom, ali podnositelj zahtjeva može upotrijebiti druge postupke u državi u kojoj ima boravište za donošenje ili izvršenje odluke o uzdržavanju.
175. Popis država ugovornica Konvencije dostupan je na web-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”.

2. Je li podnositelj zahtjeva obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba?

176. Podnositelj zahtjeva za pravni lijek u skladu s Konvencijom može biti uzdržavana osoba, obveznik uzdržavanja ili javno tijelo. **Uzdržavana osoba** znači osoba kojoj se duguje ili navodno duguje uzdržavanje. **Obveznik uzdržavanja** osoba je koja duguje ili navodno duguje uzdržavanje. **Javno tijelo** državno je tijelo koje je uzdržavanoj osobi isplaćivalo naknade, umjesto uzdržavanja, ili djeluje u ime ili u korist uzdržavane osobe.

³⁸ Napominjemo da se pravila i postupci za predmete koje je nadležno tijelo izravno prihvatilo u potpunosti utvrđuju nacionalnim pravom. Prema tome, u toj bi se situaciji podnositelj zahtjeva trebao obratiti nadležnom tijelu kako bi saznao što je potrebno za podnošenje zahtjeva.

Zašto je podnositelj zahtjeva važan?

177. Važno je utvrditi podnositelja zahtjeva jer je u članku 10. propisano tko ima pravo podnijeti pojedine vrste zahtjeva.
178. **Uzdržavana osoba** može podnositi sljedeće zahtjeve:
- zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke,
 - zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi,
 - zahtjev za donošenje odluke ako ne postoji prethodna odluka, uključujući utvrđivanje roditeljstva, ako je potrebno,
 - zahtjev za donošenje odluke ako odluka postoji, ali se ne može priznati ili izvršiti,
 - zahtjev za izmjenu odluke donesene u zamoljenoj državi ili u državi koja nije zamoljena država.
- Uzdržavana osoba** osoba je kojoj seuguje ili navodnouguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnik ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik.*
179. **Obveznik uzdržavanja** može podnositi samo sljedeće zahtjeve u skladu s Konvencijom:
- zahtjev za priznavanje odluke u cilju ograničenja ili obustave izvršenja prethodne odluke, ili
 - zahtjev za izmjenu odluke donesene u zamoljenoj državi ili u državi koja nije zamoljena država.
- Obveznik uzdržavanja** osoba je kojauguje ili navodnouguje uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može biti roditelj, bračni drug ili bilo koja osoba koja, u skladu s zakonima mjesta gdje je donesena odluka, ima obvezu plaćati uzdržavanje. U nekim se državama ta osoba naziva platitelj uzdržavanja, vršitelj obveze, roditelj koji nema skrbništvo ili koji nema boravište u državi djeteta.*
180. **Javno tijelo** može podnositi samo sljedeće zahtjeve:
- zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi,
 - zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke donesene drugdje, ili
 - zahtjev za donošenje odluke samo ako postojeća odluka ne može biti priznata zbog rezervi iz članka 20. stavka 2.
- Javno tijelo** državno je tijelo koje u ograničenim okolnostima može podnijeti zahtjev za uzdržavanje kao uzdržavana osoba.*
181. Javno tijelo stoga ne može, primjerice, upotrijebiti Konvenciju za pokretanje postupka za izmjenu postojeće odluke niti obveznik uzdržavanja može iskoristiti postupke u skladu s Konvencijom za donošenje odluke o uzdržavanju.
182. Osim toga, u skladu s Konvencijom postoje ograničenja koja se odnose na opseg pravne pomoći koja se mora pružati uzdržavanoj osobi ili obvezniku uzdržavanja u okviru svakog zahtjeva. Vidjeti poglavlje 3. dio 2. odjeljak III. u kojem je naveden zahtjev za pružanje pravne pomoći.

3. Ima li podnositelj odluku o uzdržavanju?

183. **Odluka o uzdržavanju** odredba je iz odluke pravosudnog ili upravnog tijela kojom se zahtijeva plaćanje uzdržavanja podnositelju zahtjeva, djetetu ili nekoj drugoj osobi kojoj je potrebna pomoć. Odluka o uzdržavanju može biti nalog pravosudnog tijela ili nalog ili odluka upravnog tijela ili ministarstva, ako ta odluka ispunjuje kriterije iz članka 19.
184. Ugovor o uzdržavanju definiran u Konvenciji može biti priznat i izvršavati se u nekoj državi ako je izvršiv u državi u kojoj je sklopljen. Međutim, ugovor o uzdržavanju nije odluka u smislu Konvencije i na priznavanje ugovora o uzdržavanju primjenjuju se drukčija pravila.
185. Ako podnositelj zahtjeva nema odluku o uzdržavanju, onda se zahtjev odnosi na donošenje odluke. Međutim, primjenjivost Konvencije na zahtjev za donošenje odluke može ovisiti o tome kakva se vrsta uzdržavanja traži, kako je navedeno u prethodnom odjeljku o području primjene.

4. Gdje je donesena odluka o uzdržavanju?

186. Važno je znati gdje je donesena odluka o uzdržavanju kako bi se moglo utvrditi je li odluku potrebno priznati prije izvršenja. Ako je odluka donesena u zamoljenoj državi, nije potrebno podnositi zahtjev za priznavanje i podnositelj može jednostavno odmah zatražiti izvršenje odluke. Ako je odluka donesena u državi ugovornici koja nije država u kojoj će se izvršavati, prvo će morati biti priznata.
187. U slučaju zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, odluka o uzdržavanju mora biti donesena u državi ugovornici.³⁹

5. Gdje uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište?

188. Uz razmatranje imaju li podnositelj i tuženik boravište u državama ugovornicama, u slučaju zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje i zahtjeva za izmjene koje su podnijeli obveznici uzdržavanja važno je utvrditi uobičajeno boravište uzdržavane osobe. To je zbog toga što postoje posebne odredbe koje se odnose na priznavanje i izvršenje izmijenjene odluke ovisno o tome tko je podnio zahtjev i ima li uzdržavana osoba uobičajeno boravište u državi u kojoj je donesena izvorna odluka o uzdržavanju.
189. Pojam „uobičajeno boravište” nije definiran u Konvenciji pa će stoga o činjenicama određenog predmeta ovisiti ima li uzdržavana osoba uobičajeno boravište u određenoj državi. U načelu se uobičajeno boravište utvrđuje na temelju čimbenika kao što su mjesto gdje osoba ima boravište, gdje obično živi, radi ili ide u školu.⁴⁰
190. U skladu s Konvencijom, ako uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u državi u kojoj je donesena odluka, u skladu s člankom 18. može se odbiti priznavanje odluke o izmjeni koja je donesena na zahtjev obveznika uzdržavanja, osim ako se primjenjuju iznimke iz članka 18. To je detaljnije opisano u poglavljima 11. i 12. Priručnika.

³⁹ Obrazloženje, stavak 240.

⁴⁰ Obrazloženje, stavci 63. i 444.

Dio 2.

Pitanja zajednička svim zahtjevima iz Konvencije i zahtjevima za donošenje posebnih mjera

191. U ovom je dijelu opisan niz pitanja koja su zajednička svim zahtjevima i izravnim zahtjevima u skladu s Konvencijom.

I. Jezik

192. S obzirom na međunarodnu prirodu Konvencije, važno je da su zahtjevi i priopćenja u skladu s pravilima propisanim u Konvenciji u vezi s jezikom priopćenja i zahtjevima u vezi s prevođenjem pismena. Ti su zahtjevi propisani u člancima 44. i 45.

A. Jezik zahtjeva i pismena

193. Svi zahtjevi podneseni u skladu s Konvencijom i pismena uz te zahtjeve (uključujući odluku) moraju biti na izvornom jeziku. Mora biti uključen i prijevod zahtjeva (i povezanih pismena) na službeni jezik⁴¹ zamoljene države osim ako je nadležno tijelo zamoljene države (upravno ili pravosudno tijelo koje obrađuje zahtjev) navelo da nije potreban prijevod.
194. Zamoljena država može također izjaviti u skladu s Konvencijom da će se za zahtjeve i povezana pismena koristiti neki drugi jezik osim službenog jezika zamoljene države. Ako u državi postoje teritorijalne jedinice (npr. pokrajine ili države) i više od jednog službenog jezika ili ako u državi ima nekoliko službenih jezika koji se mogu koristiti u različitim dijelovima njezina državnog područja, država ugovornica može također izjaviti koji će se jezik koristiti za određenu teritorijalnu jedinicu.
195. Imajte na umu da je jedna od važnih prednosti uporabe preporučenih obrazaca zahtjeva u skladu s Konvencijom u tome da zahvaljujući njihovoj strukturi mogu biti ispunjeni na bilo kojem jeziku i lako razumljivi na drugom jeziku, čime se smanjuje potreba za prijevodima.

B. Jezik priopćenja

196. Osim ako su središnja tijela dogovorila drukčije, sva priopćenja između središnjih tijela obavlja se na službenom jeziku zamoljene države, ili na engleskom ili francuskom. Država ugovornica može izjaviti rezervu i time isključiti uporabu engleskog ili francuskog jezika u tim priopćenjima. Priopćenja se u tom kontekstu odnose na redovitu korespondenciju, razmjenu informacija i obavijesti između država ugovornica.

⁴¹ Ako država ima više od jednog službenog jezika i svi se službeni jezici ne koriste na svim dijelovima njezina državnog područja, važno je potvrditi koji se jezik koristi na državnom području gdje se šalje zahtjev (članak 44. stavak 2.).

C. Iznimke u pogledu prijevoda

197. U nekim slučajevima država moliteljica možda ne može ili joj nije izvedivo prevoditi pismena na jezik koji se koristi u zamoljenoj državi ili koji zahtijeva zamoljena država. Na primjer, prevoditeljske službe u državi moliteljici možda ne pružaju usluge prijevoda na jezik zamoljene države. U tom slučaju, ako je zahtjev podnesen u skladu s poglavljem III. (općenito - bilo koji zahtjev u vezi s uzdržavanjem djeteta ili priznavanjem i izvršenjem odluke o uzdržavanju djeteta ili bračnog druga), zamoljena država može pristati, za taj predmet ili općenito, da će sama napraviti prijevod.⁴²
198. Ako zamoljena država ne pristane pomoći s prijevodom, država moliteljica može jednostavno prevesti pismena na engleski ili francuski jezik. Zamoljena država zatim može prevesti pismena na vlastiti jezik, ako je potrebno.

D. Kako to funkcionira u praksi

- 1 Pri slanju zahtjeva u skladu s Konvencijom, podnositelj zahtjeva (ili predstavnik središnjeg tijela) ispunjava zahtjev na vlastitom jeziku i prilaže povezana pismena, kao što je odluka o uzdržavanju, na izvornom jeziku.
- 2 Ako je službeni jezik zamoljene države ili određenog državnog područja ili jedinice zamoljene države drukčiji od jezika države moliteljice, zahtjev i potrebna pismena morat će se prevesti na taj službeni jezik ili na neki drugi jezik koji je zamoljena država navela u potvrdi, osim ako se zamoljena država složila da nije potreban prijevod.
- 3 Ako država moliteljica ne može prevesti pismena na službeni jezik zamoljene države (ili na neki drugi jezik koji je navela zamoljena država), a zahtjev se podnosi u skladu s poglavljem III., država moliteljica može učiniti sljedeće:
 - i) pitati zamoljenu državu slaže li se da ona izvrši prijevod;
 - ii) ako se zamoljena država ne slaže, mora prevesti pismena na engleski ili francuski jezik (osim ako je zamoljena država izjavila rezervu kojom isključuje jedan od ta dva jezika) i poslati ih zamoljenoj državi u kojoj mogu biti prevedena na službeni jezik.
- 4 Sva daljnja komunikacija (pisma, izvješća i slična korespondencija) između središnjih tijela obavlja se na službenom jeziku zamoljene države, ili na engleskom ili francuskom jeziku. Država moliteljica može izabrati hoće li komunicirati na službenom jeziku zamoljene države ili na engleskom ili francuskom, osim ako je zamoljena država izjavila rezervu kojom isključuje uporabu engleskog ili francuskog jezika.

⁴² Imajte na umu da ako zamoljena država napravi prijevod, kako je prethodno opisano, troškove tog prijevoda mora snositi država moliteljica (osim ako su se središnja tijela dviju država dogovorila drukčije). Vidjeti i članak. 45. stavak 3.

Dva primjera

199. Odluka o uzdržavanju donesena je u Njemačkoj i bit će poslana u Meksiko na priznavanje i izvršenje. Materijali koji se šalju u Meksiko uključuju preslik odluke na njemačkom, ako je to bio službeni jezik odluke, i prijevod odluke na španjolski. Obvezni obrazac o slanju, preporučeni obrazac zahtjeva i potrebna pismena, kao što je potvrda o izvršivosti, moraju biti podneseni na španjolskom pa je stoga, ako su bili sastavljeni na njemačkom, potrebno dostaviti prevedeni preslik, osim ako je Meksiko potvrdio da mu prijevod nije potreban. Daljnja komunikacija o tom predmetu obavljat će se na španjolskom (jeziku zamoljene države) ili engleskom ili francuskom, osim ako je Meksiko izjavom isključio uporabu engleskog ili francuskog.
200. Podnositelj zahtjeva u državi moliteljici (Norveškoj) nema sposobnost prevoditi pismena na jezik zamoljene države (španjolski u Meksiku) i nadležno tijelo u Meksiku ne može prevesti odluku s norveškog na španjolski jezik. U tom slučaju podnositelj može pismena prevesti s norveškog na engleski ili francuski. Engleski ili francuski prijevod zatim se šalju u Meksiko i meksička nadležna tijela mogu ga prevesti na španjolski.

E. Ostali zahtjevi u vezi s pismenima

1. Legalizacija

201. U skladu s ostalim Haškim konvencijama, u članku 41. Konvencije o uzdržavanju djece iz 2007. propisano je da u skladu s Konvencijom nije potrebna nikakva **legalizacija** ili slične formalnosti. Prema tome, nije potrebna službena ovjera potpisa službenika koji je pripremio pismena kao ni apostil, ako je to uobičajena praksa u državi ugovornici.

Legalizacija je pojam koji se upotrebljava za opisivanje određenih službenih pravnih postupaka, kao što su uporaba apostila ili javnobilježnička ovjera pismena.

2. Punomoć

202. U članku 42. propisano je da se od podnositelja zahtjeva može tražiti punomoć samo u ograničenim okolnostima. Punomoć se može tražiti u situaciji kada će središnje tijelo ili neko drugo tijelo u zamoljenoj državi zastupati podnositelja zahtjeva, na primjer u sudskom postupku, ili kada je potrebna punomoć za imenovanje zastupnika u određenoj stvari.⁴³ U profilu države navedeno je traži ili zamoljena država punomoć.

3. Potpisi i ovjereni preslici dokumenata

203. U Konvenciji nije propisano da zahtjev mora biti potpisan da bi bio valjan. Osim toga, u odnosu na zahtjeve za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje, u primjenjivim člancima (članak 12. stavak 2., članak 13., članak 25. i članak 30.) propisani su postupci kada se zajedno sa zahtjevom za priznavanje mogu slati jednostavni preslici isprava. U okviru postupka priznavanja i izvršenja, nadležno tijelo ili tuženik mogu zatražiti ovjereni preslik bilo kojeg dokumenta, ako je to potrebno za obradu zahtjeva ili za odgovor na zahtjev. Međutim, ako to nije zatraženo, dovoljni su jednostavni preslici. Država može prihvaćati i elektroničke dokumente jer je jezik Konvencije namjerno „srednje neutralan”.

⁴³

Obrazloženje, stavak 617.

204. U skladu s Konvencijom, država može navesti i da će uvijek biti potrebno dostaviti ovjereni preslik pismena. U profilu države bit će navedeno je li država to navela za sve predmete.

II. Zaštita osobnih i povjerljivih podataka

205. U Konvenciji su utvrđene važne zaštitne mjere za zaštitu osobnih i povjerljivih podataka poslanih u skladu s Konvencijom. (Imajte na umu da se ti podaci u Konvenciji nazivaju osobnim „podacima” jer se taj pojam upotrebljava u ostalim Haškim konvencijama). One su propisane u člancima 38., 39. i 40. Osobni podaci uključuju (ali ne samo) podatke kao što su ime, datum rođenja, adresa ili podaci za kontakt i osobne identifikacijske podatke, kao što su nacionalni identifikacijski brojevi.⁴⁴
206. U Konvenciji se priznaje da je, s obzirom na osjetljivost vrste podataka koji će se razmjenjivati među državama u vezi s pojedincima, zaštita tih podataka od ključne je važnosti kako bi se osiguralo da su stranke zaštićene od negativnih posljedica koje bi mogle nastati zbog otkrivanja takvih podataka.
207. U Konvenciji postoje posebna ograničenja u vezi s otkrivanjem i potvrđivanjem podataka prikupljenih ili poslanih u skladu s Konvencijom u određenim okolnostima. Otkrivanje ili potvrđivanje podataka nije dopušteno ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe (članak 40. stavak 1.). Osoba bi mogla biti dijete, podnositelj zahtjeva ili tuženik, ili bilo koja druga osoba. Konvencija u tome smislu nije ograničena.
208. Ako središnje tijelo utvrdi da bi otkrivanje ili potvrđivanje podataka predstavljalo takav rizik, svoju će zabrinutost prenijeti drugom uključenom središnjem tijelu i to će središnje tijelo to uzeti u obzir pri obradi zahtjeva u skladu s Konvencijom. Nalazi o riziku koje je utvrdilo središnje tijelo molitelj nisu obvezujući za zamoljeno središnje tijelo. Međutim, zamoljeno središnje tijelo mora utvrditi bi li se otkrivanjem ugrozili zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe i, u skladu s člankom 40. stavkom 2., zamoljeno središnje tijelo uzima u obzir nalaze države moliteljice. Način na koji će zamoljeno središnje tijelo postupiti u takvoj situaciji ovisi o tome što je potrebno za obradu zahtjeva i za ispunjenje obveza države u skladu s Konvencijom (članak 40.). Ako je središnje tijelo molitelj zabrinuto zbog objave povjerljivih podataka o podnositelju zahtjeva, uzdržavanoj osobi ili nekoj drugoj osobi, preporučena je praksa koristiti se adresom središnjeg ili nadležnog tijela u državi moliteljici te da se adresa uzdržavane osobe ili podnositelja zahtjeva „vodi na” toj adresi.⁴⁵
209. Stalni ured Haške konferencije također je objavio obvezne i preporučene obrasce za zaštitu osobnih podataka. U tim obrascima središnje tijelo može navesti ako postoji opasnost da bi se otkrivanjem ili potvrđivanjem podataka mogli ugroziti zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe (na obrascima postoji „kućica” u kojoj se to može naznačiti).
210. Ako je istaknuta ta opasnost, u obrascima je predviđeno da se osjetljivi osobni podaci (kao što su podaci za kontakt ili podaci koji bi se mogli upotrijebiti za identifikaciju ili pronalaženje osobe) mogu navesti na zasebnom dijelu obrasca. Na taj se način tuženiku ili nadležnom tijelu dostavlja samo zahtjev s podacima koji su tuženiku potrebni za odgovor na zahtjev i ne stvara se rizik za podnositelja zahtjeva, uzdržavanu osobu ili neku drugu osobu.

⁴⁴ Obrazloženje, stavak 605.

⁴⁵ Obrazloženje, stavak 612. Država koja odluči upotrijebiti mogućnost „vodi se” na adresi nadležnog tijela mora biti svjesna da zamoljena država može, u skladu s nacionalnim pravom, tražiti da se pismena dostavljaju na osobnu adresu uzdržavane osobe.

211. Osim toga, sva tijela u zamoljenoj državi ili državi moliteljici koja obrađuju podatke prema postupcima iz Konvencije moraju poštovati nacionalne zakone o povjerljivosti podataka (članak 39.). Prema tome, svako slanje podatka mora se vršiti u skladu s unutarnjim zahtjevima propisanim u nacionalnom pravu, kao što je dobivanje suglasnosti za objavu podataka ili ograničenja otkrivanja.

III. Učinkovit pristup postupcima i pravnoj pomoći

A. Pregled

1. Učinkovit pristup postupcima

212. Jedno od najvažnijih načela iz Konvencije jest da podnositelji zahtjeva moraju imati učinkovit pristup postupcima koji su potrebni za podnošenje zahtjeva u zamoljenoj državi. Učinkovit pristup postupcima znači da podnositelj zahtjeva, ako je potrebno uz pomoć nadležnih tijela u zamoljenoj državi, može učinkovito pokrenuti postupak pred odgovarajućim tijelima zamoljene države.⁴⁶
213. Članci 14., 15., 16., 17. i 43. Konvencije odnose se na obvezu zamoljene države da osigura učinkovit pristup postupcima, uključujući pružanje besplatne pravne pomoći u određenim okolnostima i mogućnost povrata troškova od neuspješne stranke u određenim okolnostima (članak 43.). U ovom su odjeljku Priručnika sažete te odredbe.
214. U članku 14. propisana je opća obveza da se podnositeljima zahtjeva mora osigurati učinkovit pristup postupcima, uključujući postupke izvršenja i žalbene postupke. Podnositelji uključuju uzdržavane osobe, obveznike uzdržavanja i javna tijela, ako djeluju u ime uzdržavanih osoba, za potrebe zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje, koji podnose zahtjeve putem središnjeg tijela.
215. Izravni zahtjevi koje podnositelj podnosi nadležnom tijelu nisu obuhvaćeni općom odredbom, ali članak 17. točka (b) uključuje opći zahtjev za pružanje ograničene pomoći u okviru zahtjeva za priznavanje i izvršenje, a članak 14. stavak 5. primjenjuje se i na te zahtjeve. (To je opisano u nastavku).

2. Pravna pomoć

216. Vrsta učinkovitog pristupa koji mora biti osiguran uključivat će pravnu pomoć ako je potrebna u skladu s okolnostima. Način plaćanja ili mogućnost podnositelja da plati troškove ne bi smjeli predstavljati prepreku tome pristupu. Stoga je u članku 15. propisano da se u većini situacija pruža pravna pomoć primateljima uzdržavanja za djecu.
217. Ako su postupci u zamoljenoj državi dovoljno jednostavni da podnositelj zahtjeva može sam učinkovito predstaviti svoj predmet bez pravne pomoći i središnje tijelo besplatno pruža potrebne usluge, pravnu pomoć nije potrebno pružati unatoč tome što postoji obveza pružanja pravne pomoći.

⁴⁶ Obrazloženje, stavak 357.

218. To je važno jer su mnoge države razvile djelotvorne i učinkovite postupke za priznavanje, priznavanje i izvršenje, donošenje i izmjenu odluka o uzdržavanju kojima se mogu koristiti svi podnositelji zahtjeva u toj državi bez potrebe za **pravnom pomoći** i ti će postupci biti jednako dostupni podnositeljima u skladu s Konvencijom. Ovisno o državi, to može uključivati pojednostavljene obrasce, administrativne postupke te informacije i savjete koje svim podnositeljima zahtjeva pružaju središnje ili nadležno tijelo. Ako podnositelj zahtjeva može učinkovito pokrenuti postupak zahvaljujući takvim pojednostavnjenim postupcima i ako ih zamoljena država bez naknade stavlja na raspolaganje podnositelju zahtjeva, zamoljena država nema obvezu pružiti besplatnu pravnu pomoć podnositelju zahtjeva.
219. Ako pojednostavnjeni postupci nisu dostupni i potrebna je pravna pomoć, postoji niz odredbi u kojima su utvrđene okolnosti pod kojima se pravna pomoć mora podnositeljima pružiti besplatno.
220. Budući da se postupci za rješavanje pitanja uzdržavanja razlikuju među državama, u svakom će predmetu biti potrebna i drukčija pravna pomoć. U upravnim će sustavima možda biti potrebna jedna vrsta pomoći, a u sudskim druga. Pomoć se može pružati u okviru usluga kao što su pravne klinike, javna pravna pomoć ili obiteljska savjetovališta. Dostupne vrste pravnih usluga bit će navedene u profilu države ugovornice.
221. Ako je podnositelju zahtjeva potrebna pravna pomoć, u načelu je u Konvenciji propisano da sve ugovorne stranke moraju besplatno pružiti takvu pomoć uzdržavanim osobama u gotovo svim situacijama koje se odnose na **uzdržavanje djece**. Neke iznimke od tog pravila postoje u državama koje su dale izjave u skladu s Konvencijom.⁴⁷
222. Međutim, pravo podnositelja na besplatnu pravnu pomoć za zahtjeve koji se odnose na **pitanja uzdržavanja, ali ne za djecu**, ograničena je, kao i pravo obveznika uzdržavanja na besplatnu pravnu pomoć za zahtjeve za priznavanje i izmjene. Zamoljena država članica može u odnosu na takve vrste zahtjeva kao preduvjet za pružanje pravne pomoći upotrijebiti **ocjenu imovinskog stanja ili ocjenu utemeljenosti**.
- U članku 3. **pravna pomoć** definirana je kao „pomoć koja je nužna kako bi podnositelji mogli saznati koja su njihova prava i kako ih ostvariti te osigurati učinkovito i djelotvorno rješavanje zahtjeva u zamoljenoj državi. Načini pružanja takve pomoći mogu, prema potrebi, uključivati pravne savjete, pomoć s pokretanjem postupka pred tijelom, pravno zastupanje i oslobađanje od troškova postupka.”*
- Pri **ocjeni imovinskog stanja** uzimaju se u obzir dohodak i imovina podnositelja zahtjeva, ili druge financijske okolnosti koje će imati utjecaja na sposobnost podnositelja da plati za pravnu pomoć.*
- Ocjenom utemeljenosti** provjerava se utemeljenost zahtjeva ili vjerojatnost njegova uspješnog ishoda, uzimajući u obzir čimbenike kao što je pravna osnova zahtjeva i hoće li činjenice predmeta dovesti do uspješnog ishoda.*

⁴⁷ Država može izjaviti da će za određen predmete upotrebljavati ocjenu imovinskog stanja djeteta (članak 16. stavak 1.).

223. Međutim, važno je napomenuti da u svim predmetima koji se odnose na priznavanje i izvršenje, pravna pomoć koju država pruža svim podnositeljima zahtjeva (uzdržavanim osobama, obveznicima uzdržavanja ili javnom tijelu⁴⁸) ne može biti niža od pomoći koja bi se pružala podnositelju zahtjeva da se podnositeljev zahtjev odnosi na istovjetan nacionalni predmet. Time se osigurava pružanje iste razine usluge svim podnositeljima zahtjeva, bez obzira na njihovo boravište. Osim toga, iako besplatna pravna pomoć nije uvijek dostupna, zamoljena država ne može tražiti jamstvo ili polog za osiguranje plaćanja pravnih troškova (članak 37. stavak 2. i članak 14. stavak 5.).
224. Dostupnost besplatne pravne pomoći podnositeljima ovisit će stoga o sljedećim čimbenicima:
- jesu li podnositelju zahtjeva besplatno dostupni pojednostavnjeni postupci u zamoljenoj državi,
 - o kakvoj je vrsti uzdržavanja riječ (uzdržavanje djeteta, uzdržavanje bračnog druga ili drugi oblici uzdržavanja obitelji),
 - je li podnositelj uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja,
 - kakva se vrsta zahtjeva podnosi (priznavanje, izvršenje, donošenje odluke, izmjena ili posebne mjere),
 - hoće li se na određeni zahtjev primjenjivati ocjena utemeljenosti,
 - primjenjuje li se u zamoljenoj državi za određenu vrstu zahtjeva ocjena imovinskog stanja (imovinsko stanje djeteta ili ovisno o okolnostima podnositelja).
225. U sljedećim je odjeljcima i dijagramima navedeno detaljno objašnjenje prava na besplatnu pravnu pomoć u nizu različitih situacija.

B. Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći

226. U sljedećem je odjeljku objašnjeno pravo na besplatnu pravnu pomoć za zahtjeve iz Konvencije u svim državama, osim u onima koje su izjavile da će upotrebljavati ocjenu imovinskog stanja djeteta. Postupci koji se upotrebljavaju u tim državama opisani su na kraju ovog odjeljka.

Napomena: *Ako odluka za koju se traži priznavanje i izvršenje uključuje uzdržavanje bračnog druga i uzdržavanje djeteta, primjenjuje se isto pravo na besplatnu pravnu pomoć.*

1. Zahtjevi uzdržavane osobe

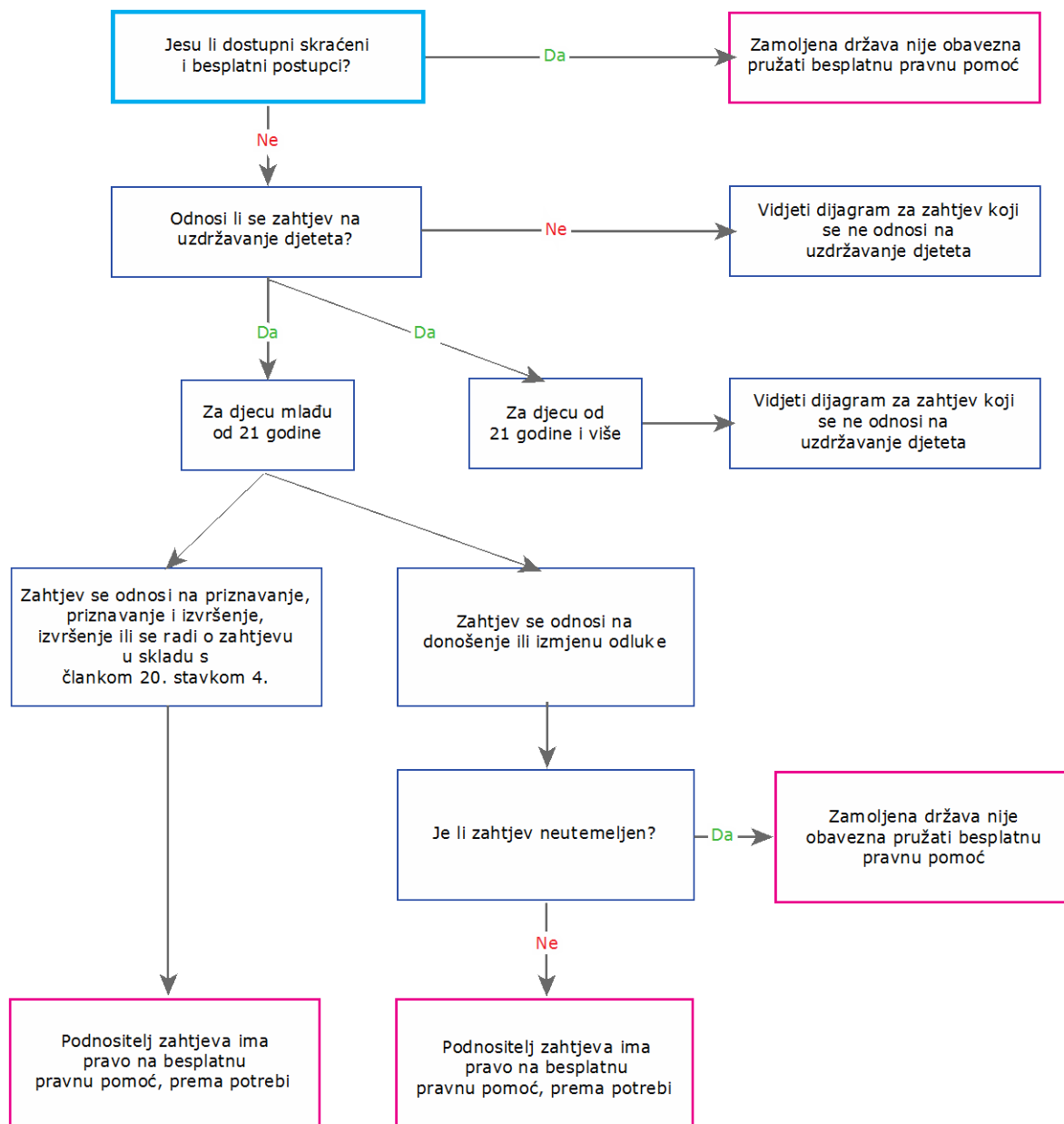
a) Zahtjevi koji se odnose na uzdržavanje djeteta mlađeg od 21 godine (ili mlađeg od 18 ako je izjavljena rezerva)

227. Kako je prikazano u nastavku, ako se zahtjev odnosi na priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje odluke o uzdržavanju djeteta, obvezno je pružanje besplatne pravne pomoći. Ne postoje iznimke od tog zahtjeva. Ako je riječ o zahtjevu za uzdržavanje djeteta, ali se odnosi na donošenje ili izmjenu odluke, država može odbiti besplatnu pravnu pomoć ako smatra da su zahtjev ili žalba očito neutemeljeni.⁴⁹

⁴⁸ Obrazloženje, stavak 383.

⁴⁹ Vidjeti i članak 43. stavak 2. u odnosu na povrat troškova.

**PRAVNA POMOĆ
ZAHTEVI ZA UZDRŽAVANJE DJETETA KOJE PODNOSI UZDRŽAVANA OSOBA
(članci 15. – 17.)**

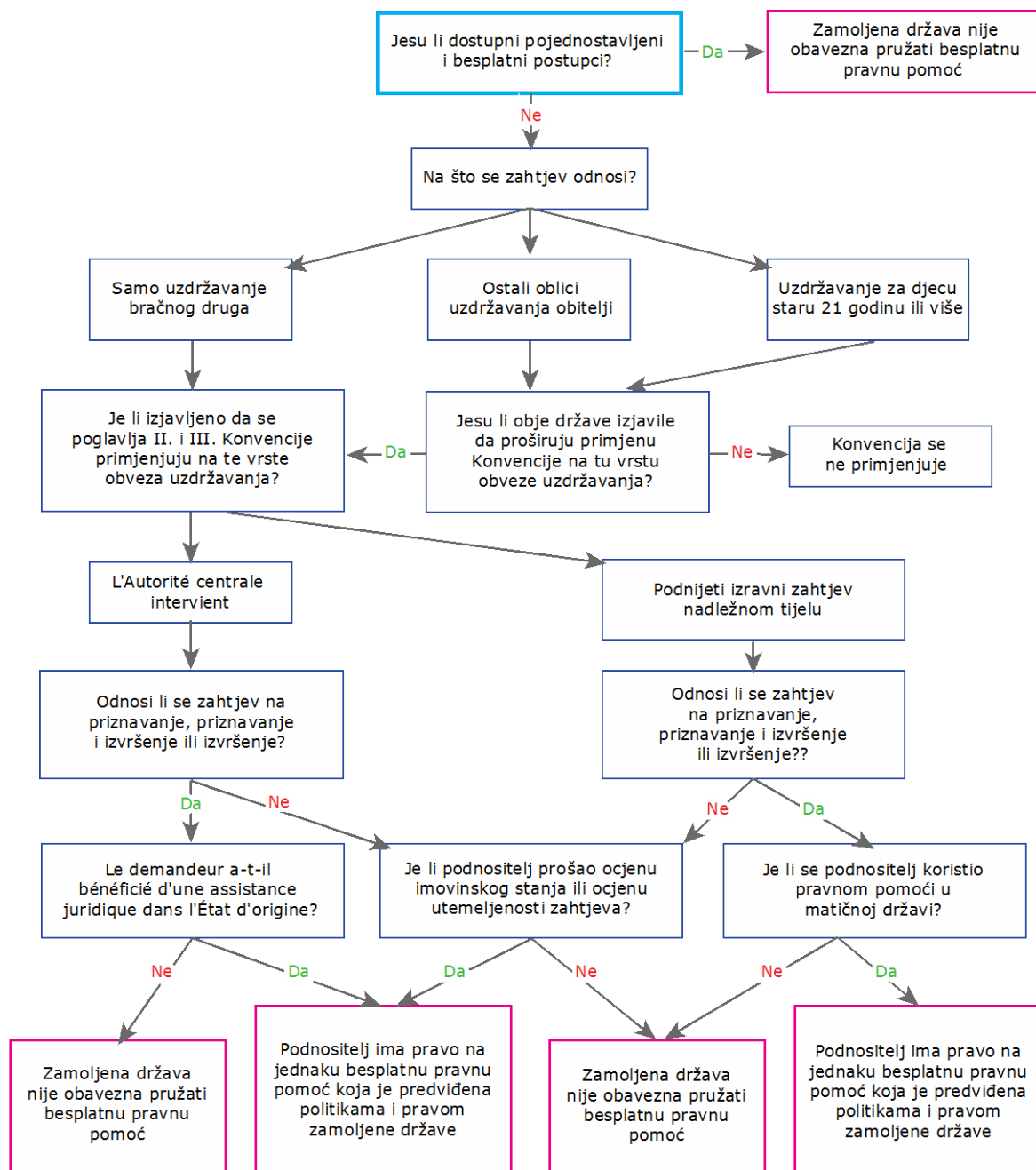

Slika 8.: Pravna pomoć: zahtjevi za uzdržavanje djeteta koje podnosi uzdržavana osoba

b) Zahtjevi za uzdržavanje koji nisu zahtjevi za uzdržavanje djeteta mlađeg od 21 godine (ili mlađeg od 18 ako je izjavljena rezerva)

228. Ako se zahtjev odnosi na uzdržavanje djeteta od 21 godine ili starijeg, uzdržavanje bračnog druga ili neku drugu vrstu uzdržavanja, a država je proširila područje primjene konvencije na takve vrste predmeta, pružanje besplatne pravne pomoći nije obvezno. Država ugovornica može odbiti pružiti takvu pomoć ako ne postoji vjerojatnost da će zahtjev biti uspješan (ocjena utemeljenosti), a država kao uvjet za primanje takvih usluga može izvršiti i ocjenu imovinskog stanja.
229. Međutim, u predmetu koji se odnosi na priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje postojeće odluke za vrste uzdržavanja opisane u prethodnom stavku, ako je podnositelj zahtjeva u matičnoj državi primio besplatnu pravnu pomoć za donošenje odluke, podnositelj ima pravo na istu razinu pomoći i u zamoljenoj državi, ako je takva pomoć u zamoljenoj državi dostupna. To je prikazano na slici 9. na sljedećoj stranici.

**PRAVNA POMOĆ
ZAHTEVI KOJI SE NE ODNOSU NA UZDRŽAVANJE DJETETA
KOJE PODNOSI UZDRŽAVANA OSOBA (članak 17.)**

Slika 9.: Pravna pomoć: zahtjevi koji se ne odnose na uzdržavanje djeteta koje podnosi uzdržavana osoba

c) Zahtjevi javnog tijela

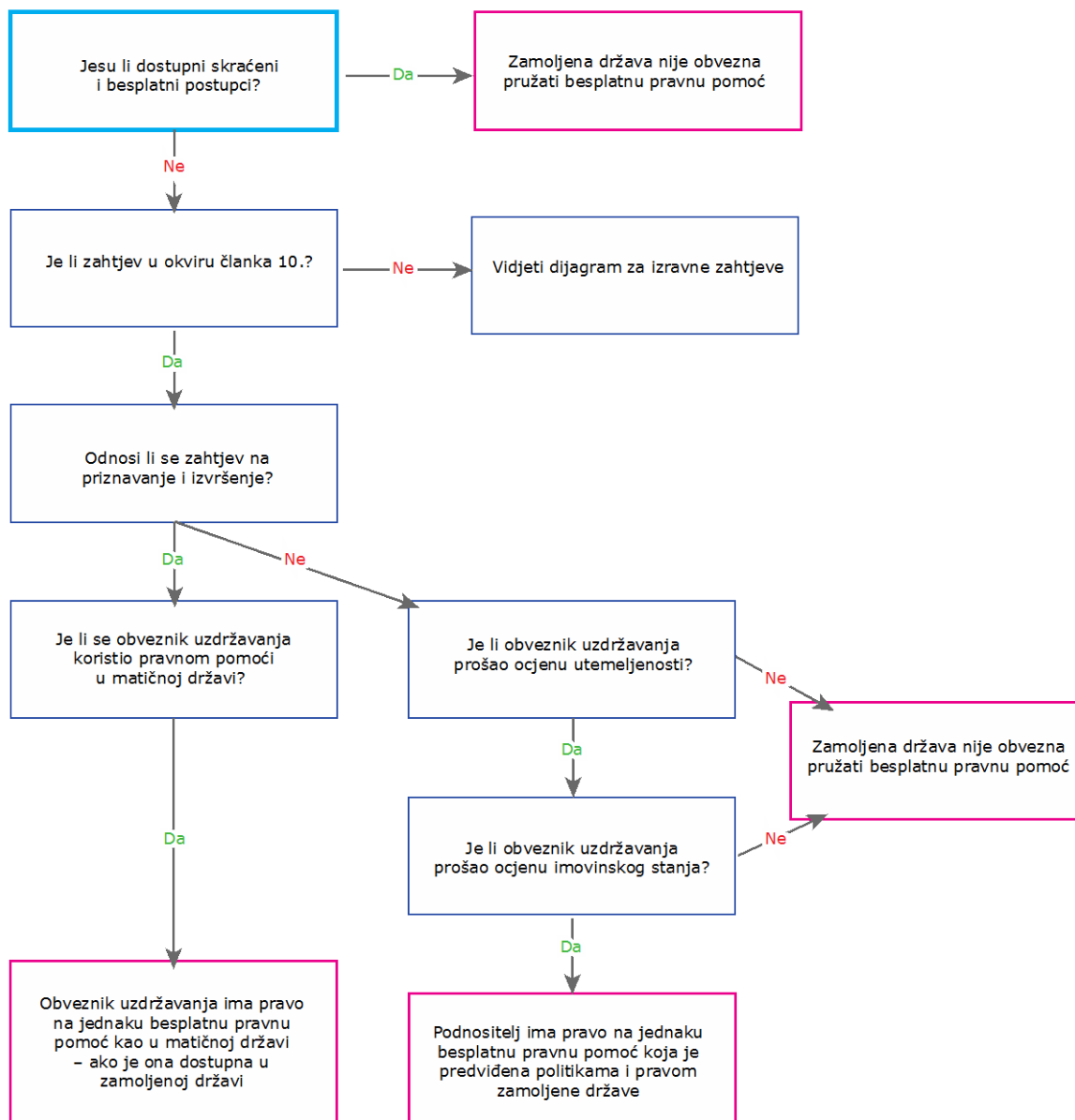
230. Ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo kako je definirano u članku 36., ono se smatra uzdržavanom osobom za potrebe zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje, ili izvršenje odluke. Stoga postoji pravo na besplatnu pravnu pomoć za javna tijela u tim zahtjevima koji se odnose na odluke o uzdržavanju djece mlađe od 21 godine (ili 18 godina, ovisno o slučaju).⁵⁰

2. Zahtjevi obveznika uzdržavanja

231. U slučaju zahtjeva obveznika uzdržavanja, zamoljena država može upotrijebiti ocjenu utemeljenosti i ocjenu imovinskog stanja kako bi utvrdila hoće li pružati besplatnu pravnu pomoć. To je prikazano na slici 10. u nastavku.

⁵⁰ Obrazloženje, stavci 383. – 384.

**PRAVNA POMOĆ
ZAHTEVI KOJE PODNOSI OBVEZNIK UZDRŽAVANJA
(članak 17.)**

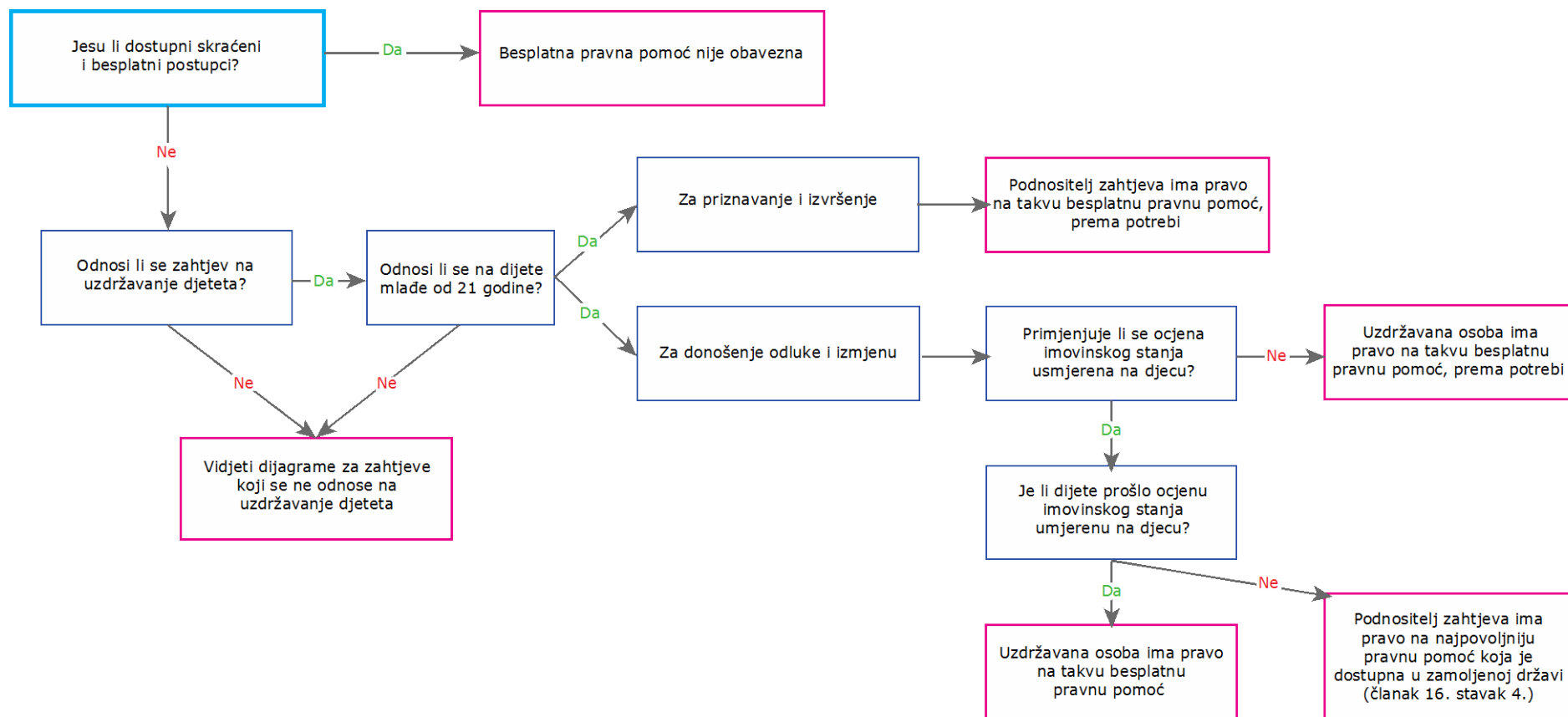

Slika 10.: Pravna pomoć: zahtjevi obveznika uzdržavanja

3. Ocjena imovinskog stanja djeteta

232. Država ugovornica može izjaviti da na zahtjeve koji se ne odnose na priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju djece planira primijeniti ocjenu imovinskog stanja djeteta kako bi utvrdila ima li podnositelj zahtjeva pravo na besplatnu pravnu pomoć (vidjeti članak 16. stavak 3.). U dijagramu u nastavku prikazano je kako će se provjera primjenjivati. Važno je imati na umu da će se provjeravati imovinsko stanje djeteta, a ne roditelja pa će većina podnositelja zahtjeva imati pravo na pomoć, osim ako dijete ima znatna vlastita sredstva.
233. Ako je zamoljena država izjavila da će upotrijebiti ocjenu imovinskog stanja djeteta, zahtjev mora uključivati „službenu potvrdu” da će imovinsko stanje djeteta ispunjavati kriterije koje je utvrdila zamoljena državama. Ti su kriteriji dostupni na web-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece”. Potvrda podnositelja zahtjeva bit će dovoljna osim ako zamoljena država ima razloga vjerovati da su podaci podnositelja zahtjeva netočni.

**PRAVNA POMOĆ
OCJENA IMOVINSKOG STANJA USMJERENA NA DJECU
(članak 16.)**

Slika 11.: Pravna pomoć: ocjena imovinskog stanja djeteta

4. Test utvrđivanja roditeljstva ili genski test

234. U članku 6. stavku 2. točki (g) Konvencije propisano je da središnje tijelo mora poduzeti odgovarajuće mjere za pružanje pomoći za utvrđivanje roditeljstva ako je to nužno za naplatu uzdržavanja. Troškovi genskog testiranja za utvrđivanje roditeljstva mogu biti prilično visoki. Kako bi se osiguralo da ti troškovi ne postanu prepreka za ishođenje odluka o uzdržavanju djeteta,⁵¹ ako je u zahtjevu u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (c) potreban test utvrđivanja roditeljstva, zamoljena država ne može tražiti od podnositelja zahtjeva da plati testiranje i ti su troškovi obuhvaćeni općom odredbom o pružanju besplatne pravne pomoći.⁵²
235. Način na koji će se to provoditi u praksi ovisit će o nacionalnim postupcima za gensko testiranje u uključenim državama ugovornicama. U nekim državama uvjet za provođenje testa može biti da osoba koja traži testiranje mora unaprijed platiti trošak testiranja, uključujući troškove za majku i dijete/djecu. U drugim državama, obveznik uzdržavanja možda će morati unaprijed platiti samo dio troškova testiranja. U tom slučaju, zamoljena država pokrit će troškove testiranja za majku i dijete/djecu – troškove koje bi inače trebao platiti podnositelj zahtjeva, ali ti se troškovi mogu naplatiti od obveznika uzdržavanja ako se dokaže da je on roditelj djeteta. Svaka će država odlučiti, u skladu s nacionalnim pravom ili postupkom, u kojoj će mjeri obveznik uzdržavanja morati snositi troškove testiranja i u kojoj će fazi postupka to biti potrebno, ako uopće bude potrebno.
236. U profilu svake države ugovornice bit će navedeno koji postupci u toj državi postoje za test za utvrđivanje roditeljstva.
237. Ako se zahtjev odnosi na uzdržavanje djeteta mlađeg od 21 godine, opće je pravilo da uzdržavana osoba neće morati unaprijed platiti troškove testa za utvrđivanje roditeljstva osim ako je očito da je zahtjev neutemeljen.⁵³
238. U onim državama koje su izjavile da će primjenjivati ocjenu imovinskog stanja djeteta, troškovi testa za utvrđivanje roditeljstva bit će obuhvaćeni dostupnom pravnom pomoći, osim ako dijete ne prođe ocjenu imovinskog stanja.

IV. Posebne zadaće središnjeg tijela

239. Administrativna suradnja i pomoć sa zahtjevima koji se podnose u skladu s Konvencijom od ključne su važnosti za uspješno rješavanje pitanja iz Konvencije. U poglavlju II. Konvencije propisane su opće i posebne zadaće središnjih tijela, a u poglavlju III. pravila koja se primjenjuju na zahtjeve koji se podnose putem središnjih tijela.
240. Ako se na zahtjev primjenjuje poglavlje II. Konvencije, u članku 6. stavku 1. propisano je da središnja tijela moraju pružati pomoć u vezi sa zahtjevima iz poglavlja III. Ona posebno obavljaju sljedeće:
- šalju i primaju zahtjeve,
 - pokreću postupke ili omogućuju lakše pokretanje postupaka na temelju takvih zahtjeva,

⁵¹ Plaćanje troškova testa utvrđivanja roditeljstva unaprijed potrebno je samo ako je očito da je zahtjev za utvrđivanje roditeljstva podnesen u vrlo sumnjivim (neutemeljenim) okolnostima. Obrazloženje, stavak 391.

⁵² Obrazloženje, stavak 392.

⁵³ Obrazloženje, stavak 390.

241. U skladu s člankom 6. stavkom 2., u vezi s takvim zahtjevima središnja tijela poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi:

- prema potrebi osigurala pravnu pomoć ili olakšala osiguranje pravne pomoći,
- pomogla pronaći uzdržavanu osobu ili obveznika uzdržavanja,
- pomogla pri pribavljanju podataka o dohotku i, ako je potrebno, o drugim potrebnim financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine,
- potakla postizanje prijateljskih rješenja u svrhu dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja, kad je to potrebno i s pomoću posredovanja, mirenja ili sličnih postupaka,
- olakšala redovito izvršenje odluka o uzdržavanju, uključujući i moguće zaostatke isplata,
- olakšala naplatu i promptni prijenos isplata za uzdržavanje,
- olakšala pribavljanje pisanih ili ostalih dokaza,
- osigurala pomoć pri utvrđivanju roditeljstva kad je to potrebno za naplatu tražbina za uzdržavanje,
- pokrenula postupak ili olakšala njegovo pokretanje i ostvarila potrebne privremene mjere teritorijalnog karaktera i čija je svrha osigurati ishod neriješenog zahtjeva za uzdržavanje,
- olakšala dostavu pismena.

242. Svaka će država ugovornica imenovati **središnje tijelo** (države s više jedinica mogu imenovati više od jednog tijela) i navesti kakve će od navedenih vrsta pomoći poduzeti središnje tijelo ili **nadležno tijelo** ili javno tijelo ili druga tijela u toj državi ugovornici pod nadzorom središnjeg tijela.⁵⁴

Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.

243. Važno je navesti područje primjene ili opseg u kojem se Konvencija može primjenjivati u određenoj situaciji pri razmatranju zadaća središnjeg tijela. Ako, na primjer, podnositelj zahtjeva želi ishoditi odluku o uzdržavanju samo za uzdržavanje bračnog druga, navedeni oblici pomoći neće biti dostupni osim ako su države ugovornice proširile primjenu poglavlja II. i III. na sve zahtjeve za uzdržavanje bračnog druga.

Nadležno tijelo javno je tijelo ili osoba određene države koja ima dužnost ili joj je dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, agencija za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.

V. Ostale haške konvencije

244. Neke su države ugovornice drugih konvencija ili međunarodnih instrumenata koji mogu biti važni u predmetima koji se odnose na zahtjeve za međunarodno uzdržavanje. To se posebno odnosi na Konvenciju iz 1965. o dostavi u inozemstvo (Konvencija o dostavi iz 1965.) i Konvencija iz 1970. o izvođenju dokaza u inozemstvu (Konvencija o dokazima iz 1970.).⁵⁵ Ako nastane situacija u kojoj bi se mogla primjenjivati bilo koja od tih konvencija, važno je tražiti pravni savjet kako bi se osiguralo da su pravilno ispunjeni zahtjevi iz Konvencije o uzdržavanju djece iz 2007.

⁵⁴ Vidjeti članak 50.

⁵⁵ Vidjeti članak 50. i Obrazloženje, stavci 648. – 651.

245. Konvencija o dostavi iz 1965. i Konvencija o dokazima iz 1970. primjenjuju se samo ako i kada se vrši dostava u inozemstvo ili se izvođe dokazi u inozemstvu. U tom je pogledu važno napomenuti da se pojam „**inozemstvo**” ne upotrebljava u članku 6. stavku 2. točki (g) Konvencije o uzdržavanju djece iz 2007. koja se također odnosi na zahtjeve za donošenje posebnih mjera („za olakšavanje prikupljanja pisanih ili ostalih dokaza”) i točki (j) („za olakšavanje dostave pismena”). To je zato što će se u većini slučajeva od središnjeg tijela tražiti da olakša izvođenje dokaza ili dostavu pismena *u vlastitoj nadležnosti* u postupcima u vezi s uzdržavanjem koji se vode *u njegovoj nadležnosti*. Zahtjevi za olakšavanje izvođenja dokaza ili dostave u **inozemstvo** bit će manje česti. Konvencijom o uzdržavanju djece iz 2007. obuhvaćene su mnoge situacije u kojima neće biti potrebno ni slanje dokumenata za dostavu u inozemstvu ni izvođenje dokaza u inozemstvu.⁵⁶
246. Razmatranje drugih konvencija iz ovog područja izvan je opsega ovog Priručnika. Ako želite saznati je li neka država stranka Haške konvencije od 1. ožujka 1954. o građanskom postupku ili o dostavi u inozemstvu iz 1965. i izvođenju dokaza u inozemstvu iz 1970. pogledajte web-mjesto Haške konferencije na < www.hcch.net >.

Konvencija iz 1965. o dostavi u inozemstvo⁵⁷

247. U Konvenciji (koja je poznata kao Haška konvencija o dostavi) predviđeni su kanali za slanje kojima se obvezno koristiti kada je potrebno slati sudsko ili izvansudsko pismo iz jedne države koja je stranka Konvencije u drugu državu, koja je također stranka Konvencije, za dostavu u potonjoj.
248. Konvencija o dostavi iz 1965. primjenjiva je ako su ispunjeni svi sljedeći zahtjevi:
1. u skladu sa zakonodavstvom države u kojoj se vodi postupak (država foruma) potrebno je poslati pismo (npr. obavijest o pokretanju postupka) iz te države u drugu državu radi dostave u toj drugoj državi;
 2. obje države stranke su Konvencije o dostavi;
 3. poznata je adresa osobe kojoj se pismo dostavlja;
 4. pismo koje se dostavlja sudsko je ili izvansudsko pismo, i
 5. pismo koje se dostavlja odnosi se na građansko ili trgovačko pitanje.
249. U slučaju sumnje u vezi s time primjenjuje li se Konvencija o dostavi ili kako poštovati njezine odredbe, potrebno se savjetovati s pravnim savjetnikom.

⁵⁶ Vidjeti Obrazloženje, stavci 164. – 167. i 182. – 185. Rasprava o vrstama pomoći koje zamoljena država može pružati na način koji nije obuhvaćen Konvencijom o dokazima iz 1970. dostupna je u Obrazloženju, stavak 174.

⁵⁷ Više informacija o Konvenciji o dostavi dostupno je u „odjeljku o dostavi” na web-mjestu Haške konferencije.

Konvencija iz 1970. o izvođenju dokaza u inozemstvu⁵⁸

250. U Konvenciji (koja je poznata kao Haška konvencija o dokazima) uspostavljaju se načini za suradnju u izvođenju dokaza u inozemstvu (tj. u drugoj državi) u građanskim ili trgovačkim stvarima. Konvencijom, koja se primjenjuje samo između država koje su njezine stranke, predviđeno je izvođenje dokaza (i) na temelju pisama zahtjeva i (ii) putem diplomatskih ili konzularnih djelatnika i povjerenika. U Konvenciji su predviđeni učinkoviti načini za prevladavanje razlika između sustava građanskog i običajnog prava u odnosu na izvođenje dokaza.
251. Ako nastane potreba za izvođenjem dokaza u inozemstvu, djelatnici koji rješavaju predmete trebali bi zatražiti pravni savjet, ako je potrebno, kako bi osigurali da su ispunjeni zahtjevi Konvencije o dokazima iz 1970.

⁵⁸ Više informacija o Konvenciji o dokazima dostupno je u „odjeljku o dokazima” na *web*-mjestu Haške konferencije.

Poglavlje 4.

Obrada izlaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (članak 10. stavak 1. točka (a) i članak 10. stavak 2. točka (a))

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja izlazni zahtjevi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju.

U odjeljku I. naveden je pregled zahtjeva – kada će se upotrebljavati, tko ga može podnijeti i objašnjenje osnovnih naziva i pojmova.

U odjeljku II. prikazani su postupak ili koraci za sastavljanje i obradu zahtjeva.

U odjeljku III. pruža se pregled potrebnih obrazaca i dokumenata i navode se informacije o tome što mora biti uključeno i kako je potrebno ispunjavati obrasce.

Odjeljak IV. obuhvaća priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju i ostale iznimke od postupaka iz odjeljka II.

Odjeljak V. obuhvaća ostala pitanja.

U odjeljku VI. nalaze se upućivanja na dodatne materijale.

U odjeljku VII. nalazi se kontrolni popis za potrebne postupke.

Odjeljak VIII. sadržava najčešća pitanja.

I. Pregled i opća načela

252. Postupak priznavanja i izvršenja ključni je element međunarodne naplate uzdržavanja i njime se uzdržavanoj osobi osigurava ekonomičan način naplate uzdržavanja u slučajevima kada obveznik uzdržavanja ima boravište, imovinu ili dohodak u drugoj **državi ugovornici**. Postupkom priznavanja i izvršenja uzdržavana osoba oslobađa se potrebe za putovanjem u **državu** u kojoj će se odluka izvršavati i potrebe za ishođenjem odluke u toj državi ugovornici. Nakon priznavanja, na temelju proglašenja izvršivosti ili registracije odluke, odluka donesena u jednoj državi može se izvršavati u drugoj državi ugovornici na isti način kao da je izvorno donesena u toj državi.
- Država ugovornica** država je za koju je Konvencija obvezujuća jer je završila postupak ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja koji je propisan u članku 58.
- Naziv **država** često se upotrebljava u ovom Priručniku. U načelu se odnosi na suverenu državu ili zemlju, a ne na podjedinicu države ili na teritorijalnu jedinicu, kao što je pokrajina ili država u Sjedinjenim Američkim Državama.

253. Odredbama Konvencije nastoje se uvesti jednostavni, ekonomični i brzi postupci za priznavanje te priznavanje i izvršenje odluka.⁵⁹ To se postiže stvaranjem sustava u kojem se, u slučaju zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje od druge države članice, uspostavlja brz i jednostavan postupak za priznavanje i izvršenje odluke, ako je to potrebno. Izjavljuje se da je odluka izvršiva ili će odluka biti registrirana za izvršenje bez podnesaka bilo koje od stranaka i uz samo ograničeno preispitivanje nadležnog tijela. Kada se odluka proglasi izvršivom ili nakon registracije, moguće je poduzeti mjere za izvršenje u cilju naplate uzdržavanja u zamoljenoj državi. Tuženik može prigovoriti na registraciju ili proglašenje izvršivosti, ali na to se primjenjuju stroga vremenska ograničenja i osnove.⁶⁰ U većini slučajeva neće biti podnesen prigovor ili žalba i postupak će se moći završiti što brže moguće.
254. Iz perspektive države ugovornice koja je ponijela zahtjev (država moliteljica), postupci za sastavljanje zahtjeva jednako su jednostavni i potrebna je dokumentacija ograničena. Konvencijom je izričito ograničena dokumentacija koja se može tražiti u slučaju zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, a u većini slučajeva moguće je podnijeti zahtjev bez prethodnog ishoda potvrđenih primjeraka odluka ili pismena. U tome se odražavaju ciljevi Konvencije za uspostavu što učinkovitijeg postupka i što šire moguće priznavanje odluka.
255. Postupak za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju nešto je drukčiji. Postupak za priznavanje i izvršenje tih ugovora objašnjen je u drugom dijelu ovog poglavlja.

A. *Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev*

256. Zahtjev za priznavanje i izvršenje podnosi se kada je u državi ugovornici već donesena odluka o uzdržavanju u korist uzdržavane osobe koja bi željela ostvariti priznavanje i izvršenje te odluke u drugoj državi ugovornici u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište, imovinu ili dohodak.
- Država moliteljica* država je ugovornica koja podnosi zahtjev u ime podnositelja zahtjeva koji živi u toj državi. *Zamoljena država* država je od koje se traži rješavanje zahtjeva.
257. U nekim će slučajevima uzdržavana osoba samo podnijeti zahtjev za **priznavanje** odluke, obično zato što uzdržavanje u tom trenutku nije potrebno. Zahtjev za priznavanje može podnijeti i obveznik uzdržavanja koji želi dobiti priznavanje odluke iz države ugovornice radi ograničenja ili obustave izvršenja odluke o uzdržavanju.
- Priznavanje** odluke o uzdržavanju postupak je koje nadležno tijelo države koristi za prihvaćanje utvrđenih prava i obveza koje se odnose na uzdržavanje koje je utvrdilo tijelo matične države u kojoj je donesena odluka i tim se postupkom daje pravna snaga toj odluci.
258. Ako je odluka izvorno donesena u zamoljenoj državi, nije potrebno priznanje već samo izvršenje te odluke. Ta je vrsta zahtjeva obuhvaćena člankom 10. stavkom 1. točkom (b) te poglavljem 6.

⁵⁹ Obrazloženje, stavak 490.

⁶⁰ U Konvenciji je predviđeno da države mogu izjaviti da će primjenjivati alternativni postupak u kojem je predviđeno obavješćivanje tuženika prije registracije ili proglašenja izvršivosti i šira osnova za preispitivanje nadležnog tijela. To je predmet odjeljka IV. u poglavlju 5.

B. Primjer predmeta

259. P i njezino dvoje djece žive u državi A. P je ishodila odluku u skladu s kojom Q mora plaćati uzdržavanje djece i uzdržavanje bračnog druga. Odluka je donesena u državi A. Q sada živi u državi B. P bi željela da se odluka o uzdržavanju pošalje u državu B radi uspostave kontakta sa Q i naplate uzdržavanja. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

260. P će se obratiti središnjem tijelu u državi A. Središnje tijelo u njezino ime šalje zahtjev zajedno s potrebnim dokumentima središnjem tijelu u državi B. U zahtjevu se traži **priznanje i izvršenje** odluke o uzdržavanju u državi B. Ako odluka ispunjuje zahtjeve za priznavanje u skladu s Konvencijom, nadležno tijelo (ili središnje tijelo ako je ono nadležno tijelo) u državi B obrađuje zahtjev i priznanje i izvršava odluku. Q će biti obaviješten o priznavanju i izvršenju i moći će osporiti odluku ili žaliti se protiv odluke o priznavanju i izvršenju odluke o uzdržavanju. Nakon priznavanja odluku izvršava nadležno tijelo u državi B. P se obraća samo nadležnom tijelu u državi A. Svi kontakti sa središnjim tijelom u državi B u načelu se obavljaju putem središnjeg tijela u državi A.

C. Tko može podnijeti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje?

261. Zahtjev može podnijeti pojedinačna **uzdržavana osoba** koja ima boravište u državi ugovornici, javno tijelo koje djeluje kao uzdržavana osoba, koje može podnijeti zahtjev u ime podnositelja zahtjeva ili javno tijelo koje djeluje kao uzdržavana osoba ako je ono uzdržavanoj osobi isplatilo naknade umjesto uzdržavanja.
- Uzdržavana osoba** osoba je kojoj se *duguje ili navodnouguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnik ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, primatelj obveze ili roditelj koji ima skrbništvo ili koji ima boravište u državi djeteta.*
262. **Obveznik uzdržavanja** može također podnijeti zahtjev za priznavanje odluke o uzdržavanju iz neke druge države ugovornice radi obustave ili ograničenja izvršenja prethodne odluke o uzdržavanju.
- Obveznik uzdržavanja** osoba je koja *duguje ili navodnouguje uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može biti roditelj, bračni drug ili bilo koja osoba koja, u skladu s zakonima mjesta gdje je donesena odluka, ima obvezu plaćati uzdržavanje. U nekim se državama ta osoba naziva platitelj uzdržavanja, vršitelj obveze, roditelj koji nema skrbništvo ili koji nema boravište u državi djeteta.*

D. Osporavanje priznavanja i izvršenja

263. U većini će se slučajeva postupak priznavanja i izvršenja u zamoljenoj državi odvijati brzo i bez prigovora obveznika uzdržavanja ili **tuženika**. Međutim, postoje slučajevi kada će druga stranka u zahtjevu (uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja) prigovoriti na priznavanje i izvršenje odluke jer ta odluka ne ispunjuje minimalne zahtjeve za vrstu odluke koja se može priznati ili izvršiti u skladu s Konvencijom. Ti su zahtjevi detaljnije opisani u poglavlju 5. jer će se prigovor ili žalba
- Tuženik** je osoba koja će *odgovarati na zahtjev ili podnositi žalbu u skladu s Konvencijom. Tuženik može biti uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja.*

protiv odluke podnositi u zamoljenoj državi u kojoj se vodi postupak priznavanja odluke i stoga oni čine dio ulaznih postupaka za priznavanje i izvršenje. Međutim, važno je da osobe koje podnose zahtjev u državi moliteljici budu svjesne mogućnosti podnošenja prigovora ili žalbe na priznavanje ili priznavanje i izvršenje kako bi vodile računa o tome da uz zahtjev pošalju potpunu dokumentaciju te kako bi zamoljena država imala podatke koji su joj potrebni za odgovaranje na prigovore tuženika.

264. Osim toga, djelatnici koji ispunjavaju zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje morat će navesti osnovu za traženje priznavanja ili priznavanja i izvršenja odluke ispunjavanjem odgovarajućeg odjeljka obrasca. To je detaljnije opisano u poglavlju 15. kojim su obuhvaćene upute za ispunjavanje preporučenog obrasca zahtjeva.

Tražite li kratak sažetak postupaka za priznavanje i izvršenje zahtjeva?
Pogledajte **Kontrolni popis** na kraju ovog poglavlja.

II. Postupak za obradu i ispunjavanje zahtjeva

265. Središnje tijelo u državi moliteljici odgovorno je za prikupljanje dokumenata, osiguravanje da su uključeni potrebni obrasci i dokumenti i za pripremu spisa za slanje u drugu državu. Budući da postoje razlike između država ugovornica, pogledajte profil države⁶¹ kojoj ćete slati odluku jer će tamo biti navedeno postoje li neki posebni zahtjevi, kao što su zahtjevi u vezi s prijevodom i potvrđivanjem. Međutim, država ne može tražiti da se uz zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje šalju dodatni dokumenti, osim onih predviđenih u člancima 11. i 25.
266. Ovaj se odjeljak jednako primjenjuje i na zahtjeve koji se odnose samo na priznavanje. Ti su zahtjevi prilično rijetki. U članku 26. propisano je da se odredbe poglavlja V. (Priznavanje i izvršenje) primjenjuju *mutatis mutandis* na zahtjeve kojima se traži samo priznanje uz iznimku da je uvjet izvršivosti zamijenjen uvjetom da odluka proizvodi učinke u matičnoj državi. To znači da će se u praksi odredbe o priznavanju i izvršenju primjenjivati na zahtjeve za priznavanje, osim u vezi s odredbama koje je potrebno izmijeniti jer se ne traži izvršenje odluke.⁶²

⁶¹ Neke države ugovornice neće upotrijebiti preporučeni profil države, ali većina tih podataka bit će dostavljena Stalnom uredu Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu. Podaci će biti dostupni na web-mjestu Haške konferencije < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece“.

⁶² Obrazloženje, stavak 546.

A. *Koraci u postupku ispunjavanja zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje*

IZLAZNI ZAHTJEV ZA PRIZNAVANJE ILI ZA PRIZNAVANJE I IZVRŠENJE

1. Prikupiti potrebne dokumente
 - Odluka o uzdržavanju
 - Obrazac zahtjeva
 - Profil države

2. Provjeriti podatke koje je dostavio podnositelj zahtjeva
 - Jesu li potpuni?

3. Razmotriti je li moguće podnijeti zahtjev u skladu s Konvencijom?
 - Ima li podnositelj zahtjeva boravište u vašoj državi?
 - o Ako nema — podnositelj bi trebao podnijeti zahtjev putem države boravišta.
 - Posjeduje li podnositelj odluku o uzdržavanju?
 - o Vidjeti objašnjenja „uzdržavanja” i „odluke” u poglavlju 2.
 - o Ako nema odluke — podnijeti zahtjev za uzdržavanje.
 - o Ako se odluka ne odnosi na uzdržavanje — Konvencija se ne primjenjuje.

4. Gdje je odluka donesena?
 - U zamoljenoj državi —
 - o Podnijeti samo zahtjev za izvršenje.
 - U državi moliteljici ili trećoj državi ugovornici —
 - o Podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje.

5. Je li odluka već priznata u zamoljenoj državi?
 - Ako jest — podnijeti samo zahtjev za izvršenje.

6. Prema potrebi prevesti dokumente
 - (Provjeriti u profilu države)

7. Ako je potrebno, pribaviti ovjerene preslike odluke
 - (Provjeriti u profilu države)

8. Pribaviti potvrdu o izvršivosti od nadležnog tijela

9. Ispuniti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje
 - (Vidjeti poglavlje 15.)

10. Priložiti sve mjerodavne dokumente

11. Ispuniti obrazac za slanje
 - (Vidjeti poglavlje 15.)

12. Poslati središnjem tijelu u zamoljenoj državi

13. Čekati potvrdu primitka

14. Dostaviti tražene dodatne dokumente u roku od tri mjeseca od zahtjeva

Slika 12.: Koraci u postupku ispunjavanja izlaznog zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje

B. Postupak – korak po korak

U svakom od odjeljaka u nastavku opisane su pojedinosti o koracima iz prethodne slike 12.

1. Prikupiti potrebne dokumente

267. Bit će vam potreban preslik odluke o uzdržavanju i podaci ili zahtjev podnositelja zahtjeva. Morat ćete pogledati profil države u koju šaljete zahtjev jer će u njemu biti navedeno ako su potrebni posebni dokumenti ili podaci. Ako nemate preslik profila države, pogledajte web-mjesto Haške konferencije na < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece“.

2. Provjeriti podatke koje je dostavio podnositelj zahtjeva

268. Podnositelj zahtjeva ispunit će sve dodatne obrasce koje zahtijeva vaša država. Provjerite jesu li obrasci ispunjeni i jesu li dostavljeni svi potrebni podaci. Ako podnositelj ne ispunjava neki dio preporučenog obrasca zahtjeva, mora dostaviti dovoljno podataka kako bi vaše središnje tijelo moglo ispuniti dokument.

3. Je li zahtjev moguće podnijeti u skladu s Konvencijom?

269. Prije podnošenja zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje razmotrite sljedeće:

- Podnositelj zahtjeva mora imati boravište u vašoj državi kako bi mogao podnijeti zahtjev središnjem tijelu za pružanje usluga. Ako podnositelj zahtjeva živi u drugoj državi, trebao bi podnijeti zahtjev putem središnjeg tijela te države.
- Ako podnositelj još nema **odluku o uzdržavanju**, ili ako odluka nije iz države ugovornice,⁶³ potrebno je podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke (vidjeti poglavlje 8.).
- Odnosi li se odluka na uzdržavanje? Vidjeti definiciju u poglavlju 2. Ako se odluka ne odnosi na uzdržavanje, u skladu s Konvencijom nije moguće podnijeti zahtjev za priznavanje odluke.
- Ako tuženik ima boravište u državi koja nije država ugovornica, ili se imovina ili dohodak koji će biti predmet izvršenja nalaze u državi koja nije država ugovornica, priznanje i izvršenje odluke u toj državi ne mogu se zasnivati na Konvenciji.

Uzdržavanje uključuje potporu za djecu, bračnog druga ili partnera i troškove povezane s brigom za djecu ili bračnog druga/partnera.

U odluci o uzdržavanju propisana je obveza obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje i ona može uključivati i automatsku prilagodbu indeksacijom i zahtjev za plaćanje zaostalih iznosa uzdržavanja, retroaktivno uzdržavanje ili kamate i utvrđivanje troškova ili izdataka.

⁶³ Odluka koja se šalje na priznanje u zamoljenu državu mora biti iz države ugovornice kako bi bila podložna priznavanju i izvršenju u skladu s Konvencijom. Nije dovoljno da je prethodno bila priznata u državi ugovornici. Obrazloženje, stavak 241.

4. Utvrditi gdje je odluka donesena

270. Ako je odluka donesena u državi u koju ćete slati zahtjev (zamoljenoj državi) ili je već priznata u toj državi, zahtjev će se odnositi samo na izvršenje. Nije potrebno priznavanje. Od te se države traži da izvrši svoju odluku, a ne stranu odluku. Iako su zahtjevi slični, dokumentacija je drukčija. Ako je odluka donesena u zamoljenoj državi, nastavite na poglavlje 6.
271. Odluka za koju se traži priznavanje mora biti donesena u državi ugovornici. Ako nije – Konvencija se ne primjenjuje. Mogu biti dostupni drugi pravni lijekovi, kao što je bilateralni sporazum ili neki drugi postupak u skladu s pravom države u kojoj boravi obveznik uzdržavanja. Podnositelj zahtjeva morat će se obratiti za pomoć odgovarajućem tijelu za uzdržavanje ili pomoć djeci. U nekim slučajevima bit će potrebno donijeti novu odluku o uzdržavanju.

5. Je li odluka već bila priznata?

272. Ako je odluka bila prethodno priznata u zamoljenoj državi, nije ju potrebno ponovno priznavati. Pošaljite samo zahtjev za izvršenje. Vidjeti poglavlje 6.

6. Je li materijale potrebno prevoditi?

273. Zahtjev i odluka koji se šalju moraju biti na izvornom jeziku, ali mora biti uključen i prijevod zahtjeva (i povezanih pismena) na službeni jezik⁶⁴ zamoljene države osim ako je nadležno tijelo zamoljene države (upravno ili pravosudno tijelo koje obrađuje zahtjev) navelo da nije potreban prijevod. U profilu države nalaze se podaci o službenom jeziku zamoljene države i povezani zahtjevi za prevođenje. Ako je potreban prijevod, u profilu države bit će također navedeno može li se dostaviti sažetak ili izvadak odluke (vidjeti objašnjenje u nastavku). Time bi se mogli smanjiti troškovi i složenost prijevoda.

7. Utvrditi jesu li potrebni ovjereni preslici dokumenata

274. Vidjeti korak 1. dio II. odjeljak 1. profila države. Tu će biti navedeno zahtijeva li zamoljena država ovjerene preslike nekih dokumenata. Ako je tako, podnesite zahtjev odgovarajućem tijelu u svojoj državi ili zatražite od podnositelja zahtjeva da pribavi tražene preslike.

8. Pribaviti potvrdu o izvršivosti i potvrdu o pravovremenoj obavijesti

275. Potvrda o izvršivosti bit će potrebna (vidjeti u nastavku) kao dokaz da je odluka izvršiva u državi u kojoj je donesena.⁶⁵ Potvrdom o pravovremenoj obavijesti potvrđuje se da je tuženiku dostavljena obavijest o postupku u kojem je donesena odluka o uzdržavanju i da je dobio priliku za saslušanje ili da je tuženik obaviješten o odluci i da je dobio priliku osporiti odluku ili se žaliti protiv odluke. Ako odluka nije donesena u vašoj državi već u drugoj državi ugovornici, toj će državi biti potrebno podnijeti zahtjev za donošenje potvrde o izvršivosti i potvrde o pravovremenoj obavijesti (matična država).

⁶⁴ Ako država ima više od jednog službenog jezika i svi se službeni jezici ne koriste na svim dijelovima njezina državnog područja, važno je potvrditi koji se jezik koristi na državnom području gdje se šalje zahtjev (članak 44. stavak 2.).

⁶⁵ Za to se može upotrijebiti preporučeni obrazac. U nekim se državama može koristiti „*attestation de la force de chose jugée*” kojim je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu. Ako se zahtjev odnosi samo na priznavanje, u potvrdi mora biti navedeno samo da odluka proizvodi pravne učinke, a ne da je izvršiva. (članak 26.)

9. Ispuniti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje

276. Upotrijebiti preporučeni obrazac.⁶⁶ Osigurati da su sva polja točno ispunjena. Provjeriti profil države kako bi se osiguralo da su ispunjeni posebni zahtjevi za zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, kao što je potreba za ovjerenim preslicima ili mogućnost uporabe izvotka ili sažetka (vidjeti korak 1. dio II. odjeljak 1.). Time će se osigurati obrada zahtjeva bez odgode u zamoljenoj državi.
277. Upute za ispunjavanje preporučenog obrasca zahtjeva nalaze se u poglavlju 15.

10. Priložiti sve mjerodavne dokumente

278. U sljedećem su odjeljku ovog poglavlja opisani svi ostali potrebni dokumenti te kako ih ispuniti.

11. Ispuniti obrazac za slanje

279. Taj je obavezni obrazac potreban za svaki zahtjev koji se podnosi u skladu s Konvencijom i šalje se zajedno s obrascem zahtjeva i potrebnim dokumentima. Ime ovlaštenog predstavnika središnjeg tijela koji šalje zahtjev nalazi se na obrascu. On nije potpisan. Upute za ispunjavanje tog obrasca zahtjeva nalaze se u poglavlju 15.

12. Poslati središnjem tijelu u drugoj državi

280. U većini će se slučajeva dokumenti slati redovnom poštom središnjem tijelu zamoljene države. Neke države prihvaćaju elektroničko slanje dokumenata. Pogledajte profil države za zamoljenu državu i pošaljite dokumente u traženom formatu ili na navedenu adresu.

13. Čekati potvrdu primitka

281. Zamoljena država mora potvrditi primitak u roku od šest tjedana. To mora učiniti središnje tijelo uporabom obveznog obrasca potvrde. U tom će vas trenutku zamoljeno središnje tijelo obavijestiti kamo treba slati daljnje upite – te će vam dati odgovarajuće podatke za kontakt za tu osobu ili jedinicu u toj državi.

14. Prema potrebi dostaviti dodatne dokumente

282. U obrascu potvrde može biti navedeno da su potrebni dodatni dokumenti ili podaci. Dostavite podatke čim prije moguće, a najkasnije u roku od tri mjeseca. Ako očekujete da će vam trebati više od tri mjeseca, obavijestite drugo središnje tijelo jer će ono možda zatvoriti spis nakon tri mjeseca, u slučaju da nije zaprimilo nikakav odgovor.

Dobra praksa: Obavijestite drugo središnje tijelo ako imate poteškoća s pribavljanjem traženih podataka ili dokumenata. U protivnom, ako nije primilo odgovor nakon tri mjeseca, središnje tijelo zamoljene države može zatvoriti spis.

⁶⁶ Neke će države odlučiti da neće upotrijebiti preporučeni obrazac. U tim će se državama u nacionalnom pravu ili smjernicama središnjeg tijela biti naveden odgovarajući obrazac kojim se treba koristiti. Ovim su Priručnikom obuhvaćeni samo postupci za ispunjavanje obveznih i preporučenih obrazaca, ali ne nacionalnih ili internih obrazaca.

III. Priprema potrebnih dokumenata za zahtjev

A. Općenito

283. U člancima 11., 12. i 25. Konvencije propisan je obvezni sadržaj svakog zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju.
284. U ovom je odjeljku Priručnika navedeno što mora sadržavati spis i kako sastaviti i ispuniti dokumente uz zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. U tablici u nastavku navedeni su potrebni dokumenti. Zamoljena država ne može tražiti dodatne dokumente u zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (članak 11. stavak 3.).

✓	Zahtjev (koristiti se preporučenim obrascem)
✓	Potpuni tekst odluke ili izvadak
✓	Potvrda o izvršivosti
✓	Potvrda o pravovremenoj obavijesti (osim ako je tužitelj podnio žalbu ili prigovor protiv odluke)
Prema potrebi	Obrazac o financijskoj situaciji (samo za zahtjeve koje podnose uzdržavane osobe)
Prema potrebi	Dokument s izračunom zaostalih plaćanja
Prema potrebi	Dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku
Prema potrebi	Prevedene preslike dokumenata
✓	Obrazac za slanje

Slika 13.: Potrebni dokumenti – priznavanje i izvršenje

285. Ovisno o okolnostima pojedinog predmeta, država moliteljica može htjeti uključiti i podatke o naknadama koje isplaćuje javno tijelo, ako je to javno tijelo podnositelj zahtjeva.
286. U ovom se odjeljku pretpostavlja da će se djelatnik ili osoba koja priprema zahtjev koristiti preporučenim obrascima koje je objavila Haška konferencija. Neke države mogu odlučiti da neće upotrijebiti preporučene obrasce. U takvim bi slučajevima djelatnik koji radi na predmetu trebao konzultirati vlastite smjernice i postupke za ispunjavanje nacionalnih obrazaca.

B. Sadržaj zahtjeva (priznavanje ili priznavanje i izvršenje)

1. Obrazac zahtjeva

287. Upotrijebite preporučeni obrazac zahtjeva (zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje). Time se osigurava da su potrebni podaci uključeni u svaki zahtjev.
288. Upute za ispunjavanje preporučenog obrasca zahtjeva nalaze se u poglavlju 15.

2. Potvrda o izvršivosti

289. Kako bi odluka koja se šalje bila izvršena u zamoljenoj državi, mora biti izvršiva u matičnoj državi – državi u kojoj je odluka donesena. To je osnova pojma reciprociteta, tj. odluke koje su izvršive u jednoj državi trebale bi se moći izvršavati i u drugoj.

Savjet: *U nekim slučajevima odluka čije se priznavanje ili izvršenje traži nije ni iz zamoljene države ni iz države moliteljice. Ona može biti iz treće države ugovornice. Važno je imati na umu da potvrdu o izvršivosti mora izdati nadležno tijelo u državi u kojoj je odluka donesena (matičnoj državi) i mora biti navedeno da je odluka izvršiva u matičnoj državi.*

a) Ako je odluku donijelo pravosudno tijelo

290. Ako je odluku donijelo pravosudno tijelo, potrebna je samo potvrda da je ta odluka izvršiva u državi u kojoj je donesena.⁶⁷

b) Ako je odluku donijelo upravno tijelo

291. Ako je odluku donijelo upravno tijelo, u potvrdi mora biti navedeno sljedeće:
1. odluka je izvršiva u državi u kojoj je donesena i
 2. tijelo koje je donijelo odluku javno je tijelo čije odluke:
 - i) mogu biti podložne žalbi ili preispitivanju pravosudnog tijela i
 - ii) proizvode iste ili slične učinke kao odluka pravosudnog tijela, o istom pitanju.
292. Potonja potvrda (prethodni br. 2) nije potrebna ako je matična država navela u skladu s člankom 57. da odluke njezinih upravnih tijela uvijek ispunjuju te zahtjeve (članak 25. stavak 1. točka (b)). Osim toga, zamoljena država možda je navela u skladu s člankom 57. da joj nije potreban dokument s prethodno navedenom potvrdom iz br. 2.
293. Prema tome, ako je odluku koja će se priznavati ili priznavati i izvršavati donijelo upravno tijelo, morat ćete provjeriti jesu li država u kojoj je donesena odluka ili zamoljena država navele što je potrebno za potvrdu o izvršivosti. Ti su podaci navedeni u profilima država za matičnu državu i za zamoljenu državu.
294. Imajte na umu da ako se zahtjev odnosi samo na priznavanje, odluka ne mora biti izvršiva u matičnoj državi, već mora samo proizvoditi pravne učinke u toj državi. Preporučena potvrda o izvršivosti korisna je kada je naveden datum stupanja odluke na snagu kako bi se tim obrascem mogao ispuniti taj zahtjev.

3. Potvrda o pravovremenoj obavijesti

295. Zamoljena država provjerava je li tuženik pravovremeno obaviješten o postupku u kojem je donesena odluka. U nekim će slučajevima to uključivati obavijest o pokretanju postupka i priliku za saslušanje, a u drugima, obavijest o odluci i priliku za osporavanje te odluke.

⁶⁷

U nekim se državama može koristiti „attestation de la force de chose jugée” kojom je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu.

296. Ako je tuženik došao na raspravu – to je potrebno navesti u odjeljku 7. obrasca zahtjeva. Ako tuženik nije došao i nije imao zastupnika u postupku, potrebno je dostaviti potvrdu o pravovremenoj obavijesti.⁶⁸
297. Potvrdu treba ispuniti nadležno tijelo u državi koja je odnijela odluku. Osoba će navesti da je, u skladu s odlukom ili evidencijom **nadležnog tijela**, tuženik
- obaviješten o postupku i imao je mogućnost saslušanja ili
 - obaviješten o donesenoj odluci i imao je priliku osporiti odluku u skladu sa zakonom države koja je donijela odluku (matična država).
- Središnje tijelo** javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.
- Nadležno tijelo** tijelo je određene države koje ima dužnost ili mu je prema zakonima te države dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, agencija za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.
298. U većini slučajeva, kada je potrebna obavijest tuženiku dostavljena u matičnoj državi, bit će dostupna neka dokumentacija, kao što su izjava o dostavi ili obavijesti ili potvrda dostave kojima se potvrđuje da je tuženik obaviješten o postupku ili o donesenoj odluci. U drugim slučajevima može u odluci postojati naznaka da je tuženik došao na raspravu, da je obaviješten o postupku ili odluci i da je imao priliku biti saslušan ili osporiti odluku. U nekim će državama tuženik dostaviti samo pisani odgovor, u skladu s odredbama nacionalnog prava. Na temelju te dokumentacije nadležno tijelo može pripremiti potvrdu o pravovremenoj obavijesti.
299. Ako je obavijest potrebno dostaviti izvan države, a matična država i druga država stranke su nekog drugog međunarodnog instrumenta kojim je uređeno davanje obavijesti, dokumentacija iz tog postupka bit će dostupna kao pomoć nadležnom tijelu u matičnoj državi za ispunjavanje potvrde o pravovremenoj obavijesti.

4. Obrazac o financijskoj situaciji

300. Tim će se dokumentom pomoći u izvršavanju priznate odluke i predviđene su dodatne informacije na temelju kojih se može pronaći tuženik. Međutim, imajte da umu da, budući se obrazac upotrebljava za niz različitih zahtjeva, nije potrebno ispuniti sve dijelove za zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. Imajte posebno na umu da u slučaju zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje – nije nužno ispuniti podatke o stanju uzdržavane osobe. Ako se ne traži izvršenje (tj. zahtjev se odnosi samo na priznanje), taj obrazac neće biti potreban.
301. Preporučeni obrazac uključuje nužne podatke o financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja i njegovoj imovini. Ti će podaci biti posebno korisni za izvršenje odluke ako obveznik uzdržavanja ne plati dobrovoljno potrebno održavanje. Obrazac je potrebno ispuniti što potpunije, prema informacijama koje su podnositelju poznate.
302. Obrazac može ispuniti uzdržavana osoba / podnositelj zahtjeva jer on često ima pristup podacima o obvezniku uzdržavanja sadržanima u obrascu. Međutim, ako uzdržavana osoba / podnositelj zahtjeva ispuni obrazac, predstavnik središnjeg tijela mora provjeriti je li potpun.

⁶⁸ Konvencijom su obuhvaćene odluke u upravnim i sudskim postupcima. U nekim sustavima tuženik / obveznik uzdržavanja neće biti obaviješten prije donošenja odluke, ali će primiti obavijest nakon donošenja odluke i imat će priliku osporiti odluku.

303. Upute za ispunjavanje tog obrasca nalaze se u poglavlju 15.

5. Dokument s izračunom zaostalih plaćanja

304. U okviru zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, podnositelj može tražiti naplatu zaostalih iznosa uzdržavanja nastalih od donošenja odluke. Podnositelj zahtjeva treba dostaviti potpuni izračun iz kojeg se vide iznosi dugovanja u skladu s odlukom, plaćeni iznosi (ako ih ima) i preostali iznosi. Taj bi dokument trebao biti što potpuniji i što točniji jer tuženik može osporiti priznanje i izvršenje na osnovi toga da su zaostali iznosi u potpunosti plaćeni. Ako su kamate uključene u zaostale iznose, dobra je praksa potpuno dokumentirati način izračuna kamata i pravnu osnovu za naplatu kamata.

Dobra praksa: *Ako su u izračun i naplatu zaostalih iznosa uzdržavanja uključeni socijalna služba ili tijelo za naplatu uzdržavanja, obavezno uključite potvrdu tog tijela jer će njegova evidencija biti točna i potpuna.*

6. Dokument u kojem je objašnjeno kako indeksirati ili prilagoditi iznos uzdržavanja

305. U nekim je državama u odluci ili nacionalnom pravu u skladu s kojim je odluka donesena predviđeno da će odluka biti automatski indeksirana ili prilagođena na određenu učestalost. Ako se to primjenjuje, država moliteljica trebala bi dostaviti informacije o načinu prilagodbe. Na primjer – ako će se prilagodba izvršiti uporabom postotka troška života, navedite pojedinosti o tome koja će država izračunati prilagodbu, koji će podaci biti potrebni za izračun i način na koji će se izračunati iznos uzdržavanja priopćiti zamoljenom središnjem tijelu i strankama.
306. Slično tome, u nekim odlukama koje donosi upravno tijelo predviđeno je da će se iznosi ponovno procjenjivati u određenim razmacima i da će se iznos uzdržavanja prilagoditi na temelju financijske situacije stranaka.⁶⁹ Ako će odluka koja će se priznavati biti podložna takvoj vrsti ponovne procjene, osigurajte da je dostavljeno dovoljno informacija kako bi se zamoljenoj državi objasnio način procjene i način na koji će se svaka nova procjena dostaviti zamoljenoj državi.
307. Općenito se preporučuje da država u kojoj je donesena odluka treba izračunavati prilagodbu jer je ta država najbolje upoznata s postupkom izračuna. Ako je to očekivani postupak, u dokumentu u kojem je objašnjen način prilagodbe odluke zamoljenoj državi bit će navedeno kako će se upravljati tim postupkom i kada zamoljena država može očekivati prilagodbe iznosa uzdržavanja.

7. Potpuni tekst odluke

308. Uz niže navedene iznimke, spis mora sadržavati potpuni preslik odluke o uzdržavanju. To je u načelu samo jednostavni preslik same odluke pravosudnog ili upravnog tijela koje je donijelo odluku.

⁶⁹ Na primjer, u Australiji se ponovna procjena iznosa uzdržavanja izvršava svakih 15 mjeseci i izdaje se nova procjena.

a) Osim je država pristala prihvatiti sažetak ili izvadak

309. Država može izjaviti da će umjesto cjelovitog teksta odluke prihvatiti izvadak ili sažetak odluke (članak 25. stavak 3. točka (b)). U nekim su slučajevima odredbe odluke koje se odnose na uzdržavanje samo mali dio cjelovite odluke i država možda neće željeti snositi troškove prijevoda cijelog teksta ako su potrebne samo odredbe o uzdržavanju. U profilu države koja zaprima predmet bit će navedeno je li prihvatljiv sažetak ili izvadak.

310. Ako je sažetak prihvatljiv – upotrijebite preporučeni obrazac (sažetak odluke).

Dobra praksa: *Ako je u predmetu doneseno više od jedne odluke, uključite preslike svih odluka ako postoje zaostali ili neplaćeni iznosi uzdržavanja u skladu s tim odlukama. Ako je naknadnom odlukom prethodna odluka potpuno zamijenjena, zamoljena država ne bi trebala tražiti prethodnu odluku. Važno je imati na umu i da u slučaju da je odluka donesena u državi u kojoj se odluke automatski prilagođavaju (na primjer, u Australiji u kojoj se ponovno procjenjivanje redovito obavlja), trebalo bi uključiti sve mjerodavne procjene za određeno razdoblje jer se svaka procjena može smatrati zasebnom, novom odlukom.*

b) Osim ako je zamoljena država navela da je potreban ovjereni preslik odluke, ako se podnose prigovor ili žalba ili je zatražen potpun ovjereni preslik

311. U skladu s člankom 25. stavkom 3. država može navesti da traži preslik odluke koju je ovjeralo nadležno tijelo. Osim toga, ako se, u skladu s člankom 25. stavkom 2., podnose prigovor ili žalba, ili ako je tako zatražilo nadležno tijelo, možda će biti potrebno dostaviti ovjereni preslik.⁷⁰ U svim će ostalim slučajevima biti dostatan jednostavni preslik. U profilu države bit će navedeno ako su potrebni ovjereni preslici.

312. Odluku će možda biti potrebno prevesti na službeni jezik zamoljene države⁷¹ ili na engleski ili francuski jezik. Potpuni pregled zahtjeva za prevođenje prikazan je u poglavlju 3. (dio 2.). U profilu države možete saznati je li to potrebno.

8. Ostali dodatni podaci

313. Iako zamoljena država u zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ne može tražiti dodatne dokumente uz one iz članka 25., u nekim slučajevima u postupku priznavanja ili priznavanja i izvršenja bit će potrebni dodatni podaci.

314. Na primjer, ako je podnositelj javno tijelo, koje je isplaćivalo naknade umjesto uzdržavanja, moguće je dostaviti dokumente o isplati naknada radi utvrđivanja prava javnog tijela na podnošenje zahtjeva. Isto tako, ako je u odluci o uzdržavanju predviđeno da je stalno uzdržavanje starijeg djeteta podložno pohađanju ustanove visokog obrazovanja, dokaz o upisu na sveučilište ili veleučilište može biti od koristi za izvršenje odluke. Ako ne postoje uvjeti da je te podatke potrebno dostaviti zajedno sa zahtjevom za priznavanje ili priznavanje i izvršenje u prvom stupnju, tim se dokumentima može osigurati brzo rješavanje zahtjeva u zamoljenoj državi.

⁷⁰ Članak 25. stavak 2.

⁷¹ Imajte na umu da službeni jezik može biti službeni jezik niže teritorijalne jedinice u državi, kao što je pokrajina ili teritorij. Vidjeti poglavlje 3. (članak 44.).

9. Ispunjeni obrazac za slanje

315. Obrazac za slanje obvezan je obrazac koji služi kao standardno, ujednačeno sredstvo za slanje zahtjeva između država. Mora biti priložen uz svaki zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom. U njemu su navedeni potrebni dokumenti i podaci sadržani u spisu te je zamoljenom središnjem tijelu naznačena vrsta zahtjeva koja se podnosi.
316. Upute za ispunjavanje obrasca nalaze se u poglavlju 15.

IV. Priznavanje i izvršenje – ostala pitanja

A. Ugovor o uzdržavanju

1. Općenito

317. **Ugovori o uzdržavanju** posebno su definirani u skladu s Konvencijom u članku 3. Oni nisu odluke o uzdržavanju iako se u nekim dijelovima Konvencije tretiraju kao takve. U članku 30. posebno je predviđeno priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju ako su u matičnoj državi izvršivi na isti način kao i odluka o uzdržavanju.
- Ugovor o uzdržavanju pisani je ugovor koji se odnosi na plaćanje uzdržavanja i koji je nadležno tijelo formalno sastavilo i registriralo kao autentičnu ispravu ili ga je to nadležno tijelo potvrdilo, sklopilo, registriralo ili pohranilo i podliježe reviziji i izmjenama nadležnog tijela.*
318. Država ugovornica može izraziti svoju rezervu u skladu s Konvencijom da ne priznaje ili izvršava ugovore o uzdržavanju. To će biti navedeno u profilu države.

2. Postupci za priznavanje ili priznavanje i izvršenje

a) Zahtjev putem središnjih tijela

319. Odredbe članka 10. u vezi s priznavanjem i izvršenjem primjenjuju se na ugovore o uzdržavanju. To znači da su postupci za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju u načelu slični postupcima koji se primjenjuju na priznavanje i izvršenje odluka pod uvjetom da je uzdržavanje u okviru područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3. dio 1. – Područje primjene). Postoji nekoliko razlika u smislu dokumentacije koja je potrebna za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju te u vezi s postupkom i osnovama na temelju kojih tuženik može prigovoriti na priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju. U članku 30. stavku 5. navedeni su članci Konvencije koji se primjenjuju na priznanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju i oni koji se ne primjenjuju.
320. Podnositelj stoga može zatražiti od središnjeg tijela da pošalje zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju drugoj državi ugovornici ako se ugovor o uzdržavanju odnosi na obveze uzdržavanja djeteta mlađeg od 21 godine (ili mlađeg od 18 godina ako je izjavljena rezerva) ili na obveze uzdržavanja djeteta i bračnog druga.

b) Dokumentacija

321. Budući da će se zahtjev za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju rješavati na isti način kao i zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju, postoje sličnosti u potrebnoj dokumentaciji. U svim je slučajevima potrebno sljedeće:

(1) *Obrazac zahtjeva*

322. Obrazac zahtjeva obuhvaća tražene informacije iz članka 11. Nije predviđen poseban preporučeni obrazac za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju. Međutim, osim odredbe koja se odnosi na obavješćivanje tuženika, može se upotrijebiti preporučeni obrazac za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju.

(2) *Potvrda o izvršivosti*

323. Izvršivost u matičnoj državi preduvjet je za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju.⁷² Ako postoje određeni preduvjeti za izvršenje, kao što je, na primjer, dostavljanje ugovora pravosudnom tijelu, nadležno tijelo koje izdaje potvrdu trebalo bi osigurati da su ti preduvjeti ispunjeni. Ako su stranke imale boravište u različitim državama u trenutku sklapanja ugovora, matična država u načelu će biti država u kojoj je ugovor sklopljen ili u kojoj je bio formaliziran.
324. Nije pripremljen preporučeni obrazac za potvrdu o izvršivosti ugovora o uzdržavanju. Međutim, u tu se svrhu može prilagoditi obrazac potvrde o izvršivosti za odluku o uzdržavanju.⁷³

(3) *Potvrda o pravovremenoj obavijesti*

325. To nije potrebno u zahtjevu za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju zbog prirode ugovora o uzdržavanju. U postupak sklapanja ugovora o uzdržavanju bile su uključene obje stranke koje su pristale na sklapanje ugovora i stoga ne nastaje pitanje provjere odgovarajuće pravovremene obavijesti.

(4) *Financijska situacija obveznika uzdržavanja*

326. Ako će se ugovor o uzdržavanju izvršavati nakon priznavanja, uz zahtjev može biti priložen obrazac o financijskoj situaciji jer su njemu sadržane važne informacije o mjestu i imovini i dohotku obveznika uzdržavanja. Na temelju tih podataka zamoljena država također će moći pronaći obveznika uzdržavanja kako bi ga mogla obavijestiti o priznavanju.

(5) *Ostali dokumenti*

327. Imajte na umu da, iako se članak 25. stavak 1. ne primjenjuje na priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju, dobra je praksa uključiti sljedeće dokumente u spis za slučaj da budu potrebni zbog okolnosti predmeta:

Ispravu u kojoj je naveden iznos zaostalih plaćanja

328. Ako podnositelj traži naplatu zaostalih plaćanja nastalih u skladu s ugovorom, potrebno je dostaviti svu potrebnu prateću dokumentaciju, uključujući potvrdu o plaćenim iznosima i neplaćenim iznosima. (Vidjeti raspravu u prethodnom odjeljku III.)

Ispravu u kojoj je objašnjen način prilagodbe

329. Ako su u ugovoru o uzdržavanju predviđeni automatsko indeksiranje ili prilagodba, potrebno je dostaviti tu ispravu. (Vidjeti raspravu u prethodnom odjeljku III.)

⁷² Obrazloženje, stavak 558.

⁷³ U nekim se državama može koristiti „*attestation de la force de chose jugée*” kojom je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu.

c) Postupak priznavanja i izvršenja u zamoljenoj državi

330. Postoje neke razlike u načinu priznavanja i izvršenja ugovora o uzdržavanju u zamoljenoj državi. Postupci su obuhvaćeni člankom 30. Oni su obuhvaćeni poglavljem 5. – Obrada ulaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.

d) Ugovori o uzdržavanju – zahtjevi nadležnim tijelima (izravni zahtjevi)

331. Ako se ugovor o uzdržavanju odnosi na obvezu uzdržavanja koja nije obuhvaćena poglavljima II. i III. Konvencije (npr. samo uzdržavanje bračnog druga), nadležnom tijelu potrebno je podnijeti izravni zahtjev za priznanje i izvršenje ugovora. Opis primjenjivih postupaka nalazi se u poglavlju 16.
332. Imajte na umu, međutim, da država ugovornica može izjaviti da se svi zahtjevi za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju podnose središnjem tijelu te države, a ne nadležnom tijelu.⁷⁴ To će biti navedeno u profilu države.

B. Uzdržavanje bračnog druga

333. Vidjeti opis područja primjene u poglavlju 3. U načelu su obveze uzdržavanja bračnog druga obuhvaćene Konvencijom, osim dužnosti središnjeg tijela, propisanih u poglavljima II. i III. (osim ako su države ugovornice proširile primjenu tih poglavlja na uzdržavanje bračnih drugova). Imajte na umu da ako odluka o uzdržavanju koja će se izvršavati uključuje uzdržavanje djece i uzdržavanje bračnog druga, automatski je unutar područja primjene Konvencije i prethodno opisani postupci za priznavanje ili postupci za priznavanje i izvršenje odluka u vezi s obvezama uzdržavanje djece primjenjivat će se jednako na odredbe o uzdržavanju bračnih drugova.
334. Ako središnje tijelo nije uključeno jer država moliteljica i zamoljena država nisu izjavile da će proširiti usluge središnjeg tijela, podnositelj zahtjeva u državi moliteljici morat će poslati izravni zahtjev za priznanje ili priznanje i izvršenje nadležnom tijelu, a ne središnjem tijelu, u zamoljenoj državi. To je izravni zahtjev i bit će obuhvaćen člankom 37. O izravnim zahtjevima raspravlja se u poglavlju 16.

C. Drugi oblici uzdržavanja članova obitelji

335. Vidjeti opis područja primjene u poglavlju 3. Osim ako su zamoljena država i država moliteljica izjavile da se „podudaraju”⁷⁵ u odnosu na ostale oblike uzdržavanja obitelji, ne postoji osnova za nastavak postupka priznavanja i izvršenja odluke za bilo koji drugi oblik uzdržavanja obitelji. Ako su izdane izjave o proširenju područja primjene Konvencije, odredbe Konvencije primjenjivat će se u okvirima tih izjava.

⁷⁴ To je moguće učiniti kako bi se osiguralo dodatno preispitivanje ili pregled zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje tih ugovora. Obrazloženje, stavak 565.

⁷⁵ „Podudaranje” je naziv kojim se opisuje situacija u kojoj se izjave ili rezerve dviju država (koje mogu biti vrlo različite) preklapaju u određenom području pa se stoga pitanja obuhvaćena tim dijelom izjave ili rezerve primjenjuju u obje države na određeno pitanje.

V. Ostala pitanja

A. Utvrđivanje gdje se nalazi tuženik

336. U nekim slučajevima podnositelj zahtjeva ne zna gdje se nalazi tuženik. Time se ne sprječava podnošenje zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke. Po primitku zahtjeva, zamoljena država izvršava nužne pretrage kako bi utvrdila gdje se nalazi tuženik.
337. Međutim, u nekim situacijama uzdržavana osoba želi potvrditi mjesto obveznika uzdržavanja prije podnošenja zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. To se može dogoditi, primjerice, kada postoji sumnja nalazi li se tuženik uopće u zamoljenoj državi ili u slučaju troškova povezanih s prevođenjem odluke na jezik zamoljene države.
338. Osim toga, u nekim slučajevima kada je odluku donijelo upravno tijelo, bit će nužno znati prije sastavljanja spisa zahtjeva nalazi li se tuženik u zamoljenoj državi. To je zbog toga što će središnje tijelo u državi moliteljici morati znati hoće li zamoljenoj državi biti potrebno dostaviti dokument u kojem je navedeno da su ispunjeni zahtjevi članka 19. stavka 3. za donošenje odluke.
339. U takvim situacijama podnositelj zahtjeva prvo može podnijeti zahtjev za donošenje posebnih mjera (vidjeti poglavlje 13.) tražeći utvrđivanje mjesta gdje se nalazi obveznik uzdržavanja ili tuženik (ili imovina ili dohodak obveznika uzdržavanja). Po primitku tih podataka može se nastaviti s postupkom podnošenja zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.
340. Međutim, imajte na umu da adresa tuženika neće nužno biti dostavljena središnjem tijelu molitelju ili podnositelju zahtjeva ako zamoljena država u skladu s nacionalnim pravom ne smije otkriti te podatke. U tom slučaju zamoljena država može samo potvrditi da se tuženik ili obveznik uzdržavanja (ili njegova imovina ili dohodak) nalaze u toj državi.

B. Priznavanje i izvršenje – učinak rezervi zamoljene države

341. Kao što je navedeno u odjeljku I. ovog poglavlja, tuženik može osporiti priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju na osnovi toga da ne postoji niti jedna od osnova za priznavanje i izvršenje iz članka 20. Država također može izjaviti rezervu navodeći da ne prihvaća neke od osnova iz članka 20. kao osnove za priznavanje i izvršenje odluke u toj državi (članak 20. stavak 2.). To znači da je u slučaju takve rezerve, na primjer u odnosu na uobičajeno boravište obveznika uzdržavanja u matičnoj državi kao osnove za priznavanje i izvršenje odluke, moguće da se odluka donesena u takvim okolnostima neće priznavati ili izvršavati.⁷⁶
342. To će iz praktične perspektive značiti da postoje situacije u kojima podnositelj može očekivati da zamoljena država neće priznati i izvršiti odluku zbog te vrste rezervi. Podnositelj može izabrati između dvije mogućnosti.

⁷⁶

Imajte na umu da ako je donošenje odluke u sličnim okolnostima dopušteno u zamoljenoj državi u skladu s nacionalnim pravom, odluka bi trebala biti priznata. Vidjeti Obrazloženje, stavak 463.

343. Moguće je podnijeti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje i, ako bude odbijen zbog rezerve, podnositelj zahtjeva moći će upotrijebiti članak 20. stavak 4. U skladu s tim člankom zamoljena država mora poduzeti sve odgovarajuće mjere za donošenje nove odluke u tim okolnostima. U toj situaciji, u skladu s člankom 20. stavkom 5., nadležno tijelo mora prihvatiti da je prihvatljivo da dijete pokrene postupak za uzdržavanje, čime će se sam postupak ubrzati.⁷⁷ Međutim, u tom slučaju podnositelj mora biti svjestan da će zamoljena država možda tražiti dodatne informacije ili dokumente prije donošenja nove odluke o uzdržavanju i da možda neće moći započeti s rješavanjem zahtjeva za donošenje nove odluke prije nego što podnositelj zahtjeva dostavi te dokumente.
344. Druga mogućnost koja je na raspolaganju uzdržavanoj osobi jest podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke i ne pokušati priznavanje ili priznavanje i izvršenje postojeće odluke. To će možda biti brže jer će svi potrebni dokumenti biti dostavljeni zamoljenoj državi zajedno s početnim zahtjevom. Podnositelj će morati osigurati da je zamoljena država svjesna ograničenja u vezi s priznavanjem postojeće odluke kako bi se mogao primijeniti članak 20. stavak 5. To je opisano u poglavlju 8. – Izlazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju.

VI. Dodatni materijali

A. *Praktični savjeti*

- Ovlašteni predstavnik središnjeg tijela mora ispuniti obrazac za slanje i označiti ili ispuniti preporučeni obrazac zahtjeva.
- Pojedine države mogu imati vlastite nacionalne zahtjeve koje podnositelj moraju upotrebljavati. Podaci navedeni u tim obrascima također se mogu iskoristiti za ispunjavanje obrasca zahtjeva.
- Potiče se države da se koriste preporučenim obrascima koje je objavila Haška konferencija. Oni su sastavljeni tako da budu uključeni svi potrebni podaci. Obvezni su jedino obrazac za slanje i obrazac potvrde o primitku i oni se moraju upotrebljavati.
- Iako obrazac o financijskoj situaciji nije obvezni obrazac, dobra je praksa uvijek uključiti taj obrazac ako se traži izvršenje odluke nakon priznavanja. U obrascu o financijskoj situaciji nalaze se podaci o obvezniku uzdržavanja koji bi mogli biti vrlo korisni ako obveznik uzdržavanja ne plati dobrovoljno i ako bude potrebno izvršiti naplatu u skladu s odlukom. Ispunjavanjem obrasca osigurat će se da nema kašnjenja u uspostavljanju kontakta s obveznikom uzdržavanja i traženju dobrovoljnog plaćanja ili u prisilnoj naplati, ako bude potrebno.
- Nije obvezno u spis uključiti izvornike dokumenata.
- U skladu s Konvencijom dovoljni su jednostavni preslici dokumenata, osim ako je zamoljena država izričito navela da želi ovjerene preslike odluke. To možete saznati iz profila države.
- U mnogim će se slučajevima radom s tuženikom kada se ukaže prva prilika za ostvarivanje dobrovoljnih isplata u skladu s odlukom osigurati da podnositelju zahtjeva brzo počnu pritjecati isplate za uzdržavanje. Cilj je svih mjera izvršenja osigurati pravovremeno postupanje u skladu s odlukom.

⁷⁷ Obrazloženje, stavci 469. – 471. Imajte na umu da u Konvenciji u tom kontekstu nije definiran pojam „prihvatljivosti” i stoga će se taj pojam tumačiti u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države te će se u skladu s time odlučivati koji su dodatni podaci ili dokazi potrebni za donošenje odluke o uzdržavanju. To ne znači da dijete postaje podnositelj zahtjeva, već samo da je utvrđena jedna od osnova za uzdržavanje „prihvatljivost”.

B. Savjeti i alati

- Rezerve i izjave zamoljene države utjecat će na vrste zahtjeva koje je moguće podnijeti putem središnjeg tijela i na zahtjeve za posebne dokumente koje treba priložiti zahtjevu. Pogledajte profil države i web-mjesto Haške konferencije na < www.hcch.net > u odjeljku „Uzdržavanje djece” kako biste vidjeli jesu li izjavljene neke rezerve ili izjave kojih morate biti svjesni prilikom sastavljanja zahtjeva.
- Nakon slanja zahtjeva zamoljenoj državi, obavijestite podnositelja zahtjeva o tijeku postupka i, u mjeri u kojoj je to moguće, obavijestite ga o rokovima koje može očekivati za ispunjavanje zahtjeva.
- U nekim će slučajevima nakon podnošenja zahtjeva za priznavanje ili zahtjeva za priznavanje i izvršenje stranke postići prijateljsko rješenje ili nagodbu. U tom slučaju obavijestite zamoljenu državu kako bi se zahtjev mogao povući.
- Osnovno je načelo u postupcima pokrenutima u skladu s Konvencijom da postupkom treba upravljati što brže moguće. Provjerom potpunosti i točnosti zahtjeva i predviđanjem problema koji bi mogli nastati u postupku priznavanja osigurat će se nesmetano rješavanje zahtjeva u zamoljenoj državi.

C. Povezani obrasci

Obrazac za slanje

Zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (članak 10. stavak 1. točka (a) i članak 10. stavak 2. točka (a))

Obrazac za dostavljanje povjerljivih podataka

Potvrda o izvršivosti

Potvrda o pravovremenoj obavijesti

Obrazac o financijskoj situaciji

Sažetak odluke

D. Odgovarajući članci Konvencije

članak 10. stavak 1. točka (a)

članak 10. stavak 2. točka (a)

članak 11.

članak 12.

članak 19.

članak 25.

članak 30.

E. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlje 5. — Obrada ulaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.

Vidjeti poglavlje 6. — Priprema izlaznih zahtjeva za izvršenje odluke koja je donesena ili priznata u zamoljenoj državi

Vidjeti poglavlje 13. odjeljak I. — Pregled — Zahtjevi za posebne mjere

Vidjeti poglavlje 15. odjeljak I. — Ispunjavanje obveznih obrazaca koji su potrebni za sve zahtjeve

VII. Kontrolni popis – zahtjevi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje

	Postupak	Upućivanje na Priručnik
1.	Provjeriti dokumente	II(B)(1)
2.	Utvrditi je li moguće podnijeti zahtjev	II(B)(3)
3.	Utvrditi koji su dokumenti potrebni	II(B)(5)-(7)
4.	Označiti ili ispuniti obrazac zahtjeva	II(B)(9)
5.	Priložiti dokumente	III(B)
6.	Ispuniti obrazac za slanje	Poglavlje 15.
7.	Poslati zamoljenoj državi	II(B)(12)
8.	Čekati potvrdu primitka zahtjeva	II(B)(13)

VIII. Najčešća pitanja

Zašto je na zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje potrebno navesti datum rođenja podnositelja?

345. Datum rođenja potreban je kako bi se točno mogle utvrditi stranke odluke o uzdržavanju. Budući da su imena često slična, središnje tijelo na temelju datuma rođenja može potvrditi identitet bilo koje stranke, prema potrebi. Ako je podnositelj zahtjeva dijete, na temelju datuma rođenja moći će se utvrditi treba li još uvijek plaćati uzdržavanje ako, na primjer, u odluci ili u zakonu mjesta u kojem je donesena odluka, postoji odredba da se uzdržavanje za dijete više ne isplaćuje nakon određene dobi.

Je li potrebno navesti adresu podnositelja zahtjeva u slučaju zabrinutosti zbog nasilja u obitelji?

346. U članku 11. Konvencije propisano je da na zahtjevu mora biti navedena adresa podnositelja zahtjeva. Međutim, u članku 40. Konvencije propisano je da tijelo ne smije otkriti podatke ako utvrdi da bi se time ugrozili sigurnost, zdravlje ili sloboda osobe. Stoga u preporučenim obrascima zahtjeva postoji polje u kojem središnje tijelo molitelj može navesti da se zahtjeva neotkrivanje. Ako središnje tijelo molitelj označi to polje, ono može dostaviti ograničene podatke o podnositelju na zasebnom obrascu koji se ne dostavlja tuženiku. Imajte na umu da zamoljeno središnje tijelo nije obvezano zahtjevom za neotkrivanje države moliteljice, ali ga svejedno mora uzeti u obzir. Nakon toga ono donosi odluku mogu li se otkrivanjem podataka ugroziti zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe i nastaviti će prema potrebi s izvršavanjem svojih obveza u skladu s Konvencijom.

Može li se umjesto adrese podnositelja zahtjeva upotrijebiti adresa središnjeg tijela?

347. Da — i to može biti primjereno kada postoji zabrinutost zbog sigurnosti, zdravlja ili slobode bilo koje osobe ili kada je nacionalnim pravom države moliteljice zabranjeno otkrivanje adrese. Međutim, u tom slučaju središnje tijelo (ili nadležno tijelo ako je primjenjivo) mora biti spremno prihvatiti dostavu pismena u ime podnositelja zahtjeva jer je u Konvenciji propisano da podnositelji moraju biti obaviješteni o određenim postupcima, kao što je odluka o priznavanju ili nepriznavanju odluke o uzdržavanju.

348. Ako zamoljena država traži adresu podnositelja zahtjeva, dobra je praksa uvijek označiti odgovarajuće polje kojim se traži neotkrivanje podataka. Time će se osigurati da je zamoljeno središnje tijelo svjesno da ne bi trebalo otkriti adresu tuženiku osim ako je to nužno za izvršavanje obveza središnjeg tijela u skladu s Konvencijom.

- Vidjeti također — Zaštita osobnih i povjerljivih podataka (poglavlje 3.)

Postoje li razlike ako zahtjev podnosi državno tijelo ili javno tijelo u ime podnositelja zahtjeva?

349. Državno ili javno tijelo možda će morati dokazati da u skladu s nacionalnim zakonodavstvom imaju pravo djelovati u ime podnositelja zahtjeva / uzdržavane osobe ili da su podnositelju zahtjeva isplaćivali naknade umjesto uzdržavanja.

Što ako podnositelj zahtjeva na zna gdje se tuženik nalazi?

350. Podnositelj zahtjeva svejedno bi trebao ispuniti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje i poslati ga državi u kojoj smatra da se nalazi tuženik. Zamoljeno središnje tijelo poduzet će sve primjerene mjere za pronalaženje tuženika u cilju obrade zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.

Je li moguće podnijeti zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ako podnositelj zahtjeva nema odluku o uzdržavanju?

351. Ne. Mora postojati odluka o uzdržavanju. To može biti odluka upravnog tijela, pravosudnog tijela ili ugovor o uzdržavanju definiran u Konvenciji.

352. Ako podnositelj nije ishodio odluku o uzdržavanju, potrebno je podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju. Vidjeti poglavlje 8.

Je li moguće podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje ako podnositelj zahtjeva ima ugovor o uzdržavanju — na primjer sporazum o rastavi?

353. Da — ako je **ugovor o uzdržavanju** izvršiv kao odluka u državi u kojoj je donesen. Postupci za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju općenito su slični onima za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju. Imajte na umu da neke države mogu izjaviti rezervu u skladu s Konvencijom da neće priznati ili izvršiti ugovore o uzdržavanju.

Ugovor o uzdržavanju pisani je ugovor koji se odnosi na plaćanje uzdržavanja i koji je nadležno tijelo formalno sastavilo i registriralo kao autentičnu ispravu ili ga je to nadležno tijelo potvrdilo, sklopilo, registriralo ili pohranilo i podliježe reviziji i izmjenama nadležnog tijela.

- Vidjeti također – Obrada zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju (poglavlje 5. odjeljak IV. C).

Je li potrebno uz zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje priložiti ovjereni preslik odluke?

354. Samo u nekim slučajevima. Vidjeti poglavlje 3.

355. Zamoljena država može navesti da je uz sve zahtjeve uvijek potrebno dostaviti ovjereni preslik odluke. Zamoljena država to će naznačiti u profilu države (vidjeti korak 1. dio II. odjeljak 1. Profila države). Osim toga, u određenom zahtjevu, nadležno tijelo u zamoljenoj državi može kasnije zatražiti ovjereni preslik, posebno u slučaju osporavanja cjelovitosti ili autentičnosti dostavljene odluke. U protivnom su dovoljni jednostavni preslici odluke.

Može li podnositelj zahtjeva tražiti priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke koja se odnosi samo na uzdržavanje bračnog druga?

356. Da – ali ako država moliteljica i zamoljena država nisu proširile područje primjene poglavlja II. i III: Konvencije na te zahtjeve, potrebno je podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u zamoljenoj državi. To može biti upravno tijelo ili pravosudno tijelo. Usluge središnjeg tijela u tim slučajevima nisu dostupne (vidjeti poglavlje 3.).

Što ako postoji više odluka o uzdržavanju? Na primjer, postoji izvorna odluka o uzdržavanju i ta je odluka izmijenjena naknadnom odlukom. Koji je potrebno poslati sa zahtjevom za priznavanje i izvršenje?

357. U Konvenciji to pitanje nije izravno uređeno. Ako će se odluka izvršavati i postoje zaostaci u isplatama uzdržavanja koji su nastali u skladu s prethodnom odlukom, zamoljenoj državi možda će biti potreban preslik te odluke za potrebe izvršenja. To može biti propisano nacionalnim pravom koje se primjenjuje na izvršenje ili ako je obveznik uzdržavanja osporio zaostatke ili tvrdi da je obvezu potrebno drukčije tumačiti. Osim toga, u jednoj odluci mogu se nalaziti neka pitanja koja se ne nalaze u drugoj (kao što su uvjeti za indeksiranje ili izmjene).

358. Međutim, ne treba odbiti priznavanje odluke samo na osnovi toga da su postojale prethodne odluke o istoj stvari koje nisu priložene zahtjevu. Ako je najnovija odluka jedina izvršiva odluka, treba poslati samo tu odluku. Ako su zamoljenoj državi potrebni preslici prethodnih odluka, obavijestit će vas o tome.

Poglavlje 5.

Obrada ulaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja zahtjevi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju.

U odjeljku I. nalazi se pregled zahtjeva i općih načela koja se primjenjuju na priznavanje i izvršenje – kada će se zahtjev upotrebljavati i tko ga može podnijeti.

U odjeljku II. nalazi se dijagram kojim su prikazani postupci za podnošenje tog zahtjeva.

U odjeljku III. detaljno su objašnjeni postupci za priznavanje.

U odjeljku IV. opisani su drugi aspekti općih postupaka, uključujući zahtjeve obveznika uzdržavanja i izravne zahtjeve nadležnim tijelima.

U odjeljku V. riječ je o drugim pitanjima kao što su pravna pomoć i izvršavanje.

U odjeljku VI. nalaze se dodatna upućivanja, oblici i neki praktični savjeti za zahtjeve.

U odjeljku VII. nalazi se Kontrolni popis postupaka za podnošenje tog zahtjeva.

Odjeljak VIII. sadržava odgovore na najčešća pitanja.

I. Pregled i opća načela

A. Opća načela

359. Postupak priznavanja ključni je element međunarodne naplate uzdržavanja i njime se uzdržavanoj osobi osigurava ekonomičan način naplate uzdržavanja u slučajevima kada obveznik uzdržavanja ima boravište, imovinu ili dohodak u drugoj državi ugovornici.⁷⁸

360. Zahvaljujući priznanju ili priznanju i izvršenju odluke iz druge države ugovornice, uzdržavana osoba više ne mora ishoditi novu odluku u državi u kojoj obveznik uzdržavanja sada ima boravište, u kojoj se nalazi njegova imovina ili u kojoj ostvaruje dohodak.

Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.

⁷⁸

Postoji razlika između priznavanja i izvršenja. Priznavanje u drugoj državi znači da država prihvaća utvrđenje ili zaključke o zakonskim pravima i obvezama donesene u matičnoj državi. Izvršenje znači da zamoljena država pristaje da se za izvršenje odluke mogu upotrijebiti njezini postupci. Vidjeti Obrazloženje, stavci 472. – 473.

361. Postupcima za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke nastoji se omogućiti najšire moguće priznavanje postojećih odluka i osigurati što žurnije rješavanje zahtjeva. Područje primjene Konvencije najšire je u odnosu na priznavanje i izvršenje i od država se očekuje da podnositeljima omogućće potpun pristup učinkovitim postupcima. Postupak priznavanja jednostavan je i u Konvenciji je propisan zahtjev da se koraci u postupku moraju poduzimati „bez odgode” i „ažurno”. Postoje samo ograničene osnove za prigovor tuženika ili za protivljenje priznavanju i izvršavanju te ograničeni vremenski rok za prigovor. U svemu se tome odražava temeljno načelo Konvencije da bi priznavanje i izvršenje trebali biti jednostavni, ekonomični i žurni.⁷⁹

***Nadležno tijelo** tijelo je određene države koje ima dužnost ili mu je prema zakonima te države dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.*

B. Pregled postupka

362. U nastavku opisani postupci proglašenja ili registracije za priznavanje ili priznavanje i izvršenje koristit će se u većini država ugovornica. U Konvenciji je predviđen alternativni postupak (članak 24.) i država može odabrati koristiti se alternativnim postupkom putem izjave. O tom se postupku detaljnije raspravlja kasnije u ovom poglavlju.
363. Po primitku zahtjeva drugog središnjeg tijela, središnje tijelo u **zamoljenoj državi** poslat će materijale nadležnom tijelu na obradu. U nekim državama ugovornicama središnje tijelo bit će nadležno tijelo u tu svrhu. U drugim državama nadležno tijelo može biti pravosudno ili upravno tijelo.
- Država moliteljica** – država ugovornica u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište i koja traži priznavanje i izvršenje odluke.*
- Zamoljena država** – država ugovornica koja je primila zahtjev i koja će priznati i izvršiti odluku.*
364. Nadležno tijelo mora odmah odluku proglasiti izvršivom ili je registrirati za izvršenje. Nadležno tijelo mora poduzeti taj korak osim ako bi priznavanje i izvršenje bili „očito nespojivi” s javnim poretom. Ni podnositelj ni tuženik ne mogu u toj fazi dostavljati podneske, što je poznato kao preispitivanje po službenoj dužnosti.
365. U državama ugovornicama koje upotrebljavaju postupak registracije registracija se može sastojati od dostavljanja odluke pravosudnom tijelu ili sudu ili registracije odluke kod upravne agencije ili službenika (npr. pisar agencije za uzdržavanje djece u Australiji).
366. U drugim državama ne koristi se postupak registracije. Umjesto toga nadležno tijelo daje izjavu da je odluka o uzdržavanju izvršiva.

79

Obrazloženje, stavak 490.

367. Kada je odluka proglašena izvršivom ili je registrirana za izvršenje, o tome se obavješćuju podnositelj zahtjeva i tuženik.⁸⁰ Tuženik ima pravo podnijeti prigovor ili žalbu protiv proglašenja izvršivosti ili registracije na ograničenim osnovama.⁸¹ Na primjer, tuženik može prigovoriti ili se žaliti protiv registracije ili proglašenja izvršivosti ako nije dobio obavijest o izvornom zahtjevu za uzdržavanje ili ako nije imao priliku osporiti odluku o uzdržavanju čije se priznanje i izvršenje traži. Rok je za podnošenje prigovora ili žalbe 60 dana od obavijesti o registraciji ili proglašenja izvršivosti. Prigovor ili žalba podnose se upravnom ili pravosudnom tijelu ovisno o propisanom postupku u toj državi.
- Savjet:** U članku 23. propisani su postupci za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. Članak se odnosi na prigovor ili žalbu (članak 23. stavak 7.) i na dodatnu žalbu (članak 23. stavak 10.). Prigovor ili žalba iz članka 23. stavka 7. ograničeni su na tri posebna područja navedena u tom članku i članku 23. stavku 8. i pokreću se u roku od 30 ili 60 dana od obavijesti o proglašenju izvršivosti ili registraciji, ovisno o stranci koja osporava odluku. Dodatni žalbeni postupak iz članka 23. stavka 10. odvija se u potpunosti u skladu s nacionalnim pravom i moguće ga je pokrenuti samo ako je nacionalnim pravom dopuštena žalba.
368. Ako obveznik uzdržavanja ne želi početi dobrovoljno plaćati uzdržavanje u skladu s odlukom, odluka se može izvršiti u skladu s pravom zamoljene države, unatoč uloženoj prigovoru ili žalbi. Iako su dobrovoljna plaćanja važan način osiguravanja dotoka uplata uzdržavanoj osobi čim prije moguće, važno je osigurati i da se prema potrebi poduzimaju mjere za izvršenje radi izbjegavanja kašnjenja u plaćanju.
369. U slučaju uspješnog prigovora ili žalbe protiv priznavanja ili izvršenja i ukidanja izjave ili registracije, to ne znači nužno da je zahtjev za uzdržavanje naišao na slijepu ulicu. Ovisno o razlogu za odbijanje priznavanja i izvršenja odluke, ako se odluka o uzdržavanju odnosi na uzdržavanje djeteta, možda će biti moguće donijeti novu odluku u zamoljenoj državi. Nadležno tijelo u zamoljenoj državi može, ako je to dopušteno u skladu s nacionalnim pravom, rješavati zahtjev za priznavanje i izvršenje kao zahtjev za donošenje nove odluke u zamoljenoj državi. Tom se odredbom osigurava, ako je **uzdržavanoj osobi** potrebno uzdržavanje djeteta, a postojeću odluku nije moguće priznati ili izvršiti, da postoji način za ishođenje nove odluke o uzdržavanju bez ponovnog pokretanja cijelog postupka u državi moliteljici.
- Uzdržavana osoba** osoba je kojoj se duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnik ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik.
370. Konačno, ako prigovor ili žalba nisu uspješni, u nacionalnom pravu zamoljene države može biti dopušteno podnošenje dodatne žalbe. Takve odredbe ne postoje u svim državama. Ako je dopuštena dodatna žalba, u Konvenciji je izričito predviđeno da dodatna žalba neće imati učinak odgađanja izvršenja odluke, osim u iznimnim okolnostima (članak 23. stavak 10.).

⁸⁰ Ako su obje države stranke Konvencije o dostavi iz 1965., pogledajte poglavlje 3. dio 2. odjeljak V. — Ostale haške konvencije.

⁸¹ Obrazloženje, stavak 504.

C. Kada će se upotrebljavati taj zahtjev

371. Zahtjev za **priznavanje** ili **priznavanje i izvršenje** postojeće odluke o uzdržavanju zaprima se iz druge države ugovornice kada se traži izvršenje odluke jer obveznik uzdržavanja živi u zamoljenoj državi ili u toj državi ima imovinu ili dohodak.
372. Iako će se većina zahtjeva odnositi na priznavanje i izvršenje odluke, u nekim će slučajevima uzdržavana osoba tražiti samo priznavanje i neće tražiti izvršenje odluke. Obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za priznavanje odluke o uzdržavanju i iz neke druge države ugovornice radi obustave ili ograničenja izvršenja odluke o uzdržavanju.
373. Ako je odluka donesena u državi u kojoj se traži izvršenje, u tom slučaju priznavanje nije potrebno. Zahtjev se u tom slučaju može obraditi samo za izvršenje (vidjeti poglavlje 6.).

Priznavanje odluke o uzdržavanju postupak je kojim se nadležno tijelo države koristi za prihvaćanje utvrđenih prava i obveza koje se odnose na uzdržavanje koje je utvrdilo tijelo matične države u kojoj je donesena odluka i tim se postupkom daje pravna snaga toj odluci. U većini slučajeva podnositelj zahtjeva traži i izvršenje odluke pa će se stoga zahtjev odnositi na **priznavanje i izvršenje**.

D. Primjer predmeta

374. Uzdržavana osoba ima odluku o uzdržavanju iz države A u skladu s kojom obveznik uzdržavanja mora plaćati uzdržavanje djeteta. **Obveznik uzdržavanja** živi u državi B. Umjesto da zatraži donošenje nove odluke u državi B, uzdržavana osoba želi izvršiti postojeću odluku u državi B. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Obveznik uzdržavanja osoba je koja duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može biti roditelj, bračni drug ili bilo koja druga osoba koja, u skladu sa zakonima mjesta gdje je donesena odluka, ima obvezu plaćati uzdržavanje.

Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

375. Uzdržavana osoba⁸² tražit će od središnjeg tijela u državi A slanje zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju u državu B. Zahtjev se provjerava kako bi se osigurala njegova potpunost i obrađuje ga središnje tijelo u državi B. Uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja bit će obaviješteni i imat će priliku prigovoriti na priznavanje ili priznavanje i izvršenje na ograničenim osnovama predviđenima u Konvenciji. Nakon priznavanja, odluku može izvršiti odgovarajuće tijelo u državi B na isti način kao da je riječ o odluci koja je izvorno donesena u državi B.

*Više informacija o zahtjevima za **izvršenje** odluke donesene u **zamoljenoj državi** dostupno je u poglavlju 6. Više informacija o **izvršenju** bilo koje odluke o uzdržavanju dostupno je u poglavlju 10.*

⁸²

Imajte na umu da će u nekim okolnostima zahtjev podnijeti javno tijelo (kao što je agencija za uzdržavanje djece) u ime uzdržavane osobe.

E. Tko može podnijeti zahtjev

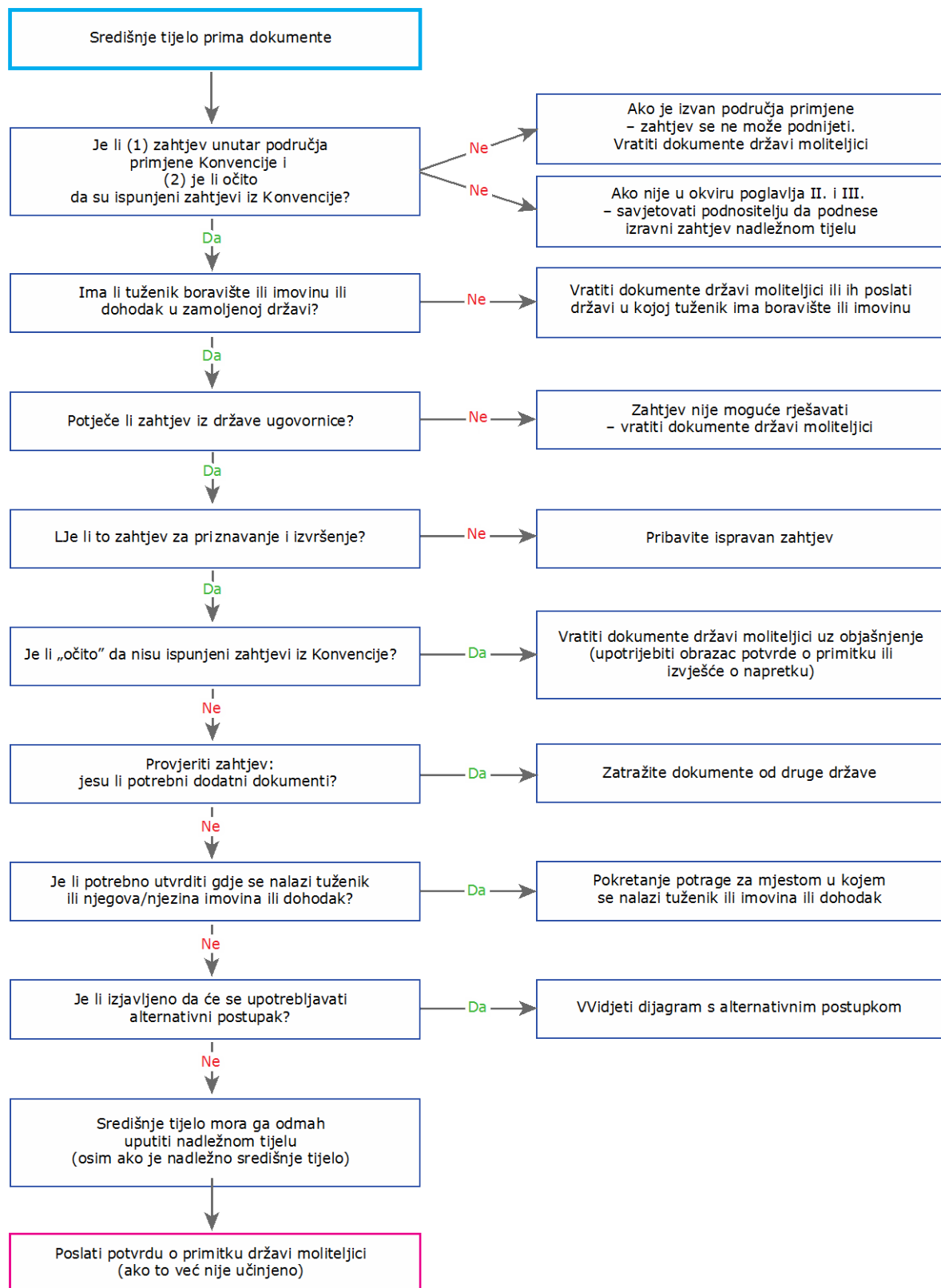
376. Zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje može podnijeti uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja (kao što je opisano u nastavku – zahtjev obveznika uzdržavanja odnosi se samo na priznavanje, a uzdržavana osoba može tražiti priznanje ili izvršavanje ili oboje). Podnositelj mora imati boravište u državi koja je podnijela zahtjev. U tom zahtjevu uzdržavana osoba može biti osoba kojoj se duguje uzdržavanje i javno tijelo koje djeluje u ime uzdržavane osobe ili javno tijelo koje je uzdržavanoj osobi isplaćivalo naknade.

Savjet: Tražite li popis koraka koje je potrebno slijediti? Želite li preskočiti pojedinosti? Na kraju poglavlja nalazi se **Kontrolni popis** koji možete upotrijebiti u tu svrhu.

II. Ukratko o postupku priznavanja i izvršenja

377. U tablici na sljedećoj stranici prikazan je potpuni postupak povodom zahtjeva uzdržavane osobe za priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju. U sljedećim odjeljcima ovog poglavlja opisane su pojedinosti svakog koraka.
378. Ovaj se odjeljak jednako primjenjuje i na zahtjeve koji se odnose samo na priznavanje. Ti su zahtjevi prilično rijetki. U članku 26. propisano je da se odredbe poglavlja V. (Priznavanje i izvršenje) primjenjuju *mutatis mutandis* na zahtjeve kojima se traži samo priznavanje uz iznimku da je uvjet izvršenja zamijenjen uvjetom da odluka proizvodi učinke u matičnoj državi. To znači da će se u praksi odredbe o priznavanju i izvršenju primjenjivati na zahtjeve za priznavanje, osim u vezi s odredbama koje je potrebno izmijeniti jer se ne traži izvršenje odluke.⁸³

ULAZNI ZAHTJEVI ZA IZVRŠENJE ODLUKE KOJA JE DONESENA ILI PRIZNATA U ZAMOLJENOJ DRŽAVI

Slika 14.: Dijagram ulaznih zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (središnje tijelo)

III. Postupci

A. Prethodna provjera ulaznih dokumenata koju izvršava središnje tijelo

379. Prije slanja materijala nadležnom tijelu, središnje tijelo treba izvršiti prethodnu provjeru kako bi osiguralo da je zahtjev u okviru odredbi Konvencije koje se odnose na priznavanje ili priznavanje i izvršenje i kako bi osiguralo da je spis potpun.

1. Početni pregled dokumenata

- Odnosi li se zahtjev na priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju djeteta? On mora biti u okviru područja primjene Konvencije kako je objašnjeno u poglavlju 3. Ako se odluka odnosi samo na uzdržavanje bračnog druga ili na neki drugi oblik uzdržavanja obitelji i područje primjene Konvencije nije prošireno na te druge obveze, potrebno je podnijeti **izravni zahtjev** nadležnom tijelu.
- Ima li tuženik ili obveznik uzdržavanja boravište u zamoljenoj državi ili imovinu ili dohodak u zamoljenoj državi? Ako ne, stvar je potrebno uputiti na mjesto gdje tuženik ili obveznik uzdržavanja ima boravište ili imovinu ili vratiti državi moliteljici.
- Potječe li zahtjev iz države ugovornice? Ako ne, nije moguće primijeniti Konvenciju.

Izravni zahtjev ne podnosi se središnjem tijelu. Izravni je zahtjev onaj koji je zaprimilo nadležno tijelo, kao što je sud ili upravno tijelo, izravno od osobe. Podnosi se izvan članka 10.

2. Poslati obrazac potvrde državi moliteljici

380. U skladu s Konvencijom, zamoljena država mora državi moliteljici poslati ispunjeni obrazac potvrde primitka u roku od šest mjeseci od primitka zahtjeva. Država može odlučiti poslati potvrdu odmah nakon primitka dokumentacije ili nakon početnog pregleda, pod uvjetom da je taj korak poduzet u traženom roku od šest tjedana.
381. Upute za ispunjavanje obrasca nalaze se u poglavlju 15.

3. Je li zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odgovarajući zahtjev?

382. Pregledajte dokumente kako biste provjerili da je ispravan zahtjev onaj za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. Uzmite u obzir sljedeće:
- Ako uopće ne postoji odluka o uzdržavanju – potrebno je podnijeti zahtjev za donošenje odluke, a ne za priznavanje i izvršenje. Vidjeti poglavlje 9.
 - Ako odluka o uzdržavanju postoji i donesena je u vašoj državi, nema potrebe za priznavanjem odluke. Moguće ju je jednostavno poslati nadležnom tijelu na izvršenje u vašoj državi, u skladu s redovnim postupkom izvršenja. Vidjeti poglavlje 7.

4. Je li „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi Konvencije.

383. Konvencijom je dopušteno središnjem tijelu da odbije obraditi zahtjev samo ako smatra da je „očito da zahtjevi iz Konvencije” nisu ispunjeni (vidjeti članak 12. stavak 8.). Okolnosti u kojima bi to mogao biti slučaj prilično su ograničene.⁸⁴ Kako bi bio „očit”, razlog za odbijanje mora biti vidljiv ili jasan na temelju zaprimljenih dokumenata.⁸⁵
384. Na primjer, zahtjev je moguće odbiti na toj osnovi ako je iz dokumenata jasno da se odluka ne odnosi na uzdržavanje. Slično tome, zahtjev je moguće odbiti na toj osnovi ako je odbijen prethodni zahtjev iste stranke iz istih razloga.
385. Imajte na umu da ako se čini da je priznavanje i izvršenje odluke u suprotnosti s javnim poretom, zahtjev se svejedno treba obraditi i proslijediti nadležnom tijelu. Nadležno tijelo može utvrditi hoće li priznavanje i izvršenje biti u suprotnosti s javnim poretom i na osnovi toga odbiti priznati odluku.
386. Ako središnje tijelo odbije zahtjev na temelju toga da je „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi Konvencije, država moliteljica mora biti obaviještena pomoću obveznog obrasca potvrde, o čemu je riječ u nastavku.

5. Provjeriti potpunost dokumenata

387. Po primitku zahtjeva od države moliteljice, potrebno je pravovremeno provjeriti je li on potpun. Ako su potrebni dodatni dokumenti, moguće ih je zatražiti bez odgode. Imajte na umu da je članak 25. Konvencije potpuni popis svih potrebnih dokumenata – pri podnošenju zahtjeva za priznavanje i izvršenje nije moguće tražiti dodatne dokumente.

Dobra praksa: *Upotrijebite kontrolni popis ili obrazac za slanje kako biste što prije nakon primitka zahtjeva izvršili prethodni pregled, u slučaju da je potrebno više dokumenata.*

388. U člancima 11., 12., 25. i 44. Konvencije propisano je da ulazni spis mora uključivati:

⁸⁴ Obrazloženje, stavak 345.

⁸⁵ Obrazloženje, stavak 344.

✓	Obrazac zahtjeva
✓	Potpuni tekst odluke ili izvadak
✓	Potvrdu o izvršivosti
✓	Potvrdu o pravovremenoj obavijesti (osim ako je tužitelj došao na raspravu, bio zastupan ili podnio prigovor protiv odluke)
Prema potrebi	Prevedene verzije dokumenata
Prema potrebi	Obrazac o financijskoj situaciji (samo za zahtjeve koje podnose uzdržavane osobe)
Prema potrebi	Dokument s izračunom zaostalih plaćanja
Prema potrebi	Dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku
✓	Obrazac za slanje

Slika 15.: Sadržaj zahtjeva za priznavanje i izvršenje

389. Slijedi kratki opis onoga što možete očekivati u ulaznom spisu.

a) Obvezni obrasci u svakom spisu

(1) Obrazac zahtjeva

U većini slučajeva država moliteljica koristit će se preporučenim obrascem zahtjeva. Njime se osigurava da se zamoljenoj državi dostave svi potrebni podaci. Ako za ulazni zahtjev nije upotrijebljen preporučeni obrazac, pregledajte poslani zahtjev kako biste osigurali da su uključene osnovne pojedinosti za podnošenje zahtjeva, kao što su podnositeljevi podaci za kontakt, tuženikovi podaci za kontakt, podaci o osobama koje imaju pravo na uzdržavanje i pojedinosti o tome kamo slati uplate.

(2) Tekst odluke ili izvadak

Potrebno je dostaviti potpuni tekst odluke o uzdržavanju, osim ako je vaša država navela da će prihvatiti samo sažetak ili izvadak odluke. Uz zahtjev se ne moraju priložiti ovjereni preslici odluke, osim ako je vaša država navela da je uvijek potrebno dostavljati ovjerene preslike.

(3) Potvrda o izvršivosti

Potrebna je potvrda o izvršivosti,⁸⁶ u kojoj je navedeno da je odluka o uzdržavanju izvršiva u državi u kojoj je donesena. Ako je odluku donijelo upravno tijelo, u dokument mora biti uključena izjava da su ispunjeni zahtjevi iz članka 19. stavka 3., osim ako je vaša država (zamoljena država) navela da joj nije potrebna takva potvrda. Ako se zahtjev odnosi samo na priznavanje, u zahtjevu treba biti navedeno samo da odluka proizvodi pravne učinke u matičnoj državi, a ne da je izvršiva.⁸⁷ U potvrdi o izvršivosti postoji odredba u kojoj je naveden datum kada je odluka počela proizvoditi učinke u toj državi.

⁸⁶ U nekim se državama može koristiti „*attestation de la force de chose jugée*” kojom je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu.

⁸⁷ Obrazloženje, stavak 546.

(4) Potvrda o pravovremenoj obavijesti

Potvrda o pravovremenoj obavijesti potrebna je samo ako tuženik nije došao na raspravu ili nije imao zastupnika u postupku.

Iz preporučenog obrasca zahtjeva može se utvrditi je li tuženik došao na raspravu ili je imao zastupnika. U odjeljku 7. zahtjeva predviđeni su traženi podaci.

Ako je iz obrasca zahtjeva razvidno da tuženik nije došao ili nije imao zastupnika kada je donesena odluka, u potvrdi o pravovremenoj obavijesti bit će navedeno da mu je zahtjev dostavljen ili da je o njemu obaviješten i da je imao priliku sudjelovati u postupku u kojem je donesena odluka o uzdržavanju ili je obaviješten o odluci nakon donošenja i imao ju je priliku osporiti. Imajte na umu da u nekim državama prigovor ili odgovor mogu biti u pisanom obliku. Tuženik ne mora uvijek osobno doći na raspravu.

(5) Obrazac za slanje

Uz svaki zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje mora se priložiti obrazac za slanje. Taj je obrazac obavezan u skladu s Konvencijom. U obrascu za slanje navedene su stranke i vrsta zahtjeva. Navedeni su i dokumenti koji su priloženi uz zahtjev.

b) Ostali obrasci koji bi mogli biti potrebni

390. Iako je u članku 11. stavku 3. propisano da uz zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje mogu biti obvezni samo dokumenti navedeni u tom članku (i opisani u prethodnom tekstu), mogli bi biti potrebni i drugi obrasci, ovisno o okolnostima predmeta:

(1) Obrazac o financijskoj situaciji

Ako podnositelj traži i izvršenje odluke (što će biti slučaj u većini slučajeva), uvijek je dobra praksa uključiti obrazac o financijskoj situaciji u kojem su navedeni važni podaci o mjestu i financijskoj situaciji tuženika, u mjeri u kojoj su poznati podnositelju.

Ako podnositelj zahtjeva upotrebljava preporučeni obrazac o financijskoj situaciji, dio tog dokumenta koji se odnosi na uzdržavanu osobu ostavlja se praznim jer ti podaci nisu potrebni za podnošenje zahtjeva za priznavanje i izvršenje. Ako se zahtjev odnosi samo na priznavanje, neće biti uključen obrazac.

(2) Dokument s izračunom zaostalih plaćanja

Ako u skladu s odlukom o uzdržavanju čije se izvršenje traži postoje neplaćeni iznosi uzdržavanja (zaostala plaćanja), potrebno je uključiti dokument u kojem je naveden iznos tih zaostalih plaćanja, kako su izračunata i datum izračuna.

(3) Dokument u kojem je objašnjen način prilagodbe ili indeksiranja

U nekim je državama u odluci ili nacionalnom pravu u skladu s kojim je odluka donesena predviđeno da će odluka biti automatski indeksirana ili prilagođena na određenu učestalost. Ako se to primjenjuje, država moliteljica trebala je u spisu zahtjeva navesti pojedinosti o načinu prilagodbe. Na primjer — ako će se prilagodba izvršiti uporabom postotka troška života, navedite pojedinosti o tome koja će država izračunati prilagodbu, koji će podaci biti potrebni za izračun i način na koji će se izračunati iznos uzdržavanja priopćiti zamoljenom središnjem tijelu i strankama.⁸⁸

⁸⁸ Obrazloženje, stavak 435. To znači da svaka naknadna odluka kojom se prilagođava iznos uzdržavanja ne mora prolaziti kroz cijeli postupak priznavanja. Početnim priznavanjem obuhvaćene su buduće prilagodbe. Na primjer, australska agencija za uzdržavanje djece ponovno procjenjuje uzdržavanje svakih 15 mjeseci na temelju financijske situacije stranaka.

(4) Dokaz o naknadama – javno tijelo

Ako zahtjev podnosi javno tijelo, na primjer, centar za socijalnu skrb u ime podnositelja zahtjeva, to javno tijelo možda će morati dostaviti podatke iz kojih je razvidno da ima pravo djelovati u ime podnositelja ili uključiti podatke kao dokaz da je isplaćivalo naknade umjesto uzdržavanja (članak 36. stavak 4.).

6. Je li potrebno izvršiti pretragu kako bi se utvrdilo gdje se nalazi tuženik?

- 391. Ako podnositelj ne dostavi valjanu adresu za tuženika, središnje tijelo može kao prethodno pitanje željeti utvrditi gdje se on nalazi kako bi osiguralo da će moći dostaviti obavijest o zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. Utvrđivanje gdje se nalazi tuženik također može biti nužno za utvrđivanje koje će nadležno tijelo biti odgovorno za zahtjev. U nekim državama zahtjev za traženje ili utvrđivanje lokacije podnosi središnje tijelo u kasnijoj fazi postupka. To je interni postupak.
- 392. Kako bi se moglo utvrditi gdje se nalazi tuženik, od središnjeg se tijela očekuje da pristupi svim bankama podataka i izvorima javnih informacija kojima ima pristup i da zatraži od ostalih javnih tijela da trže u njegovo ime u okviru granica utvrđenih nacionalnim pravom poštujući pravo na pristup osobnim podacima. Neka središnja tijela mogu imati pristup i ograničenim izvorima podataka.
- 393. Ako nije moguće pronaći tuženika, obavijestite državu moliteljicu (zapamtite da se u slučaju zahtjeva za priznavanje i izvršenje odluke na temelju mjesta na kojem se nalazi imovina ili dohodak u zamoljenoj državi, tuženik može nalaziti izvan države). Ako nisu dostupni dodatni podaci kao pomoć u pronalaženju tuženika, možda neće biti moguće nastaviti s postupkom.

7. Ako je dokumentacija nepotpuna

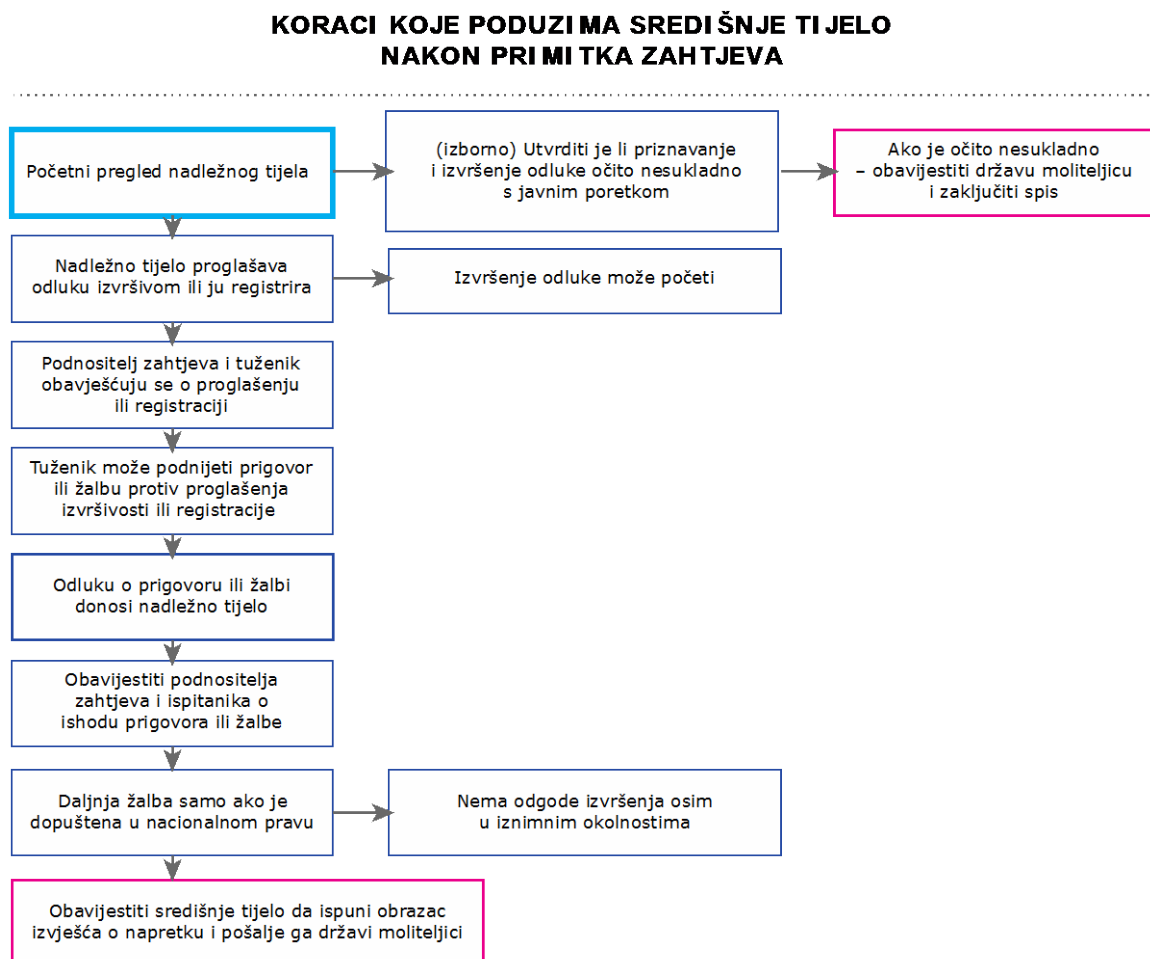
- 394. Ako se čini da podnositelj zahtjeva nije dostavio neke od traženih dokumenata, zamoljeno središnje tijelo trebalo bi odmah obavijestiti središnje tijelo molitelja i tražiti dostavljanje dodatnih dokumenata. Spis ne bi trebalo vraćati samo zato što nedostaju neki dokumenti (članak 12. stavak 9.). Zahtjev za dodatne dokumente moguće je podnijeti putem obveznog obrasca potvrde.
- 395. Ako se traže dodatni dokumenti, država moliteljica ima rok od **tri mjeseca** za dostavu dokumenata. Ako traženi dokumenti nisu dostavljeni u roku od tri mjeseca i nije moguće obraditi zahtjev, središnje tijelo u zamoljenoj državi može (ali ne mora) zaključiti spis i obavijestiti državu moliteljicu. U većini slučajeva možda će biti potrebno provjeriti kod države moliteljice hoće li se dokumenti dostaviti u budućnosti. Ako će zamoljena država zaključiti spis, potrebno je o tome obavijestiti državu moliteljicu putem obveznog obrasca potvrde.
- 396. Također bi moglo biti moguće nastaviti sa sljedećim koracima u postupku podnošenja zahtjeva prije zaprimanja dodatnih materijala. To će ovisiti o tome koji dokumenti nedostaju i ovisi li sljedeći koraci u postupku priznavanja i izvršenja o primitku tih informacija. Na primjer, ako nedostaje samo izjava o zaostalim plaćanjima i sljedeći korak koji treba poduzeti jest pokrenuti traženje tuženika radi utvrđivanja gdje se nalazi, bilo bi moguće nastaviti s tim korakom u postupku priznavanja ili priznavanja i izvršenja u iščekivanju dodatnih podataka.

8. Upućivanje nadležnom tijelu

397. Sljedeći je korak upućivanje zahtjeva nadležnom tijelu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke (osim ako je središnje tijelo također nadležno tijelo za postupak priznavanja). To je potrebno učiniti žurno po završetku početnih provjera iz prethodnog teksta. To nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo ili neko drugo državno tijelo koje je nadležno za provođenje postupaka priznavanja.

B. Proglašenje izvršivosti ili registracija koje provodi nadležno tijelo

398. U ovom odjeljku obuhvaćeni su postupci kojima će se koristiti većina država za obradu zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju (članak 23.). Država može izjaviti da će upotrebljavati alternativni postupak (članak 24.). Taj je alternativni postupak opisan u nastavku ovog poglavlja.
399. U dijagramu u nastavku opisani su koraci koje poduzima nadležno tijelo.

Slika 16.: Koraci koje poduzima nadležno tijelo u postupku povodom zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje (članak 23.)

1. Proglasiti odluku izvršivom ili registrirati odluku za izvršenje

400. Kada nadležno tijelo zaprimi zahtjev, ono će odluku proglasiti izvršivom ili je registrirati za izvršenje, ovisno o postupku koji se primjenjuje u zamoljenoj državi. Ovaj korak (izjava o izvršivosti ili registracija) nadležna država poduzima „bez odgode” (članak 23. stavak 2. točka (a)). Kad se odluka proglasi izvršivom ili kada je registrirana za izvršenje, nije potrebno poduzimati dodatne korake za izvršenje u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države.

2. Odbijanje proglašenja odluke izvršivom ili priznavanja odluke za izvršenje

401. Nadležno tijelo može odbiti proglasiti odluku izvršivom ili je registrirati jedino ako bi priznavanje i izvršenje odluke bilo **očito protivno** javnom poretku. Ta bi iznimka trebala biti vrlo ograničena kako bi se osiguralo da države ugovornice Konvencije u najvećoj mogućoj mjeri mogu priznavati i izvršavati odluke ostalih država ugovornica. Trebala bi se koristiti samo ako bi priznavanje ili izvršenje moglo dovesti do „nepodnošljivog” rezultata.⁸⁹

3. Izvršiti odluku

402. Nakon registracije ili proglašavanja odluke izvršivom, podnositelj zahtjeva više ne treba podnositi nikakav dodatni zahtjev u skladu s Konvencijom za izvršenje odluke. Također ne postoji zahtjev u skladu s Konvencijom da tuženik mora biti obaviješten da će se odluka izvršavati.⁹⁰

4. Obavijestiti podnositelja zahtjeva i tuženika

403. Nakon proglašenja odluke izvršivom ili registracije odluke, obje će stranke biti obaviještene o odluci o registraciji odluke ili proglašenju njezine izvršivosti. U Konvenciji nisu propisani postupci za obavješćivanje pa će se to učiniti u skladu s nacionalnim pravom. Podnositelja zahtjeva moguće je putem središnjeg tijela države moliteljice ili izravno, ovisno o postupcima zamoljene države, obavijestiti o priznanju i izvršavanju odluke ili, u slučaju odbijanja priznavanja i izvršenja, o odbijanju te odluke.⁹¹

Dobra praksa: Podnositelja i tuženika treba obavijestiti o njihovu pravu na osporavanje ili žalbu protiv izjave o izvršivosti ili registracije te o postupcima i vremenskom okviru za to. Također je dobra praksa utvrditi postoji li vjerojatnost da će tuženik dobrovoljno postupiti u skladu s odlukom.

⁸⁹ Obrazloženje, stavak 478.

⁹⁰ U nacionalnom zakonodavstvu nekih država propisani su postupci i zahtjevi da je potrebno obavijestiti obveznika uzdržavanja prije izvršenja, ali to je zasebno od odredbi Konvencije. Ako su obje države stranke Konvencije o dostavi iz 1965., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. — Ostale haške konvencije.

⁹¹ Ako su obje države stranke Konvencije o dostavi iz 1965., vidjeti ibid.

5. Prigovor podnositelja zahtjeva ili tuženika na priznavanje i izvršenje

a) Općenito

404. Svrha je odredbi Konvencije za priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju osigurati, kad god je to moguće, učinkovito i brzo priznanje postojećih odluka o uzdržavanju u državama ugovornicama.⁹² Kao što je prethodno navedeno u ovom poglavlju, postupci u skladu s Konvencijom strukturirani su tako da će se obaviti priznavanje ili izvršenje odluke obaviti osim ako tuženik može uspješno dokazati da postoje dobri razlozi zašto odluka ne bi trebala biti priznata ili se izvršavati.
405. Strana odluka koja je priznata u državi moći će se izvršavati u toj državi na isti način kao i bilo koja odluka o uzdržavanju koja je izvorno donesena u toj državi. Država u skladu s Konvencijom može upotrijebiti sve dostupne mehanizme za izvršenje kojima se može ostvariti usklađenost s odlukom. U Konvenciji su također predviđeni neki ograničeni prigovori koje može podnositi tuženik (osoba koja odgovara na zahtjev za priznavanje) ako vjeruje da odluka ne bi trebala biti priznata ili izvršena u ovoj državi.
406. U članku 20. propisani su uvjeti za priznanje u državi ugovornici odluke o uzdržavanju koja je donesena u drugoj državi. Te se „osnove za priznavanje i izvršenje” u načelu odnose na vrstu veze koju su roditelj, član obitelji ili djeca vjerojatno imali s državom kako bi se odluka koja je rezultat postupka mogla izvršavati u drugoj državi. Na primjer, vezu s državom koja je donijela odluku moguće je utvrditi zbog boravišta stranaka i djece u državi ili dolaska i sudjelovanja tuženika u postupku u kojem je donesena odluka.⁹³
407. Tuženik može podnijeti prigovor ili žalbu protiv izjave za izvršenje ili registracije odluke na osnovu toga da nije primjenjiva niti jedna osnova za priznavanje i izvršenje. To ne znači nužno da odluka nije valjana donesena u državi u kojoj je donesena – već samo da se ne može priznavati ili izvršavati u zamoljenoj državi ugovornici u skladu s Konvencijom.
408. Osim toga, u skladu s člankom 22. tuženik može prigovoriti na priznavanje odluke na osnovu toga da je priznavanje i izvršenje očito protivno javnom poretku ili da su u postupku donošenja odluke postojali nedostaci, kao što je nedostavljanje obavijesti o postupku uzdržavanja ili odluke tuženiku, prijevara ili postojanje kasnije odluke koja nije u skladu s odlukom čije se priznavanje traži.

Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.

Nadležno tijelo tijelo je određene države koje ima dužnost ili mu je zakonom dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.

⁹² Obrazloženje, stavak 428.

⁹³ U članku 20. propisana su takozvana „neizravna pravila nadležnosti”. U članku 20. nisu predviđena pravila za slučajeve kada bi tijelo u državi moglo donijeti odluku („izravna pravila nadležnosti”). Umjesto toga, utvrđena je osnova na temelju koje odluka mora biti donesena kako bi mogla biti priznata i izvršena u drugoj državi. Vidjeti Obrazloženje, stavak 443. za raspravu o tome pitanju.

409. U većini slučajeva tuženik podnosi prigovor ili žalbu. Iako je to rijetkost, podnositelj zahtjeva može podnijeti prigovor ili žalbu protiv odbijanja registracija odluke ili proglašavanja odluke izvršivom.

b) Rok za prigovor ili žalbu

410. Ako stranka koja ima pravo podnijeti prigovor ili žalbu protiv proglašenja izvršivosti ili registracije ima boravište u državi u kojoj je izvršena registracija ili proglašena izvršivost, žalbu i pravni lijek potrebno je pokrenuti u roku od **30 dana** od datuma kada je stranka obaviještena o odluci o registraciji ili potvrdi o izvršenju. Ako stranka koja podnosi prigovor ili žalbu ima boravište izvan države, ta stranka ima **60 dana** od datuma obavijesti da podnese prigovor ili žalbu (članak 23. stavak 6.).⁹⁴
411. Tuženik će u većini slučajeva imati boravište u zamoljenoj državi pa će stoga imati samo 30 dana za prigovor ili žalbu protiv proglašenja izvršivosti ili registracije. Međutim, ako je odluka poslana zamoljenoj državi na priznavanje jer se tamo nalazi imovina, tuženik može imati boravište drugdje. U tom slučaju tuženik ima 60 dana da podnese prigovor ili žalbu protiv odluke. Slično tome, obveznik uzdržavanja može zatražiti priznavanje strane odluke kojom se ograničava izvršenje u svojoj državi podrijetla. U tom slučaju uzdržavana osoba izvan države ima pravo podnijeti prigovor ili žalbu protiv izjave ili registracije, ovisno o slučaju, i u skladu s Konvencijom za to ima 60 dana.

c) Osnova za prigovor ili žalbu

412. U Konvenciji su predviđene samo ograničene osnove za podnošenje prigovora ili žalbe protiv registracije ili izjave izvršivosti odluke o uzdržavanju. Kao je prethodno navedeno, tuženik može podnijeti prigovor ili žalbu na osnovu toga da:
- u skladu s člankom 20. ne postoji osnova za priznavanje i izvršenje,
 - postoji neki razlog za odbijanje priznavanja i izvršenja u skladu s člankom 22.,
 - upitna je izvornost ili cjelovitost dokumenata poslanih sa zahtjevom,
 - zaostali iznosi koji se nastoje naplatiti plaćeni su u cijelosti.

d) Rješavanje ili saslušanje povodom prigovora ili žalbe (članak 23. stavak 5.)

413. Način na koji će se rješavati žalba ili prigovor bit će propisani u nacionalnom zakonodavstvu. Preispitivanje ili rasprava mogu se održati samo na posebnoj osnovi ili iz razloga koji su dopušteni u Konvenciji i ne smije se preispitivati osnovanost odluke (članak 28.).⁹⁵
414. Ako je osnova za prigovor ili žalbu pitanje u vezi s izvornošću ili cjelovitošću dokumenata, a nisu zatražene ili uključene ovjerene preslike dokumenata, moguće je zatražiti od države moliteljice da dostavi ovjerene preslike ili slične dokumente kojima će se riješiti problem.
415. Ako se prigovor ili žalba odnose samo na izračun zaostalih plaćanja i tuženik ne tvrdi da su ti iznosi plaćeni u cijelosti, to pitanje, u većini slučajeva, treba ostaviti postupku izvršenja. Tuženik može postaviti ta pitanja i dostaviti dodatne informacije nadležnom tijelu koje je u tom trenutku odgovorno za izvršenje. Vidjeti također primjedbe u nastavku o djelomičnom priznavanju odluke kao način kojim se omogućuje ovrha tekućih isplata za uzdržavanja, dok se osporavaju zaostali iznosi.

⁹⁴ Obrazloženje, stavak 503.

⁹⁵ Obrazloženje, stavci 504. – 505.

e) Odluka kojom se uzima u obzir prigovor ili žalba ili dodatna žalba (članak 23. stavak 10.).

416. Obje stranke moraju biti odmah obaviještene o zaključku postupka povodom prigovora ili žalbe protiv registracije odluke i izjave o izvršivosti. To se obavješćivanje obavlja u skladu s nacionalnim pravom.⁹⁶ Podnositelj može biti obaviješten putem središnjeg tijela države moliteljice ili izravno, ovisno o postupku zamoljene države.
417. Dodatna žalba moguća je samo ako je dopuštena u nacionalnom pravu zamoljene države.
418. Imajte na umu da je izvršenje odluke moguće unatoč dodatnoj žalbi čim odluka bude registrirana ili proglašena izvršivom i, u svakom slučaju, dodatna žalba nema odgodni učinak na izvršenje osim u iznimnim okolnostima.

C. Priznavanje i izvršenje – ishod zahtjeva

1. Priznavanje i izvršenje

419. U većini je slučajeva ishod zahtjeva za priznavanje i izvršenje da se odluka priznaje i izvršava jednako kao da je donesena u zamoljenoj državi. Uzdržavana osoba ne mora podnositi dodatni zahtjev za izvršenje. Postupci koji se upotrebljavaju za izvršavanje opisani su u poglavlju 12.

2. Ostali ishodi

420. U Konvenciji su predviđeni alternativni ishodi ako potpuno priznanje i izvršenje odluke nisu mogući.

a) Djelomično priznanje

421. U članku 21. Konvencije nadležnom je tijelu dopušteno da prizna ili izvrši samo dio odluke, ako cijela odluka ne može biti priznata ili izvršena. Taj ishod može nastati kada, primjerice, nadležno tijelo ne može priznati odluku o uzdržavanju u vezi s uzdržavanjem bivšeg bračnog druga, ali može priznati i izvršiti odluku u vezi s uzdržavanjem djeteta. Slično tome, ako se čini da postoji spor u odnosu na zaostale iznose uzdržavanja i u vezi s time jesu li plaćeni u cijelosti, nadležno tijelo može priznati dio odluke u kojoj je propisano trajno uzdržavanje djeteta, dok je u tijeku postupak povodom osporenog dijela u vezi sa zaostacima.

Dobra praksa: Ako zahtjev za priznavanje nije bio uspješan, podnositelj ne mora zatražiti djelomično priznavanje odluke ili donošenje nove odluke. U Konvenciji je propisano da se te mogućnosti razmatraju u postupku za priznavanje i izvršenje kao mogući ishodi. Nacionalnim postupcima zamoljene države utvrdit će se kako će se obrađivati „novi” zahtjev jer bi mogle biti potrebne dodatne informacije za donošenje nove odluke.

b) Priznavanje nije moguće zbog rezervi

422. U nekim slučajevima odluka o uzdržavanju ne može biti priznata ili izvršena zbog rezervi koje je država izjavila u skladu s Konvencijom. Međutim, to ne znači nužno da je postupak gotov.

⁹⁶ Ako su obje države stranke Konvencije o dostavi iz 1965., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. – Ostale haške konvencije.

423. Ako odluka ne može biti priznata zbog rezerve kojom se sprječava priznavanje na bilo kojoj od osnova navedenih u nastavku, u članku 20. stavku 4. propisano je da središnje tijelo mora nastaviti s odgovarajućim mjerama za donošenje nove odluke za uzdržavanu osobu:
- uobičajeno boravište uzdržavane osobe u matičnoj državi,
 - pisani sporazum (osim u predmetima u vezi s uzdržavanjem djece),
 - nadležnost koja se temelji na osobnom položaju ili roditeljskoj odgovornosti.⁹⁷
424. Uzdržavana osoba ne mora podnijeti novi zahtjev i postojeća odluka mora se smatrati potvrdom prihvatljivosti⁹⁸ djeteta za pokretanje postupka za uzdržavanje (članak 20. stavak 5.). Ovisno o postupcima u zamoljenoj državi, za donošenje nove odluke možda će biti potrebni dodatni dokumenti podnositelja zahtjeva/uzdržavane osobe. Ti se dokumenti mogu zatražiti putem središnjeg tijela u državi moliteljici. Vidjeti Poglavlje 8. o zahtjevima za donošenje odluke.

D. *Komunikacija sa državom moliteljicom*

425. Uz posebnu obavijest podnositelju zahtjeva i središnjem tijelu molitelju koja je potrebna u određenim trenucima (npr. radi obavijesti da je odluka priznata ili neće biti priznata), u Konvenciji je propisano da mora postojati stalna komunikacija između dvaju središnjih tijela kao dio općih dužnosti administrativne suradnje.
426. Po primitku zahtjeva, ali ne više od šest tjedana od primitka dokumenata, središnje tijelo zamoljene države mora potvrditi da je zaprimilo zahtjev (članak 12. stavak 3.). Za tu svrhu postoji obvezni obrazac. Upute za ispunjavanje obrasca nalaze se u poglavlju 15.
427. Osim toga, u Konvenciji je propisano da, najkasnije u roku od **tri mjeseca** od potvrde primitka zahtjeva, zamoljeno središnje tijelo dostavlja središnjem tijelu molitelju izvješće o stanju. Za to postoji preporučeni obrazac (vidjeti izvješće o stanju).
428. Po završetku postupka priznavanja ili priznavanja i izvršenja, središnje tijelo molitelj trebalo bi biti obaviješteno da je odluka priznata (ako je to ono što se tražilo) ili da će se odluka sada izvršavati, a državi moliteljici također bi trebalo dostaviti podatke za kontakt za odgovarajuću osobu ili tijelo u zamoljenoj državi koje će biti odgovorno za izvršavanje odluke.
429. Komunikacija između središnjih tijela odvijat će se uglavnom na službenom jeziku zamoljene države, ili na engleskom ili francuskom. Država može izjaviti rezervu prigovarajući na uporabu engleskog ili francuskog (ali ne na oboje). Vidjeti poglavlje 2. za dodatne informacije o jeziku komunikacije i zahtjevima za prijevod.
430. Iako se u mnogim slučajevima ta komunikacija može odvijati poštom, država može navesti da je spremna prihvatiti komunikaciju elektroničkim putem. U profilu države za svaku će državu biti navedeni preferirani način komunikacije.

⁹⁷ Imajte na umu da je u članku 20. stavku 3. također propisano da država ugovornica koja izjavljuje takvu rezervu mora priznati i izvršiti odluku ako bi u sličnim okolnostima njezina vlastita nadležna tijela imala nadležnost donijeti odluku.

⁹⁸ Obrazloženje, stavci 469. – 471. Imajte na umu da u Konvenciji u tom kontekstu nije definiran pojam „prihvatljivosti” i stoga će taj pojam tumačiti u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države te će se u skladu s time odlučivati koji su dodatni podaci ili dokazi potrebni za donošenje odluke o uzdržavanju.

IV. Ostali aspekti: zahtjevi za priznavanje i za priznavanje i izvršenje

A. Zahtjevi za priznavanje koje podnosi obveznik uzdržavanja

1. Općenito

431. U skladu s Konvencijom, obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za priznavanje odluke ako je priznavanje potrebno za obustavu ili ograničenje izvršenja prethodne odluke u zamoljenoj državi. Taj je zahtjev moguće podnijeti ako obveznik uzdržavanja želi ishoditi priznanje drugačije odluke u državi u kojoj se traži izvršenje ili ako je obveznik uzdržavanja ishodio izmjenu postojeće odluke u drugoj državi ugovornici i sada želi ishoditi njezino priznanje u državi u kojoj ima imovinu.
432. Potpuni pregled zahtjeva za **izmjenu** prikazan je u poglavljima 11. i 12.
433. Ako se odluka o uzdržavanju već izvršava u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište ili imovinu, u većini slučajeva u nacionalnom je pravu propisano da se izmijenjena odluka donesena izvan te države mora priznati prije nego što se njome može učinkovito ograničiti ili obustaviti izvršenje prve odluke. Međutim, neke države ne mogu zahtijevati taj korak – na primjer ako je izmjenu izvršilo isto tijelo koje je donijelo prvu odluku. Prema tome, bit će nužno preispitati nacionalno zakonodavstvo kako bi se moglo utvrditi je li u određenom predmetu potrebno priznavanje odluke.

Izmjena se odnosi na postupak mijenjanja odluke o uzdržavanju nakon donošenja. U nekim državama to se naziva zahtjev za izmjenama ili zahtjev za promjenu odluke. Izmjena se može odnositi na iznos uzdržavanja, učestalost ili neki drugi uvjet u odluci o uzdržavanju.

2. Kada obveznik uzdržavanja može upotrijebiti ovaj zahtjev

434. Budući da je svrha zahtjeva za priznavanje u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom a) ograničiti izvršenje i budući da se većina izvršavanja odvija u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište, u većini će slučajeva obveznik uzdržavanja koji traži priznavanje odluke imati boravište u državi u kojoj odluka mora biti priznata. Konvencijom nije posebno obuhvaćena situacija u kojoj podnositelj zahtjeva mora podnijeti zahtjev vlastitom središnjem tijelu. Stoga će se u tim slučajevima priznavanje rješavati u skladu s nacionalnim pravom kao zahtjev nadležnom tijelu u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište.⁹⁹ Ako se priznavanje traži u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima imovinu, ali on nema boravište u toj državi, obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom a).
435. U svim slučajevima u kojima se stvar rješava kao zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a), obveznik uzdržavanja bit će podnositelj zahtjeva. U tim će slučajevima uzdržavana osoba biti tuženik i obavijest o registraciji ili proglašenje izvršivosti morat će se dostavljati uzdržavanoj osobi.

⁹⁹ U nekim će državama središnje tijelo djelovati kao nadležno tijelo u tu svrhu i pomoći će obvezniku uzdržavanja s postupkom priznavanja. U slučaju zahtjeva za izmjenu, priznavanje se može smatrati posljednjim korakom u tom zahtjevu (vidjeti poglavlje 12.) i neće biti potrebno predati novi zahtjev. To će ovisiti o unutarnjim postupcima svake države.

Primjer

436. Obveznik uzdržavanja ima boravište u državi A u kojoj je donesena izvorna odluka o uzdržavanju. On ima imovinu ili dohodak u državi B. Uzdržavana osoba ima boravište u državi B i izvorna je odluka priznata u državi B i izvršava se protiv imovine obveznika uzdržavanja u državi B. Obveznik uzdržavanja sada je u državi A ishodio izmijenjenu odluku. On želi ishoditi priznanje izmijenjene odluke u državi B radi ograničenja izvršenja prve odluke.

Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

437. Obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) Konvencije središnjem tijelu u državi A. Država A šalje zahtjev u državu B postupcima opisanima u ovom poglavlju, izmijenjena odluka registrira se za izvršenje ili se proglašava izvršivom. Uzdržavana osoba obavještuje se o registraciji ili proglašenju izvršivosti i daje mu se prilika da podnese prigovor ili žalbu protiv proglašenja izvršivosti ili registracije. Nakon proglašenja izvršivosti ili registracije, izmijenjena odluka primjenjivat će se u državi B u cilju ograničenja izvršivosti izvorne odluke.

3. Postupci

438. Postupci priznavanja i izvršenja iz ovog poglavlja primjenjuju se na zahtjeve obveznika uzdržavanja za priznanje u tim okolnostima. U članku 26. propisano je da se odredbe poglavlja V. (Priznavanje i izvršenje primjenjuju *mutatis mutandis* na zahtjeve kojima se traži samo priznavanje uz iznimku da je uvjet izvršenja zamijenjen uvjetom da odluka proizvodi učinke u matičnoj državi. To znači da će se u praksi odredbe o priznavanju i izvršenju primjenjivati na zahtjeve za priznavanje, osim na odredbe koje je potrebno izmijeniti jer se ne traži izvršenje odluke.¹⁰⁰

4. Ograničenja priznavanja izmijenjenih odluka

439. Važno je napomenuti da je u Konvenciji predviđeno važno ograničenje prava obveznika uzdržavanja na priznavanje izmijenjene odluke u skladu s Konvencijom. Uzdržavana osoba može prigovoriti na izmijenjenu odluku ako je izmijenjena odluka donesena u državi ugovornici koja nije država u kojoj je donesena odluka (matična država) i ako je uzdržavana osoba imala uobičajeno boravište u matičnoj državi u trenutku kada je donesena izmijenjena odluka (članci 18. i 22. točka (f)). To će biti dopušteno u nekoliko iznimnih slučajeva, ali je važno imati na umu da se na pravo obveznika uzdržavanja na priznanje izmijenjene odluke primjenjuju određena ograničenja koja se ne primjenjuju na priznavanje i izvršenje drugih odluka.

440. Vidjeti poglavlja 11. i 12. o zahtjevima za izmjene.

¹⁰⁰ Vidjeti Obrazloženje, stavak 546.

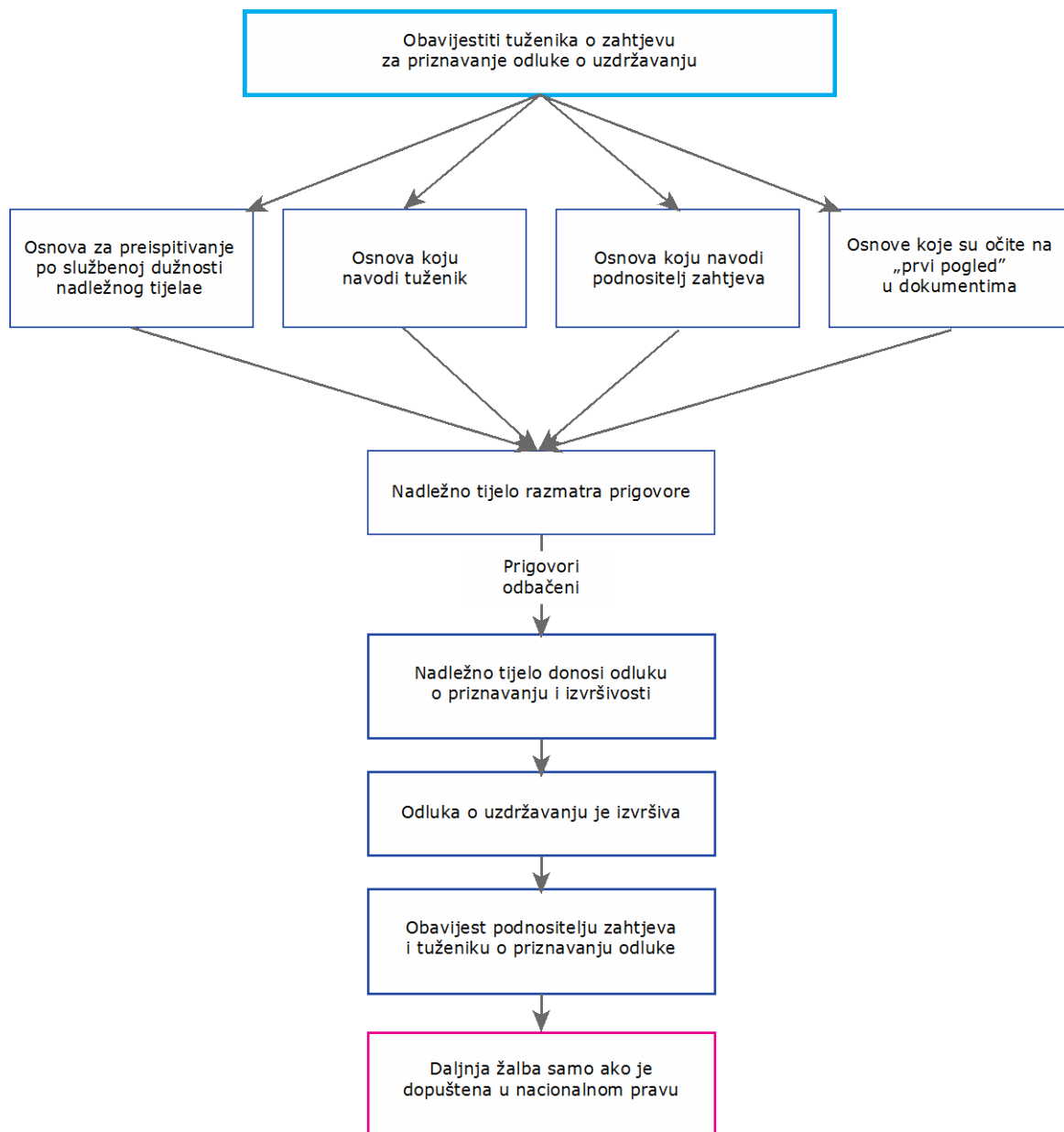
B. Alternativni postupak za priznavanje i za priznavanje i izvršenje (članak 24.)

441. U Konvenciji su predviđena dva malo drugačija postupka koja će se koristiti za zahtjeve za priznavanje i za priznavanje i izvršenje – redovni postupak propisan u članku 23. i alternativni postupak propisan u članku 24.
442. Država može izjaviti da će upotrebljavati alternativni postupak propisan u članku 24.
443. Glavna je razlika između redovnog postupka i alternativnog postupka da se u skladu s alternativnim postupkom priznavanje odluke izvršava tek kada je tuženik obaviješten i podnositelj zahtjeva i tuženik dobili su priliku podnijeti primjedbe nadležnom tijelu. Osim toga, nadležno tijelo ima više prostora uzeti u obzir određene osnove za odbijanje priznavanja, po službenoj dužnosti ili bez da ih je istaknula bilo koja od stranaka. Osim tih dviju razlika, postupci su vrlo slični.¹⁰¹
444. Alternativni postupak opisan je u nastavku.

Savjet: *Država će uvijek upotrijebiti redovni postupak osim ako je zatražena uporaba alternativnog postupka. Ta će informacija biti navedena u profilu države. U većini država u kojima se izvršavaju strane odluke u skladu s bilateralnim sporazumima sklopljenima prije donošenja Konvencije već postoje postupci za registraciju stranih odluka ili donošenje izjava u skladu s redovnim postupcima iz članka 23. Ti će se postupci nastaviti s manjim izmjenama radi uključenja zahtjeva Konvencije.*

¹⁰¹ Obrazloženje, stavak 516.

ALTERNATIVNI POSTUPAK ZA PRIZNAVANJE I IZVRŠENJE (članak 24.)

Slika 17.: Alternativni postupak za priznavanje i izvršenje – pregled

a) Obavijestiti tuženika o zahtjevu za priznavanje

445. Za razliku od redovnog postupka, u alternativnom postupku tuženika je potrebno obavijestiti prije priznavanja odluke. Iako tuženik mora biti „odmah” obaviješten, nije propisan rok za odgovor ili prigovor tuženika nakon obavijesti. Rokovi, ako ih ima, bit će propisani u nacionalnom pravu.

b) Razmatranje prigovora na priznavanje i izvršenje

446. Kao i u redovnom postupku, postoje samo ograničene osnove na temelju kojih tuženik može prigovoriti na priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke. Te su osnove iste u alternativnom postupku kao i u redovnom postupku.

447. Međutim, u alternativnom postupku, određene osnove za odbijanje priznavanja ili izvršenja odluke može izravno istaknuti nadležno tijelo ne čekajući da ih istakne jedna od stranaka. (To je u Konvenciji opisano kao postupanje nadležnog tijela „po službenoj dužnosti”). Osnove koje nadležno tijelo može uzeti u obzir propisane su u članku 24. stavku 4. i uključuju sljedeće:

- je li priznavanje i izvršenje odluke očito neusklađeno s javnim poretom politikom;
- je li u tijeku postupak između iste dvije stranke o istoj stvari u zamoljenoj državi i je li drugi postupak pokrenut prije;
- je li odluka protivna odluci između istih stranaka i ima li istu svrhu u zamoljenoj državi ili u drugoj državi (pod uvjetom, u potonjem slučaju, da se odluka može priznati i izvršiti u zamoljenoj državi);
- na prvi pogled (što znači da je očito samo iz pogleda na dokumente) u dokumentima ne postoji osnova za priznavanje i izvršenje u skladu s člankom 20.;
- na prvi je pogled iz dokumenata očit razlog za odbijanje priznavanja i izvršenja;
- na prvi se pogled može zaključiti iz dokumenata da postoji problem cjelovitosti i vjerodostojnosti dokumenata.

Savjet: U mnogim državama tijelo koje donosi odluke razmatra samo pitanja koja navode stranke u postupku. To je redovni postupak propisan u Konvenciji za zahtjeve za priznavanje i izvršenje. Alternativnim postupkom nadležno se tijelo ovlašćuje da razmotri određena pitanja čak i kada ih nije navela niti jedna od stranaka.

448. Nadležno tijelo uzima u obzir navedena pitanja, prigovore tuženika i sva pitanja koja nastaju pogledom na dokumente u skladu s člancima 20., 22 i 23. stavak 7. točka (c) te utvrđuje treba li odluku priznati i izvršiti.

c) Izvršenje odluke

449. Kao i u slučaju redovnog postupka za priznanje i izvršenje, odluka je izvršiva kada je priznata u alternativnom postupku. Nadležno tijelo zatim može započeti s izvršenjem bez potrebe za podnošenjem novog zahtjeva podnositelja. Uvijek je dobra praksa pokušati postići dobrovoljnu nagodbu s obveznikom uzdržavanja čim prije moguće ako će se time osigurati redovite uplate uzdržavanja uzdržavanoj osobi u skladu s odlukom o uzdržavanju.

d) Žalba

450. U nacionalnom pravu može biti dopuštena žalba protiv odluke čije se priznanje traži. Ako je tako, žalbom se ne odgađa izvršenje odluke, osim u iznimnim okolnostima (članak 24. stavak 6.).

C. Ugovor o uzdržavanju

1. Glavne razlike

451. U Konvenciji se razlikuje između odluka o uzdržavanju, koje donose pravosudna ili upravna tijela, i **ugovora o uzdržavanju**, koji su posebne vrste ugovora među strankama. Iako su postupci za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju slični postupcima koji se odnose na odluke o uzdržavanju, država može izjaviti rezervu navodeći da neće priznati ili izvršiti ugovor o uzdržavanju.

Ugovor o uzdržavanju definiran je u članku 3. kao pisani ugovor koji se odnosi na plaćanje uzdržavanja i koji je nadležno tijelo formalno sastavilo i registriralo kao autentičnu ispravu ili ga je to nadležno tijelo potvrdilo, sklopilo, registriralo ili pohranilo i koji podliježe reviziji i izmjenama nadležnog tijela.

2. Postupci

452. Za potrebe priznavanja i izvršenja ugovora o uzdržavanju primjenjuju se ista opća načela i postupci koji se koriste za priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju.¹⁰² U članku 30. Konvencije propisano je da se ugovori o uzdržavanju mogu priznavati i izvršavati kao odluka, pod uvjetom da je ugovor izvršiv kao odluka u državi u kojoj je donesen.
453. Ako je zaprimljen zahtjev za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju, on se rješava u skladu s istim općim postupcima. Nadležno tijelo po primitku izvršava prethodni pregled koji se sastoji od razmatranja bi li priznavanje i izvršenje bilo očito protivno javnom poretku. Dokumenti koje su potrebni za zahtjev slični su dokumentima koji su potrebni za priznavanje i izvršenje odluke. Međutim, ključna je razlika u tome da nije potrebna potvrda o pravovremenoj obavijesti. To je zbog toga što u sklapanje ugovora nužno uključene obje stranke.
454. Vidjeti poglavlje 4. za potpuni popis dokumenata koji su potrebni u zahtjevu za priznanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju.
455. Nakon što je središnje tijelo preispitalo materijale kako bi se osiguralo da je dokumentacija potpuna, ugovor o uzdržavanju šalje se nadležnom tijelu (osim ako je u tu svrhu središnje tijelo nadležno tijelo). Ugovor se zatim registrira za izvršenje ili se proglašava izvršivim i obavješćuje se tuženik ili ako država upotrebljava alternativni postupak, tuženik se obavješćuje o zahtjevu za priznavanje ugovora i daje mu se prilika za prigovor ili žalbu.
456. Također postoje neke razlike između mogućih osnova za prigovor na priznavanje ugovora i osnova za prigovor na priznavanje odluke. To je propisano u članku 30. stavku 5.

3. Zaključenje postupka priznavanja i izvršenja

457. Postupak za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju u načelu je sličan postupku za priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju, osim jedne iznimke. Nadležno tijelo donosi odluku o registraciji ili proglašavanju izvršivosti ugovora i tuženik ima priliku osporiti tu odluku ili se žaliti protiv te odluke. U mnogim će se državama time zaključiti postupak registracije i izvršenja. Međutim, u slučaju osporavanja ugovora o uzdržavanju, žalbom na priznavanje ugovora obustavit će se njegovo izvršenje (članak 30. stavak 6.). Obustava izvršenja važna je razlika između odluka i ugovora u postupku priznavanja i izvršenja.

¹⁰² Obrazloženje, stavak 559.

V. Priznavanje i izvršenje – ostala pitanja

A. Pravna pomoć

458. U skladu s Konvencijom, zamoljena država koja obrađuje zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju koja se odnosi na dijete mlađe od 21 godine mora pružiti uzdržavanoj osobi besplatnu pravnu pomoć, ako je ona potrebna za obradu zahtjeva. Zapamtite da u slučaju da država pruža učinkovit pristup postupcima putem pojednostavljenih postupaka, neće nastati pravo na besplatnu pravnu pomoć.
459. U poglavlju 3. nalazi se potpuni opis uvjeta za pružanje učinkovitog pristupa postupcima, uključujući pružanje besplatne pravne pomoći.
460. U obzir treba uzeti niz iznimaka i ograničenja u vezi s pružanjem besplatne pravne pomoći u slučaju da zahtjev za priznavanje podnosi obveznik uzdržavanja ili ako se odluka ne odnosi na uzdržavanje djeteta mlađeg od 21 godine. To je objašnjeno u poglavlju 3.

B. Pitanja izvršenja

Preračunavanje valuta

461. U Konvenciji se ne spominje pitanje preračunavanja obveza uzdržavanja iz jedne valute u drugu. Ovisno o postupcima koje nadređeno tijelo primjenjuje na priznavanje odluke, mogu postojati i usporedni postupci za preračunavanje obveze uzdržavanja u odluci u valutu države u kojoj se izvršava. Nadležno tijelo možda će morati pribaviti potvrdu u kojoj potvrđuje tečaj za preračunavanje plaćanja i preračunati iznos zatim će činiti osnovu za odgovornost za uzdržavanje u državi u kojoj se izvršava.
462. U nekim slučajevima država moliteljica možda je već preračunala odluku, uključujući zaostale iznose, u valutu zamoljene države.
463. Pitanja preračunavanja valuta detaljnije su opisana u poglavlju 10. o izvršenju odluka.

C. Primjenjive iznimke i rezerve

464. Prethodno navedeni postupci primjenjivat će se u većini najčešćih scenarija priznavanja odluka o uzdržavanju djece. Međutim, postoji niz scenarija u kojima će rezerve ili izjave države utjecati na postupak priznavanja i izvršenja.

a) Djeca u dobi između 18 i 21 godine

465. Država može izjaviti **rezervu** kojom se ograničava primjena Konvencije na osobe mlađe od 18 godina. Ako je tu rezervu izjavila država, ta država neće prihvatiti zahtjeve za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje odluka o uzdržavanju koje se odnose na osobu u dobi od 18 godina i više niti može tražiti od druge države da rješava pitanja uzdržavanja za osobe starije od 18 godina.
- Rezerva je službena izjava države ugovornice, koja je dopuštena u određenim okolnostima u skladu s Konvencijom, u kojoj je navedeno da će primjenjivost Konvencije u toj državi biti na neki način ograničena.*

b) Osnove za priznavanje i izvršenje

466. Država može izjaviti rezervu da se odluka o uzdržavanju neće priznavati ili izvršavati ako je upotrijebila bilo što od sljedećeg kao osnovu za donošenje odluke:¹⁰³

- uobičajeno boravište uzdržavane osobe,
- pisani ugovor među strankama,
- ostvarivanje nadležnosti koja se temelji na osobnom položaju ili roditeljskoj odgovornosti.

c) Postupak za priznavanje i izvršenje

467. Država može **izjaviti** da će se koristiti prethodno opisanim alternativnim postupkom za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje (članak 24.), a ne redovnim postupkom (članak 23.).

Izjava je formalna potvrda ugovorne stranke u odnosu na određene članke ili zahtjeve iz Konvencije.

d) Ugovor o uzdržavanju

468. Država može izraziti svoju rezervu da neće priznati i izvršavati ugovore o uzdržavanju. Osim toga, država može izjavom zatražiti da se zahtjevi za priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju podnose putem središnjeg tijela.

VI. Dodatni materijali

A. Praktični savjeti

- Nakon priznanja odluke, mnoge će se države odmah pokušati obratiti obvezniku uzdržavanja i zatražiti dobrovoljno postupanje u skladu s odlukom kako bi osigurale početak plaćanja uzdržavanja uzdržavanoj osobi i djeci čim prije moguće.
- Svrha je postupka priznavanja i izvršavanja iz Konvencije omogućiti žurnu i učinkovitu obradu zahtjeva. Djelatnici koji rješavaju zahtjeve u zamoljenoj državi to bi trebali imati na umu i poduzimati korake kako bi osigurali da se predmeti što brže obrađuju, uz najmanje moguće kašnjenje.
- U Konvenciji nisu sadržani svi postupci i zahtjevi koji se odnose na obradu zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje. Djelatnici koji rješavaju zahtjeve također moraju postupati u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom i postupcima. Na primjer, djelatnik će morati uzeti u obzir sve nacionalne zahtjeve u vezi s načinom na koji će se tuženik obavijestiti o odluci ili o načinu na koji će podnositelj zahtjeva koji živi izvan zamoljene države biti obaviješten o odluci.

B. Savjeti i alati

Pravovremeno obavješćivanje države moliteljice o svim promjenama ili kašnjenjima dobra je praksa i pomoći će državi moliteljici u komunikaciji s podnositeljem zahtjeva.

C. Povezani obrasci

Zahtjev za priznavanje i izvršenje
 Obrazac za slanje
 Potvrda o izvršivosti
 Potvrda o pravovremenoj obavijesti
 Obrazac o financijskoj situaciji
 Obrazac potvrde

¹⁰³

Vidjeti prethodnu raspravu (bilješka 93.) o osnovama nadležnosti u članku 20.

D. Odgovarajući članci Konvencije

članak 10. stavak 1. točka (a)
 članak 10. stavak 2. točka (a)
 članak 11.
 članak 12.
 članak 20.
 članak 23.
 članak 24.
 članak 30.
 članak 36.
 članak 50.

E. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlje 3. dio 2. – Pitanja zajednička svim zahtjevima koji se podnose u skladu s Konvencijom i zahtjevima za donošenje posebnih mjera

Vidjeti poglavlje 6. – Priprema izlaznih zahtjeva za izvršenje odluke koja je donesena ili priznata u zamoljenoj državi

Vidjeti poglavlje 8. – Izlazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

VII. Kontrolni popis – zahtjevi za priznavanje i izvršenje

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Primiti dokumente od središnjeg tijela	
2.	Potvrditi da je potreban zahtjev za priznavanje i izvršenje	III(A)(3)
3.	Ispunjuje li zahtjev minimalne zahtjeve iz Konvencije?	III(A)(4)
4.	Provjeriti jesu li dokumenti potpuni	III(A)(5)
5.	Utvrđiti gdje se nalazi tuženik, ako je potrebno	III(A)(6)
6.	Zatražiti dodatne dokumente ako je potrebno	III(A)(7)
7.	Potvrditi primitak zahtjeva	III(A)(6)
8.	Ako vaša država upotrebljava alternativni postupak, pređite na br. 9, ako ne, nastavite na br. 8.(a), (b), (c)	
8. (a)	Registrirati odluku i/ili proglasiti odluku izvršivom	III(B)(1)
8. (b)	Obavijestiti podnositelja zahtjeva i tuženika o registraciji ili proglašenju izvršivosti	III(B)(4)

8. (c)	Tuženik može poduzeti korake za podnošenje prigovora ili žalbe protiv proglašenja izvršivosti ili registracije na određenoj osnovi	III(B)(5)
9. (a)	Obavijestiti tuženika o zahtjevu za priznavanje	IV(B)
9. (b)	Uzeti u obzir osnovu, uključujući onu koju je naveo tuženik (ako je ima)	IV(B)
9. (c)	Priznati odluku i proglasiti odluku izvršivom	IV(B)
10.	Zaključiti postupak povodom prigovora ili žalbe i obavijestiti podnositelja zahtjeva i tuženika	III(B)(5)
11.	Poslati izvješće o stanju podnositelju zahtjeva i središnjem tijelu molitelju koje je poslalo zahtjev	III(D)

VIII. Najčešća pitanja

Uzdržavana osoba ima odluku iz države A. Ona živi u državi B. Država B neće priznati i izvršiti odluku. Dužnik živi u državi C. Sve tri države su države ugovornice. Može li se odluka priznati i izvršavati u državi C?

469. Da – uzdržavana osoba može zatražiti priznavanje i izvršenje odluke u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište ili imovinu ili dohodak ako je odluka donesena u državi ugovornici. Odluka ne mora biti izvršiva ili priznata u državi moliteljici – samo u matičnoj državi. U ovom slučaju to je država A. Ako postoji potvrda o izvršivosti iz države A, u kojoj je donesena odluka, onda bi država C trebala moći obraditi zahtjev za priznavanje i izvršenje, pod uvjetom da su ispunjeni svi ostali zahtjevi.

Zašto bi uzdržavana osoba samo tražila priznavanje odluke, a ne priznavanje i izvršenje?

470. U nekim slučajevima uzdržavana osoba može pokušati privatno izvršiti odluku ili će podnositelju zahtjeva biti važno da odluka bude priznata kako bi mogao upotrijebiti ostale pravne lijekove u zamoljenoj državi. Na primjer, ako u zamoljenoj državi postoji imovina kao što je nekretnina, uzdržavana osoba možda će trebati priznanje odluke prije podnošenja zahtjeva za terećenje nekretnine.

Postaje li odluka o uzdržavanju priznavanjem jednaka svakoj drugoj odluci o uzdržavanju koja je izvorno donesena u toj državi?

471. Ne. Svrha je priznavanja i izvršenja jednostavno dopustiti izvršenje strane odluke o uzdržavanju primjenom istih mehanizama i postupaka kao i u slučaju domaće odluke. Stoga se zakoni zamoljene države o skrbništvu ili pravu na kontakt s djetetom ne primjenjuju na tu odluku. Odluka je slična nacionalnim odlukama samo za potrebe priznavanja i izvršenja obveza uzdržavanja.

Mora li se odluka uvijek priznati prije izvršavanja?

472. Da – osim ako se radi o odluci iz zamoljene države u kojoj će se izvršavati. Ako je odluka iz druge države, ona prvo mora proći kroz postupak priznavanja kako bi se osiguralo da je odluka u skladu s osnovnim postupovnim ili ostalim zahtjevima o načinu na koji bi trebalo uspostaviti obveze uzdržavanja – na primjer, obavijest koju bi stranka trebala primiti.

Može li se odluka donesena na drugom jeziku izvršavati u skladu s Konvencijom?

473. Da — ali mora postojati prijevod odluke ili prevedeni sažetak ili izvadak teksta na jezik zamoljene države ili na neki drugi jezik za koji je zamoljena država izjavila da će ga prihvatiti. Vidjeti poglavlje 3. za raspravu o zahtjevima za prijevode dokumenata i odluka.
474. U skladu s Konvencijom, ostala komunikacija između središnjih tijela može se odvijati na engleskom ili francuskom.

Može li država priznat odluku vrste koju nije moguće donijeti u toj državi?

475. Da — pod uvjetom da je odluka u okviru obveza uzdržavanja iz Konvencije. Na primjer, odluka o uzdržavanju djeteta može uključivati odredbu za naknadu određenih vrsta troškova, kao što su premije za medicinsko osiguranje, koji nisu poznati ili predviđeni u skladu s pravom zamoljene države. Odluku je još uvijek moguće priznati u zamoljenoj državi.

Zašto zahtjev priznavanje ili za priznavanje i izvršenje ne mora potpisati podnositelj zahtjeva ili netko iz središnjeg tijela?

476. Konvencija je „srednje neutralna“ kako bi se olakšala uporaba informacijske tehnologije i omogućio učinkovit prijenos materijala između država. Zahtijevanjem potpisa onemogućilo bi se slanje dokumenata faksom ili elektroničkim putem.
477. Osoba čije je ime navedeno u zahtjevu odgovorna je za osiguranje usklađenosti informacija u zahtjevu s dokumentima i informacijama koje je dostavio podnositelj zahtjeva i da je zahtjev u skladu sa zahtjevima Konvencije.

Je li moguće obraditi zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje bez ovjerenih preslika dokumenata?

478. To ovisi o tome je li zamoljena država izjavila u skladu s Konvencijom da želi ovjerene preslike (taj se zahtjev može potvrditi u profilu države). Osim toga, u određenom slučaju, sud ili nadležno tijelo mogu zatražiti ovjerene preslike, najvjerojatnije u situaciji kada postoji zabrinutost u vezi izvornosti ili cjelovitosti dostavljenih dokumenata.
479. Ako ne postoji takva izjava, zahtjev je moguće obrađivati na temelju preslika koje je dostavila država moliteljica.

Nadležno tijelo registriralo je odluku ili ju je proglasilo izvršivom. Što slijedi?

480. Odluka koja je registrirana i proglašena izvršivom može se izvršavati. Za to nije potreban novi zahtjev podnositelja zahtjeva u skladu s Konvencijom (ako je izvorni zahtjev podnesen putem središnjeg tijela). Podnositelj zahtjeva, tuženik i država moliteljica moraju biti odmah obaviješteni da je priznavanje dovršeno i da je izvršenje u tijeku.

Što ako postoji više odluka o uzdržavanju? Na primjer, postoji izvorna odluka o uzdržavanju i ta je odluka izmijenjena naknadnom odlukom. Koju treba priznati?

481. U Konvenciji to pitanje nije uređeno. Ako će se odluka izvršavati i postoje zaostaci u isplatama uzdržavanja koji su nastali u skladu s prethodnom odlukom, zamoljenoj državi možda će biti potreban preslik te odluke za potrebe izvršenja. To može biti propisano nacionalnim pravom koje se primjenjuje na izvršenje ili ako je obveznik uzdržavanja osporio zaostatke ili tvrdi da je obvezu potrebno drugačije tumačiti. Osim toga, u jednoj odluci mogu se nalaziti neka pitanja koja se ne nalaze u drugoj (kao što su uvjeti za indeksiranje ili izmjene).
482. Međutim, ne treba odbiti priznavanje odluke samo na osnovu toga da s postojale prethodne odluke o istoj stvari koje nisu priložene zahtjevu. Ako se čini da postoje druge mjerodavne odluke o uzdržavanju koje su trebale biti uključene sa zahtjevom, obratite se središnjem tijelu u državi moliteljici i zatražite da vam se pošalju preslike ti odluka.

Poglavlje 6.

Priprema izlaznih zahtjeva za izvršenje odluke koja je donesena ili priznata u zamoljenoj državi (članak 10. stavak 1. točka (b))

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja zahtjevi za izvršenje odluke o uzdržavanju koja je donesena ili priznata u zamoljenoj državi.

U odjeljku I. naveden je pregled zahtjeva – kada će se upotrebljavati, tko ga može podnijeti i objašnjenje osnovnih naziva i pojmova.

U odjeljku II. opisan je postupak ili koraci za sastavljanje i obradu zahtjeva i prolazi se kroz potrebne obrasce i dokumente te su navedene informacije o tome što mora biti uključeno i kako je potrebno ispunjavati obrasce.

U odjeljku III. opisani su dodatni materijali.

U odjeljku V. odgovara se na neka najčešća pitanja o zahtjevima za izvršenje.

Ako vam je potreban samo jednostavan sažetak uključenih postupaka – pročitajte Kontrolni popis u odjeljku IV.

I. Pregled

A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev

483. Ovaj će se zahtjev upotrebljavati kada podnositelj zahtjeva posjeduje **odluku o uzdržavanju** koja je donesena u zamoljenoj državi ili odluku koja je već priznata u toj državi,¹⁰⁴ i želi izvršenje te odluke. Uzdržavana osoba obično će tražiti izvršenje jer obveznik uzdržavanja ima boravište u zamoljenoj državi ili u toj državi ima imovinu ili dohodak.

U odluci o uzdržavanju propisana je obveza obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje i ona može također uključivati automatsku prilagodbu indeksacijom i zahtjev za plaćanje zaostalih iznosa uzdržavanja, retroaktivno uzdržavanje ili kamate i utvrđivanje troškova ili izdataka.

B. Primjer predmeta

484. R i S bili su u braku u državi B. Imaju dvoje djece. Odluka o razvodu braka donesena je u državi B i dodijeljeno je uzdržavanje. S sada živi s djecom u državi A. R i dalje živi u državi B. R je prestao plaćati uzdržavanje prošle godine. S bi željela da država B izvrši odluku o uzdržavanju. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

¹⁰⁴

U slučajevima kada odluka proizvodi učinke u zamoljenoj državi bez potrebe za priznavanjem ta je odluka već priznata u skladu s Konvencijom ili se primjenjuje po sili zakona.

Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

485. S će se obratiti središnjem tijelu u državi A. Središnje tijelo poslat će zahtjev središnjem tijelu u državi B tražeći **izvršenje** odluke o uzdržavanju u državi B. Središnje tijelo u državi B obratit će zahtjev i poslati odluku nadležnom tijelu na izvršenje. Nadležno tijelo izvršit će odluku i plaćanja će biti proslijeđena S.

C. Tko može podnijeti zahtjev za izvršenje odluke o uzdržavanju?

486. Zahtjev može podnijeti **uzdržavana osoba**, uključujući javno tijelo koje djeluje u ime uzdržavane osobe ili koje je plaćalo naknade umjesto uzdržavanja.

Uzdržavana osoba znači osoba kojoj se duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnici ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik.

D. Općenito – izvršenje, ne priznanje

487. Zahtjevi za izvršenje odluke donesene u istoj državi ili odluke koja je već priznata u toj državi jednostavniji su od zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke. Kao što je opisano u poglavljima 4. i 5., kada se podnosi zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke, tuženik ima pravo prigovoriti na priznavanje i izvršenje na temelju toga da ne postoji osnova za priznavanje i izvršenje iz članka 20., ili nisu ispunjeni postupovni ili drugi zahtjevi za priznavanje i izvršenje odluke iz članka 22.
488. Tuženik nema slično pravo u vezi s odlukom koja je donesena ili već priznata u zamoljenoj državi. To je zato što se od države traži da izvrši vlastiti nalog, ne strani, ili zato što se od nje traži da izvrši odluku koja je već priznata u postupku priznavanja u skladu s Konvencijom ili nacionalnim pravom ili zato što se od ne traži da izvrši odluku koja ne mora prolaziti postupak priznavanja.
489. Prema tome, ako tuženik ima prigovora na izvršenje odluke, prigovori se mogu podnijeti nakon što je nadležno tijelo pokrenulo izvršenje, u skladu sa nacionalnim pravom države koja izvršava odluku. Tuženik/ obveznik uzdržavanja nema dodatno pravo na osporavanje izvršenja odluke zbog toga što se zahtjev za izvršenje podnosi u skladu s Konvencijom.

Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.

Nadležno tijelo znači tijelo određene države koje ima dužnost ili mu je zakonom dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.

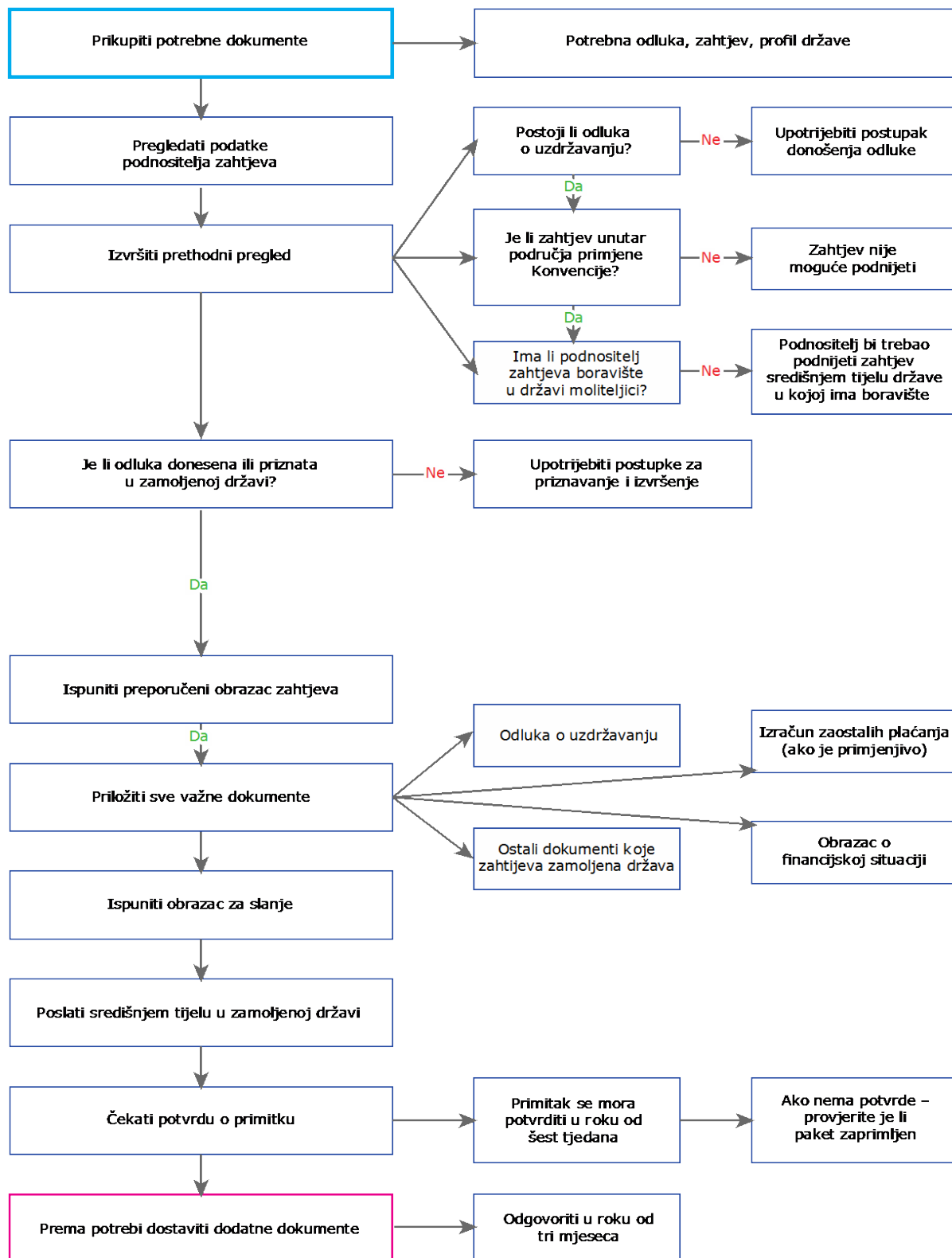
II. Postupak za obradu i ispunjavanje zahtjeva

A. Postupci

490. Središnje tijelo molitelj odgovorno je za prikupljanje svih dokumenata, osiguravanje da su traženi obrasci ili dokumenti uključeni i potpuni, pripremi nužnih obrazaca i slanje spisa središnjem tijelu u drugoj državi ugovornici. Budući da postoje razlike između država ugovornica, pogledajte profil zamoljene države¹⁰⁵ (države kojoj ćete slati odluku) jer će tamo biti navedeno postoje li neki posebni uvjeti u vezi sa zahtjevom i dokumentima.
491. U dijagramu na sljedećoj stranici sažeti su postupci.

¹⁰⁵ Većina će država ugovornica ispuniti profil države i predati ga Stalnom uredu Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu. Profil države dostupan je na web-mjestu Haške konferencije na sljedećoj poveznici < www.hcch.net > u odjeljku „uzdržavanje djece”. Država ugovornica koja nije ispunila profil države mora svejedno dostaviti informacije iz članka 57. koje bi trebale uključivati te podatke.

IZLAZNI ZAHTJEVI ZA IZVRŠENJE ODLUKE KOJA JE DONESENA ILI PRIZNATA U ZAMOLJENOJ DRŽAVI

Slika 18.: Postupci povodom izlaznog zahtjeva za izvršenje

B. Priprema izlaznog zahtjeva za izvršenje

492. Svaki korak opisan u nastavku odgovara postupcima propisanim u prethodnoj tablici (Slika 18.).

1. Pregledajte informacije od podnositelja i ostale dokumente

493. Pregledajte profil države za zamoljenu državu i sve informacije koje je dostavio podnositelj zahtjeva. Ako podnositelj ne ispunjava preporučeni obrazac zahtjeva, on ili ona moraju dostaviti dovoljno podataka kako bi omogućili predstavniku središnjeg tijela da ispuni dokument.

2. Razmotrite je li zahtjev primjeren

494. Podnositelj zahtjeva mora imati odluku koja se može izvršiti u zamoljenoj državi.

- Ako podnositelj zahtjeva još nije ishodio odluku o uzdržavanju, potrebno je podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju (vidjeti poglavlje 8.).
- Jesu li zahtjev i odluka unutar područja primjene Konvencije? Vidjeti poglavlje 3. Ako nisu, zahtjev nije moguće dalje rješavati.
- Podnositelj mora imati boravište u **državi moliteljici** da bi mogao podnijeti zahtjev. Ako podnositelj zahtjeva ima boravište u drugoj državi ugovornici, on ili ona trebali bi podnijeti zahtjev putem središnjeg tijela te države.
- Ako tuženik nema boravište ni imovinu ili dohodak u državi ugovornici, podnositelj zahtjeva ne može upotrijebiti mehanizme Konvencije za izvršenje odluke.

***Država moliteljica** država je ugovornica koja podnosi zahtjev u ime podnositelja zahtjeva koji ima boravište u toj državi. **Zamoljena država** znači država od koje se traži da rješava zahtjev.*

3. Utvrditi gdje je odluka donesena ili priznata

495. Ako je odluka donesena u državi u koju šaljete zahtjev (zamoljena država) ti se postupci mogu upotrebljavati.

496. Ako je odluka donesena u drugoj državi¹⁰⁶ morala je biti priznata u zamoljenoj državi. Ako odluka nije priznata, potrebno je podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje (vidjeti poglavlje 4.).

4. Ispuniti obrazac zahtjeva

497. Potrebno je upotrijebiti preporučeni obrazac zahtjeva (zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi). Time se osigurava da je u zahtjev uključeni minimum traženih informacija.

498. Upute za ispunjavanje obrasca nalaze se u poglavlju 15.

¹⁰⁶ Imajte na umu da odluka ne mora biti donesena u državi ugovornici ako je priznata u zamoljenoj državi. Vidjeti Obrazloženje, stavak 243.

5. Nadopuniti sve dodatne dokumente

499. Za razliku od zahtjeva za priznanje i izvršenje, nema posebnih dodatnih dokumenata koji moraju biti dostavljeni zamoljenoj državi zajedno sa zahtjevom za izvršenje. Međutim, u mnogim je slučajevima dobra praksa dostaviti sljedeće dokumente jer bi se njima moglo pomoći zamoljenoj državi u postupku izvršavanja.

a) **Obrazac o financijskoj situaciji**

500. Na osnovu tog dokumenta zamoljena država moći će pronaći tuženika za izvršenje i pomoći će mu u izvršenju odluke.
501. Preporučeni obrazac korisno je sredstvo za prikupljanje nužnih podataka o financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja i njegovoj ili njezinoj imovini. Na temelju tih podataka zamoljena država moći će izvršiti odluku.
- Napomena:** *Budući da se radi o zahtjevu za izvršenje – nije nužno navesti informacije o okolnostima uzdržavane osobe.*
502. Podatke o obvezniku uzdržavanja može ispuniti uzdržavana osoba/podnositelj zahtjeva jer on često ima pristup potrebnim podacima. Međutim, ako informacije ispunjava uzdržavana osoba/podnositelj zahtjeva, na obrascu mora biti navedeno ime predstavnika središnjeg tijela koji je odgovoran za slanje zahtjeva.
503. Upute za ispunjavanje ovog obrasca nalaze se u poglavlju 15.

b) **Dokument s izračunom zaostalih plaćanja**

504. U okviru zahtjeva za izvršenje, podnositelj može tražiti naplatu zaostalih plaćanja uzdržavanja nastalih nakon donošenja odluke. Podnositelj zahtjeva mora dostaviti potpuni izračun iz kojeg se vide iznosi dugovanja u skladu s odlukom, plaćeni iznosi (ako ih ima) i preostali iznosi.
505. Važno je da je taj dokument što potpuniji i točniji jer tuženik može osporiti izvršenje jer zaostali iznosi nisu točni.

Dobra praksa: *Ako je u izračun i naplatu zaostalih iznosa uzdržavanja uključena socijalna služba ili tijelo za naplatu uzdržavanja, obavezno uključite potvrdu tog tijela jer će njegova evidencija biti točna i potpuna.*

c) **Potpuni tekst odluke**

506. Nadležnom tijelu u zamoljenoj državi možda će biti korisno ako u spis uključite presliku odluke o uzdržavanju. Preslik ne mora biti ovjeren – dovoljan je običan preslik odluke pravosudnog ili upravnog tijela. Ovisno o praksi nadležnog tijela za izvršenje, dostavljanjem preslika odluke može se ubrzati postupak izvršenja jer to može značiti da nadležno tijelo u zamoljenoj državi ne mora zatražiti preslik od pravosudnog ili upravnog tijela koje je donijelo ili priznalo odluku.

d) **Ostali dodatni podaci**

507. U nekim slučajevima bit će potrebni dodatni podaci. To će ovisiti o okolnostima ili pojedinom zahtjevu.

Dobra praksa: Trajanje obveze uzdržavanja utvrđuje se u zakonu matične države (u kojoj je donesena odluka). U profilu matične države bit će navedeno što je potrebno za utvrđivanje stalnog prava na uzdržavanje djeteta. Te je podatke potrebno dostaviti zajedno sa zahtjevom za izvršenje.

508. Ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo, ono je možda isplaćivalo naknade umjesto uzdržavanja. U nekim bi slučajevima moglo biti prikladno dostaviti dokumente iz kojih se vidi isplata naknada, na primjer, ako javno tijelo želi nametnuti neovisno pravo na dio zaostalog uzdržavanja.
509. Slično tome, ako je u odluci propisano da trajno izvršenje uzdržavanja za dijete ovisi o tome je li dijete upisano u školu, time bi se moglo pomoći u izvršenju ako se ti podaci dostave zajedno sa zahtjevom za izvršenje. Na taj se način mogu smanjiti moguća kašnjenja ako obveznik uzdržavanja ospori odluku.
510. u profilu države bit će također navedeno je i u određenim okolnostima potrebna dodatna dokumentacija.

6. Ispuniti obrazac za slanje

511. Obrazac za slanje obvezni je obrazac. U njemu su propisani standardni načini za slanje zahtjeva između središnjih tijela. U njemu su navedeni potrebni dokumenti i podaci sadržani u spisu te je zamoljenom središnjem tijelu naznačeno kakav zahtjev se podnosi.
512. Upute za ispunjavanje obrasca za slanje nalaze se u poglavlju 15.

7. Poslati zamoljenoj državi

513. Kada je spis potpun, može se poslati središnjem tijelu u zamoljenoj državi.
514. U većini će se slučajeva materijali slati redovnom poštom, osim ako je zamoljena država navela da će prihvatiti dokumente elektroničkim putem.

8. Čekati potvrdu primitka

515. Zamoljena država mora potvrditi primitak u roku od šest tjedana. To mora učiniti središnje tijelo uporabom obveznog obrasca potvrde. U tome trenutku zamoljeno središnje tijelo će vas uputiti gdje treba slati daljnje upite — te će vam dati odgovarajuće podatke za kontakt za tu osobu ili jedinicu u toj državi.

9. Prema potrebi dostaviti dodatne dokumente

516. U obrascu potvrde može biti navedeno da su potrebni dodatni dokumenti ili podaci. Dostavite podatke čim prije moguće, a najkasnije u roku od tri mjeseca. Ako očekujete da će vam trebati više od tri mjeseca, obavijestite drugo središnje tijelo jer će ono možda zatvoriti spis nakon tri mjeseca, u slučaju da nije zaprimilo nikakav odgovor.

Dobra praksa: Obavijestite središnje tijelo ako imate poteškoća s pribavljanjem traženih podataka ili dokumenata. U protivnom, ako nije zaprimilo odgovor nakon tri mjeseca, središnje tijelo zamoljene države može zatvoriti spis.

C. *Iznimke od općih postupaka*

1. **Odluke koje se odnose samo na uzdržavanje bivšeg bračnog druga**

517. Osim ako su zamoljena država ugovornica i država ugovornica moliteljica proširile primjenu Konvencije (poglavlja II. i III.) na uzdržavanje bivšeg bračnog druga, središnje tijelo molitelj ne mora pomoći sa slanjem zahtjeva za izvršenje odluke o uzdržavanju bračnog druga (vidjeti poglavlje 3.). Središnje tijelo u zamoljenoj državi također će biti uključeno u primanju ili obradi zahtjeva. Izravni zahtjev za izvršenje odluke mora se podnijeti nadležnom tijelu odgovornom za izvršenje u zamoljenoj državi.
518. Postupke za podnošenje izravnog zahtjeva nadležnom tijelu utvrđuje zamoljena država. Podaci mogu biti dostupni u profilu države ili nadležno tijelo može imati *web*-mjesto na kojem su navedeni uvjeti za zahtjeve.
519. Međutim, imajte na umu da se u slučaju kada je uzdržavanje bračnog druga dio iste odluke kao i uzdržavanje djeteta ili je u zasebnoj odluci, ali je zahtjev povezan sa zahtjevom za uzdržavanje djeteta,¹⁰⁷ zahtjev za izvršenje može se podnijeti putem središnjeg tijela u svakom slučaju, bez obzira na to je li odluka proglašena izvršivom.

2. **Odluke o drugim oblicima uzdržavanja članova obitelji**

520. Konvencija se ne primjenjuje na odluke o drugim oblicima uzdržavanja obitelji osim ako su u zamoljenoj državi ugovornici i državi ugovornici moliteljici donesene izjave kojima se proširuje cijela Konvencija ili njezin dio na te ostale vrste uzdržavanja.

III. **Dodatni materijali**

A. *Praktični savjeti*

- Ovlašteni predstavnik središnjeg tijela mora ispuniti obrazac za slanje i pregledati ili ispuniti preporučeni obrazac zahtjeva.
- Potiče se države da upotrebljavaju preporučene obrasce. Oni su sastavljeni tako da u njih budu uključeni svi potrebni podaci. Obvezan je jedino obrazac za slanje i mora se upotrebljavati.
- U profilu zamoljene države nalazi se mnoštvo korisnih informacija. U tom će dokumentu biti navedeni postupci koji će se upotrebljavati za izvršenje i primjenjivi rokovi za poduzimanje mjera.
- Nije obvezno u spis uključiti izvornike dokumenata.
- U skladu s Konvencijom dovoljni su obični preslici dokumenata, osim ako je zamoljena država izričito navela da želi ovjerene preslike odluke. To možete saznati iz profila države.
- U mnogim je slučajevima dobra praksa obratiti se obvezniku uzdržavanja čim prije moguće radi provjere hoće li dobrovoljno platiti uzdržavanje. Uspostavom dobrovoljnih plaćanja često se može ubrzati dotok uplata uzdržavanoj osobi, ali u svim slučajevima postupke za izvršenje, ako su potrebni, treba izvršiti bez odgode kako bi se osiguralo plaćanje uzdržavanja. (Vidjeti poglavlja 7. i 8.)

¹⁰⁷

Vidjeti Obrazloženje, stavak 47.

B. Povezani obrasci

Obrazac za slanje

Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi

Obrazac za dostavljanje povjerljivih podataka

Obrazac o financijskoj situaciji

C. Odgovarajući članci Konvencije

članak 10. stavak 1. točka (b)

članak 11.

članak 12.

članak 32.

D. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlje 4. – Obrada izlaznih zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

Vidjeti poglavlje 13., odjeljak I. – Pregled – Zahtjevi za posebne mjere

IV. Kontrolni popis – izlazni zahtjev za izvršenje odluke donesene u zamoljenoj državi

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Pregledati dokumente	II(B)(1)
2.	Provjeriti primjerenost zahtjeva	II(B)(2)
3.	Utvrditi gdje je odluka donesena	II(B)(3)
4.	Ispuniti obrazac zahtjeva	II(B)(4)
5.	Nadopuniti dodatne dokumente	II(B)(5)
6.	Ispuniti obrazac za slanje	II(B)(6)
7.	Poslati zamoljenoj državi	II(B)(7)
8.	Čekati potvrdu primitka zahtjeva	II(B)(8)
9.	Dostaviti dodatne dokumente	II(B)(9)

V. Najčešća pitanja

Koja je razlika između zahtjeva za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi i zahtjeva za priznanje i izvršenje?

521. Zahtjev za izvršenje upotrebljava se kada je odluka donesena ili je već bila priznata u zamoljenoj državi pa nije potrebno priznavanje odluke prije izvršenja. Odluka je već na snazi i izvršiva u toj državi. Za razliku od zahtjeva za priznavanje i izvršenje, zahtjev se ne odnosi na priznavanje i izvršenje strane odluke već samo na zahtjev zamoljenoj državi da izvrši vlastitu odluku ili odluku koja je već priznata u zamoljenoj državi.

Zašto bi se trebala primjenjivati Konvencija ako je riječ o zahtjevu državi da izvrši vlastitu odluku?

522. U nekim državama pristup nadležnom tijelu za izvršenje (npr. agencija za uzdržavanje djece) može biti ograničen na osobe koje imaju boravište u toj državi. Središnja tijela u zamoljenoj državi i državi moliteljici također mogu pomoći u prijenosu plaćanja ako je to potrebno i ako to mogu učiniti. Ako je u zamoljenoj državi potrebna pravna pomoć za pokretanje postupka izvršenja, ta se pomoć podnositelju zahtjeva pruža besplatno, ako je zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom.

Je li moguće zahtjev za izvršenje odluke o uzdržavanju bivšeg bračnog druga podnijeti središnjem tijelu?

523. Samo ako se zahtjev odnosi i na odluku o uzdržavanju djeteta (vidjeti poglavlje 3.). Ako se odluka odnosi samo na uzdržavanje bračnog druga, izravni zahtjev za izvršenje potrebno je podnijeti nadležnom tijelu u zamoljenoj državi, osim ako su zamoljena država i država moliteljica proširile primjenu poglavlja II. i III. Konvencije na uzdržavanje bračnog druga.

Poglavlje 7.

Obrada ulaznih zahtjeva za izvršenje odluka donesenih ili priznatih u zamoljenoj državi

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja zahtjevi za izvršenje odluke o uzdržavanju.

U odjeljku I. nalazi se pregled zahtjeva – kada će se upotrebljavati, tko ga može podnijeti i objašnjenje osnovnih naziva i pojmova.

U odjeljku II. prikazan je postupak ili koraci za pregledavanje ulaznih materijala i obradu zahtjeva.

U odjeljku III. nalaze se upućivanja i dodatnih materijali za zahtjev.

U odjeljku IV. nalazi se Kontrolni popis za one kojima je potreban jednostavan pregled postupka.

Odjeljkom V. obuhvaćena su neka od najčešće postavljanih pitanja u vezi s ovim zahtjevom.

I. Pregled – ulazni zahtjevi za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi

A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev

524. Ovo je najjednostavniji zahtjev u skladu s Konvencijom. Zahtjevom se traži da nadležno tijelo države ugovornice da izvrši vlastitu odluku ili stranu odluku koju je već priznalo¹⁰⁸ te da pomogne u prijenosu plaćanja uzdržavanoj osobi koja živi izvan te države. Uzdržavana osoba tražit će izvršenje odluke jer obveznik uzdržavanja ima boravište u zamoljenoj državi ili u toj državi ima imovinu ili dohodak.
525. Postupak je jednostavan i nema potrebe za priznavanjem odluke prije izvršenja. To je zato što je odluka nacionalna odluka donesena u državi u kojoj će biti izvršena ili strana odluka koja je već priznata u **zamoljenoj državi**. **Država moliteljica** država je ugovornica koja podnosi zahtjev u ime podnositelja zahtjeva koji ima boravište u toj državi. **Zamoljena država** znači država ugovornica od koje se traži da rješava zahtjev.
526. Ovaj se zahtjev podnosi u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (b) Konvencije.

¹⁰⁸ Priznavanje je možda izvršeno u skladu s Konvencijom ili je odluka priznata „po sili zakona” u slučajevima kada se određene vrste stranih odluka automatski priznaju.

B. Primjer slučaja

527. T ima odluku o uzdržavanju iz države A. Ona sada živi u državi B. Obveznik uzdržavanja živi u državi A. T bi želio da država A započne izvršavati odluku za uzdržavanje i plaćanja uputi njoj. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.
528. Primjenjujući Konvenciju, T će tražiti od središnjeg tijela u državi B da državi A pošalje **zahtjev za izvršenje odluke**. Središnje tijelo u državi A zaprimiti će zahtjev, provjeriti je li potpun, uputiti odluku nadležnom tijelu za izvršenje i pomoći s prijenosom plaćanja T-u, prema potrebi.

C. Važna razlika – zahtjevi za izvršenje vlastite odluke

529. Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi jednostavniji je od zahtjeva za priznavanje ili izvršenje odluke koja je donesena negdje drugdje. Kao što je opisano u poglavljima 4. i 5., kada se podnosi zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke, tuženik ima pravo prigovoriti na priznavanje i izvršenje na temelju toga da ne postoji osnova za priznavanje ili priznavanje i izvršenje iz članka 20., ili nisu ispunjeni postupovni ili drugi zahtjevi za priznavanje i izvršenje odluke iz članka 22.
530. Tuženik nema slično pravo u vezi s odlukom koja je donesena ili već priznata u zamoljenoj državi. To je zato što se od države traži da izvrši vlastitu odluku, ne stranu, ili zato što se od nje traži da izvrši odluku za koju je već prethodno utvrđeno da je izvršiva u postupku priznavanja ili priznavanja i izvršenja. Stoga **nadležno tijelo** ne mora razmatrati treba li odluku priznati ili izvršiti.
531. Prema tome, ako tuženik ima prigovora na izvršenje odluke, prigovori se mogu podnijeti nakon što je nadležno tijelo pokrenulo izvršenje, u skladu sa nacionalnim pravom države koja izvršava odluku. Tuženik / obveznik uzdržavanja nema dodatno pravo na osporavanje izvršenja odluke zbog toga što se zahtjev za izvršenje podnosi u skladu s Konvencijom.
532. Postupak za upravljanje ulaznim zahtjevima za izvršenje stoga je vrlo jednostavan za zamoljeno središnje tijelo. Spis se pregledava kako bi se osiguralo da je potpun i zahtjev se upućuje nadležnom tijelu na izvršenje. Nadležno tijelo tada će poduzeti korake koji su dopušteni nacionalnim pravom za izvršenje odluke. Ti su postupci detaljno opisani u sljedećem odjeljku.

Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.

Nadležno tijelo je određene države koje ima dužnost ili mu je zakonom dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.

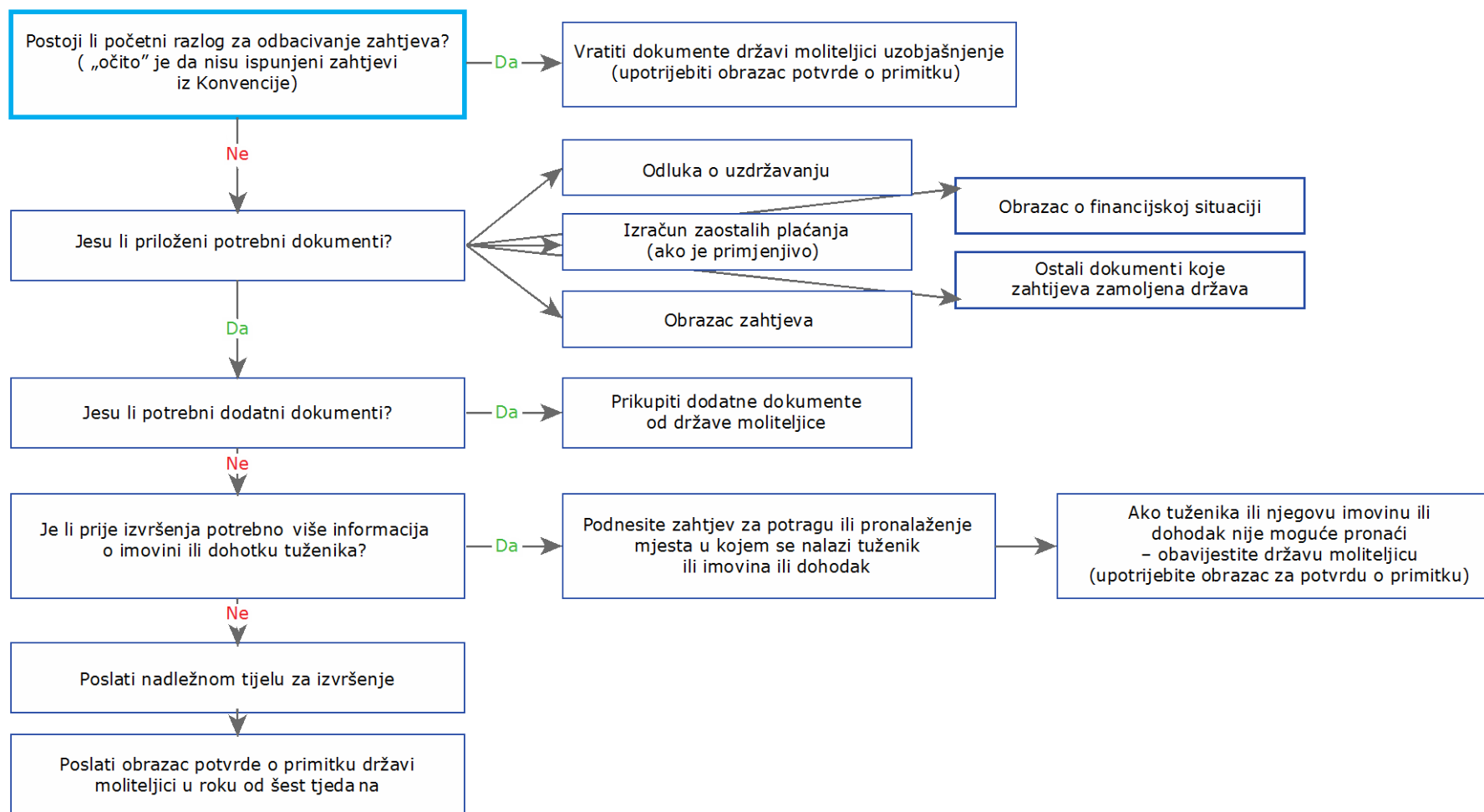
*Tražite li kratak sažetak koraka koji se spominju u ovom poglavlju? Pogledajte **Kontrolni popis** na kraju ovog poglavlja.*

II. Obrada zahtjeva za izvršenje

A. *Dijagram*

533. Po primitku zahtjeva za izvršenje odluke od drugog središnjeg tijela potrebno je provjeriti potpunost spisa, utvrditi je li moguće obraditi zahtjev i potvrditi primitak spisa te zatražiti potrebne dodatne dokumente. Spis je zatim moguće poslati odgovarajućem tijelu na izvršenje.

ULAZNI ZAHTJEVI ZA IZVRŠENJE ODLUKE KOJA JE DONESENA ILI PRIZNATA U ZAMOLJENOJ DRŽAVI

Slika 19.: Dijagram – pregled postupka za izvršenje zahtjeva

B. Pregled ulaznih dokumenata

1. Osigurati da su dokumenti potpuni

534. Po primitku dokumenata od središnjeg tijela u državi moliteljici potrebno ih je pravovremeno pregledati kako bi se odmah mogla zatražiti dostava dodatnih dokumenata, ako su potrebni.
535. U nekim će se državama odmah po primitku zahtjeva ispuniti obvezni obrazac potvrde. U drugim će se državama prvo izvršiti prethodni pregled opisan u nastavku. U svakom slučaju, u roku od šest mjeseci od primitka zahtjeva potrebno je državi moliteljici poslati ispunjeni obrazac potvrde o primitku.
536. Ulazni spis trebao bi uključivati:

✓	Obrazac za slanje
✓	Obrazac zahtjeva
Prema potrebi	Tekst odluke
✓	Obrazac o financijskoj situaciji
Prema potrebi	Dokument s izračunom zaostalih plaćanja
Prema potrebi	Dokaz o naknadama koje je isplatilo javno tijelo
Prema potrebi	Prevedeni preslici dokumenata

Slika 20.: Popis obrazaca i dokumenata

a) Obrasci priloženi zahtjevu

1) Obrazac za slanje

537. Svaki zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom mora biti popraćen obrascem za slanje. Taj je obrazac obavezan. U obrascu za slanje navedene su stranke i vrsta zahtjeva. Također su navedeni dokumenti priloženi uz zahtjev.

2) Obrazac zahtjeva

538. U većini slučajeva koristit će se preporučeni obrazac zahtjeva.

3) Tekst odluke

539. U većini slučajeva podnositelj zahtjeva uključit će običan preslik odluke. Time će se pomoći nadležnom tijelu za izvršenje da pronađe odluku i pribavi dodatne preslike ili ovjerene preslike ako su potrebne za izvršenje.

4) Obrazac o financijskoj situaciji

540. Budući da se radi o zahtjevu za izvršenje, bit će uključen obrazac o financijskoj situaciji u kojem su navedeni podaci o adresi i financijskoj situaciji tuženika, u mjeri u kojoj su ti podaci poznati podnositelju zahtjeva. U tom su obrascu navedene važne informacije za izvršenje odluke.

541. Ako je podnositelj zahtjeva upotrijebio preporučeni obrazac, dio tog dokumenta koji se odnosi na uzdržavanu osobu ostavlja se praznim jer ti podaci nisu potrebni za podnošenje zahtjeva za izvršenje.

5) Dokument s izračunom zaostalih plaćanja

542. Ako postoje neplaćeni iznosi uzdržavanja u skladu s odlukom o uzdržavanju (zaostala plaćanja) i podnositelj ih želi izvršiti, potrebno je uključiti dokument u kojem je opisan način izračuna zaostalih plaćanja.

b) Dodatni obrasci

Dokaz o naknadama – javno tijelo

543. Ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo, ono je možda isplaćivalo naknade umjesto uzdržavanja. U nekim bi slučajevima moglo biti prikladno dostaviti dokumente iz kojih se vidi isplata naknada, na primjer, ako javno tijelo želi nametnuti neovisno pravo na dio zaostalog uzdržavanja.

c) Zatražiti dodatne dokumente

544. Zahtjev koji se čini nepotpunim jer su potrebni dodatni dokumenti ne smije se odbaciti. Umjesto toga potrebno je podnijeti zahtjev za dodatnim dokumentima koristeći se obveznim obrascem potvrde (vidjeti u nastavku).
545. Ako se traže dodatni dokumenti, država moliteljica ima rok od **tri mjeseca** za dostavu dokumenata. Ako zatraženi dokumenti nisu dostavljeni u roku od tri mjeseca, poslat će se upit državi moliteljici. Međutim, ako traženi dokumenti nisu dostavljeni i nije moguće obraditi zahtjev, središnje tijelo u zamoljenoj državi može zaključiti spis i o tome obavijestiti državu moliteljicu. To se može učiniti uporabom obveznog obrasca potvrde.

2. Je li „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi Konvencije?

546. Konvencijom je dopušteno središnjem tijelu da odbije obraditi zahtjev ako je „očito da zahtjevi iz Konvencije” nisu ispunjeni (vidjeti članak 12. stavak 8.). Okolnosti u kojima bi to mogao biti slučaj prilično su ograničene,¹⁰⁹ i središnje tijelo može samo izabrati hoće li uzeti u obzir taj zahtjev.
547. Na primjer, središnje tijelo možda je prethodno odbilo zahtjev između istih stranaka. Ako nema novih dokaza u vezi sa zahtjevom, središnje tijelo može opet na toj osnovi odbiti zahtjev. Osim toga, zahtjev je moguće odbiti ako je iz dokumenata bilo jasno da se zahtjev ne odnosi na uzdržavanje.
548. Ako je obrada zahtjeva odbijena na tim ograničenim osnovama, potrebno je obavijestiti središnje tijelo molitelja koristeći se obveznim obrascem potvrde koji je opisan u nastavku.

3. Je li potrebno tražiti tuženika?

549. U nekim će ograničenim slučajevima središnje tijelo željeti utvrditi gdje se tuženik nalazi prije pokretanja izvršenja, posebno ako je u skladu sa zakonom države u kojoj se odluka izvršava prije izvršenja potrebno obavijestiti tuženika ili ako podnositelj zahtjeva nije siguran je li obveznik uzdržavanja ima boravište u zamoljenoj državi ili tamo ima imovinu ili dohodak.

¹⁰⁹ Obrazloženje, stavak 345.

550. Prilikom izvršavanja potrage, očekuje se da će središnje tijelo, ili nadležno tijelo u njegovo ime, pristupiti bankama podataka i izvorima javnih informacija unutar granica propisanih nacionalnim propisima o pristupu osobnim podacima.
551. Ako se tuženik ili njegova imovina ili dohodak ne mogu pronaći u zamoljenoj državi, o tome treba obavijestiti središnje tijelo molitelja. Ako država moliteljica ne može dostaviti dodatne informacije kao pomoć u pronalasku tuženika, izvršenje nije moguće.

4. Potvrditi primitak

552. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo zamoljene države mora potvrditi primitak ulaznog zahtjeva u roku od **šest tjedana** od trenutka kada je zaprimljen. To se mora učiniti uporabom obveznog obrasca potvrde. Taj se korak može poduzimati po primitku dokumenata ili nakon pregleda, pod uvjetom da se poštuje rok.

5. Započeti s postupkom izvršenja

553. Spis se sada može uputiti nadležnom tijelu koje je odgovorno za izvršenje odluka za uzdržavanje u vašoj državi.

III. Dodatni materijali

A. Praktični savjeti

- U nekim će se državama pokušati postići dobrovoljno plaćanje uzdržavanja prije ili usporedno s postupkom izvršenja. Cilj svih zahtjeva za uzdržavanje jest uspostaviti dugoročan, stabilan priljev plaćanja uzdržavanoj osobi na najučinkovitiji način.
- Stoga treba uvijek imati na umu da sve zahtjeve treba rješavati na brz, učinkovit način i izbjegavati nepotrebna kašnjenja.
- Obrazac izvješća o stanju moguće je upotrijebiti u bilo kojem trenutku, istovremeno sa izvornom potvrdom ili u bilo kojem trenutku nakon toga. To je koristan način za priopćavanje informacija o napretku u obradi zahtjeva podnositelju zahtjeva i središnjem tijelu molitelju.

B. Povezani obrasci

Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi

Obrazac potvrde u skladu s člankom 12. stavkom 3.

Obrazac izvješća o stanju – članak 12. stavak 4. (Zahtjev za izvršenje)

C. Odgovarajući članci

članak 10. stavak 1. točka (b)

članak 12.

članak 32.

članak 34.

D. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlje 4. – Obrada izlaznih zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

IV. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za izvršenje

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Primiti dokumente od središnjeg tijela molitelja	II(B)
2.	Osigurati da su dokumenti potpuni	II(B)(1)
3.	Je li „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi iz Konvencije?	II(B)(2)
4.	Poslati obrazac potvrde središnjem tijelu molitelju	II(B)(4)
5.	Poslati nadležnom tijelu za izvršenje	II(B)(5)

V. Najčešća pitanja

Zašto nije potrebno priznavati odluku donesenu u zamoljenoj državi?

554. Priznavanje nije nužno jer se od države traži da izvrši vlastiti zahtjev, ne strani, ili zato što se od nje traži izvršenje odluke koja je već priznata.

Zašto bi se trebala primjenjivati Konvencija ako je riječ o zahtjevu državi da izvrši vlastitu odluku?

555. U nekim državama pristup nadležnom tijelu za izvršenje (npr. agencija za uzdržavanje djece) može biti ograničen na osobe koje imaju boravište u toj državi. Središnja tijela u zamoljenoj državi i državi moliteljici također mogu pomoći u prijenosu plaćanja ako je to potrebno i ako to mogu učiniti. Ako je u zamoljenoj državi potrebna pravna pomoć za pokretanje postupka izvršenja, ta se pomoć podnositelju zahtjeva pruža besplatno, ako je zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom koja se primjenjuje između dvije države ugovornice.

Poglavlje 8.

Izlazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju.

U odjeljku I. naveden je pregled zahtjeva – kada će se upotrebljavati, tko ga može podnijeti i objašnjenje osnovnih naziva i pojmova.

U odjeljku II. opisan je postupak ili koraci za sastavljanje i slanje zahtjeva te je navedeno koji dokumenti moraju biti priloženi zahtjevu.

U odjeljku III. nalaze se upućivanja i dodatnih materijali za zahtjev.

U odjeljku IV. nalazi se Kontrolni popis za one kojima je potreban jednostavan pregled postupka.

Odjeljkom V. obuhvaćena su neka od najčešće postavljanih pitanja u vezi s ovim zahtjevom.

I. Pregled

A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev

556. Zahtjev za **donošenje** odluke o uzdržavanju u drugoj državi ugovornici (zamoljenoj državi) moguće je podnijeti u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- ako odluka ne postoji i uzdržavana osoba treba donošenje odluke ili
- ako priznavanje i izvršenje odluke nije moguće ili je odbijeno jer ne postoji osnova za priznavanje i izvršenje u skladu s člankom 20. ili u skladu s osnovama iz članka 20. točaka (b) ili (e).¹¹⁰

Donošenje se odnosi na postupak stjecanja odluke o uzdržavanju ako odluka o uzdržavanju ne postoji ili se odluka o uzdržavanju koja postoji iz nekog razloga ne može priznati ili izvršiti. Donošenje odluke može uključivati utvrđivanje roditeljstva, ako je to potrebno za donošenje odluke o uzdržavanju.

557. Zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju može uključivati zahtjev za utvrđivanje roditeljstva.

558. Zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju obuhvaćeni su člankom 10. stavkom 1. točkama (c) i (d) Konvencija.

¹¹⁰ Ako priznavanje i izvršenje odluke nije moguće zbog rezervi iz članka 20. stavka 2. (tj. rezerva koja se odnosi na jednu od osnova nadležnosti iz članka 20. stavak 1. točaka (c), (e) ili (f)), podnositelj ima pravo na besplatnu pravnu pomoć za donošenje nove odluke (članci 15. i 20. stavak 4.). To je situacija u skladu s Konvencijom kada podnositelj ima pravo na besplatnu pravnu pomoć za zahtjev za donošenje odluke.

B. Primjer predmeta

559. V traži uzdržavanje za svoje dvoje djece: Ona nikada nije bila udana za W, ali su dugo zajedno živjeli u državi A. Ona sada živi s djecom u državi B. Ona nema odluku o uzdržavanju i ne može podnijeti zahtjev u državi B jer nacionalnim pravom u državi B nije dopušteno podnošenje takvih zahtjeva. W i dalje živi u državi A. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

560. V može podnijeti zahtjev središnjem tijelu u državi B i zatražiti njegovu pomoć. Središnje tijelo u državi B može poslati zahtjev za **donošenje odluke o uzdržavanju** državi A. Nije nužno da V prije slanja zahtjeva dokaže da je W roditelj djece jer se to može utvrditi tijekom postupka donošenja odluke. Ako je potreban test utvrđivanja roditeljstva, središnje tijelo u državi A pruža nužnu pomoć.¹¹¹ Odluka donesena u državi A zatim se može izvršavati u državi A.

C. Tko može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju?

561. Ako odluka o uzdržavanju ne postoji, zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju može podnijeti samo uzdržavana osoba. Obveznik uzdržavanja ne može podnijeti zahtjev za donošenje odluke.
562. Ako je donošenje odluke potrebno jer odluka postoji, ali njezino priznavanje i izvršenje nisu bili mogući ili su odbijeni zbog rezervi u skladu s Konvencijom (članak 20. stavak 2.), zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju mogu podnijeti uzdržavana osoba ili javno tijelo koje je plaćalo naknade umjesto uzdržavanja. Obje stranke moraju živjeti u državama ugovornicama. Imajte na umu da u tom slučaju nije potrebno podnositi novi zahtjev jer središnje tijelo mora donijeti odluku u tim okolnostima ako obveznik uzdržavanja ima uobičajeno boravište u zamoljenoj državi.

*Tražite li kratak sažetak koraka za podnošenje ovog zahtjeva?
Pogledajte **Kontrolni popis** na kraju ovog poglavlja.*

563. Zapamtite da se zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju može podnijeti putem središnjeg tijela samo ako podnositelj zahtjeva traži uzdržavanje za dijete. Zahtjevi za uzdržavanje bivšeg bračnog druga neće biti uključeni u područje primjene zahtjeva obuhvaćenih središnjim tijelom osim ako su država moliteljica i zamoljena država izjavile da proširuju poglavlja II. i III: Konvencije za uzdržavanje bračnih drugova (vidjeti poglavlje 3.). Uzdržavana osoba koja želi donošenje odluke o uzdržavanju bivšeg bračnog druga mora podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u zamoljenoj državi. Zahtjevi za donošenje drugih oblika uzdržavanja obitelji također nisu obuhvaćeni ovim postupcima osim ako su obje države izjavile da se Konvencija primjenjuje na te vrste obveza uzdržavanja.

¹¹¹ Ako su obje države stranke Konvencije o dokazima iz 1970., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. – Ostale haške konvencije.

D. Pokretanje postupka donošenja odluke – neka pitanja

564. U nekim slučajevima podnositelj zahtjeva može izabrati hoće li podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju u skladu s nacionalnim pravom države u kojoj ima boravište ili u skladu s Konvencijom, kao zahtjev u skladu s člankom 10. za donošenje odluke u drugoj državi ugovornici. Podnositelji zahtjeva koji odlučuju hoće li pokrenuti postupak u skladu s nacionalnim pravom ili Konvencijom trebali bi voditi računa o sljedećem:

a) Koliko dugo traje obrada zahtjeva za uzdržavanje

565. Trajanje obrade zahtjeva na nacionalnoj razini može ovisiti o zakonima države o dostavi tuženicama u stranim državama te o tome koliko brzo nadležno tijelo može obraditi zahtjev. Slično tome, trajanje obrade zahtjeva u skladu s Konvencijom ovisit će o uključenim državama i trajanju postupka u svakoj od tih država. Informacije o trajanju obrade zahtjeva u zamoljenoj državi dostupne su u profilu države.

b) Postoje li razlike u pravnom učinku odluke koja je donesena u skladu s nacionalnim pravom ili u skladu s člankom 10. Konvencije

566. U nekim situacijama odluka o uzdržavanju donesena u skladu s nacionalnim pravom kojom se određuju obveze tuženiku izvan države nije izvršiva u državi u kojoj tuženik ima boravište. To je složeno pravo pitanje o kojem će podnositelj željeti raspravljati s pravnim savjetnikom.

c) Trošak postupka

567. Ako se zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju djeteta mlađeg od 18 godina podnosi u skladu s Konvencijom, podnositelj uvijek ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, osim ako je zahtjev očito neutemeljen ili je zamoljena država odlučila upotrijebiti provjeru imovinske sposobnosti usmjerenu na dijete (vidjeti poglavlje 3.). To znači da će podnositelju zahtjeva u većini tih slučajeva biti dostupna besplatna pravna pomoć. To bi podnositelju moglo biti važno ako mu ista razina pravne pomoći nije dostupna u njegovoj državi za podnošenje nacionalnog zahtjeva.

d) Ishod uzdržavanja

568. Među državama mogu postojati razlike u uzdržavanju koje se može dodijeliti. Kada odlučuje hoće li zahtjev podnijeti u skladu s nacionalnim pravom ili s Konvencijom, podnositelj zahtjeva možda će željeti proučiti postoje li razlike u iznosu ili trajanju uzdržavanja koje je moguće dodijeliti. Te su informacije možda dostupne u profilu države za zamoljenu državu.

569. Mogu postojati druga pitanja koja su specifična za posebnu situaciju podnositelja zahtjeva. Podnositelj koji razmatra mogućnosti za podnošenje zahtjeva možda će se željeti obratiti odvjetniku i zatražiti pravni savjet.¹¹²

¹¹² Taj će korak posebno biti nužan kada je zamoljena država stranka Haškog protokola o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.

E. Posebne okolnosti: zahtjevi za donošenje odluke ako je potrebno donijeti novu odluku zbog rezervi (članak 20. stavak 4.)

570. Kao što je opisano u poglavljima 4. i 5. ovog Priručnika, u nekim situacijama zamoljena država može odbiti priznavanje ili izvršenje postojeće odluke zbog rezervi u odnosu na osnovu za priznavanje i izvršenje koja se primjenjuje na odluku. Na primjer, ako je odluka donesena na temelju uobičajenog boravišta uzdržavane osobe u matičnoj državi i u članku 20. nije moguće pronaći niti jednu drugu osnovu za priznavanje i izvršenje, zamoljena država možda neće moći priznati odluku. U tom će slučaju biti potrebno donijeti novu odluku o uzdržavanju.
571. Ne postoji uvjet da je u toj situaciji obvezno podnijeti novi zahtjev – zahtjev za donošenje odluke – jer obveznik uzdržavanja ima uobičajeno boravište u zamoljenoj državi, ta država mora poduzeti sve primjerene mjere za donošenje nove odluke (članak 20. stavak 4.). Međutim, u praksi će u tom postupku biti potrebne dodatne informacije i dokumentacija od uzdržavane osobe, na primjer, ako su troškovi odgoja djeteta važni za utvrđivanje iznosa uzdržavanja. Stoga će možda biti zatraženi dodatni dokumenti za taj zahtjev. Važno je napomenuti da u postupku donošenja nove odluke u skladu s ovim člankom neće trebati utvrditi prihvatljivost djeteta ili djece (ako su mlađi od 18 godina) za traženje uzdržavanja jer se mora prihvatiti da se postojećom odlukom utvrđuje prihvatljivost tog djeteta za uzdržavanje u zamoljenoj državi (članak 20. stavak 5.).¹¹³
572. Ako nastane takva situacija, djelatnici koji rješavaju predmet možda će stoga željeti pročitati ovo poglavlje kako bi saznali koje će vrste podataka biti potrebne za taj zahtjev jer će biti slični podacima potrebnima za donošenje izvorne odluke.

F. Posebne okolnosti: zahtjevi za donošenje odluke ako je nova odluka potrebna jer priznavanje ili priznavanje i izvršenje nije moguće

573. Također su moguće situacije kada podnositelj zahtjeva ima odluku o uzdržavanju, ali zna da će se tuženik u zamoljenoj državi moći uspješno usprotiviti zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. To je možda zbog rezerve koju je izjavila zamoljena država jer nije moguće pronaći niti jednu od osnova za priznavanje i izvršenje odluke ili zato što je odluka takve vrste koju zamoljena država ne može izvršiti.¹¹⁴ U tom će slučaju uzdržavana osoba morati podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke umjesto zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.¹¹⁵ Ti će se zahtjevi također rješavati na isti način kao i bilo koji drugi zahtjev iz ovog poglavlja. Međutim, budući da se nova odluka ne donosi jer je odbijeno priznavanje ili priznavanje i izvršenje postojeće odluke, ne primjenjuje se prethodno opisana pretpostavka o prihvatljivosti podnošenja zahtjeva iz članka 20. stavka 5.

¹¹³ Obrazloženje, stavci 469. – 471. Imajte na umu da u Konvenciji u tom kontekstu nije definiran pojam „prihvatljivosti” i stoga će se značenje tog pojma utvrditi u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države te će se u skladu s time odlučivati jesu li potrebni dodatni podaci ili dokazi za donošenje odluke o uzdržavanju.

¹¹⁴ Na primjer, u odluci se može utvrditi iznos uzdržavanja kao postotak od plaće i to zamoljena država smatra preopćenitim da bi moglo biti izvršivo. Vidjeti Obrazloženje, stavak 255.

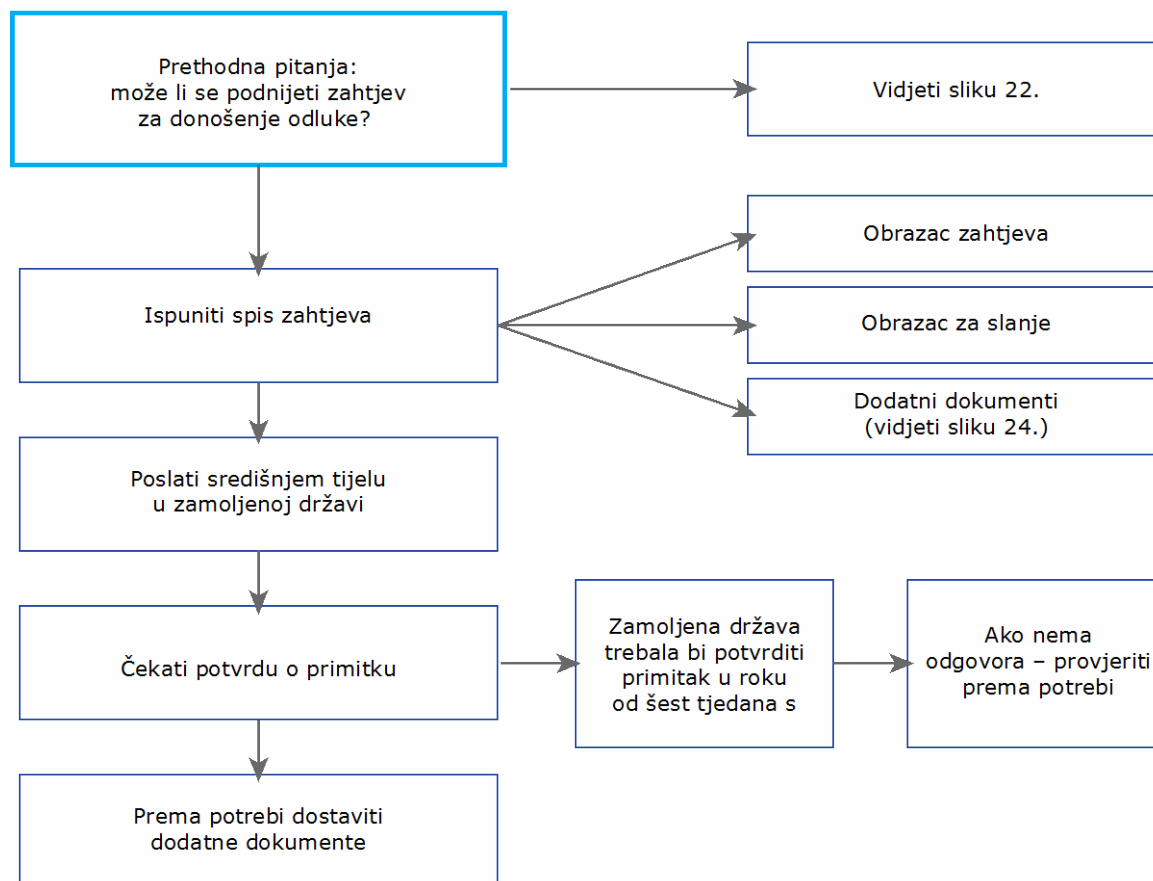
¹¹⁵ Vidjeti Obrazloženje, stavak 255. Ako je u trenutku slanja zahtjeva poznato da bi zamoljena država mogla imati problema s obradom zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, možda će biti učinkovitije poslati zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje kao i zahtjev za donošenje odluke.

II. Postupci za ispunjavanje i slanje zahtjeva

A. Pregled

574. U dijagramu u nastavku opisani su ključni koraci u postupku obrade izlaznih zahtjeva.

IZLAZNI ZAHTJEVI ZA DONOŠENJE ODLUKE O UZDRŽAVANJU

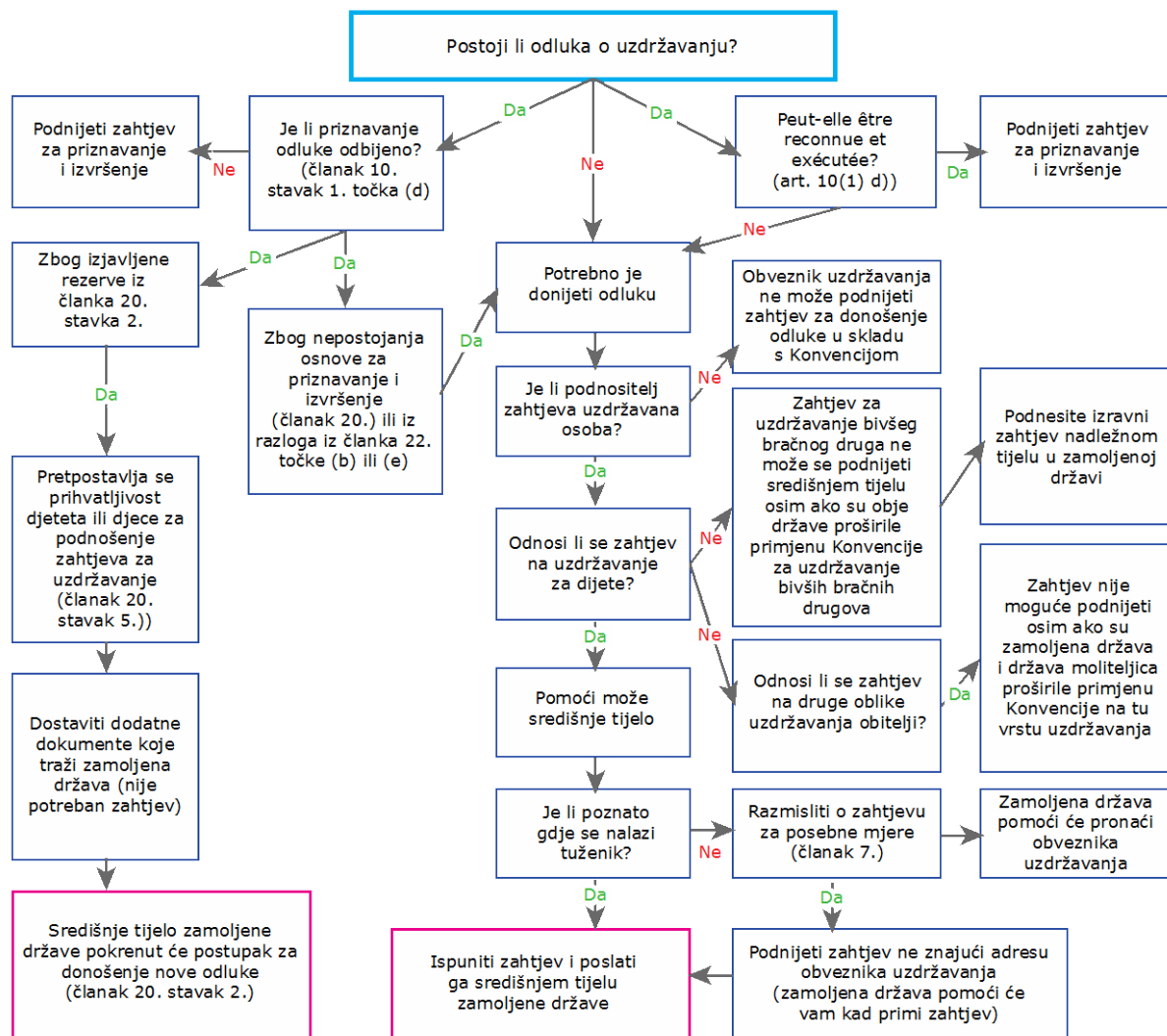

Slika 21.: Pregled – postupak povodom zahtjeva za donošenje odluke

B. Prethodni koraci

575. Na sljedećem su dijagramu prikazani prethodni koraci koje je potrebno poduzeti kako bi se osiguralo da je zahtjev za donošenje odluke primjeren i da ga treba obraditi. To je nužan korak s obzirom na dužnost središnjeg tijela da provjeri je li zahtjev u skladu s Konvencijom.

ZAHTJEVI ZA DONOŠENJE ODLUKE: PRETHODNA PITANJA

Slika 22.: Prethodni koraci u postupku podnošenja zahtjeva

1. Postupci – početni pregled

Napomena: Pitanja u ovom odjeljku prate prethodni dijagram.

a) 1. pitanje: Ima li podnositelj odluku o uzdržavanju?

576. Ako podnositelj već ima odluku o uzdržavanju koju je moguće priznati i izvršiti, odgovarajući zahtjev je zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke (vidjeti poglavlje 4.).
577. Ako podnositelj zahtjeva ima odluku o uzdržavanju, ali priznavanje i izvršenje postojeće odluke o uzdržavanju nije moguće, bit će potrebno podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (d). Na primjer, uzdržavana osoba može imati odluku vrste koju nije moguće izvršiti, kao što je odluka u kojoj se iznos uzdržavanja utvrđuje kao postotak plaće, i zamoljena država smatra je previše neodređenom da bi se mogla izvršiti.¹¹⁶
578. Ako podnositelj zahtjeva ima odluku, ali je priznavanje ili izvršenje te odluke odbijeno zbog rezervi u skladu s člankom 20. stavkom 2., bit će potrebno donijeti novu odluku. Međutim, kako je prethodno navedeno, nije potrebno podnijeti novi zahtjev (zahtjev za priznavanje i izvršenje smatrat će se zahtjevom za donošenje odluke) i pretpostavljat će se prihvatljivost djeteta ili djece za podnošenje zahtjeva za uzdržavanje.¹¹⁷ Stoga je uloga središnjeg tijela u državi moliteljici pomoći kod prikupljanja i slanja dodatnih dokumenata potrebnih podnošenje zahtjeva za donošenje odluke.
- Uzdržavana osoba osoba je kojoj se duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnici ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik.***
579. Ako podnositelj zahtjeva ima odluku, ali je priznavanje i izvršavanje odluke jer nisu zadovoljene osnove za priznavanje i izvršenje iz članka 20. ili zato što nisu utvrđene osnove za odbijanje u skladu s člankom 22. točkama (b) i (e), uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke u zamoljenoj državi u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom d). Međutim, pretpostavka o prihvatljivosti djeteta ili djece iz članka 20. stavka 5. neće se primjenjivati u ovoj situaciji.

b) 2. pitanje: Je li podnositelj zahtjeva uzdržavana osoba?

580. Člankom 10. Konvencije mogućnost podnošenja zahtjeva za donošenje odluke ograničava se na uzdržavane osobe (osobe koje imaju pravo primati uzdržavanje za njihovu potporu i potporu djece). Obveznik uzdržavanja ne može upotrijebiti postupke iz Konvencije za donošenje odluke o uzdržavanju. Javno tijelo može podnijeti zahtjev za donošenje odluke samo ako je djelovalo u ime pojedinca kojem se duguje uzdržavanje ili ako je isplaćivalo naknade umjesto uzdržavanja i samo ako nastoji ostvariti donošenje odluke jer se postojeća odluka ne može priznati i izvršiti zbog rezervi iz članka 20.¹¹⁸

¹¹⁶ Vidjeti Obrazloženje, stavci 255. – 256.

¹¹⁷ Vidjeti Obrazloženje, stavci 469. – 471. Imajte na umu da u Konvenciji u tom kontekstu nije definiran pojam „prihvatljivosti” i stoga će taj pojam tumačiti u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države te će se u skladu s time odlučivati koji su dodatni podaci ili dokazi potrebni za donošenje odluke o uzdržavanju.

¹¹⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavci 586. – 590.

c) 3. pitanje: Kakvu vrstu uzdržavanja traži podnositelj zahtjeva?

581. Zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju može se podnijeti putem središnjeg tijela samo ako podnositelj zahtjeva traži uzdržavanje za dijete. Zahtjevi za uzdržavanje bivšeg bračnog druga neće biti uključeni u područje primjene zahtjeva obuhvaćenih središnjim tijelom osim ako su država moliteljica i zamoljena država izjavile da proširuju poglavlja II. i III: Konvencije za uzdržavanje bračnih drugova (vidjeti poglavlje 3.). Uzdržavana osoba koja želi donošenje odluke o uzdržavanju bivšeg bračnog druga mora podnijeti izravni zahtjev za donošenje odluke nadležnom tijelu u zamoljenoj državi.
582. Zahtjevi za donošenje drugih oblika uzdržavanja obitelji također nisu obuhvaćeni ovim postupcima osim ako su obje države izjavile da se Konvencija primjenjuje na te vrste obveza uzdržavanja.

d) 4. pitanje: Zna li podnositelj zahtjeva adresu na kojoj živi tuženik?

583. Podnositelj zahtjeva na mora znati točnu adresu tuženika kako bi mogao nastaviti s obradom zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju. U takvom će slučaju zamoljena država pokrenuti potragu ili zatražiti od druge agencije da izvrši potragu koristeći javne i druge pristupačne izvore za pronalaženje tuženika za potrebe zahtjeva.
584. Međutim, u nekim slučajevima podnositelj zahtjeva možda će željeti provjeriti prije podnošenja zahtjeva za donošenje odluke nalazi li se tuženik u zamoljenoj državi. Na primjer, ako postoji sumnja o boravištu obveznika uzdržavanja u zamoljenoj državi, možda će biti učinkovitije prvo provjeriti gdje se nalazi obveznik uzdržavanja kako bi središnje tijelo znalo hoće li poslati zahtjev u tu državu. U tom slučaju moguće je prvo podnijeti zahtjev za donošenje posebnih mjera tražeći od službi središnjeg tijela u zamoljenoj državi da potvrde adresu tuženika u toj državi (vidjeti poglavlje 13.). Kada je potvrđeno gdje se nalazi obveznik uzdržavanja, zahtjev se može poslati u državu u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište.

e) Zaključenje prethodnih postupaka

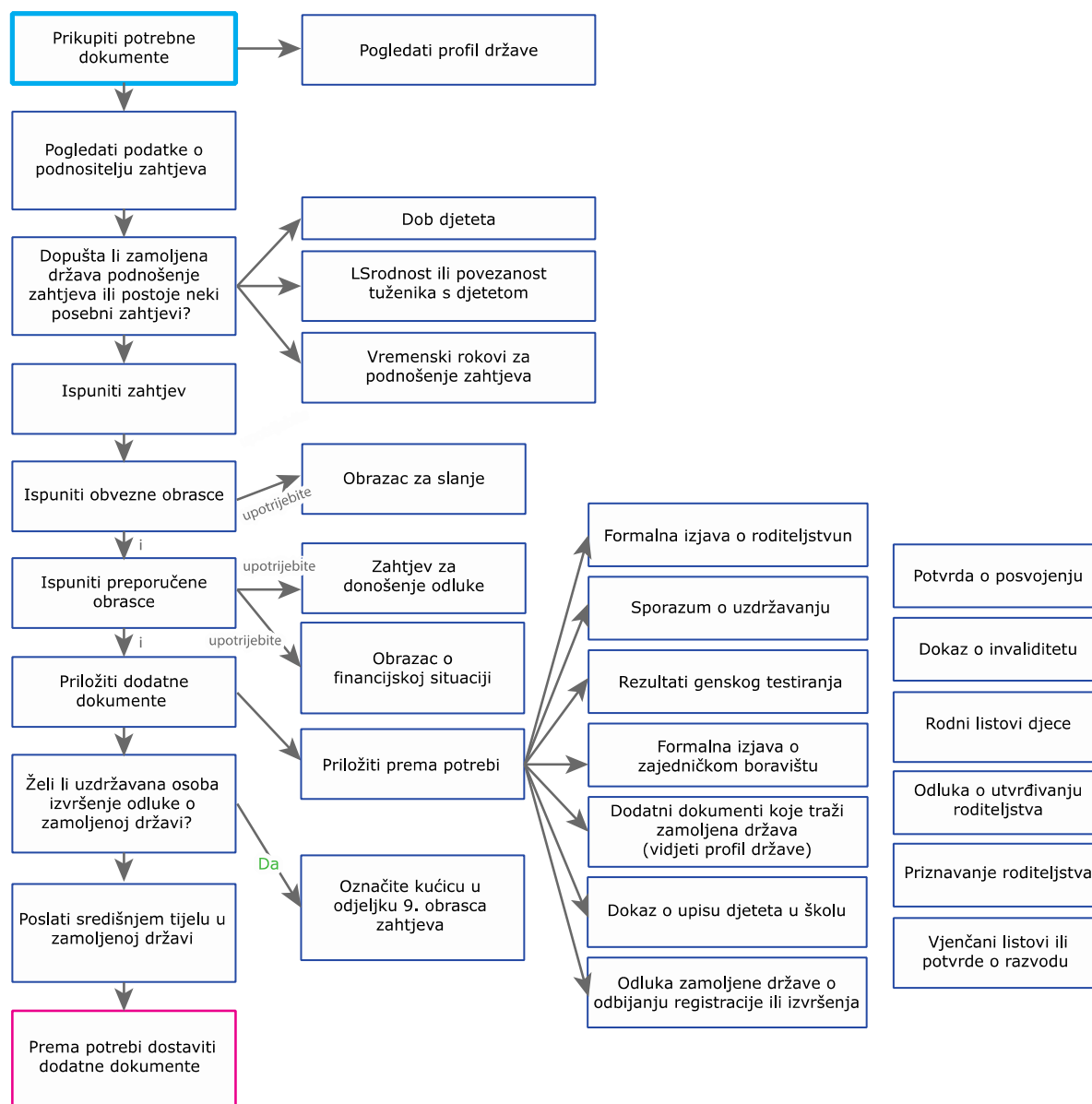
585. Kada su razmotrena prethodno navedena pitanja, može se nastaviti s podnošenjem zahtjeva. U sljedećem su odjeljku opisani dokumentacija i postupci potrebni za sastavljanje spisa i slanje zahtjeva u zamoljenu državu.

C. Pripremanje spisa za izlazni zahtjev za donošenje odluke

1. Dijagram

586. Na dijagramu na sljedećoj stranici prikazani su traženi postupci za pripremu i slanje zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju.

PRIPREMA ZAHTJEVA ZA DONOŠENJE ODLUKE O UZDRŽAVANJU

Slika 23.: Priprema zahtjeva za donošenje odluke

2. Priprema zahtjeva

Napomena: U nastavku opisanim koracima prati se dijagram na Slici 23.

a) Prikupiti potrebne dokumente

587. Kako biste mogli priložiti potrebne dokumente uz zahtjev za donošenje odluke, morat ćete imati profil države za zamoljenu državu (u koju šaljete zahtjev) i sve dokumente koje je pripremio podnositelj zahtjeva. Ti dokumenti mogu uključivati preporučeni obrazac zahtjeva koji je ispunio podnositelj zahtjeva, ovisno o unutarnjim postupcima.
588. Pogledajte profil države. Za zahtjev za donošenje odluke treba utvrditi ima li zamoljena država posebna ograničenja koja bi mogla utjecati na to može li se nastaviti s obradom zahtjeva. O zahtjevu se odlučuje u skladu sa zakonima zamoljene države.¹¹⁹ Najčešća se ograničenja odnose na dob djeteta (ako dijete ima 18 godina ili više) i vremenska ograničenja za podnošenje zahtjeva kada je potrebno utvrditi roditeljstvo (npr. unutar određenog broja godina od rođenja djeteta).
589. U profilu države bit će također navedeni posebni zahtjevi za dokumente ili dokaze specifične za državu koji moraju biti ispunjeni. Na primjer, možda će trebati ovjeriti bolničku evidenciju ili matične listove ili može biti potreban vjenčani list roditelja. Ostali će se potrebni dokumenti razlikovati ovisno o pojedinim činjenicama svakog slučaja (npr. je li dijete punoljetno ili blizu punoljetnosti).
590. U tablici u nastavku opisani su dokumenti koji su najčešće potrebni. Ako se čini da su obvezni bilo koji od tih dokumenata, a nedostaju, zatražite ih od podnositelja zahtjeva.

Rodni list ili istovjetna isprava	Uključite rodni list za svako dijete za koje se traži uzdržavanje. Ostali slični dokumenti uključuju krsne listove ili domovnice – ako nije dostupan rodni list. Važno je da se dokumentom može potvrditi ime i datum rođenja djeteta.
Obveznik uzdržavanja priznaje roditeljstvo	To može biti u obliku izjave u trenutku djetetovog rođenja (na bolničkom obrascu) ili kasnije. To obično nije potrebno kada je dijete rođeno dok su roditelji bili u braku.
Formalna izjava s dokazima o roditeljstvu	Ako ne postoji dokumentirana potvrda roditeljstva, podnositelj zahtjeva trebao bi dostaviti formalnu izjavu u kojoj su navedene okolnosti u vezi s roditeljstvom i odnos obveznika uzdržavanja prema djetetu u trenutku rođenja i nakon toga.
Odluka nadležnog tijela u vezi s roditeljstvom	U nekim slučajevima nadležno tijelo možda je već utvrdilo roditeljstvo bez donošenja odluke o uzdržavanju. Ta bi odluka trebala biti uključena.

¹¹⁹ To može uključivati Protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja ako je zamoljena država njegova stranka.

Rezultati genskog testiranja	Ako je izvršeno gensko testiranje kojim je potvrđeno roditeljstvo, uključite rezultate.
Potvrda o posvojenju	Ako je obveznik uzdržavanja posvojio dijete za koje se traži uzdržavanje, uključite potvrdu o posvojenju.
Vjenčani list ili sličan odnos i datum razvoda ili rastave	To uključite ako su stranke bile u braku ili u sličnom odnosu. Te će se informacije također upotrijebiti kako bi se utvrdilo je li dijete rođeno u braku ili sličnom odnosu između uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja.
Formalna izjava koja služi kao dokaz o zajedničkom boravištu stranaka	Ovo u većini predmeta neće biti važno, ali bi moglo biti važno ako su stranke privremeno boravile drugdje radi zaposlenja, ali su uvijek zadržavale zajedničko kućanstvo u određenoj državi.
Sporazum između stranaka koji se odnosi na uzdržavanje	Ako su stranke prethodno dogovorile uzdržavanje, primjerice u okviru mirenja i postupka za utvrđivanje skrbništva, potrebno je uključiti takav sporazum.
Dokazi o pohađanju srednje škole ili ustanove visokog obrazovanja	To će biti nužno ako se traži uzdržavanje starijeg djeteta, posebno punoljetnog djeteta jer bi pravo na uzdržavanje moglo postojati na temelju školovanja.
Dokaz o invaliditetu	Ako se traži uzdržavanje starijeg djeteta ili punoljetnog djeteta, i to se pravo zasniva na invaliditetu djeteta, potrebno je uključiti taj podatak.
Obrazac o financijskoj situaciji	Ovaj je obrazac potrebno što detaljnije ispuniti. U njemu su navedene posebne informacije važne za donošenje i izvršenje odluke. Njime su obuhvaćene okolnosti obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe.
Potvrda o zaostalim plaćanjima ili povijest plaćanja	U slučaju zaostalih plaćanja ili ako se traži retroaktivno plaćanje uzdržavanja, potrebno je uključiti informacije o uplatama.
Ostali dokazi koje zahtijeva zamoljena država	Pogledati profil države za zamoljenu državu kako biste utvrdili postoje li dodatni dokumenti koje je potrebno uključiti.
Odluka zamoljene države kojom se odbija priznavanje i izvršenje	Ako je priznavanje postojeće odluke odbijeno (npr. ako je priznavanje odbijeno zbog rezervi u skladu s Konvencijom), treba uključiti preslik odbijenice.

Slika 24.: Tablica dokumenata – zahtjevi za donošenje odluka

b) Nadopuniti spis zahtjeva

591. Spis zahtjeva uključuje obvezni obrazac (obrazac za slanje), preporučeni obrazac zahtjeva (ako ih je vaša država odlučila upotrebljavati) i dodatne dokumente.
592. Upute za ispunjavanje obrasca za slanje i preporučenog obrasca zahtjeva za donošenje odluke nalaze se u poglavlju 15.

c) Zahtjev za izvršenje odluke

593. Ako uzdržavana osoba želi ishoditi odluku o uzdržavanju, nakon donošenja odluke i izvršenja u zamoljenoj državi, pripazite da je označena odgovarajuća kućica na obrascu zahtjeva. Nije potreban dodatni obrazac ili dokumentacija.

3. Slanje zahtjeva

594. Kada središnje tijelo sastavi nužne dokumente, zahtjev se može poslati središnjem tijelu zamoljene države.
595. To se može učiniti redovnom poštom, ali ako se zamoljena država slaže, prihvatljiv je i elektronički prijenos ako se tom metodom osigurava dovoljna zaštita osobnih i povjerljivih podataka sadržanih u zahtjevu.

4. Daljnji postupci i stalna komunikacija sa zamoljenom državom

596. Središnje tijelo u zamoljenoj državi mora potvrditi primitak zahtjeva u roku od šest tjedana na obveznom obrascu potvrde. Na obrascu potvrde također mora biti navedeno ime osobe ili jedinice koja rješava zahtjev kako bi se toj osobi mogli uputiti svi povezani upiti.
597. U roku od tri mjeseca od datuma potvrde primitka zahtjeva, središnje tijelo u zamoljenoj državi mora dostaviti izvješće o stanju.
598. Ako zamoljena država traži dodatne informacije ili dokumentaciju, bit će obaviješteno središnje tijelo u državi moliteljici. Taj bi zahtjev trebalo hitno rješavati. Ako u roku od tri mjeseca nije poslan nikakav odgovor ili dodatne isprave, središnje tijelo u zamoljenoj državi može, ali ne mora, zaključiti spis. Ako imate poteškoća pribaviti dodatne dokumente, obavijestite zamoljenu državu i navedite da će vam biti potrebno dodatno vrijeme.

III. Dodatni materijali

A. Praktični savjeti

- Uzmite u obzir hoće li odluka koja se donosi morati biti izvršena u zamoljenoj državi. Ako je tako, to će morati biti navedeno na obrascu zahtjeva (vidjeti poglavlje 15.) i trebali biste uključiti što više informacija kao pomoć u izvršenju. Te će informacije biti uključene u obrazac o financijskoj situaciji.
- Obavijestite podnositelja zahtjeva o mogućem trajanju postupka za donošenje odluke. Te su informacije možda dostupne u profilu države za zamoljenu državu.
- Ako se očekuje da bi mogao biti potreban test utvrđivanja roditeljstva, zamolite podnositelja zahtjeva da dostavi sve informacije o eventualnim promjenama kontaktnih podataka kako bi ga se moglo kontaktirati u svrhe testiranja.
- Ako podnositelj zahtjeva i tuženik postignu nagodbu oko uzdržavanja, ili je iz nekog drugog razloga donesena odluka da se neće nastaviti s obradom zahtjeva, potrebno je o tome odmah obavijestiti središnje tijelo zamoljene države kako bi moglo prekinuti postupak.

B. Povezani obrasci

Zahtjev za donošenje odluke
Obrazac za slanje
Obrazac o financijskoj situaciji

C. Povezani članci Konvencije

članak 10.

članak 12.

članak 20.

članak 22.

D. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlje 3. dio 2. – Pitanja zajednička svim zahtjevima koji se podnose u skladu s Konvencijom i zahtjevima za donošenje posebnih mjera

Vidjeti poglavlje 4. – Obrada izlaznih zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

Vidjeti poglavlje 13., odjeljak I. – Pregled – Zahtjevi za posebne mjere

Vidjeti poglavlje 15., odjeljak II. – Upute za ispunjavanje preporučenih obrazaca zahtjeva

IV. Kontrolni popis – izlazni zahtjevi za donošenje odluke

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Prethodni pregled: Treba li se zahtjev odnositi na donošenje odluke o uzdržavanju?	II(B)
(i)	Podnositelj još nema odluku o uzdržavanju ili se odluka ne može izvršiti	II(B)(1)(a)
(ii)	Podnositelj zahtjeva uzdržavana je osoba koja živi u državi ugovornici	II(B)(1)(b)
(iii)	Podnositelj zahtjeva traži uzdržavanje za dijete	II(B)(1)(c)
(iv)	Podnositelj zahtjeva zna gdje se nalazi tuženik	II(B)(1)(d)
2.	Nadopuniti spis zahtjeva	II(C)
(i)	Obvezni obrazac (obrazac za slanje)	Poglavlje 3.
(ii)	Preporučeni obrazac (zahtjev za donošenje odluke)	Poglavlje 15.
(iii)	Dodatni dokumenti	II(C)(2)(a)
3.	Poslati zamoljenoj državi	II(C)(3)
4.	Daljnji postupak prema potrebi	II(C)(4)

V. Najčešća pitanja

Može li podnositelj zahtjeva zatražiti donošenje odluke o uzdržavanju ako ne zna gdje živi obveznik uzdržavanja/tuženik?

599. Da. Uzdržavana osoba trebala bi uključiti što više moguće informacija o tuženiku u obrazac zahtjeva. Te će informacije zamoljena država upotrijebiti za pretraživanje pomoću baza podataka i izvora pretraživanja koji su dostupni središnjem tijelu ili nadležnom tijelu u zamoljenoj državi. Središnje će tijelo često imati pristup izvorima za pronalaženje tuženika koji nisu dostupni javnosti. Kada pronađe tuženika, središnje tijelo nastaviti će s postupkom povodom zahtjeva za donošenje odluke.

Što se događa nakon donošenja odluke o uzdržavanju?

600. Odluka o uzdržavanju upućuje se na izvršenje odgovarajućem nadležnom tijelu u državi u kojoj tuženik ima boravište ili imovinu ili dohodak ako je uzdržavana osoba zatražila izvršenje odluke. Važno je označiti odgovarajuću kućicu na obrascu zahtjeva kojom se označava da uzdržavana osoba traži i izvršenje odluke jer će se time osigurati brzo izvršavanje odluka.

Što ako obveznik uzdržavanja tvrdi da nije otac djece?

601. Pravo obveznika uzdržavanja na osporavanje roditeljstva ovisit će o pravu države u kojoj se rješava zahtjev. Ako je potrebno izvršiti test za utvrđivanje roditeljstva, taj se zahtjev podnosi putem središnjeg tijela i podnositelja zahtjeva obavješćuje se kako će izvršiti testiranje.

Može li podnositelj zahtjeva dobiti novu odluku ako želi povećanje iznosa uzdržavanja?

602. Podnositelj zahtjeva ne mora zatražiti donošenje nove odluke.¹²⁰ On ili ona mogu zatražiti izmjenu postojeće odluke u skladu s postupcima iz poglavlja 12.

Koliko dugo traje postupak donošenja odluke o uzdržavanju?

603. To će ovisiti o tome gdje se šalje zahtjev za uzdržavanje i što će se dogoditi nakon obavijesti tuženiku. Sve su se stranke ugovornice složile da će zahtjeve obrađivati što žurnije moguće. Središnje tijelo u zamoljenoj državi poslat će izvješće o napretku tri mjeseca nakon potvrde primitka zahtjeva potvrđujući koji su koraci poduzeti i što se dalje očekuje.

Kako podnositelj može saznati što se dogodilo sa zahtjevom?

604. Ako podnositelj zahtjeva ima nekih pitanja, on ili ona trebali bi se obratiti vlastitom središnjem tijelu kako bi saznali u kojoj se fazi nalazi zahtjev. Podnositelji zahtjeve ne bi se trebali izravno obraćati središnjem tijelu u drugoj državi, osim ako se to središnje tijelo složilo da će davati informacije izravno podnositeljima zahtjeva. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo zamoljene države mora potvrditi primitak zahtjeva u roku od šest tjedana i u roku od tri mjeseca od potvrde primitka zahtjeva dostaviti izvješće o napretku.

¹²⁰ U nekim slučajevima zamoljena država neće moći izmijeniti odluku već samo može donijeti novu odluku. Međutim, u tom se slučaju ovaj zahtjev rješava jednako kao i zahtjev za izmjenu i potrebno je upotrijebiti postupke iz poglavlja 12.

Može li podnositeljica zahtjeva ishoditi odluku o uzdržavanju čak i ako nije bila udana za oca djece?

605. Da. Konvencijom je obuhvaćeno uzdržavanje sve djece, bez obzira na bračno stanje roditelja. Međutim, u nekim će slučajevima biti potrebno utvrditi roditeljstvo prije donošenja odluke o uzdržavanju.

Podnositeljica je zabrinuta za svoju sigurnost ako tuženik sazna gdje ona živi. Kako će to utjecati na zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju?

606. Podnositelj zahtjeva mora o tome obavijestiti središnje tijelo. Središnje tijelo navest će na obrascima da postoji zabrinutost u vezi s objavom osobnih podataka. Zatim će se adresa podnositeljice zahtjeva i ostali osobni podaci upisati u obrazac s povjerljivim podacima i tuženik ne bi trebao imati pristup osobnim podacima o podnositelju zahtjeva. Svrha je obrasca s povjerljivim informacijama osigurati da adresa podnositeljice zahtjeva ostane tajna. Vidjeti poglavlje 3.

Podnositelj živi odvojeno od obveznika uzdržavanja već pet godina. Može i podnositelj zahtjeva dobiti povrat uzdržavanja od obveznika uzdržavanja za te godine?

607. U većini slučajeva to će ovisiti o zakonu zamoljene države.¹²¹ U nekim će se državama uzdržavanje za vrijeme do donošenja odluke (retroaktivno uzdržavanje) odobravati samo u iznimnim okolnostima. U tim državama uzdržavanje će biti plativo samo od trenutka kada je podnesen zahtjev, ili od kasnijeg datuma, ovisno o pravu i postupcima u zamoljenoj državi. U profilu države bit će navedeno postoje li ograničenja u vezi s retroaktivnim uzdržavanjem u zamoljenoj državi.

Tko će platiti troškove testa za utvrđivanje roditeljstva kao dio zahtjeva za donošenje odluke?

608. Troškovi testa za utvrđivanje roditeljstva obuhvaćeni su besplatnim uslugama koje se moraju pružiti podnositelju u pitanjima u vezi s uzdržavanjem djece. Prema tome, od podnositelja se ne može tražiti da plati za test za utvrđivanje roditeljstva.¹²² Međutim, to ne znači nužno da će središnje tijelo u zamoljenoj državi biti odgovorno za troškove jer će zamoljena država možda tražiti od obveznika uzdržavanja da plati troškove testiranja kao uvjet za testiranje. To je propisano zakonima i postupcima zamoljene države.

609. U poglavlju 3. nalazi se potpuno objašnjenje prava na besplatnu pravnu pomoć.

Mora li podnositeljica zahtjeva angažirati odvjetnika za donošenje odluke o uzdržavanju njezine djece?

610. Ne. Ako se zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju djeteta odnosi na dijete mlađe od 18 godina (a u nekim slučajevima mlađe od 21 godina), središnje tijelo u zamoljenoj državi ili u državi moliteljici pružit će podnositelju zahtjeva potrebnu pravu pomoć (vidjeti poglavlje 3.).

¹²¹ To može uključivati Protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja ako je zamoljena država njegova stranka.

¹²² Vidjeti Obrazloženje, stavke 391. i 392. Država može izjaviti da će upotrebljavati ocjenu imovinskog stanja usmjerenu na dijete i tada će se, ako dijete ne prođe test, od podnositelja zahtjeva tražiti da plati troškove. Vidjeti poglavlje 3 ovog Priručnika.

Može li se putem središnjeg tijela podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju bivšeg bračnog druga?

611. Središnje tijelo ne mora pomoći u postupku donošenja odluke o uzdržavanju bivšeg bračnog druga. Podnositelj zahtjeva morat će poslati izravni zahtjev za donošenje odluke nadležnom tijelu u drugoj državi, osim ako su se zamoljena država i država moliteljica složile proširiti poglavlja II. i III. Konvencije na predmete koji se odnose na donošenje odluke o uzdržavanju bračnog druga. U profilu države bit će navedeno je li izvršeno takvo proširenje.

Koji će se iznos uzdržavanja dodijeliti?

612. Plativi iznos uzdržavanja u svakoj se državi izračunava na drugačiji način. Stoga je pitanje primjenjivog zakona složeno pravno pitanje koje nije unutar područja primjene ovog Priručnika. Većina država članica ima *web*-mjesto na kojima je moguće saznati kako će se u toj državi izračunavati iznos uzdržavanja. U profilu zamoljene države bit će također navedeno kako se izračunava iznos uzdržavanja.

Poglavlje 9.

Ulazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju.

U odjeljku I. nalazi se pregled zahtjeva – tko ga može podnijeti i kada će se upotrebljavati.

U odjeljku II. prikazan je postupak ili koraci za pregledavanje ulaznih materijala i obradu zahtjeva.

U odjeljku III. nalaze se upućivanja i dodatnih materijali za zahtjev.

U odjeljku IV. nalazi se Kontrolni popis za one kojima je potreban jednostavan pregled postupka.

Odjeljkom V. obuhvaćena su neka od najčešće postavljanih pitanja u vezi s ovim zahtjevom.

I. Pregled

A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev

613. Zahtjev za **donošenje** odluke o uzdržavanju u državi ugovornici moguće je podnijeti u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- ako odluka o uzdržavanju ne postoji i uzdržavana osoba treba donošenje odluke ili
- ako priznavanje i izvršenje odluke nije moguće ili je odbijeno jer ne postoji osnova za priznavanje i izvršenje u skladu s člankom 20. ili u skladu s osnovama iz članka 22. točaka (b) ili (e).

Donošenje se odnosi na postupak stjecanja odluke o uzdržavanju ako odluka o uzdržavanju ne postoji ili se odluka o uzdržavanju koja postoji iz nekog razloga ne može priznati ili izvršiti. Donošenje odluke može uključivati utvrđivanje roditeljstva, ako je to potrebno za donošenje odluke o uzdržavanju.

614. Zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju može uključivati zahtjev za utvrđivanje roditeljstva.

615. Zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju obuhvaćeni su člankom 10. stavkom 1. točkama (c) i (d) Konvencije.

B. Primjer predmeta

616. Uzdržavana osoba živi u državi A. Ima dvoje djece. Otac djece preselio se u državu B. Uzdržavana osoba željela bi dobiti uzdržavanje od oca djece. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

617. Uzdržavana osoba podnijet će zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju. Zahtjev će središnje tijelo države A poslati središnjem tijelu države B. Otac će biti obaviješten i u skladu sa zakonima zamoljene države bit će donesena odluka o uzdržavanju (država B). Ako je potrebno, bit će također proveden test utvrđivanja roditeljstva.

C. Tko može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju?

618. Ako ne postoji odluka o uzdržavanju, zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju može podnijeti samo **uzdržavana osoba**. Ako odluka postoji ali se ne može priznati ili izvršiti zbog rezervi u skladu s Konvencijom, javno tijelo koje djeluje u ime uzdržavane osobe ili koje je plaćalo naknade umjesto uzdržavanja također može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju. Uzdržavana osoba mora imati boravište u državi ugovornici.

Uzdržavana osoba osoba je kojoj se *duguje ili navodnouguje uzdržavanje*. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnici ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik.

*Tražite li kratak sažetak postupaka za podnošenje ovog zahtjeva? Pogledajte **Kontrolni popis** na kraju ovog poglavlja.*

D. Donošenje odluke o uzdržavanju kada postojeću odluku nije moguće priznati

619. Kao što je opisano u poglavljima 4. i 5. ovog Priručnika, u nekim situacijama zamoljena država može odbiti priznavanje ili izvršenje postojeće odluke zbog rezervi u skladu s člankom 20. stavkom 2. u odnosu na osnovu za priznavanje i izvršenje koja se primjenjuje na odluku. Na primjer, ako je odluka donesena na temelju uobičajenog boravišta uzdržavane osobe u matičnoj državi i u članku 20. nije moguće pronaći niti jednu drugu osnovu za priznavanje i izvršenje odluke, zamoljena država može odbiti priznati odluku. U tom će slučaju biti potrebno donijeti novu odluku.
620. U tom slučaju nije obavezno podnijeti novi zahtjev – zahtjev za donošenje odluke – jer zamoljena država mora poduzeti sve odgovarajuće mjere za donošenje nove odluke (članak 20. stavak 4.) pod uvjetom da tuženik ima „uobičajeno boravište” u zamoljenoj državi. Postupci opisani u ovom poglavlju u tom bi se slučaju primjenjivali na donošenje odluke.
621. To može značiti da su potrebne dodatne informacije i dokumentacija od uzdržavane osobe, na primjer, ako su troškovi odgoja djeteta važni za utvrđivanje iznosa uzdržavanja. Taj je zahtjev potrebno podnijeti središnjem tijelu države moliteljice.

622. Međutim, u ovoj je situaciji važno napomenuti da pri podnošenju zahtjeva za donošenje nove odluke nije potrebno utvrditi prihvatljivost djeteta ili djece za podnošenje zahtjeva za uzdržavanje (članak 20. stavak 5.).¹²³ Postojećom odlukom osigurava se osnova da djeca imaju pravo podnijeti zahtjev za uzdržavanje djeteta.
623. Može se dogoditi također da podnositelj zahtjeva ima odluku o uzdržavanju, ali zna da će se tuženik u zamoljenoj državi moći uspješno usprotiviti zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. To je možda jer nema ni jedne osnove za priznavanje i izvršenje odluke ili zato što je odluka takve vrste koju zamoljena država ne može izvršiti.¹²⁴ U tom će slučaju uzdržavana osoba morati podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke umjesto zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje.¹²⁵
624. Ti će se zahtjevi također rješavati na isti način kao i bilo koji drugi zahtjev iz ovog poglavlja. Međutim, budući da se nova odluka ne donosi zbog odbijanja priznanja i izvršenja postojeće odluke zbog rezervi (članak 20. stavak 4.), neće se primjenjivati pretpostavka o prihvatljivosti iz članka 20. stavka 5. Prihvatljivost djece za uzdržavanje morat će se utvrditi u okviru zahtjeva za donošenje nove odluke.

II. Rješavanje ulaznih zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju

A. Općenito

625. Ovim su odjeljkom obuhvaćeni opći zahtjevi za obradu ulaznih zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju. Postupci u pojedinim državama znatno će se razlikovati, ovisno o unutarnjim zakonima i postupcima svake države. U nekim će se državama odluka donositi u sudskom postupku, a u drugima će se zahtjevi slati upravnom tijelu koje će donijeti odluku.
626. Međutim, u Konvenciji su propisani određeni opći koraci za sve zahtjeve i zahtjevi za donošenje odluke rješavat će se na isti način u svim državama. Središnje tijelo obaviti će početni pregled zahtjeva po primitku, ako je potrebno zatražit će dodatne dokumente i zatim će se zahtjev proslijediti nadležnom tijelu u zamoljenoj državi radi donošenja odluke.
627. Na postupke donošenja odluka primjenjivat će se nacionalno zakonodavstvo¹²⁶ i postupci zamoljene države. Nakon donošenja, ako je podnositelj zatražio izvršenje odluke označivši odgovarajuću kućicu u obrascu zahtjeva, odluku će izvršavati nadležno tijelo u zamoljenoj državi.
628. U profilu države za svaku državu navedeno je što podnositelj zahtjeva može očekivati u postupku donošenja odluke.

¹²³ Obrazloženje, stavci 469. – 471. Imajte na umu da u Konvenciji u tom kontekstu nije definiran pojam „prihvatljivosti” i stoga će se značenje tog pojma utvrditi u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države te će se u skladu s time odlučivati jesu li potrebni dodatni podaci ili dokazi za donošenje odluke o uzdržavanju.

¹²⁴ Na primjer, u odluci se može utvrditi iznos uzdržavanja kao postotak od plaće i to zamoljena država smatra preopćenitim da bi moglo biti izvršivo. Vidjeti Obrazloženje, stavak 255.

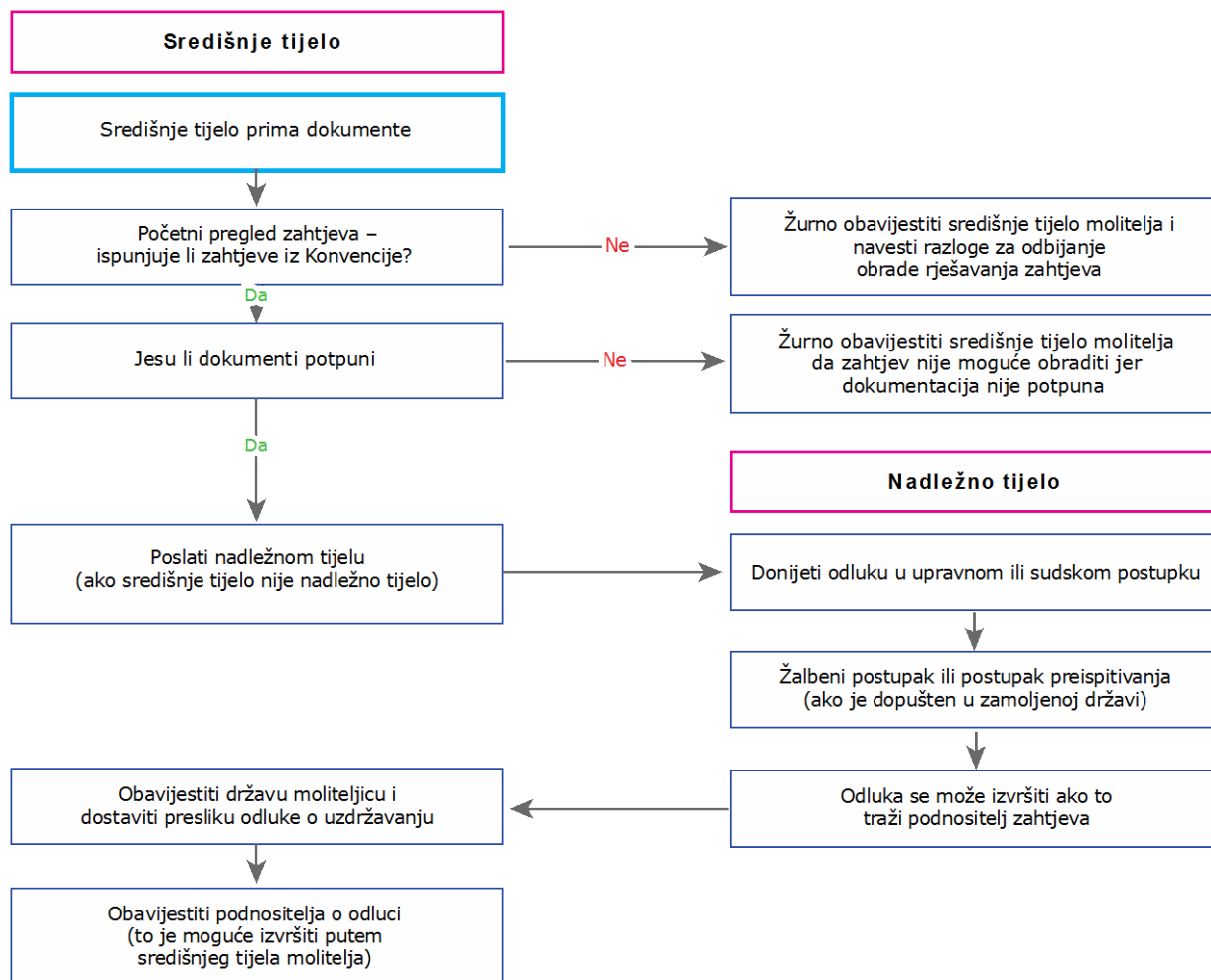
¹²⁵ Vidjeti prethodnu bilješku.

¹²⁶ To može uključivati haški Protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja ako je zamoljena država njegova stranka.

B. Dijagram

629. U dijagramu u nastavku prikazan je pregled postupka donošenja odluke.

PREGLED POSTUPKA DONOŠENJA ODLUKE

Slika 25.: Pregled postupka donošenja odluke

C. Koraci u postupku donošenja odluke

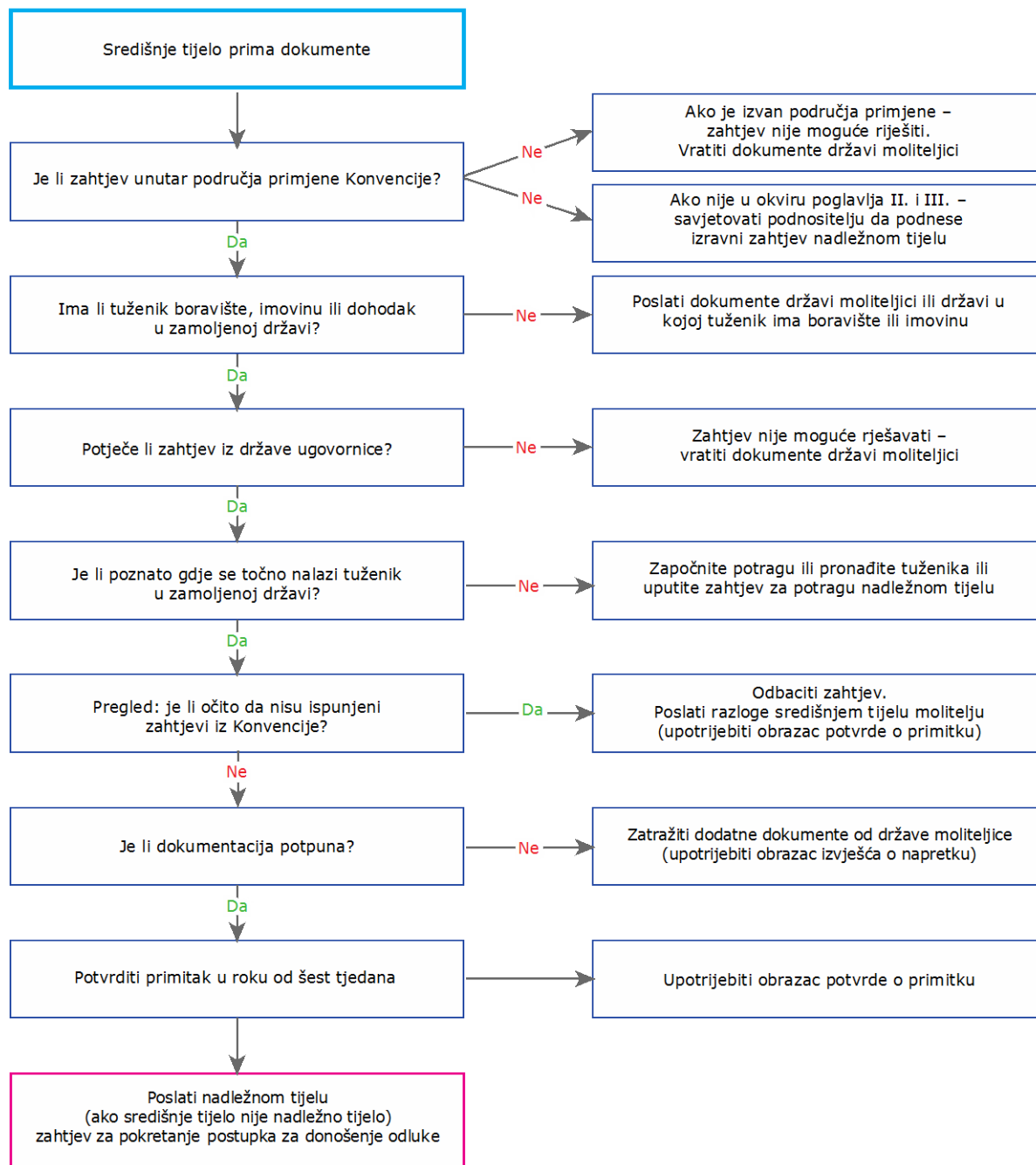
1. Početni pregled središnjeg tijela

630. Svrha je početnog pregleda središnjeg tijela u **zamoljenoj državi** provjeriti utemeljenost zahtjeva, potpunost dokumentacije te je li zahtjev moguće rješavati. Ako je potrebno, moguće je izvršiti potragu radi pronalaženja obveznika uzdržavanja/tuženika, posebno ako nije sigurno boravi li on ili ona u zamoljenoj državi ili u toj državi ima imovinu ili dohodak.

Država moliteljica
država je ugovornica koja podnosi zahtjev u ime podnosioca zahtjeva koji ima boravište u toj državi.
Zamoljena država znači
država od koje se traži da rješava zahtjev.

631. Na dijagramu u nastavku prikazani su ti početni koraci.

KORACI KOJE PODUZIMA SREDIŠNJE TIJELO NAKON PRIMITKA ZAHTJEVA

Slika 26.: Početni pregled: zahtjevi za donošenje odluke

a) Nisu ispunjeni zahtjevi iz Konvencije

632. Člankom 12. Konvencije dopušteno je zamoljenom središnjem tijelu da odbije rješavati zahtjev ako je „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi iz Konvencije. To ne znači da zamoljeno središnje tijelo određuje je li zahtjev utemeljen. Očekuje se da će zamoljeno središnje tijelo provjeriti zahtjev kako bi osiguralo da se njime ne zlorabljuje postupak ili zahtjev koji je u potpunosti izvan područja primjene Konvencije – na primjer, zahtjev koji se odnosi samo na uzdržavanje djece.
633. Budući da je središnje tijelo molitelj već izvršilo sličnu provjeru prije slanja dokumenta, nije vjerojatno da će zahtjev biti odbijen na toj osnovi.
634. Ako je zahtjev odbijen, središnje tijelo u državi moliteljici mora biti o tome obaviješteno i upoznato s razlozima za odbijanje. Za obavješćivanje središnjeg tijela treba upotrijebiti obvezni obrazac potvrde.

Primjer: *Zahtjev može biti jednak prethodnom zahtjevu koji je odbijen i, ako nema novih dokaza, središnje će tijelo imati pravo odbiti zahtjev na toj osnovi.*

b) Nepotpuni dokumenti

635. Potrebno je pregledati ulazni spis kako bi se osiguralo da je dokumentacija potpuna. Ako se radi o postupku donošenja odluke, mora postojati obrazac zahtjeva i zahtjev za donošenje odluke. Ostali će se potrebni dokumenti razlikovati ovisno o pojedinim činjenicama svakog slučaja (npr. je li dijete punoljetno ili blizu punoljetnosti).
636. U tu se svrhu mogu upotrijebiti preporučeni obrazac izvješća o stanju ili obvezni obrazac zahtjeva.

c) Potvrditi primitak

637. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo zamoljene države mora potvrditi primitak ulaznog zahtjeva u roku od **šest tjedana**. Potrebno je upotrijebiti obavezan obrazac zahtjeva.

d) Utvrditi mjesto gdje se nalazi tuženik / obveznik uzdržavanja

638. U nekim slučajevima podnositelj zahtjeva neće znati gdje se tuženik točno ili trenutačno nalazi. Prema tome, kako bi mogla nastaviti s obradom zahtjeva, zamoljena država mora upotrijebiti resurse koje ima na raspolaganju za pronalaženje obveznika uzdržavanja. U svakom slučaju, obveznik uzdržavanja morat će u nekom trenutku biti obaviješten o zahtjevu za uzdržavanje i, ako se traži izvršenje odluke, za taj će postupak biti potrebno znati gdje se nalazi obveznik uzdržavanja.
639. U slučajevima kada nije sigurno da obveznik uzdržavanja uopće živi u toj državi, možda je pametno čim prije završiti potragu. Ako je utvrđeno da obveznik uzdržavanja ne živi u državi, može se obavijestiti država moliteljica i zahtjev se može poslati drugoj državi ugovornici.
640. U drugim će slučajevima potrebne pretrage izvršiti nadležno tijelo u okviru samog postupka donošenja odluke, a ne kao prethodni korak.
641. U svakom je slučaju važno zapamtiti da nije obavezno dati adresu ili kontaktne podatke tuženika s državom moliteljicom. Razmjena podataka mora se obavljati u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti osobnih podataka.

e) Započeti s postupkom donošenja odluke

642. Kada su izvršeni svi početni koraci, zahtjev je spreman za rješavanje u zamoljenoj državi. Zahtjev će rješavati **središnje tijelo**, ako je ono nadležno tijelo za tu svrhu, ili će ga poslati **nadležnom tijelu** u toj državi. To može biti upravno ili pravosudno tijelo. U sljedećem su odjeljku opisani postupci za donošenje odluke.

Središnje tijelo javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom..

Nadležno tijelo znači tijelo određene države koje ima dužnost ili mu je zakonom dopušteno izvršavati posebne zadaće u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadaća povezane s Konvencijom.

2. Donošenje odluke o uzdržavanju – nadležno tijelo

643. Budući da će pojedine države rješavati zahtjeve na razne načine, ovaj je odjeljak vrlo općenit. Svrha mu je dati pregled općih koraka koji će se primjenjivati na sve zahtjeve. Međutim, neće se svaki odvijati istim redoslijedom ili na jednak način u svakoj državi.

644. Na primjer, u svakom postupku povodom zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju, **obveznik uzdržavanja** mora biti obaviješten o zahtjevu. U nekim državama to će se dogoditi vrlo rano u postupku i obveznik uzdržavanja bit će obaviješten da se traži uzdržavanje i morat će dostaviti financijske podatke nadležnom tijelu koje je odgovorno za donošenje odluke o uzdržavanju. To će tijelo zatim utvrditi iznos uzdržavanja.

Obveznik uzdržavanja osoba je koja *duguje ili navodnouguje uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može biti roditelj, bračni drug ili bilo koja osoba koja, u skladu sa zakonima mjesta gdje je donesena odluka, ima obvezu plaćati uzdržavanje.*

645. U nekim će upravnim sustavima obveznik uzdržavanja također biti obaviješten o zahtjevu za uzdržavanje, ali ta će obavijest često biti u obliku procijenjenog iznosa uzdržavanja plativog obvezniku uzdržavanja koji je utvrdilo upravno tijelo. Obveznik uzdržavanja tada ima priliku prigovoriti na procjenu i informacije koje je dostavio obveznik uzdržavanja uzimaju se u obzir prilikom donošenja konačne odluke o uzdržavanju ili procjene.¹²⁷

646. Međutim, unatoč različitim postupcima, postoji važna sličnost u postupku jer će u svim državama, u nekom trenutku, obveznik uzdržavanja biti obaviješten o zahtjevu za uzdržavanje i imat će priliku dati svoje očitovanje. Prilika za saslušanje ili osporavanje odluke može se ponuditi u bilo kojem trenutku, ali obavijest je uvijek dio postupka.

647. Ovisno u unutarnjim postupcima u državi, sljedeći se koraci poduzimaju kao dio postupka donošenja odluke o uzdržavanju. Koraci će biti slični u pravosudnim i upravnim sustavima.

¹²⁷ Vidjeti, na primjer, Australiju: < <http://www.csa.gov.au> >.

a) *Provjera dokumentacije*

648. Izvršit će se provjera dokumentacije kako bi se osiguralo da je potpuna i da ispunjuje posebne kriterije – kao što je potreba za ovjerom dokumenata. U Konvenciji nije propisano da je uvijek potrebno dostavljati ovjerene preslike dokumenata. Ako ih vaša država zahtijeva, a nisu dostavljeni, zatražite ih od države moliteljice. Za traženje dokumenata možete upotrijebiti obvezni obrazac potvrde (ako primitak zahtjeva još nije potvrđen) ili preporučeni obrazac izvješća o stanju.

b) *Obavješćivanje obveznika uzdržavanja*

649. O obavješćivanju obveznika uzdržavanja riječ je u prethodnim točkama. Osim toga, od obveznika uzdržavanja može se tražiti da dostavi financijske ili ostale podatke nužne za utvrđivanje dohotka i mogućnosti za plaćanje uzdržavanja.

c) *Upućivanje na rješavanje sporova ili slične postupke*

650. U nekim državama mogu biti dostupne usluge kao što je alternativno rješavanje sporova, posredovanje ili pomoć s pripremom dokumenata kako bi se osiguralo brzo rješavanje zahtjeva. One će, prema potrebi, biti dostupne podnositeljima zahtjeva i tuženicima. U nekim se državama ulažu napor u donošenje odluke na temelju suglasnosti ili dogovora.

d) *Utvrđivanje roditeljstva*

651. U nekim zahtjevima uzdržavana osoba može zatražiti utvrđivanje roditeljstva obveznika uzdržavanja/tuženika bez obzira na to je li on roditelj djeteta ili djece i zatražiti gensko testiranje. O zakonodavstvu zamoljene države ovisit će može li to zatražiti obveznik uzdržavanja. Na primjer, u nekim državama neće biti zatražen test za utvrđivanje roditeljstva niti će zahtjev biti dopušten ako je dijete rođeno u braku roditelja.
652. Ako je potreban test za utvrđivanje roditeljstva, u Konvenciji je propisano da središnje tijelo mora „pružiti pomoć” za utvrđivanje roditeljstva (članak 6. stavak 2. točka (h)). To ne znači da središnje tijelo u zamoljenoj državi mora osigurati gensko testiranje na zahtjev obveznika uzdržavanja. Međutim, ono bi trebalo moći savjetovati tuženika/obveznika uzdržavanja o objektima za testiranje ili agencijama koje mogu izvršiti testiranje. Središnje tijelo mora također pomoći sa slanjem zahtjeva za testiranje podnositelju u državi moliteljici.¹²⁸
653. Međutim, to ne znači da zamoljena država mora platiti test za utvrđivanje roditeljstva ako ga je zatražio obveznik uzdržavanja. Zamoljena država može tražiti od obveznika uzdržavanja/tuženika da plati testiranje kao preduvjet za podnošenje zahtjeva.

e) *Pravna pomoć i troškovi testa za utvrđivanje roditeljstva*

654. Troškovi genskog testiranja za utvrđivanje roditeljstva razlikuju se među državama. Jedno je osnovnih načela Konvencije da se usluge, uključujući pravnu pomoć, moraju uzdržavanoj osobi pružati besplatno, za potrebe zahtjeva u vezi s obvezama uzdržavanja djeteta mlađeg od 21 godine. To uključuje zahtjeve za donošenje odluke (članak 15. stavak 1.). To znači da uzdržavana osoba ne bi trebala snositi troškove testa za utvrđivanje roditeljstva.¹²⁹
655. Za više informacija o pružanju besplatne pravne pomoći, pogledajte poglavlje 3.

¹²⁸ Ako su obje države stranke Konvencije o dokazima iz 1970., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. – Ostale haške konvencije.

¹²⁹ Osim ako zamoljena država smatra da je zahtjev neutemeljen (članak 15. stavak 2.). Država također može izjaviti da će se za utvrđivanje prihvatljivosti za besplatne usluge upotrijebiti ocjena imovinskog stanja djeteta.

f) **Utvrđivanje iznosa uzdržavanja**

656. Nakon rješavanja svih pitanja roditeljstva i okončanja svih prethodnih koraka koji su propisani unutarnjim postupcima zamoljene države, bit će donesena odluka o uzdržavanju. U većini slučajeva dodijeljeni iznos uzdržavanja utvrđuje se zakonodavstvom zamoljene države. Međutim, neke države mogu prihvatiti drugačija pravila u skladu s mjerodavnim pravom. Neke države koriste se smjernicama za uzdržavanje djece koje se temelje na dohotku obveznika uzdržavanja ili na kombinaciji dohotka uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja. U drugima se uzdržavanje utvrđuje samo na temelju troškova odgoja djece.
657. Ovdje neće biti opisani različiti načini za utvrđivanje iznosa uzdržavanja. To se može pročitati u profilu države, a mnoge države imaju i *web*-mjest¹³⁰ na kojima su dostupni ti podaci.

g) **Savjetovanje stranaka i traženje ishoda od središnjeg tijela molitelja te dostavljanje izvješća o stanju**

658. Uz početnu potvrdu primitka zahtjeva, u Konvenciji je propisano da središnje tijelo zamoljene države mora središnjem tijelu države moliteljice dostaviti izvješće o stanju u roku **od tri mjeseca** od potvrde primitka zahtjeva. Za tu svrhu postoji obavezni obrazac.
659. Stranke (podnositelj zahtjeva i obveznik uzdržavanja) također će biti obaviještene o ishodu zahtjeva. Središnje tijelo u državi moliteljici mora obavijestiti podnositelja zahtjeva o ishodu i dostaviti mu preslik odluke, ako je potrebno. Također moraju biti ispunjeni svi posebni zahtjevi o dostavi odluke ili obavijesti o odluci propisani u nacionalnom pravu zamoljene države¹³¹

h) **Žalbeni postupci ili postupci preispitivanja**

660. Žalba ili preispitivanje mogu biti dopušteni u skladu s pravom zamoljene države. Taj će pravni lijek biti dostupan i podnositelju zahtjeva ako mu je zahtjev za dodjelu uzdržavanja odbijen ili podnositelj osporava dodijeljeni iznos uzdržavanja. Uz savjetovanje središnjeg tijela molitelja o ishodu zahtjeva (vidjeti u prethodnim točkama), dobra je praksa da središnje tijelo uključi informacije o žalbi ili dostupnim pravnim lijekovima te rokove za ostvarivanje tih prava.
661. Ako je za podnošenje žalbe potrebna pravna pomoć, navedeno se primjenjuje i na zahtjev središnjeg tijela zamoljene države za pružanje besplatne pomoći uzdržavanoj osobi/podnositelju zahtjeva. Međutim, imajte na umu da se u slučaju žalbe može ponovno procjenjivati pravo podnositelja na besplatnu pravnu pomoć jer će zamoljena država prije pružanja besplatne pravne pomoći možda prvo razmatrati osnovanost žalbe.¹³²

i) **Izvršiti odluku o uzdržavanju**

662. Nakon donošenja, ako je podnositelj zatražio izvršenje odluke (tako da je označio kućicu u obrascu zahtjeva), odluku treba uputiti nadležnom tijelu na izvršenje.

¹³⁰ Na primjer, Australija, Kanada, Norveška, Ujedinjena Kraljevina, Sjedinjene Američke Države.

¹³¹ Ako su obje države stranke Konvencije o dostavi iz 1965., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. – Ostale haške konvencije.

¹³² Vidjeti Obrazloženje, stavak 388.

III. Dodatni materijali

A. *Praktični savjeti*

- Dobra je praksa redovito obavješćivati državu moliteljicu o napretku u postupku rješavanja zahtjeva. U Konvenciji je propisano da se primitak zahtjeva mora potvrditi u roku od šest tjedana i da se nakon dodatna tri mjeseca mora dostaviti izvješće o stanju. Obrazac izvješća o stanju također se može redovito nakon toga koristiti za obavješćivanje o promjenama.
- Ako se podnositelj zahtjeva i tuženik nagode u vezi s odlukom o uzdržavanju, potrebno je odmah obavijestiti središnje tijelo države moliteljice kako bi mogla zatvoriti spis.
- Sve su države ugovornice obavezne što žurnije rješavati zahtjeve. To je posebno važno u pogledu zahtjeva za donošenje odluke jer podnositelj zahtjeva i dijete nemaju pravo na uzdržavanje do donošenja odluke. Nepotrebним kašnjenjima s donošenjem odluka o uzdržavanju često se mogu obiteljima uzrokovati velike poteškoće.

B. *Povezani obrasci*

Zahtjev za donošenje odluke
Obrazac za slanje
Obrazac o financijskoj situaciji

C. *Odgovarajući članci Konvencije*

članak 10.
članak 11.
članak 12.
članak 14.
članak 15.
članak 20.
članak 22.

D. *Povezani odjeljci Priručnika*

Vidjeti poglavlje 3., dio 2., odjeljak III. – Učinkovit pristup postupcima i pravnoj pomoći

Vidjeti poglavlja 4. i 5. – Izlazni i ulazni zahtjevi za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje.

Vidjeti poglavlje 8. – Izlazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

IV. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za donošenje odluke

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Primiti dokumente od središnjeg tijela molitelja	II(C)(1)(a)
2.	Osigurati da su dokumenti potpuni i da je zahtjev unutar područja primjene Konvencije	II(C)(1)(a)
3.	Poslati nadležnom tijelu	II(C)(1)(a)
4.	Donijeti odluku o uzdržavanju	II(C)(2)
(i)	Pregled dokumenata i obavješćivanje obveznika uzdržavanja	II(C)(2)(1), (2)
(ii)	Utvrdjivanje roditeljstva, ako je potrebno	II(C)(2)(4)
(iii)	Utvrdjivanje iznosa uzdržavanja	II(C)(2)(6)
5.	Obavijestiti obveznika uzdržavanja i uzdržavanu osobu te središnje tijelo molitelja	II(C)(2)(7)
6.	Žalbeni postupak ili postupak preispitivanja, ako je dopušten	II(C)(2)(8)
7.	Uputiti odluku na izvršenje ako je to zatražio podnositelj zahtjeva	II(C)(2)(9)

V. Najčešća pitanja

Kako podnositelj može saznati što se dogodilo sa zahtjevom?

663. Ako podnositelj zahtjeva ima nekih pitanja, on ili ona trebali bi se obratiti središnjem tijelu u državi moliteljici kako bi saznali u kojoj se fazi nalazi zahtjev. Središnje tijelo u drugoj državi neće biti u izravnom kontaktu s podnositeljem zahtjeva osim ako je pristalo prihvaćati izravne upute. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo zamoljene države mora potvrditi primitak zahtjeva u roku od šest tjedana i u roku od tri mjeseca od potvrde primitka zahtjeva dostaviti izvješće o stanju središnjem tijelu u državi moliteljici.

Može li obveznik uzdržavanja/tuženik osporiti roditeljstvo?

664. To će ovisiti o zakonu zamoljene države. U nekim će državama zahtjev za utvrđivanje roditeljstva biti odbijen, primjerice ako su stranke bile u braku.

Koju ulogu ima središnje tijelo ako je zatražen test utvrđivanja roditeljstva?

665. Središnje tijelo u zamoljenoj državi trebalo bi pomoći u postupku ako je testiranje zatražio podnositelj zahtjeva. Središnje tijelo trebalo bi se obratiti središnjem molitelju i olakšati sudjelovanje podnositelja zahtjeva u postupku testiranja.
666. Ako je obvezniku uzdržavanja dopušteno zatražiti testiranje, zamoljena država nije obvezna osigurati testiranje, ali nadležno tijelo može obavijestiti obveznika uzdržavanja o tome kako može izvršiti testiranje.

Mora li podnositelj zahtjeva doći na sud?

667. To će ovisiti o tome traži li zamoljena država (kada se rješava zahtjev za donošenje odluke) da podnositelj bude nazočan. Središnje tijelo može pomoći omogućavanjem sudjelovanja putem telefona ili videokonferencije, ako su dostupni.¹³³

Tko će platiti troškove genskog testiranja u vezi sa zahtjevom za uzdržavanje djece za dijete koje je mlađe od 21 godine?

668. Troškovi testa za utvrđivanje roditeljstva obuhvaćeni su besplatnim uslugama koje se moraju pružiti podnositelju u pitanjima u vezi s uzdržavanjem djece. Stoga se od podnositelja zahtjeva ne može tražiti da plati troškove testa za utvrđivanje roditeljstva, osim ako je zahtjev očito neutemeljen, kako je propisano u članku 15. stavku 2.¹³⁴ Međutim, to ne znači nužno da će središnje tijelo u zamoljenoj državi biti odgovorno za troškove jer će zamoljena država možda tražiti od obveznika uzdržavanja da plati troškove testiranja kao uvjet za testiranje. To je propisano zakonima i postupcima zamoljene države.

Koji će se iznos uzdržavanja dodijeliti?

669. Način izračuna plativog iznosa uzdržavanja drugačiji je u svakoj državi i nalazi se izvan područja primjene ovog Priručnika. Većina država članica ima web-mjesta na kojima je moguće saznati kako će se u toj državi izračunavati iznos uzdržavanja. U profilu zamoljene države bit će također navedeno kako se izračunava iznos uzdržavanja.

Što se događa ako je tuženik obaviješten, ali ne odgovori ni ne ospori odluku?

670. To će ovisiti o posebnim pravilima koja se primjenjuju u zamoljenoj državi. Ako je to dopušteno u skladu sa zakonodavstvom te države, moguće je nastaviti s postupkom i odluka će biti donesena u odsutnosti obveznika uzdržavanja, ili, u upravnom postupku, odluka o uzdržavanju može se smatrati pravomoćnom po isteku roka za prigovor ili žalbu i zatim se može izvršavati.

Što se događa nakon donošenja odluke?

671. Podnositelj u obrascu zahtjeva navodi označujući odgovarajuću kućicu želi li izvršenje odluke. Ako je označio da želi, odluka će se poslati nadležnom tijelu u zamoljenoj državi na izvršenje i naplaćeni iznosi prosljedit će se uzdržavanoj osobi.

Može li se podnositelj zahtjeva žaliti protiv dodijeljenog iznosa uzdržavanja?

672. Samo ako je u državi u kojoj je donesena odluka dopuštena žalba ili postupak preispitivanja. Središnje tijelo u zamoljenoj državi obavještuje uzdržavanu osobu kada je donesena odluka i je li se moguće žaliti protiv iznosa. Podnositelj zahtjeva može se također žaliti protiv odluke da neće biti dodijeljeno uzdržavanje i središnje tijelo u zamoljenoj državi može pomoći i s tim postupkom.¹³⁵

¹³³ Ako su obje države stranke Konvencije o dokazima iz 1970., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. — Ostale haške konvencije.

¹³⁴ Vidjeti Obrazloženje, stavak 392. Država također može izjaviti da će upotrebljavati ocjenu imovinskog stanja djeteta i tada će se, ako dijete ne prođe test, od podnositelja zahtjeva tražiti da plati troškove. Vidjeti poglavlje 3 ovog Priručnika.

¹³⁵ Vidjeti Obrazloženje, stavak 390. Ako se žalba smatra očito neutemeljenom, besplatna pravna pomoć možda će biti odbijena.

Poglavlje 10.

Izvršenje odluka o uzdržavanju

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema je ovog poglavlja izvršenje odluka o uzdržavanju.

U odjeljku I. nalazi se pregled odredbi Konvencije o izvršenju.

U odjeljku II. opisane su dostupne mjere za izvršenje i istaknuta su određena pitanja kao što su ograničenja naplate i rješavanje pitanja preračunavanja valuta.

U odjeljku III. nalaze se upućivanja i dodatnih materijali za zahtjev.

U odjeljku IV. navedena su neka od najčešće postavljanih pitanja u vezi s ovim zahtjevom.

I. Pregled

673. Ovo se poglavlje razlikuje od ostalih poglavlja u priručniku jer u njemu nije riječ o rješavanju izlaznih ili ulaznih zahtjeva zaprimljenih od drugog središnjeg tijela. Umjesto toga, ovim su poglavljem obuhvaćeni koraci koji se poduzimaju u skladu s unutarnjim pravom zamoljene države nakon što je središnje tijelo zaprimilo i obradilo zahtjev druge države – za priznavanje postojeće odluke, izmjenu odluke ili donošenje nove odluke – i kada je podnositelj zahtjeva zatražio izvršenje odluke.

A. Izvršenje odluke u skladu s Konvencijom

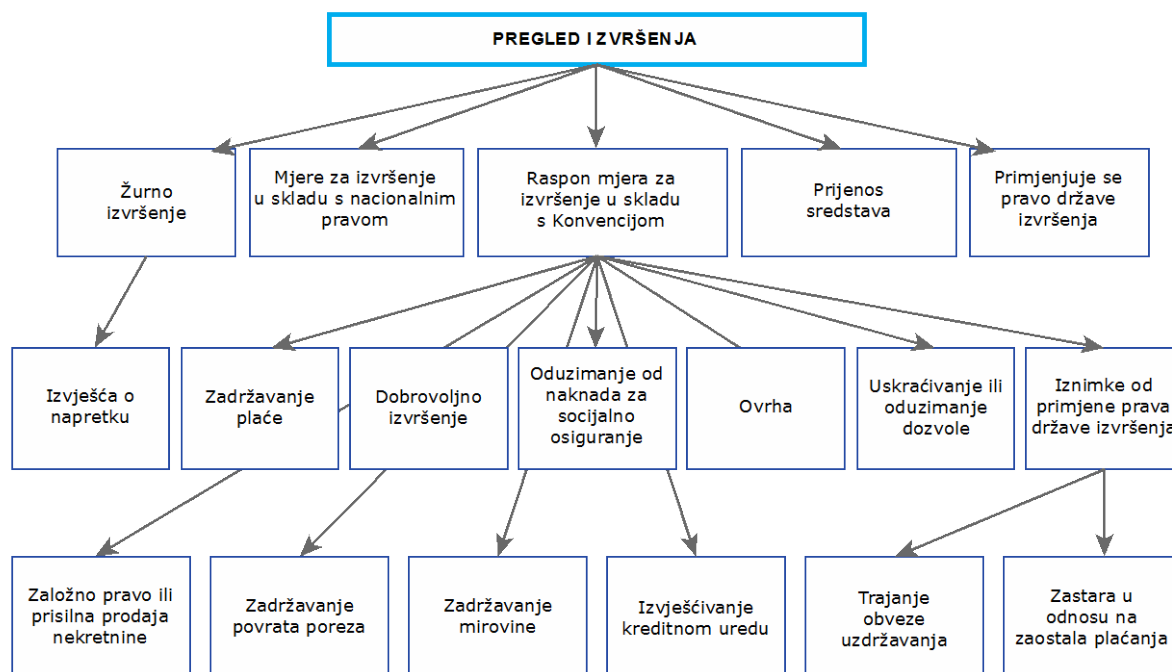
674. Izvršenje **odluke o uzdržavanju** nastupa nakon donošenja valjane, izvršive odluke. Odluka mora biti donesena ili priznata u zamoljenoj državi. Izvršenje se obično odvija u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište ili u državi u kojoj ima imovinu ili dohodak. Ponekad je moguće izvršenje pokrenuti u više od jedne države, ovisno o tome gdje se nalazi imovina, dohodak ili boravište obveznika uzdržavanja.
- U odluci o uzdržavanju propisana je obveza obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje i ona može također uključivati automatsku prilagodbu indeksacijom i zahtjev za plaćanje zaostalih iznosa uzdržavanja, retroaktivno uzdržavanje ili kamate i utvrđivanje troškova ili izdataka.*
675. Sve države neće koristiti iste mjere za izvršenje odluke o uzdržavanju i koraci propisani za svaki slučaj ovisit će o volji i sposobnosti obveznika uzdržavanja da izvrši plaćanja.
676. U nekim će se državama uvijek pokušavati poticati dobrovoljno plaćanje u skladu s odlukom o uzdržavanju prije nego što se počne s izvršavanjem odluke ili kao dio tekućeg postupka izvršavanja. Cilj svih mjera poduzetih u zamoljenoj državi uvijek bi trebalo biti brzo i učinkovito uspostavljanje trajnih, redovitih plaćanja uzdržavanja i postupanje u skladu s odlukom.
677. Budući da agencija za izvršenje može više godina nastojati naplatiti potraživanje, u tome će vremenu biti dostupni različiti pravni lijekovi za izvršenje i javit će se razni problemi u vezi s izvršenjem.

678. Iako je izvršavanje odluka o uzdržavanju gotovo u potpunosti pitanje unutarnje politike države, u Konvenciji su sadržane neke ključne odredbe o izvršenju. Izvršenje mora biti „žurno“ (članak 32. stavak 2.) i odvijati se bez dodatnog zahtjeva podnositelja (članak 32. stavak 3.). U Konvenciji se također od država ugovornica traži da imaju „učinkovite mjere“ za izvršenje odluka. U članku 34. predložen je popis mjera za izvršenje, ali o svakoj pojedinoj državi koja izvršava odluku ovisi hoće li upotrijebiti neki ili sve od navedenih mehanizama za izvršenje.¹³⁶ U nacionalnom zakonodavstvu države ugovornice neće biti dostupne sve navedene mjere za izvršenje.
679. U članku 6. stavku 2. točki (f) Konvencije također je propisano da države moraju olakšati brzi prijenos uplata uzdržavanim osobama i, u skladu s člankom 35., promicati ekonomske i učinkovite metode za prijenos sredstava i smanjiti prepreke za prekogranični prijenos sredstava za uzdržavanje.¹³⁷

II. Postupci izvršenja u skladu s Konvencijom

A. Općenito

680. U Konvenciji su sadržane samo opće odredbe o izvršenju odluka. To je zato što su stvarni postupci izvršenja i načini za izvršenje propisani u nacionalnom zakonodavstvu države koja je odgovorna za izvršenje. Odredbe Konvencije u osnovi su iste za zahtjeve za izvršenje zaprimljene putem središnjeg tijela ili za izravne zahtjeve nadležnom tijelu.

Slika 27.: Pregled odredbi Konvencije koje se odnose na izvršenje

¹³⁶ Vidjeti Obrazloženje, stavak 582.

¹³⁷ Vidjeti Obrazloženje, stavak 585.

B. Žurno izvršenje

681. Budući da je uspješno izvršenje odluka o uzdržavanju cilj mnogih zahtjeva podnesenih u skladu s Konvencijom, u članku 32. stavku 2. propisano je da izvršenje mora biti „žurno”. Što žurno znači u svakoj pojedinoj situaciji nije definirano, ali jasno je da se očekuje da će se koraci za izvršenje odluka poduzimati što je brže moguće u skladu sa zakonom i pravilima države u kojoj se odluka izvršava.¹³⁸
682. Zahtjev za žurno izvršenje također bi se trebao razmatrati zajedno sa dužnostima središnjih tijela u skladu s člankom 12. da se uzajamno obavješćuju o osobi(ma) ili jedinici(ma) odgovornima za predmet, o napretku predmeta i da odgovaraju na upite.

Dobra praksa: Iako je Konvencijom propisana samo obveza početnog izvješća o stanju tri mjeseca nakon primitka zahtjeva, preporučuje se redovito obavješćivanje središnjeg tijela molitelja nakon toga kako bi podnositelj zahtjeva i središnje tijelo molitelj bili upoznati s napretkom predmeta. U tu se svrhu može upotrijebiti obrazac izvješća o stanju. Na obrascu možete navesti radi li se o prvom izvješću ili o naknadnim izvješćima. U naknadnim izvješćima potrebno je opisati samo promjene u odnosu na prethodno izvješće.

C. Mjere za izvršenje

683. Sve države ugovornice moraju uspostaviti učinkovite mjere¹³⁹ za izvršenje odluka o uzdržavanju i moraju osigurati najmanje isti raspon mjera za izvršenje kao što su one dostupne za nacionalne predmete. Međutim, dostupne će se mjere razlikovati među državama jer je izvršenje uređeno zakonodavstvom države u kojoj se odluka izvršava. U profilu zamoljene države bit će navedene mjere za izvršenje koje su dostupne u toj državi.
684. U nekim će se državama tijelo nadležno za izvršenje prvo pokušati dogovoriti s obveznikom uzdržavanja da dobrovoljno postupi u skladu s odlukom uspostavom redovitih plaćanja ili automatskim terećenjem plaće. To se odvija prije početka provedbe mjera za izvršenje. U nekim državama obveznik uzdržavanja može također imati pravo na obavješćivanje o izvršenju i može imati određena prava da dobrovoljno plati uzdržavanje prije poduzimanja aktivnosti izvršenja. U profilu države u kojoj se izvršava odluka bit će navedeni postupci koji su dostupni u toj državi.
685. Ako plaćanja nisu izvršena, izbor mogućih načina za izvršenje bit će utvrđen u politikama tijela nadležnog za izvršenje i dostupnim ovlastima. U nekim državama postupak izvršenja isključivo je upravni postupak, a sudski se postupci upotrebljavaju samo u iznimnim okolnostima u slučaju svjesnog nepoštovanja odluke. U drugim državama gotovo sve postupke izvršenja, uključujući ovrhe, mora odrediti sud.
686. Neke su predložene mjere navedene u Konvenciji. Neke države imat će na raspolaganju dodatne pravne lijekove. Dostupni mehanizmi za izvršenje mogu uključivati:

¹³⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 572.

¹³⁹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 582. za raspravu o tome pojmu.

a) Zadržavanje plaće

687. To je mjera kojom se od poslodavca obveznika uzdržavanja zahtijeva da zadrži dio plaće obveznika uzdržavanja i da ta sredstva pošalje tijelu nadležnom za izvršenje. Ta se mjera također naziva ovrha na plaću ili pljenidba. Zadržavanje plaće može se pokrenuti dobrovoljno na zahtjev obveznika uzdržavanja ili može biti posljedica djelovanja tijela nadležnog za izvršenje odluke.

b) Ovrha

688. **Ovrha** je postupak kojim tijelo za izvršenje presretne sredstva koja bi inače bila plativa uzdržavanoj osobi. U skladu s obavijesti ili nalogom za ovrhu osoba ili organizacija koja bi platila ta sredstva obvezniku uzdržavanja mora ih umjesto toga platiti najboljem tijelu za ovrhu u korist uzdržavane osobe. Ovisno o zakonima o ovrši države u kojoj se izvršava odluka, ovršiti se mogu sljedeće vrste sredstava:

Ovrha, pljenidba i zadržavanje sve su nazivi koji se u Konvenciji upotrebljavaju za opisivanje postupka presretanja sredstava koja se isplaćuju obvezniku uzdržavanja prije uplate i uplate tih sredstava nadležnom tijelu, sudu ili upravnom tijelu. Zatim ta sredstva mogu biti dostupna za plaćanje neplaćenih iznosa uzdržavanja.

- povrat poreza,
- paušalne uplate,
- plaćanja najamnine ili plaćanja za usluge,
- bankovni računi,
- provizije.

c) Oduzimanje od naknada iz sustava za socijalno osiguranje

689. U nekim državama nadležno tijelo može izvršiti odluku o uzdržavanju oduzimanjem iznosa uzdržavanja od naknada iz sustava za socijalno osiguranje li od državnih naknada koje prima obveznik uzdržavanja.

d) Založno pravo ili prisilna prodaja nekretnine

690. Založno pravo obavijest je koja se unosi u vlasnički list ili zemljišnoknjižnu evidenciju o imovini koja je vlasništvu obveznika uzdržavanja. Ako je imovina prodana, neplaćeni iznosi uzdržavanja mogu se naplatiti od prihoda od te prodaje. *Založnim pravom* može se također tijelu nadležnom za izvršenje dati pravo na prodaju imovine (prisilna prodaja) i naplatu uzdržavanja od prihoda od prodaje.

691. Založno pravo može se odnositi na nekretnine (npr. zemljište, kuća ili zgrada) ili na osobnu imovinu (automobili, brodovi, prikolice i slična imovina).

e) Terećenje povrata poreza

692. U nekim državama vlada poreznim obveznicama isplaćuje povrat preplaćenog poreza. Kriteriji za povrat razlikovat će se ovisno o državi. Države članice dopuštaju tijelima za nadležnima za izvršenje odluka o uzdržavanju presretanje povrata poreza obveznika uzdržavanja.

f) Zadržavanje plaće ili pljenidba mirovine

693. U nekim državama moguće je teretiti mirovinu obveznika uzdržavanja i time naplatiti neplaćene iznose uzdržavanja.

g) Izvješćivanje kreditnom uredu

694. Izvješćivanje kreditnog ureda o neizvršenim obvezama plaćanja uzdržavanja mehanizam je koji upotrebljavaju tijela za izvršenje u nekim državama kako bi osigurala da svaka institucija koja odobrava kredite bude svjesna obveze obveznika uzdržavanja da plaća uzdržavanje i zaostalih plaćanja. Time se može utjecati na sposobnost obveznika uzdržavanja da dobije daljnje kredite ili financiranje.

h) Odbijanje, obustava ili oduzimanje dozvole

695. U nekim se državama može tražiti da se obvezniku uzdržavanja koji ne plaća uzdržavanja ograniče ili oduzmu dozvole. Dozvola može biti vozačka dozvola, dozvola za motorno vozilo ili neka druga posebna dozvola, kao što je profesionalna dozvola, definirana u nacionalnom pravu. U nekim je državama to poznato kao terećenje dozvola.

i) Posredovanje, mirenje ili postupci za poticanje dobrovoljnog ispunjenja obveza

696. U mnogim se programima za naplatu uzdržavanja pokazalo da je traženje dobrovoljnog ispunjenja obveza od obveznika uzdržavanja vrlo učinkovit način za naplatu zaostalih plaćanja i za smanjenje vjerojatnosti od budućih neplaćanja. Djelatnici koji rješavaju predmete u tim će državama raditi s obveznikom uzdržavanja na razvoju plana otplate kojim će se osigurati naplata zaostalih plaćanja kao i plaćanje tekućih obveza uzdržavanja.

j) Ostale mjere koje su dostupne u skladu s nacionalnim pravom

697. Ostale mjere koje mogu biti dostupne u skladu s nacionalnim pravom države koja izvršava odluku mogu uključivati:

- ukidanje ili obustavu prava na putovnicu ili ograničavanje prava obveznika uzdržavanja da napusti državu,
- prijavljivanje obveznika uzdržavanja koji ne plaćaju uzdržavanje stručnim nadzornim agencijama, kao što su medicinska ili pravna udruženja,
- pritvaranje obveznika uzdržavanja za koje je utvrđeno da imaju mogućnost plaćanja, ali voljno ne poštuju obveze ili sudske odluke o plaćanju,
- presretanje dobitaka na lutriji, novca od osiguranja i sudskih postupaka,
- strukturirani zahtjevi za zapošljavanje u skladu s kojima obveznik uzdržavanja mora tražiti posao.

D. Plaćanja

698. Kada tijelo nadležno za izvršenje odluke o zamoljenoj državi zaprimi uplate uzdržavanja, taj će iznos uplatiti uzdržavanoj osobi u državi moliteljici. Plaćanja će se u većini slučajeva doznati od obveznika uzdržavanja tijelu za izvršenje u državi obveznika uzdržavanja i zatim središnjem tijelu molitelju ili uzdržavanoj osobi, ali neke će države plaćanja vršiti izravno uzdržavanoj osobi u državi moliteljici.

699. Plaćanja koja izvršava obveznik uzdržavanja u načelu se doznaju putem tijela nadležnog za izvršenje kako bi ono moglo voditi točnu evidenciju o plaćenim iznosima i utvrditi točan iznos zaostalih plaćanja. To je posebno važno kada je u zakonodavstvu države o izvršenju propisan minimalni prag za zaostale iznose kada je moguće upotrijebiti poseban lijek za izvršenje ili ako država u kojoj se izvršava odluka isplaćuje uzdržavanoj osobi predujam uzdržavanja.¹⁴⁰
700. Postoje velike razlike u mehanizmima za doznake sredstava. Neke države doznaju sredstva elektroničkim putem, a druge upotrebljavaju čekove ili druge novčane instrumente za doznavanje sredstava. Neke države doznaju sredstva samo jednom mjesečno objedinjujući sva plaćanja iz te države u jednu doznaku. U drugim se državama doznaju pojedinačne plaćanja odmah po primitku od obveznika uzdržavanja. Među državama također postoje razlike u pogledu valute u kojoj će se doznavati plaćanja, odnosno, hoće li se doznavati u valuti države pošiljateljice ili će se prije slanja preračunavati u valutu države uzdržavane osobe.
701. U profilu države bit će navedeno koje će postupke država odgovorna za izvršenje upotrebljavati za doznavanje uplata uzdržavanoj osobi te u kojoj će se valuti doznavati sredstva.

E. Pitanja izvršenja

1. Izazovi u pogledu izvršenja

702. Budući da je izvršenje gotovo u potpunosti lokalno pitanje, pitanja izvršenja u načelu će se rješavati u skladu s unutarnjem pravom države izvršenja i postupcima koji su uspostavljeni u toj državi izvršenja.
703. To je potkrijepljeno odredbom Konvencije (članak 32.) da se na pitanja izvršenja primjenjuje zakonodavstvo zamoljene države.¹⁴¹
704. Postoje posebne iznimke od opće primjene načela da se primjenjuje pravo države izvršenja. One su opisane u nastavku.
- Središnje tijelo** javno je tijelo koje je država ugovornica odredila za izvršavanje ili obavljanje dužnosti administrativne suradnje i pomoći u skladu s Konvencijom.
- Nadležno tijelo** znači tijelo određene države koje ima dužnost ili mu je zakonom dopušteno izvršavati posebne zadatke u skladu s Konvencijom. Nadležno tijelo može biti sud, upravno tijelo, program za naplatu uzdržavanja za djecu ili neko drugo državno tijelo koje izvršava neke od zadataka povezane s Konvencijom.

2. Zastara naplate zaostalih plaćanja

705. U zakonima nekih država predviđena je zastara zbog koje nije moguća naplata zaostalih plaćanja starijih više od određenog broja godina (npr. onemogućavanje naplate zaostalih iznosa koji su stariji više od 10 godina). Problemi nastaju kada se zastara u jednoj državi ne podudara sa zastarom u drugoj državi (ili nepostojanjem zastare).
706. U članku 32. stavku 5. navedeni su savjeti za takve situacije. Navedeno je da se zastara za naplatu zaostalih plaćanja utvrđuje u skladu sa zakonom matične države (države u kojoj je donesena odluka) ili zakonom države u kojoj se odluka izvršava, ovisno o tome koje je razdoblje duže.

¹⁴⁰ Vidjeti, na primjer, zakonodavstvo u Kanadi u vezi s obustavom valjanosti ili odbijanjem izdavanja putovnice. Prije početka postupka mora biti ostvaren prag od 3 000 USD zaostalih plaćanja ili tri mjeseca neisplaćenih plaćanja.

¹⁴¹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 571.

707. To u praksi znači da će matična država morati osigurati neki oblik provjere zastare koja se primjenjuje na odluke donesene u toj državi. U mnogim je slučajevima matična država također država moliteljica pa stoga nije teško pribaviti te podatke. U profilu matične države bit će naveden i rok zastare za naplatu zaostalih plaćanja u toj državi.
708. Važno je zapamtiti da se rok zastare za naplatu zaostalih plaćanja primjenjuje samo na naplatu zaostalih plaćanja u skladu s odlukom. Obveza daljnjeg plaćanja uzdržavanja nastavlja se primjenjivati unatoč ograničenju naplate zaostalih plaćanja.

3. Trajanje obveze uzdržavanja

709. Drugo posebno pravilo koje se primjenjuje na izvršenje odnosi se na trajanje obveze uzdržavanja. U skladu s člankom 32. stavkom 4. propisano je da je trajanje odluke – odnosno razdoblja u kojem postoji dužnost plaćanja uzdržavanja – propisano zakonom matične države.
710. Trajanje može ovisiti o dobi djeteta ili mogu postojati uvjeti koji utječu na prestanak plaćanja za dijete (npr. kada dijete završi školovanje). U nekim se državama dob kada prestaje plaćanje uzdržavanja naziva dob emancipacije. U drugim je državama dob djeteta jedini čimbenik koji utječe na trajanje obveze uzdržavanja za dijete.
- Rezerva je službena izjava države ugovornice, koja je dopuštena u određenim okolnostima u skladu s Konvencijom, u kojoj je navedeno da će primjenjivost Konvencije u toj državi biti na neki način ograničena.***
711. Međutim, trajanje obveze uzdržavanja nije isto što i prihvatljivost za uzdržavanje. Prihvatljivost je pravo djeteta ili odrasle osobe na primanje uzdržavanja na temelju određenih zakonskih kriterija, kao što je odnos između roditelja i djeteta. Kada osoba postane prihvatljiva za uzdržavanje, trajanje se utvrđuje kao rok valjanosti odluke ili je utvrđeno u zakonu države u kojoj je donesena odluka.
712. To znači da u slučajevima kada se izvršava strana odluka u kojoj nije utvrđen rok prestanka plaćanja uzdržavanja, nadležno tijelo koje je odgovorno za izvršenje mora u skladu sa stranim pravom (pravom matične države) utvrditi kada prestaje plaćanje uzdržavanja za dijete. Primjenjivat će se ta pravila koja se odnose na uzdržavanje iako bi možda u skladu sa zakonom o uobičajenom boravištu djeteta ili uzdržavane osobe trajanje uzdržavanja bilo duže ili kraće. To također znači da je moguće da će trajanje obveze uzdržavanja (a stoga i izvršenje odluke) biti duže ili kraće za odluke donesene izvan države u kojoj se izvršavaju od trajanja odluka donesenih u toj državi. U profilu matične države bit će uključeni podaci o trajanju uzdržavanja za odluke donesene u toj državi.
- Izjava je formalna potvrda ugovorne stranke u odnosu na određene članke ili zahtjeve iz Konvencije.***
713. Važno je zapamtiti da prestanak uzdržavanja djeteta na temelju trajanja obveze uzdržavanja ne onemogućava naplatu zaostalih plaćanja uzdržavanja djeteta. Ta se zaostala plaćanja još uvijek mogu naplatiti bez obzira na prestanak obveze uzdržavanja.
714. Država ugovornica može izjaviti u skladu s Konvencijom da će proširiti primjenu Konvencije na djecu staru 21 godinu ili više ili da će izjaviti rezervu kojom se ograničava primjena Konvencije na djecu koja su starija od 18 godina.
715. U profilu države propisana su za svaku državu pravila u toj državi koja se odnose na trajanje uzdržavanja djeteta.

Primjer: Odluka je donesena u državi A u kojoj se uzdržavanje za djecu plaća djeci do 20. rođendana. Odluka je poslana u državu B radi priznavanja i izvršenja. U državi B uzdržavanje za djecu naplaćuje se u skladu s nacionalnim pravom za djecu mlađu od 19 godina. U skladu s člankom 32. stavkom 4., država B mora izvršavati odluku o uzdržavanju tog djeteta do djetetovog 20. rođendana jer se trajanje utvrđuje u skladu sa zakonom države A.

Iznimka: djeca stara 21 godinu ili više

716. Upućivanjem na pravo matične države u pogledu trajanja uzdržavanja ne zahtijeva se niti od jedne države da izvrši odluku o uzdržavanju za dijete staro 21 godinu ili više, osim ako je ta država posebno proširila primjenu Konvencije na takve predmete (vidjeti poglavlje 3.). Područje primjene Konvencije neovisno je o uvjetima odluke ili o pravu matične države. Konvencija se prestaje primjenjivati na odluke o uzdržavanju kada dijete navrši 21 godinu i kada u skladu s Konvencijom više ne postoji obveza nastaviti s naplatom uzdržavanja za to dijete.
717. U tom će slučaju podnositelj morati podnijeti izravni zahtjev tijelu nadležnom za izvršenje da se nastavi izvršenje odluke. Prihvaćanje tog zahtjeva ovisit će o politikama tijela nadležnog za izvršenje i o zakonu države u kojoj se odvija izvršenje.

4. Sporovi oko zaostalih plaćanja

718. Sporovi oko zaostalih plaćanja nastaju kada obveznik uzdržavanja tvrdi da iznos zaostalih plaćanja nije točan jer je izvršio plaćanja koja tijelo za izvršenje nije uzelo u obzir prilikom izračuna zaostalih plaćanja. Također može nastati spor oko tumačenja odluke (npr. u vezi s datumom početka ili završetka plaćanja u skladu s odlukom) ili obveznik uzdržavanja može tvrditi da ima pravo na smanjenje iznosa uzdržavanja primjerice zato što u odnosu na jedno dijete više ne postoji obveza uzdržavanja.
719. Ako obveznik uzdržavanja osporava zaostala plaćanja koja su bila dio početnog zahtjeva za priznavanje i izvršenje, tijelo nadležno za izvršenje trebalo bi provjeriti je li isto pitanje postavljeno u trenutku kada je obveznik uzdržavanja obaviješten o zahtjevu za priznavanje. U skladu s člankom 23. stavkom 8. tuženik može podnijeti prigovor ili žalbu protiv priznavanja ili priznavanja i izvršenja ako vjeruje da je dug plaćen. Ako su zaostala plaćanja osporena u tom trenutku i ako se to pokazalo točnim, obveznik uzdržavanja ne može, osim u iznimnim okolnostima, ponovno osporavati ista zaostala plaćanja, ali može osporiti izračun zaostalih plaćanja.
720. U nekim će sporovima oko zaostalih plaćanja biti potrebno zatražiti informacije od središnjeg tijela molitelja ili od uzdržavane osobe. Ako je potrebno pribaviti informacije, središnje tijelo ili nadležno tijelo odgovorno za izvršenje uspostaviti će kontakt sa središnjim ili nadležnim tijelom u drugoj državi i zatražit će potrebne informacije ili dokumente.
721. Ako informacije nisu dobivene i ne može se nastaviti s izvršenjem, potrebno je poslati ponovni zahtjev. Iako središnje tijelo molitelj ima **tri mjeseca** za odgovor i dostavljanje nužnih informacija i budući da se izvršenje može zaustaviti ako nisu zaprimljeni materijali, to treba učiniti samo ako nastavak izvršenja nije moguć ili izvediv. U mnogim će slučajevima još uvijek biti moguće naplatiti preostali iznos uzdržavanja u skladu s odlukom, dok se utvrđuju zaostali iznosi.

Dobra praksa: U slučaju spora oko dijela zaostalih plaćanja, preostala (neosporena) zaostala plaćanja i tekuće uzdržavanje svejedno treba naplatiti tijekom rješavanja spora.

5. Usklađivanje računa – pitanja preračunavanja valuta

722. Jedan je od najzahtjevnijih aspekata međunarodne naplate obveza uzdržavanja usklađivanje evidencije o plaćanjima između države moliteljice i države izvršiteljice kako bi se mogao točno utvrditi zaostali iznos uzdržavanja. To može predstavljati veliki problem kada se izvršava strana odluka i iznosi uzdržavanja u odluci navedeni su u drugoj valuti koja nije ona koja se upotrebljava u državi odgovornoj za uzdržavanje. U mnogim će se državama za potrebe izvršenja odluke iznosi uzdržavanja morati preračunati iz valute navedene u odluci u istovjetan iznos u valuti države u kojoj se odluka izvršava. Od obveznika uzdržavanja zatim će se tražiti plaćanje iznosa koji je preračunat u lokalnu valutu.
723. Na preračunavanje će se primjenjivati pravila države koja je odgovorna za izvršenje (datum preračunavanja, tečaj, mogućnost ažuriranja tečaja i slično). U mnogim državama ne postoji mehanizam (u zakonu ili u praksi) za promjenu preračunatih iznosa valuta nakon izračuna pa će se evidencija zamoljene države (izvršiteljice) i države moliteljice razlikovati zbog promjena tečaja.
724. Uz preračunavanje iznosa uzdržavanja iz valute navedene u odluci u valutu obveznika uzdržavanja, sve uplate obveznika uzdržavanja također će se morati preračunavati u valutu uzdržavane osobe. Promjene tečaja mogu utjecati na razlike u iznosima dugovanja koji se izračunavaju u računovodstvenoj evidenciji svake države.
725. Ne postoji jednostavno rješenje za to pitanje. U Konvenciji to pitanje nije uređeno. Mogućnost povremenog ažuriranja evidencije države koja je odgovorna za izvršenje radi usklađivanja s evidencijom države moliteljice ovisit će o zakonodavstvu i praksi države u kojoj se odluka izvršava. Neke države mogu administrativno izmijeniti evidenciju, a u drugima to nije ni dopušteno niti praktično.

Usklađivanje računa: Primjer

Odluka o uzdržavanju donesena je u prosincu 2010. u Australiji i u njoj se traži plaćanje uzdržavanja u iznosu od 400 AUD mjesečno. Odluka je poslana u Nizozemsku na izvršenje. U tom je trenutku preračunata u 237,65 EUR i od obveznika uzdržavanja tražilo se da svaki mjesec plati taj iznos.

Međutim, u prosincu 2012. 400 AUD iznosilo je samo 202,56 EUR. U australskim knjigama i dalje se prikazuje iznos od 400 AUD mjesečno, a u nizozemskim 237,65 mjesečno, ako tečaj nije ažuriran. Na temelju toga mogla bi nastati pretplata od 35 EUR mjesečno ako dužnik nastavi plaćati onoliko koliko se od njega izvorno tražilo.

726. Međutim, važno je zapamtiti da se preračunavanjem iznosa uzdržavanja u drugu valutu **ne** izmjenjuje odluka koja je u osnovi. Obveznik uzdržavanja i dalje duuguje iznos naveden u izvornoj odluci o uzdržavanju. Dug uzdržavanja nije plaćen u potpunosti dok nije otplaćen cijeli iznos u valuti iz odluke o uzdržavanju. Ako se obveznik uzdržavanja vrati u državu u kojoj je donesena odluka, iznos dugovanja izračunat će se na temelju valute države u kojoj je odluka donesena. Međutim, izvršenje odluke o stranoj državi može biti ograničeno zbog preračunavanja valute.

727. Problemi koji nastaju uslijed promjena tečaja ističu potrebu za trajnom komunikacijom između države moliteljice i zamoljene države. Od ključne je važnosti da države jedna drugu obavješćuju o načinu izračuna zaostalih plaćanja i o nacionalnim pravilima koja se primjenjuju na taj izračun. Država moliteljica također će možda morati pomoći podnositelju zahtjeva da prikupi dodatne dokumente ili odluke kojima se potvrđuju zaostala plaćanja ako je to potrebno državi u kojoj se izvršava odluka kao opravdanje za naplatu zaostalih plaćanja koja su nastala kao rezultat promjena tečaja.

III. Dodatni materijali

A. *Praktični savjeti*

- U profilu države za svaku državu ugovornicu bit će navedene mjere za izvršenje koje su dostupne u toj državi. Među državama postoje velike razlike pa je stoga važno pročitati profil svake države.
- Savjetujte podnositelja zahtjeva /uzdržavanu osobu o koracima koje može poduzeti za izvršenje odluke. Time će se pomoći uzdržavanoj osobi da razumije ograničenja u izvršenju odluke.
- U nekim će slučajevima uspostava kontakta s obveznikom uzdržavanja radi osiguranja dobrovoljnih plaćanja biti najbrži način za osiguranje početka uplata uzdržavanoj osobi i djeci. Međutim, važno je zapamtiti da se svi koraci koji se poduzimaju za izvršenje odluke, dobrovoljnim plaćanjem ili mjerama za izvršenje, moraju poduzimati bez odgode i s ciljem osiguranja pravovremenih uplata u skladu s odlukom.
- Važno je da uzdržavana osoba sve nove informacije o imovini ili dohotku obveznika uzdržavanja na vrijeme dostavi tijelu nadležnom za izvršenje. Time će pomoći tome tijelu u izvršenju odluke.
- U obrascu izvješća o stanju predviđen je jednostavan način na koji nadležno tijelo u državi koja izvršava odluku može obavješćivati državu moliteljicu. Uz obavješćivanje o novim mjerama, moguće je uključiti i evidenciju ili popis uplata koje je zaprimila agencija za naplatu. Time će se omogućiti državi moliteljici da uskladi svoju evidenciju i ažurira stanje zaostalih iznosa.
- Ako su agencije za naplatu uključene u zamoljenoj državi i u državi moliteljici, učestalom komunikacijom između tih agencija povećat će se vjerojatnost za uspješno izvršenje odluke. U nekim bi slučajevima moglo biti mudro započeti izvršenje u obje države kako bi se osiguralo odgovarajuće terećenje dohotka i imovine.

B. *Povezani članci Konvencije*

Članak 6. stavak 2. točke (e) i (f)

članak 12. stavak 9.

članak 32.

članak 33.

članak 34.

članak 35.

C. *Povezani odjeljci Priručnika*

Vidjeti poglavlje 3. dio 2. – Pitanja zajednička svim zahtjevima koji se podnose u skladu s Konvencijom i zahtjevima za donošenje posebnih mjera

Vidjeti poglavlje 4. – Obrada izlaznih zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje

Vidjeti poglavlje 8. – Izlazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

IV. Najčešća pitanja

Koje će korake država ugovornica poduzeti za izvršenje odluke?

728. To će ovisiti o državi u kojoj se odluka izvršava. U Konvenciji se nalazi popis preporučenih mjera, ali sve te mjere neće biti dostupne u svakoj državi ugovornici i neke države mogu upotrebljavati druge mjere. Država koja izvršava odluku mora za izvršenje stranih odluka upotrebljavati jednake mjere kao i za izvršenje nacionalnih odluka. Poduzeti koraci također će ovisiti o uspješnosti pokušaja poticanja obveznika uzdržavanja da dobrovoljno postupi u skladu s odlukom.

Kako će se plaćanja doznati doznati podnositelju zahtjeva?

729. Plaćanja obveznika uzdržavanja u većini će se slučajeva doznati doznati tijelu nadležnom za izvršenje u državi u kojoj se izvršava odluka. To će ih tijelo doznati izravno uzdržavanoj osobi ili središnjem tijelu ili tijelu za izvršenje u državi u kojoj uzdržavana osoba ima boravište. U obrascu zahtjeva (npr. zahtjevu za priznavanje ili priznavanje i izvršenje) predviđeno je da uzdržavana osoba mora navesti kamo će se slati plaćanja.

Koliko vremena treba da uzdržavana osoba počne primati plaćanja?

730. To će ovisiti o više čimbenika. Ovisit će o tome plaća li obveznik uzdržavanja dobrovoljno ili je potrebno pokrenuti ovrhu. Postupak će također trajati duže ako je potrebno pokrenuti potragu za pronalaženje obveznika uzdržavanja ili njegova dohotka ili imovine.

Poglavlje 11.

Zahtjevi za izmjenu odluke (članak 10. stavak 1. točke (e) i (f) i članak 10. stavak 2. točke (b) i (c))

731. Poglavlja ovog Priručnika o izmjenama odluka sastavljena su drugačije od poglavlja o drugim zahtjevima i izravnim zahtjevima u skladu s Konvencijom. Umjesto zasebnih poglavlja o ulaznim i izlaznim zahtjevima, postoji jedno poglavlje (ovo poglavlje) u kojem se daje pregled načina primjene Konvencije na zahtjeve koje podnose uzdržavane osobe ili obveznici uzdržavanja za izmjene postojećih odluka o uzdržavanju. U sljedećem poglavlju (poglavlju 12.) predviđeni su postupci za ulazne i izlazne zahtjeve za izmjene.
732. Dio priručnika o zahtjevima za izmjene strukturiran je na ovaj način jer interakcija između odredbi Konvencije, okolnosti stranaka (gdje žive, gdje je donesena odluka) i činjenica je li zahtjev podnijela uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja sve utječu na to gdje i kako treba podnijeti zahtjev za izmjenu. Iz tog su razloga ovim poglavljem obuhvaćeni svi mogući scenariji i predviđen je detaljan opis postupaka izmjena koji su dostupni u svakom scenariju. Ovim će se poglavljem pomoći djelatnicima koji rješavaju predmete da razumiju neke od pitanja u vezi s izmjenama, osigurati će nužnu pozadinu za obradu zahtjeva, koja je obuhvaćena u poglavlju 12.
733. U prvom se dijelu ovog poglavlja nalazi pregled izmjena u međunarodnom kontekstu. Drugim dijelom obuhvaćeni su zahtjevi za izmjene u četiri različita činjenična scenarija.

I. Pregled – izmjena odluka o uzdržavanju

A. Općenito

734. Budući da se uzdržavanje, posebno za dijete, može plaćati godinama i za to će se vrijeme promijeniti potrebe djece i sredstva roditelja, mogućnost izmjene odluka važna je jer se time osigurava da djeca i obitelji dobiju potporu koja im je potrebna. U Konvenciji je stoga propisano da središnja tijela moraju pomoći u slanju i obradi zahtjeva za izmjene odluka i uključena su pravila o naknadnom priznavanju i izvršenju tih izmijenjenih odluka, prema potrebi.¹⁴²
735. U skladu s člankom 10., zahtjev za **izmjenu** postojeće odluke moguće je podnijeti ako izmjenu odluke traži jedna od stranaka, obveznik uzdržavanja ili uzdržavanja osoba (koja se u nekim državama naziva promjenom ili varijacijom). Uzdržavana osoba može tražiti povećanje uzdržavanja, prestanak uzdržavanja za jedno ili više djece ili izmjenu uvjeta u pogledu učestalosti plaćanja. S druge strane, obveznik uzdržavanja također može tražiti izmjenu – najčešće radi smanjenja iznosa dugovanja, prestanka uzdržavanja za jedno ili više djece ili radi izmjene uvjeta plaćanja. Izmjenu je moguće izvršiti samo kako bi se osiguralo da plaćanje uzdržavanja odražava trenutne prihode obveznika uzdržavanja. Središnje tijelo države moliteljice u kojoj živi podnositelj zahtjeva bit će

Izmjena se odnosi na postupak mijenjanja odluke o uzdržavanju nakon donošenja. U nekim državama to se naziva zahtjev za izmjenama ili zahtjev za promjenu odluke. Izmjena se može odnositi na iznos uzdržavanja, učestalost ili neki drugi uvjet u odluci o uzdržavanju.

¹⁴² Obrazloženje, stavak 258.

uključeno u slanje zahtjeva za izmjenu drugoj državi ugovornici.

736. Sve stranke ugovornice imaju postupke kojima se omogućuje obrada zahtjeva za izmjene obveze uzdržavanja u skladu s Konvencijom izmjenom postojeće odluke ili donošenjem nove odluke o uzdržavanju.¹⁴³ Međutim, važno je zapamtiti da će se u većini slučajeva osnovanost zahtjeva za izmjenu utvrđivati u skladu s pravom zamoljene države.¹⁴⁴ Države ugovornice mogu imati različite zakone u vezi s osnovnom koju je potrebno utvrditi prije dopuštenja odluke o izmjeni.¹⁴⁵ U Profilu zamoljene države objašnjeno je što treba uspostaviti u skladu s nacionalnim pravom zamoljene države kako bi zahtjev bio uspješan.
737. Važno je znati da se zahtjevi za izmjene kojima se traži smanjenje ili poništavanje zaostalih plaćanja mogu u ugovornim državama rješavati na različite načine. Neke države neće dopustiti izmjene zaostalih plaćanja te čak i kada je donesena odluka o izmjeni zaostalih plaćanja, ta izmjena neće nužno biti priznata u drugoj državi. U svakom slučaju, ako podnositelj zahtjeva traži izmjenu zaostalih plaćanja uzdržavanja, potrebno je pogledati profile obje države radi provjere jesu li moguće izmjene i, ako je odluka izmijenjena, hoće li biti priznato poništavanje zaostalih iznosa.
738. Dostupnost pravne pomoći za zahtjeve za izmjene također je važno ako zahtjev za izmjenu podnosi obveznik uzdržavanja. Kao što je navedeno u poglavlju 12., ne postoji automatsko pravo na besplatnu pravnu pomoć za zahtjeve obveznika uzdržavanja za izmjene odluke (članak 17.). Međutim, ako zahtjev za izmjenu podnosi uzdržavana osoba i on se odnosi na uzdržavanje za djece unutar područja primjene Konvencije, uzdržavana osoba ima pravo na besplatnu pravnu pomoć.
739. Jednako je važno napomenuti da se u Konvenciji daju samo osnovne smjernice o vrstama zahtjeva za izmjene koje je moguće podnijeti putem središnjih tijela i neka ograničena pravila o tome kako bi države ugovornice trebale postupati prema donesenim stranim odlukama o izmjenama.
740. Prema tome, u rješavanju međunarodnih predmeta nastat će situacije za koje u Konvenciji ne postoje posebne smjernice. U tim će slučajevima pojedine države morati riješiti probleme upućivanjem na nacionalno pravo i opća načela iz Konvencije u skladu s kojima države moraju uzajamno surađivati radi promicanja učinkovitih, ekonomičnih i poštenih rješenja i poticanja rješenja kojima se podržava cilj naplate uzdržavanja za dijete i za obitelj.

B. Kada je moguće podnijeti izravni zahtjev za izmjenu i je li moguće podnijeti zahtjev u skladu s Konvencijom?

741. U Konvenciji nisu propisana „izravna pravila” nadležnosti kojima je propisano kada država ugovornica može izmijeniti odluku o uzdržavanju donesenu u drugoj državi ugovornici. To će pitanje gotovo uvijek biti uređeno nacionalnim pravom. Jedina situacija u kojoj se spominje izmjena odluke u Konvenciji jest u odnosu na zahtjeve za izmjenu koje podnosi

Matična država
znači država u kojoj je donesena odluka o uzdržavanju.

¹⁴³ Iako je u poglavlju opisana situacija kada se od države traži izmjena postojeće odluke, ono se jednako primjenjuje na situacije kada nacionalnim pravom nije dopušteno donošenje izmijenjene odluke, samo nove odluke. Vidjeti Obrazloženje, stavak 264.

¹⁴⁴ Neke države na te će zahtjeve primjenjivati strano, a ne nacionalno pravo. Ako je država stranka Haškog protokola o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja, taj će se propis primjenjivati na izmjene odluka.

¹⁴⁵ U nekim državama izmjena odluke donesene u drugoj državi neće biti priznata ako dijete ili jedna od stranaka i dalje živi u matičnoj državi. To može utjecati na učinkovitost traženja izmjene izvan matične države.

obveznik uzdržavanja u drugoj državi koja nije **matična država**, ako uzdržavana osoba ima boravište u matičnoj državi (članak 18.).¹⁴⁶

742. Predviđanjem **zahtjeva** za izmjene koje je moguće podnijeti u skladu s Konvencijom i propisivanjem pravila o tome kada se odluke (uključujući izmijenjene odluke) mogu priznati i izvršiti, u Konvenciji je stvoren okvir koji odgovara potrebama stranaka u situacijama u kojima izvorna odluka mora biti izmijenjena. Konvencijom su omogućeni ekonomični, pojednostavljeni postupci u skladu s kojima uzdržavane osobe i obveznici uzdržavanja mogu podnijeti zahtjeve za izmjene ako druga stranka živi u drugoj državi ugovornici i stranka koja traži izmjenu ne treba putovati u drugu državu radi podnošenja zahtjeva.¹⁴⁷

Savjet: U ovom će se Priručniku razlikovati između **izravnih zahtjeva i zahtjeva**. Zahtjev je podnesak koji se u skladu s Konvencijom podnosi središnjem tijelu, kao što je zahtjev za priznavanje ili izvršenje. Izravni zahtjev podnesak je koji se podnosi izravno nadležnom tijelu, kao što je izravni zahtjev za utvrđivanje uzdržavanja za bračnog druga pri čemu zamoljena država nije proširila primjenu Konvencije na takvu vrstu zahtjeva. Vidjeti poglavlje 16. za informacije o izravnim zahtjevima.

743. U većini će situacija podnositelj zahtjeva, uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja, imati nekoliko mogućnosti u pogledu mjesta gdje je moguće zatražiti izmjenu te treba li za podnošenje zahtjeva upotrijebiti Konvenciju. Podnositelj može odlučiti učiniti sljedeće:

- podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. Konvencije i uputiti zahtjev za rješavanje u državi u kojoj druga stranka ima boravište ili
- odlučiti putovati u državu u kojoj je odluka donesena ili u kojoj druga stranka ima boravište i uputiti izravni zahtjev nadležnom tijelu te druge države ili
- podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u svojoj državi, posebno ako on ili ona još uvijek ima boravište državi u kojoj je donesena odluka.

744. Koju od tih mogućnosti će upotrijebiti podnositelj zahtjeva ovisit će o:

- mjestu boravišta podnositelja zahtjeva i je li to matična država (država u kojoj je donesena odluka),
- mjestu gdje obveznik uzdržavanja ima boravište,
- je li zakonom u državi u kojoj su podneseni zahtjev ili izravni zahtjev dopuštena tražena vrsta izmjene (vidjeti primjedbe o izmjeni zaostalih plaćanja),
- hoće li biti problema s priznavanjem izmijenjene odluke u državi u kojoj će se ta odluka izvršavati,
- koliko će vremena trebati za obradu zahtjeva. To može biti posebno važno kada uzdržavana osoba traži povećanje iznosa uzdržavanja radi pokrivanja rastućih troškova odgoja djeteta.
- ako u jednoj državi postoji hitni postupak izmjena — na primjer postupak ponovnog ocjenjivanja dostupan u Australiji — time bi se mogle omogućiti česte prilagodbe kada u potrebne strankama.

745. Također treba imati na umu da će obveznik uzdržavanja zbog članka 18. Konvencije imati manje mogućnosti u odnosu na uzdržavanje od uzdržavanih osoba.

¹⁴⁶ Obrazloženje, stavak 415. Vidjeti članak 18. o zahtjevima za izmjenu koje podnosi obveznik uzdržavanja.
¹⁴⁷ Imajte na umu da u nekim slučajevima putovanje svedeno može biti potrebno ako se pitanje ne može rješavati putem središnjeg tijela.

746. Nije jednostavno utvrditi gdje treba podnijeti zahtjev za izmjenu ili izravni zahtjev i podnositelje zahtjeva treba poticati da zatraže pravni savjet ako imaju pitanja ili nejasnoća.
747. Na kraju je važno napomenuti da je moguće, budući da Konvencija može biti primjenjiva samo u ograničenim okolnostima, da će se izmjenama ili donošenjem novih odluka stvoriti višestruke odluke u odnosu na istu obitelj, ili podnositelja zahtjeva i tuženika. Kad god je to moguće, treba izbjegavati postupke čiji su rezultat višestruke odluke jer će zbog nesigurnosti uzrokovane odlukama i resursima potrebnima za rješavanje pitanja onemogućiti učinkovito izvršenje tih odluka.

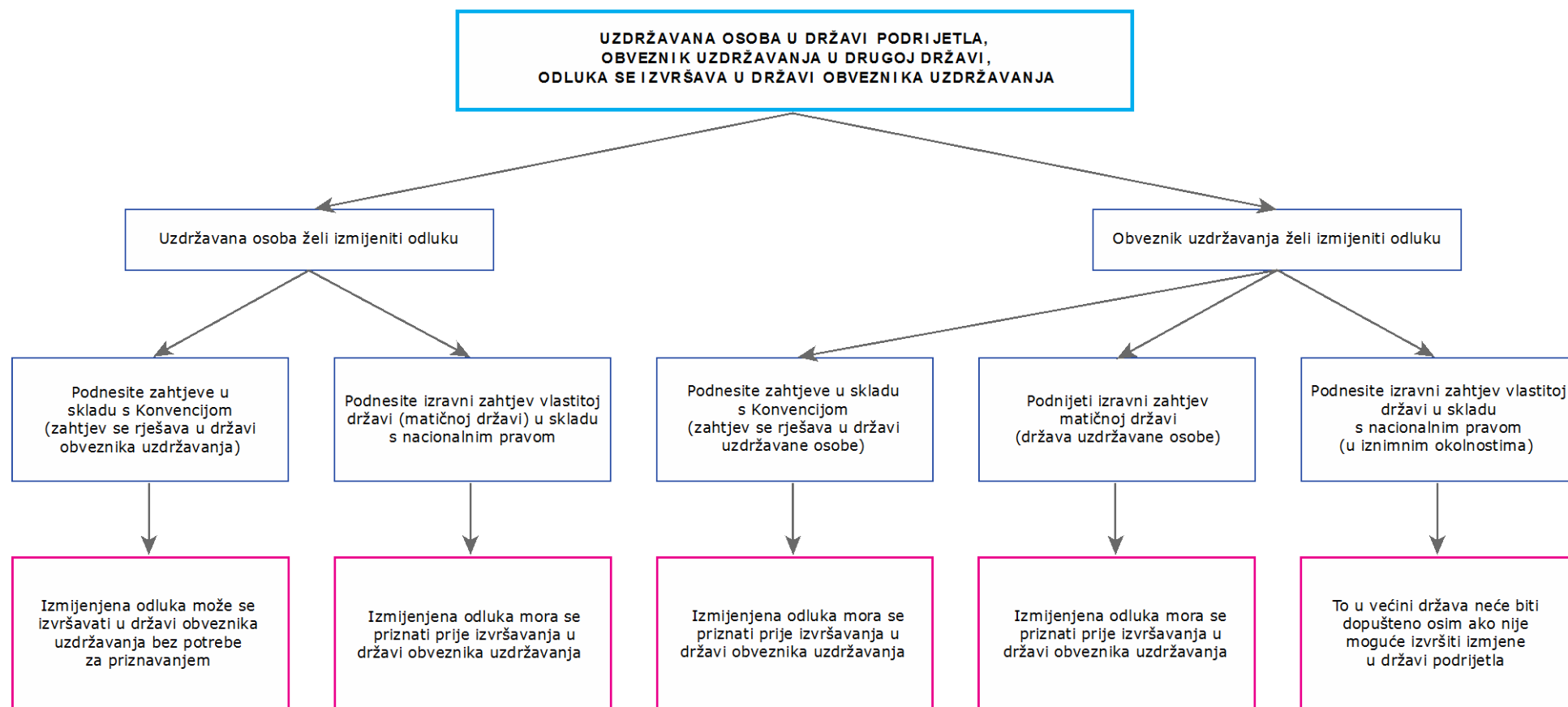
II. Primjeri

748. U ovom su odjeljku prikazani mogući scenariji izmjena i situacije u kojima je moguće podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s postupcima iz Konvencije. Zahtjevi za izmjene grupirani su u četiri moguća scenarija:
1. kada uzdržavana osoba ima boravište u državi koja je donijela izvornu odluku (matična država), a obveznik uzdržavanja ne,
 2. kada obveznik uzdržavanja ima boravište u matičnoj državi, a uzdržavana osoba ne,
 3. kada ni obveznik uzdržavanja ni uzdržavana osoba nemaju boravište u matičnoj državi i imaju boravište u različitim državama članicama,
 4. kada ni obveznik uzdržavanja ni uzdržavana osoba nemaju boravište u matičnoj državi i sada imaju boravište u istoj državi.
749. U svakom su primjeru najvažnija pitanja sljedeća:
- Gdje je odluka donesena?
 - Gdje uzdržavana osoba sada ima uobičajeno boravište?
 - Gdje obveznik uzdržavanja ima uobičajeno boravište?
 - Gdje će se izmijenjena odluka morati priznavati i izvršavati?
750. Za svaki primjer prikazane su mogućnosti.

A. 1. primjer: Obveznik uzdržavanja napustio je matičnu državu, uzdržavana osoba nije

Činjenice:

751. Ovo će biti jedan od najčešćih scenarija. Odluka o uzdržavanju donesena je u državi A. Obveznik uzdržavanja sada ima boravište u državi B. Uzdržavana osoba još uvijek ima boravište u državi A. Odluka je poslana na priznavanje u državu B i izvršava se u državi B. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Slika 28.: Zahtjevi za izmjene kada uzdržavana osoba ima boravište u matičnoj državi

1. Ako odluku želi izmijeniti uzdržavana osoba

752. Uzdržavana osoba često će željeti izmijeniti odluku kako bi mogla pokriti rastuće troškove odgoja djece. U toj situaciji ona ima nekoliko mogućnosti.

a) 1. mogućnost – podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (f) Konvencije.

753. U toj situaciji uzdržavana osoba u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (f) može podnijeti zahtjev za izmjenu odluke u državi B u kojoj obveznik uzdržavanja sada ima svoje **uobičajeno boravište**. Ako uzdržavana osoba odabere ovu mogućnost, središnje tijelo u državi A šalje zahtjev središnjem tijelu u državi B. Središnje tijelo u državi B proslijedit će zahtjev nadležnom tijelu u državi B i pitanje će se rješavati u državi B u skladu s nacionalnim pravom države B (uključujući pravila nadležnosti) i odluka može biti izmijenjena.
- Pojam **uobičajeno boravište** nije definiran u Konvenciji. On se koristi u nizu članaka Konvencije u vezi s time može li se odluka priznati ili izvršiti. Uobičajeno boravište osobe u određenoj državi utvrđuje se na temelju pojedinačnih činjenica svakog predmeta. Utvrđivanje uobičajenog boravišta može se temeljiti na činjenicama kao što je mjesto boravišta osobe, mjesto gdje osoba ima primarno (ili glavno) boravište ili gdje radi ili ide u školu. Sama nazočnost u državi nije dovoljna za utvrđivanje uobičajenog boravišta.*
754. Izmijenjena odluka ne mora biti priznata prije izvršenja u državi B jer ju je donijelo nadležno tijelo u državi B. U obrascu zahtjeva za izmjenu bit će navedeno traži li podnositelj izvršenje izmijenjene odluke. Ako je tako, uzdržavana osoba (podnositelj zahtjeva) ne mora učiniti ništa više ako se nastavlja sa izvršenjem odluke u državi B. Ako se obveznik uzdržavanja preseli ili ako ima imovinu ili dohodak izvan države B, izmijenjena bi se odluka, naravno, morala priznavati u tim drugim državama. Priznavanje izmijenjene odluke u državi A (u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište) neće biti nužno osim ako je to propisano u nacionalnom pravu države A ili ako obveznik uzdržavanja ima imovinu ili dohodak u državi A i odluka će se tamo izvršavati.
755. U okviru ove će mogućnosti, stoga, uzdržavana osoba podnositi zahtjev za izmjenu odluke u skladu s Konvencijom i na taj će se zahtjev primjenjivati postupci opisani u ovom poglavlju i poglavlju 12.

b) 2. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi A

756. Konvencija se ne primjenjuje na izmjenu u okviru ove mogućnosti.
757. Budući da je početna odluka donesena u državi A, uzdržavana osoba može jednostavno od upravnog tijela ili suda koji je donio odluku zatražiti izmjenu te odluke. Ta će se izmjena, kao i ostale izmjene, utvrditi primjenom nacionalnog prava (pravo države A). Obavijest o zahtjevu ili dostava zahtjeva obvezniku uzdržavanja u državi B izvršava se u skladu sa zakonodavstvom države A.
758. Budući da obveznik uzdržavanja ima boravište u državi B i ta je država odgovorna za izvršenje, ako uzdržavana osoba odluči podnijeti izravni zahtjev za izmjenu u državi A, izmijenjena odluka poslat će se, nakon donošenja u državu B na priznavanje i izvršenje. To je moguće učiniti primjenom postupaka iz poglavlja 4.

759. Izmijenjena će se odluka priznavati i izvršavati u državi B osim ako obveznik uzdržavanja, kako je navedeno u poglavlju 5., može pokazati da se ne primjenjuje niti jedna od osnova za priznavanje i izvršenje odluke iz članka 20. ili da priznavanje i izvršenje odluke nije moguće zbog jedne od osnova iz članka 22. To bi mogao biti slučaj, na primjer, ako obveznik uzdržavanja može dokazati da nije obaviješten o izravnom zahtjevu za izmjene u skladu sa zakonom države A.
760. Međutim priznavanje izmijenjene odluke u državi B u većini će slučajeva proći bez prigovora i izmijenjena odluka tada će se moći izvršavati u državi B.
761. U okviru ove će mogućnosti, stoga, uzdržavana osoba na izmjene primjenjivati nacionalno pravo, ali naknadni će se zahtjev za priznavanje i izvršenje izmijenjene odluke podnositi u skladu s Konvencijom primjenom članka 10. Postupci opisani u poglavljima 4. i 5. primjenjuju se na zahtjev za priznavanje i izvršenje.

2. Ako odluku želi izmijeniti obveznik uzdržavanja

762. Ako u ovom posebnom scenariju odluku želi izmijeniti obveznik uzdržavanja, on ili ona imaju na raspolaganju niz mogućnosti s obzirom na mjesto podnošenja zahtjeva. Kako je opisano u nastavku, obveznik uzdržavanja mogao bi podnijeti zahtjev za izmjenu u državi A u skladu s Konvencijom, mogao bi podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi A ili, u ograničenim okolnostima podložno nacionalnom pravu, obveznik uzdržavanja mogao bi podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi B.
763. U ovoj situaciji (kada je obveznik uzdržavanja napustio matičnu državu, a uzdržavana osoba nije), neka se pitanja primjenjuju isključivo na obveznike uzdržavanja. To je važno kako bi obveznik uzdržavanja mogao utvrditi gdje treba podnijeti zahtjev.
764. Iako u Konvenciji nisu propisana izravna pravila o tome kada jedna država može izmijeniti odluku donesenu u drugoj državi, Konvencijom se ograničava mogućnost obveznika uzdržavanja da traži izmjenu odluke u drugoj državi kada uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u državi u kojoj je donesena izvorna odluka (matična država).¹⁴⁸
765. U Konvenciji je to pravilo uključeno u članak 18. i članak 22. U članku 18. propisano je da zahtjev za izmjenu odluke ne može podnijeti obveznik uzdržavanja u državi ugovornici koja nije matična država ako uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u matična država, osim ako se primjenjuje jedna od četiri iznimke. Člankom 22. dopušteno je tuženiku da odgovori na zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke jer je ta odluka donesena protivno članku 18.

Važno: U skladu s člankom 18. važno je utvrditi gdje se „pokreće” postupak u skladu s Konvencijom kako bi se moglo saznati hoće li se taj članak primjenjivati na sprječavanje priznavanja odluke. Imajte na umu da se u ovom članku upotrebljava riječ „postupak”, a ne zahtjev. „Postupak” se pokreće na mjestu gdje nadležno tijelo (sud ili upravno tijelo) održava raspravu ili preispitivanje i odlučuje treba li izmijeniti odluku o uzdržavanju. To će biti **zamoljena država**.

¹⁴⁸ Obrazloženje, stavci 421. i 422.

766. To znači da ako je obveznik uzdržavanja napustio matičnu državu i želi izmijeniti odluku, a uzdržavana osoba ima boravište u matičnoj državi, zahtjev bi trebalo rješavati u matičnoj državi. Konvencijom je predviđen način na koji se to može izvršiti bez potrebe za putovanjem obveznika uzdržavanja u državu podrijetla jer on ili ona mogu podnijeti zahtjev u vlastitoj državi i taj će zahtjev u skladu s Konvencijom biti prosljeđen na raspravu u matičnu državu.¹⁴⁹
767. Ako se to ne učini i nastavi se s izmjenama izvan matične države, a potrebno je priznavanje izmijenjene odluke, obveznik uzdržavanja morat će osigurati da članci 18. i 22. ne predstavljaju prepreku priznavanju izmijenjene odluke.
768. U sljedećem su odjeljku te mogućnosti detaljnije opisane.

a) 1. mogućnost – podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b) Konvencije

769. U članku 10. stavku 2. točki (b) predviđena je učinkovita, često ekonomičnija alternativa za obveznika uzdržavanja koji bi se inače trebao vratiti u državu A i podnijeti zahtjev za izmjenu izravno u državi A. U toj činjeničnoj situaciji obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s Konvencijom i središnje tijelo u državi B prosljedit će zahtjev u državu A. Središnje tijelo u državi A prosljedit će zahtjev nadležnom tijelu u državi A i odluka o zahtjevu donijet će se u skladu sa zakonodavstvom države A.
770. Ako je donesena izmijenjena odluka, središnje tijelo u državi A dostavit će preslik izmijenjene odluke državi B. Ovisno o pravu države B, odluka o izmjeni iz države B možda će morati proći kroz postupak priznavanja u državi B prije nego što će se učinkovito moći izmijeniti prethodno priznata odluka. To nije uvijek nužno jer je se u nekim državama izmijenjena odluka jednostavno smatra nastavkom početne odluke. U mnogim će državama u postupku priznavanja u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište pomagati središnje tijelo u skladu s dobrom praksom i člankom 10. stavkom 2. točkom (a). U protivnom će obveznik uzdržavanja morati upotrijebiti unutarnje postupke koji su dostupni u njegovoj ili njezinoj državi za priznavanje odluke.
771. Postupci opisani kasnije u ovom poglavlju primjenjuju se na zahtjev za izmjenu.

b) 2. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi A

772. Obveznik uzdržavanja uvijek se može vratiti u državu A i podnijeti izravni zahtjev za izmjenu nadležnom tijelu u državi A. Taj će se zahtjev rješavati u skladu s nacionalnim pravom u državi A.

¹⁴⁹

Imajte na umu da u skladu s člankom 17. obveznik uzdržavanja neće imati pravo na besplatnu pravnu pomoć za podnošenje zahtjeva.

773. U većini će slučajeva obveznik uzdržavanja morati zatražiti priznavanje izmijenjene odluke u državi B u kojoj se odluka izvršava u cilju ograničenja ili izmjene izvršenja izvorne odluke. Zahtjev za priznavanje može se podnijeti u skladu s nacionalnim pravom (ako je dopušten u državi B) ili obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) za priznavanje izmijenjene odluke u državi B radi ograničavanja izvršenja prethodno priznate odluke. U mnogim će državama u postupku priznavanja u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište pomagati središnje tijelo u skladu s dobrom praksom i člankom 10. stavkom 2. točkom (a). U protivnom će obveznik uzdržavanja morati upotrijebiti unutarnje postupke koji su dostupni u njegovoj ili njezinoj državi za priznavanje odluke. Postupci za podnošenje zahtjeva za priznavanje i izvršenje opisani su u poglavljima 4. i 5.

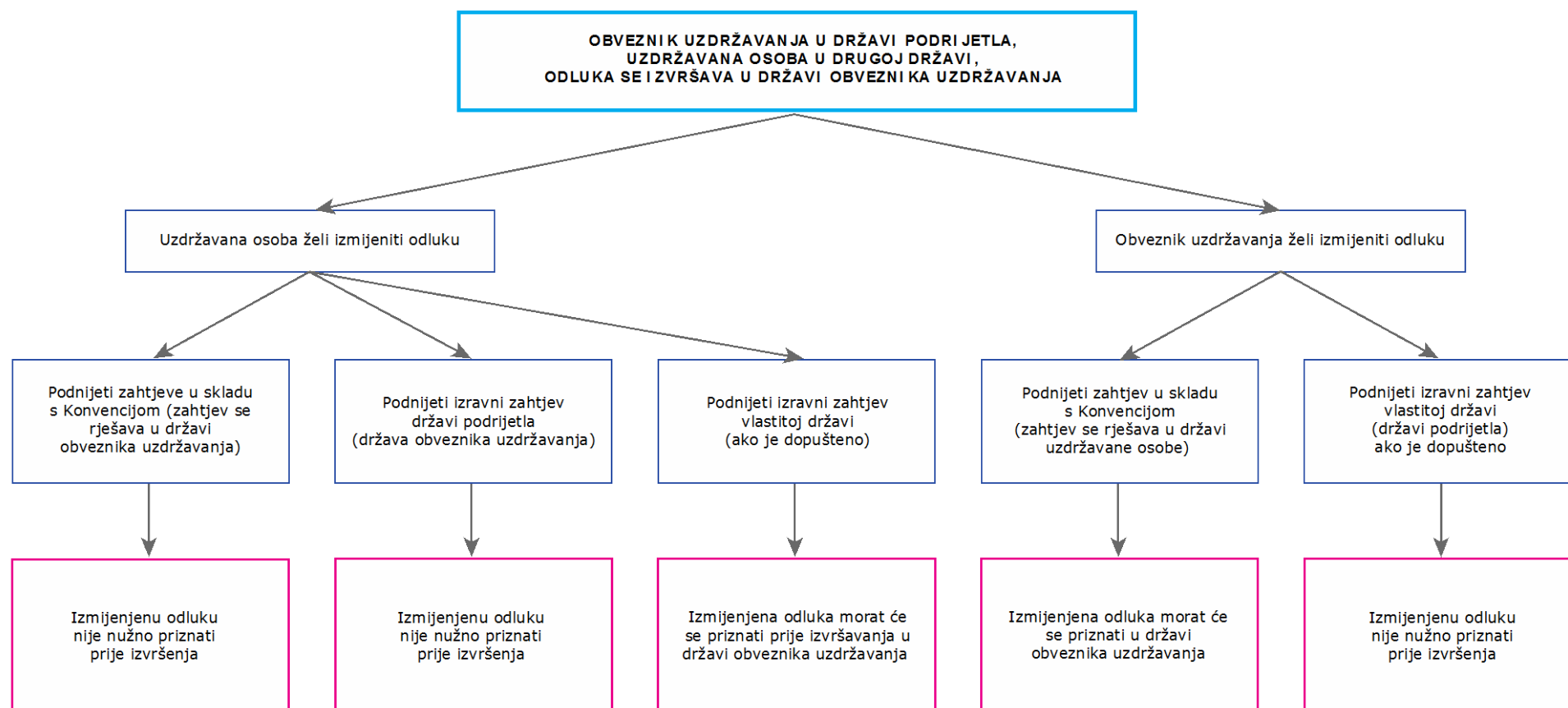
c) 3. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi B

774. S obzirom na odredbe članka 18. postoji vrlo malo država u kojima će to biti dopušteno, osim u iznimnim okolnostima. Ta mogućnost nije dostupna ako se zahtjev odnosi na uzdržavanje djeteta.
775. Izravni zahtjev za izmjene može se podnijeti u državi B, na primjer, ako se obje stranke slažu da bi postupak bio žurnije riješen u državi B jer ta država može lakše utvrditi dohodak obveznika uzdržavanja i mogućnost plaćanja za potrebe uzdržavanja bračnog druga. U ovoj su se situaciji stranke dogovorile da će se pitanje rješavati u državi B. Izravni zahtjev obveznika uzdržavanja rješavat će se u potpunosti u skladu s nacionalnim pravom države B (ako je dopušteno) te će uzdržavana osoba biti obaviještena u skladu sa zakonom te države.
776. U Konvenciji je priznata mogućnost takve situacije među iznimkama iz članka 18. pod uvjetom da se izmjena može izvršiti u državi koja nije matična država u sljedećim ograničenim okolnostima:
- ako je sklopljen pisani sporazum o nadležnosti države (osim u slučajevima uzdržavanja djece),
 - ako je uzdržavana osoba u nadležnosti nadležnog tijela u drugoj državi,
 - ako nadležno tijelo u matičnoj državi ne može ili odbija izmijeniti odluku i
 - ako država ne može priznati ili proglasiti izvršivom izvornu odluku iz matične države.

B. 2. primjer: Uzdržavana osoba napustila je matičnu državu, a obveznik uzdržavanja nije

Činjenice:

777. Odluka o uzdržavanju donesena je u državi A. Uzdržavana osoba preselila se u državu B. Obveznik uzdržavanja ostao je u državi A. Odluka se izvršava u državi A. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Slika 29.: Zahtjevi za izmjene kada obveznik uzdržavanja ima boravište u matičnoj državi

1. Ako odluku želi izmijeniti *uzdržavana osoba*

a) 1. mogućnost – podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (e) Konvencije.

778. Ako se uzdržavana osoba ne želi vratiti u državu A radi podnošenja zahtjeva, on ili ona može podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (e) Konvencije. Središnje tijelo u državi B šalje zahtjev središnjem tijelu u državi A. Središnje tijelo proslijeđuje ga nadležnom tijelu na obradu. Zahtjev se rješava u skladu s pravom države A i izmijenjena odluka može se izvršavati u državi A.
779. U većini slučajeva priznavanje izmijenjene odluke u državi B (u kojoj uzdržavana osoba ima boravište) ili u drugoj državi neće biti nužno osim ako obveznik uzdržavanja ima imovinu ili dohodak u državi B ili u toj drugoj državi. Međutim, ako je priznavanje u nekoj drugoj državi obavezno, uzdržavana osoba može primijeniti postupke iz poglavlja 4. i 5.
780. Postupci opisani u nastavku ovog poglavlja primjenjuju se na zahtjev za izmjenu koji je podnijela uzdržavana osoba u ovoj situaciji.

b) 2. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi A

781. Uzdržavana osoba uvijek ima mogućnost vratiti se u državu A i podnijeti izravni zahtjev za izmjenu u državi u kojoj je donesena izvorna odluka. Izmijenjena odluka, nakon donošenja, ne mora biti priznata u državi A da bi se mogla izvršavati i može se jednostavno dostaviti nadležnom tijelu za izvršenje te se izvršiti na isti način kao i izvorna odluka. Odluka se izmjenjuje u skladu s nacionalnim pravom države A.
782. Ako se, iz nekog razloga, izmijenjena odluka mora izvršavati u državi B ili u nekoj drugoj državi jer obveznik uzdržavanja ima imovinu ili dohodak u državi B ili drugoj državi ugovornici, u tom će slučaju uzdržavana osoba morati podnijeti odgovarajući zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a) za priznavanje izmijenjene odluke u toj državi, osim ako se u skladu s nacionalnim pravom te države odluka može smatrati nastavkom izvorne odluke i stoga nije potrebno priznavanje.

c) 3. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi B

783. Ako je to dopušteno u skladu s nacionalnim pravom države B, uzdržavana osoba može podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi B (u kojoj ima boravište) za donošenje izmijenjene odluke. Obveznik uzdržavanja obavješćuje se ili mu se odluka dostavlja u skladu s pravom države B.¹⁵⁰
784. Međutim, prije nego što uzdržavana osoba izabere tu mogućnost, on ili ona moraju biti svjesni da bi priznavanje izmijenjene odluke moglo biti teško ako ona mora biti priznata da bi se mogla izvršavati u državi koja je izjavila rezervu u skladu s Konvencijom da se boravište uzdržavane osobe ne primjenjuje kao osnova za priznavanje i izvršenje odluke (vidjeti poglavlje 5.).¹⁵¹

¹⁵⁰ Vidjeti poglavlje 3.

¹⁵¹ Ako je država izjavila rezervu, to znači da je potrebno naći neku drugu osnovu za priznavanje i izvršenje odluke. U članku 20. propisana je alternativna osnova za priznavanje i izvršenje.

785. Uzdržavana će osoba stoga možda željeti utvrditi postoji li vjerojatnost da će se odluka priznavati u državi A, u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište jer će se izmijenjena odluka, u većini slučajeva, morati priznati prije izvršenja u državi A. Ako je tako, za uzdržavanu osobu bolje je da podnese zahtjev za izmjenu primjenom članka 10. Konvencije kako je prethodno opisano.
786. I na kraju, ako izmjena koju traži uzdržavana osoba u ovom scenariju uključuje izmjenu neplaćenih zaostalih plaćanja, uzdržavana osoba mora biti svjesna da nadležno tijelo u državi A možda neće nužno prihvatiti odluku donesenu u državi B. U toj situaciji treba pogledati profil države za obje države kako bi se moglo utvrditi hoće li izmijenjena odluka biti prihvaćena.

2. Ako odluku želi izmijeniti *obveznik uzdržavanja*

a) 1. mogućnost – podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (c) Konvencije.

787. Obveznik uzdržavanja može postupati u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (c) Konvencije i zatražiti izmjenu odluke u državi B u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište.¹⁵² Obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev u državi A i taj će zahtjev središnje tijelo u državi A poslati središnjem tijelu u državi B. Zatim će se u državi B provoditi postupak izmjene i na zahtjev za izmjenu primjenjivat će se nacionalno pravo države B.
788. Ako je odluka izmijenjena u državi B, a izvorna se odluka izvršava u državi A, u većini će se država izmijenjena odluka morati priznati u državi A prije izvršenja (i prije nego bude imala prednost pred prethodnom odlukom). Zahtjev za priznavanje mogu podnijeti obveznik uzdržavanja i uzdržavana osoba, ako je potrebno. Ako zahtjev podnese obveznik uzdržavanja, na zahtjev za priznavanje izmijenjene odluke primjenjivali bi se postupci za priznavanje i izvršenje opisanima u poglavljima 4. i 5. Ako priznavanje traži uzdržavana osoba, u mnogim će državama, kao dio dobre prakse, središnje tijelo pružiti pomoć u tome postupku u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) jer je to prvi korak u podnošenju zahtjeva za izmjenu.¹⁵³

b) 2. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi A

789. Ako obveznik uzdržavanja želi izmijeniti odluku, on ili ona trebali bi moći podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi A u kojoj imaju boravište. Država A je matična država, u nekim će slučajevima, moći izmijeniti svoju odluku. Ako je zahtjev dopušten,¹⁵⁴ na postupke će se primjenjivati nacionalno pravo države A. Uzdržavana osoba bit će obaviještena ili će joj biti dostavljena odluka u skladu s pravom države A.¹⁵⁵ Donesena odluka može se izvršavati u državi A bez potrebe za izvršenjem ili nekim drugim daljnjim koracima. Međutim, središnje tijelo u državi A trebalo bi obavijestiti središnje tijelo u državi B u kojoj živi uzdržavana osoba kako bi ono moglo ažurirati svoju evidenciju u slučaju izmjena odluke.

¹⁵² Podložno pravilima o nadležnosti koja su primjenjiva u državi B.

¹⁵³ Zahtjev podnositelja zahtjeva za pružanje usluga njegova središnjeg tijela za podnošenje zahtjeva u toj državi nije u strogom smislu unutar područja primjene Konvencije.

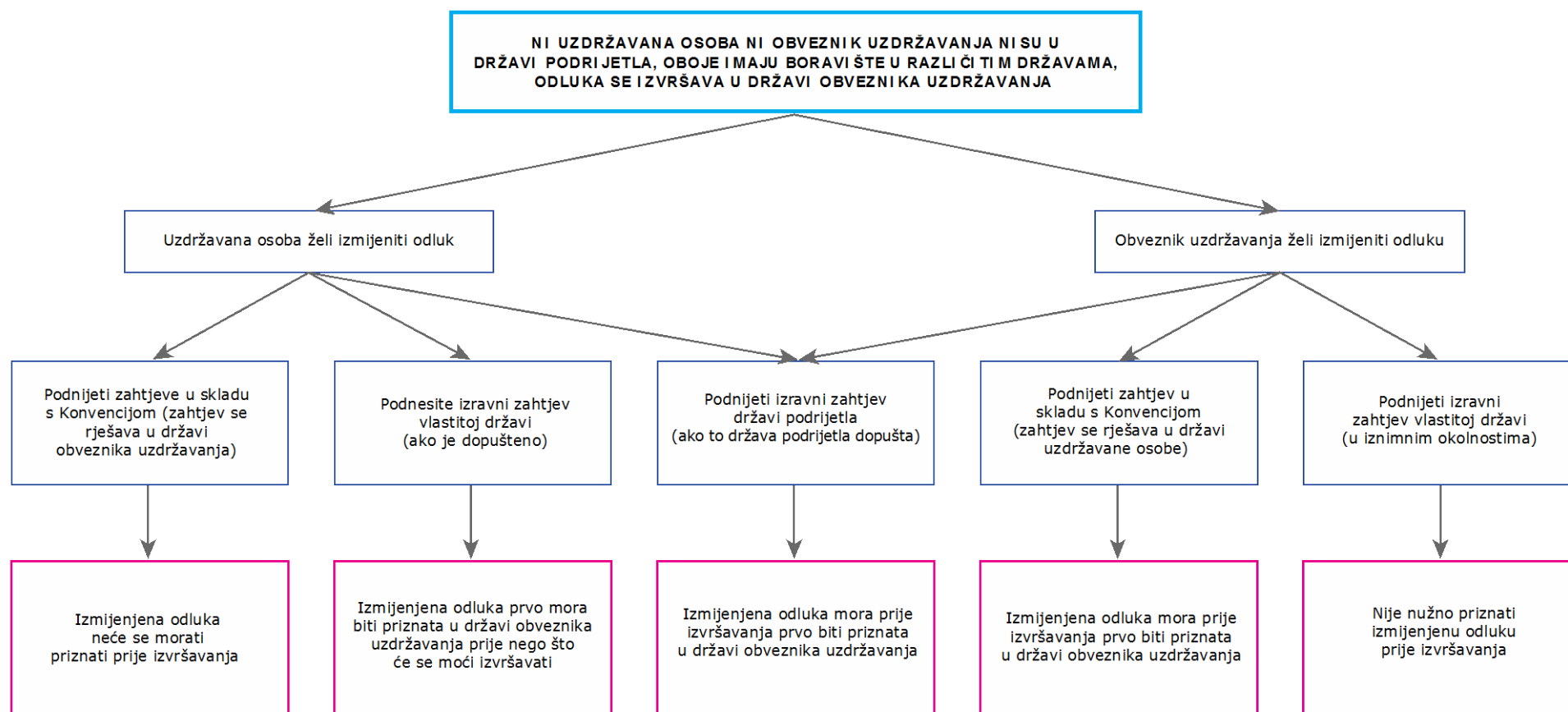
¹⁵⁴ U nekim će državama zakonom biti propisano da se zahtjev mora podnositi u mjestu boravišta uzdržavane osobe. U drugim državama možda neće postojati nadležnost (ili nadležno tijelo) za donošenje obvezujuće odluke protiv stranke izvan države.

¹⁵⁵ Vidjeti poglavlje 3.

790. Ne postoji velika vjerojatnost da će se odluka iz države A morati priznati ili izvršavati u državi B u kojoj živi uzdržavana osoba, osim ako obveznik uzdržavanja također ima imovinu ili dohodak u toj državi. Ako uzdržavana osoba želi da izmijenjena odluka bude priznata i izvršena u državi B, to bi trebalo biti jednostavno jer je izmijenjenu odluku donijelo isto nadležno tijelo koje je izvorno donijelo odluku i u većini će se država to smatrati proširenjem izvorne odluke te se na toj osnovi može priznati.
791. Međutim, s obzirom na ograničenja koja mogu postojati u nacionalnom pravu kada se izravni zahtjev za izmjenu rješava u državi A, u mnogim je slučajevima bolje za obveznika uzdržavanja da upotrijebi postupke iz Konvencije na izmjenu odluke u državi B.

C. 3. primjer: uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja preselili su se iz matične države i imaju boravište u drugim državama

792. Odluka o uzdržavanju donesena je u državi A. Uzdržavana osoba preselila se u državu B. Obveznik uzdržavanja sada ima boravište u državi C. Odluka je priznata u državi C i izvršava se u državi C. Sve su tri države ugovornice Konvencije.

Slika 30.: Zahtjevi za izmjene u slučajevima kada su obje stranke napustile matičnu državu i žive u različitim državama

1. Ako odluku želi izmijeniti *uzdržavana osoba*

a) 1. mogućnost – podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (f) Konvencije.

793. Uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za izmjenu u državi B (u kojoj ima boravište) u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (f) Konvencije.¹⁵⁶ Taj zahtjev središnje tijelo iz države B šalje središnjem tijelu u državi C u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište. Središnje tijelo prosljedit će zahtjev nadležnom tijelu u državi C i izmjena će se izvršiti u državi C.
794. Imajte na umu da u Konvenciji nije propisano da se odluka iz države A mora priznati u državi B prije podnošenja zahtjeva za izmjenu u državi B ili rješavanja zahtjeva u državi C. U Konvenciji također ne postoji zahtjev da odluka koja se izmjenjuje mora donesena u državi ugovornici.¹⁵⁷ Mora se raditi o odluci koja je unutar područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.). Međutim, hoće li odluka stvarno biti izmijenjena ovisit će o nacionalnom pravu države C i o tome je li odluka takve vrste da se može mijenjati u skladu s tim pravom.
795. Ako je izmijenjena odluka donesena u tome postupku, država C sada postaje „nova” matična država. Izmijenjena odluka iz države C ne mora biti priznata u državi C zato što će se izvršavati u državi u kojoj je donesena.
796. Osim ako obveznik uzdržavanja ima imovinu ili dohodak u državi B (u kojoj uzdržavana osoba ima boravište) ili u nekoj drugoj državi, nema potrebe za poduzimanjem daljnjih koraka iako je dobra praksa obavijestiti drugu državu o izmjeni.

b) 2. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi B

797. Ako je to dopušteno nacionalnim pravom države B, uzdržavana osoba može izravno nadležnom tijelu u državi B u kojoj ima boravište podnijeti zahtjev za izmjenu odluke koja je izvorno donesena u državi A. U pravu države B bit će propisano kakva se vrsta obavijesti dostavlja obvezniku uzdržavanja/tuženiku u državi C.¹⁵⁸
798. Međutim, ovdje se mogu primjenjivati i napomene iz prethodnog primjera u vezi sa zahtjevima koje uzdržavane osobe podnose u državi u kojoj imaju boravište. Ako uzdržavana osoba izabere ovu mogućnost, izmijenjena odluka donesena u državi B morat će biti priznata u državi C u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište prije nego što će se tamo moći izvršavati. Uzdržavana osoba morat će u skladu s Konvencijom podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje primjenjujući postupke iz poglavlja 4. ili će podnijeti izravni zahtjev za priznavanje nadležnom tijelu u državi C. Ako je država C izjavila rezervu kojom se isključuje nadležnost na temelju uzdržavane osobe kao osnova za priznavanje i izvršavanje, obveznik uzdržavanja/tuženik može prigovoriti na priznavanje i bit će potrebno pronaći drugu osnovu za priznavanje i izvršenje.

¹⁵⁶ Podložno pravilima o nadležnosti koja su primjenjiva u državi B.

¹⁵⁷ Obrazloženje, stavak 262.

¹⁵⁸ Vidjeti poglavlje 3.

2. Ako odluku želi izmijeniti *obveznik uzdržavanja*

a) 1. mogućnost – podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (c) Konvencije

799. Obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za izmjenu primjenjujući postupke iz Konvencije (članak 10. stavak 2. točka (c)) putem središnjeg tijela u državi C. Taj će se zahtjev slati središnjem tijelu u državi B. Središnje tijelo u državi B prosljedit će zahtjev nadležnom tijelu u državi B u kojoj će se zahtjev rješavati u skladu s nacionalnim pravom države B.
800. Ako je odluka izmijenjena, država B postat će „nova” matična država. Izmijenjena odluka prvo mora biti priznata u državi C prije nego što će se moći izvršavati. Zahtjev za to mora podnijeti obveznik uzdržavanja u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a). Priznavanje bi trebalo biti prilično jednostavno jer je postupak priznavanja u kojem je donesena odluka pokrenuo obveznik uzdržavanja. U nekim državama priznavanje neće biti nužno jer će se izmijenjena odluka smatrati, u skladu s nacionalnim pravom, proširenjem prve, već priznate odluke. Postupci opisani u poglavljima 4. i 5. primjenjuju se na zahtjev za priznavanje i izvršenje.
801. Ako obveznik uzdržavanja mora podnijeti zahtjev za priznavanje, dobra je praksa da mu središnje tijelo u njegovoj državi pruži u tome pomoć u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) jer je to završni korak u postupku povodom zahtjeva za izmjenu. U nekim će državama obveznik uzdržavanja možda morati upotrijebiti druge unutarnje postupke za priznavanje odluke u cilju ograničenja ili obustave izvršenja izvorne odluke. Naposljetku, u nekim državama obveznik uzdržavanja uopće neće upotrebljavati postupak priznavanja već će se izmijenjena odluka upotrijebiti kao obrana ili protivljenje izvršenju prethodne odluke.

b) 2. mogućnost – podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi C

802. U nekim državama obveznik uzdržavanja može podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi C, odnosno u državi u kojoj ima boravište. To u većini država neće biti dopušteno osim u iznimnim okolnostima koje su opisane u nastavku. U zakonodavstvu države C bit će propisan način obavješćivanja ili dostave uzdržavanoj osobi.¹⁵⁹
803. Izmijenjenu odluku neće trebati priznati u državi C jer će ta odluka biti domaća odluka. Međutim, ako obveznik uzdržavanja ima imovinu ili dohodak u drugoj državi, odluku se mora priznati prije izvršenja u toj državi.
804. Najčešći razlog zašto se zahtjev rješava u državi C u tome scenariju jest taj da se postojeća odluka ne može izmijeniti u državi B, u kojoj uzdržavana osoba ima boravište ili u matičnoj državi. U toj situaciji država C vjerojatno će moći izmijeniti odluku ili donijeti novu odluku u odnosu na obveze uzdržavanja.
805. Osim ako postoje ti čimbenici, preferirana je mogućnost da obveznik uzdržavanja primijeni članak 10. Konvencije na slanje zahtjeva za izmjenu u državu B u kojoj uzdržavana osoba ima boravište.

¹⁵⁹

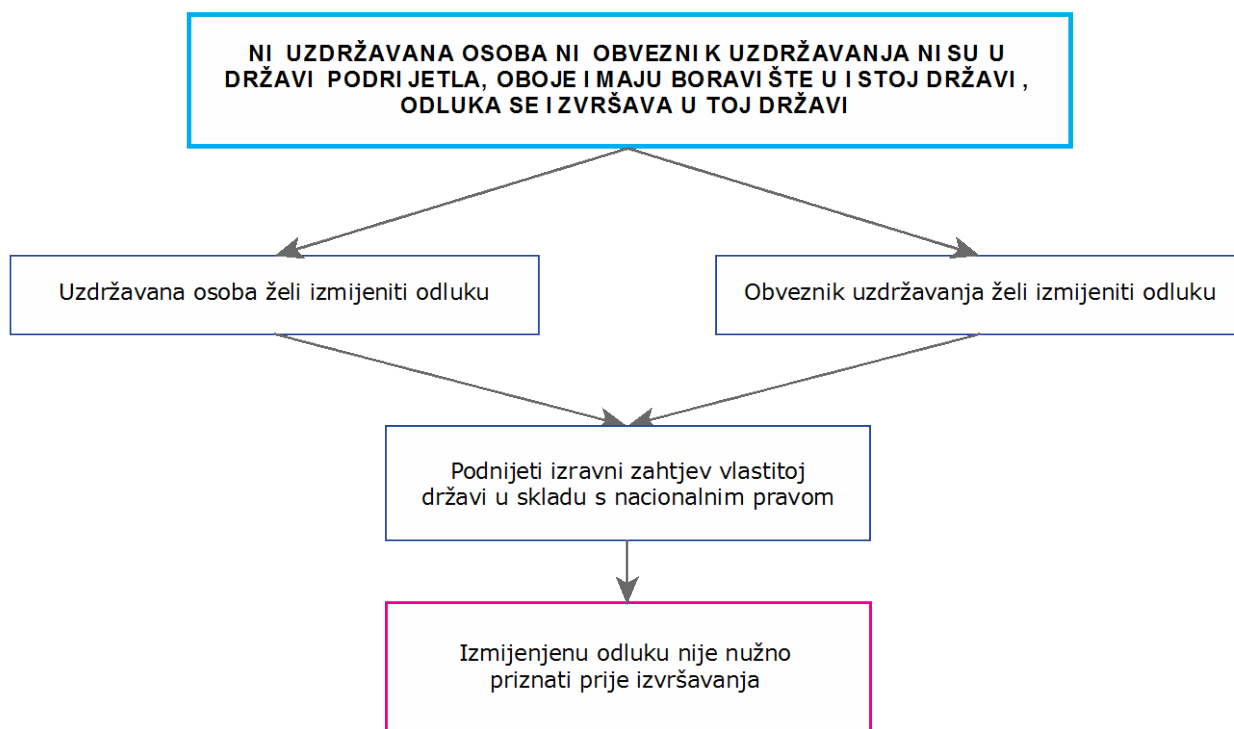
Vidjeti poglavlje 3.

3. Povratak u matičnu državu radi izmjene odluke

806. Iako je to rijetkost, u situaciji kada ni uzdržavana osoba niti obveznik uzdržavanja nemaju boravište u matičnoj državi, zahtjev za izmjenu odluke u matičnoj državi može podnijeti bilo koja od stranaka, u skladu s člankom 10. Konvencije ili podnošenjem izravnog zahtjeva matičnoj državi.
807. Hoće li to biti dopušteno u određenoj situaciji ovisit će u potpunosti o nacionalnom pravu u matičnoj državi. To u većini nadležnosti neće biti moguće jer upravno ili pravosudno tijelo neće dopustiti rješavanje zahtjeva ako ni uzdržavana osoba ni obveznik uzdržavanja nemaju nikakve veze s državom.
808. Međutim, ako se nastavi s rješavanjem zahtjeva, primjedbe iz svakog od prethodnih scenarija jednako će se primjenjivati na izmijenjenu odluku koja bi mogla biti rezultat takvog zahtjeva. Kako bi se mogla izvršavati u drugoj državi, odluka prije toga mora biti priznata.
809. Osim ako ne postoji nepobitan razlog za vraćanje u matičnu državu, uvijek je praktičnije podnijeti zahtjev za izmjenu u državi u kojoj jedna od stranaka ima boravište. Pitanja kao što je utvrđivanje dohotka za potrebe uzdržavanja i utvrđivanje mogućnosti plaćanja lakše je riješiti kada jedna od stranaka može izravno dostaviti te informacije.

D. 4. primjer: obje su stranke napustile matičnu državu i sada imaju boravište u istoj državi

810. Završni je scenarij onaj u kojem su obje stranke napustile matičnu državu (država A), ali sada obje žive u istoj državi (država B).

Slika 31.: Zahtjevi za izmjene u slučajevima kada su obje stranke napustile matičnu državu i nalaze se u istoj državi

811. Stranke imaju dvije mogućnosti. Izravni zahtjev za izmjenu odluke može podnijeti obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba nadležnom tijelu u državi u kojoj sada ima boravište. Na taj se postupak primjenjuje isključivo nacionalno pravo države B. Konvencija se na taj zahtjev za izmjenu ne primjenjuje.
812. Druga je mogućnost da se uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja vrate u matičnu državu i podnesu izravni zahtjev za izmjenu nadležnom tijelu koje je donijelo izvornu odluku. Ako odaberu tu mogućnost, uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja moraju biti svjesni da će se na to primjenjivati u potpunosti nacionalno pravo matične države. U skladu s tim pravom možda neće biti dopušteno podnošenje zahtjeva za izmjenu ako ni jedna od stranaka nema boravište ni veze s državom. Osim toga, primjenjivale bi se primjedbe iz prethodnog odjeljka koje se odnose na potrebu za priznavanjem izmijenjene odluke iz matične države prije nego što će se ona moći izvršavati u državi u kojoj uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja sada imaju boravište.

E. Dobra praksa u zahtjevima za izmjene

813. Kao što je očito iz prethodnih primjera, u većini slučajeva uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja mogu podnijeti zahtjev za izmjenu postojeće odluke u skladu s Konvencijom. U postupku u skladu s Konvencijom uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja imaju pomoć središnjeg tijela u podnošenju zahtjeva, osigurava se pravovremeno podnošenje zahtjeva nadležnom tijelu u zamoljenoj državi i u mnogim će slučajevima biti puno povoljnije od putovanja u drugu državu radi podnošenja izravnog zahtjeva za izmjenu u državi u kojoj druga stranka ima boravište.
814. Ako uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja planiraju podnijeti izravni zahtjev za izmjenu nadležnom tijelu u svojoj državi podrijetla, uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja trebali bi, u skladu s dobrom praksom, prvo utvrditi je li moguće izmijeniti stranu odluku. Uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja koji traže izmjenu također bi trebali razmotriti koje je korake potrebno poduzeti nakon izmjene odluke kako bi osigurali priznavanje izmijenjene odluke ako je to potrebno za njezino izvršenje ili ograničavanje izvršenja.
815. Važno je voditi računa o tome da u nekim državama postupci u skladu s Konvencijom prema kojima središnje ili nadležno tijelo moraju pomoći obvezniku uzdržavanja u odnosu na izmjene predstavljaju veliku promjenu u usporedbi s postojećom praksom. Te će države možda više znati o pomaganju uzdržavanim osobama sa zahtjevima i izravnim zahtjevima.
816. U tim je situacijama važno da djelatnik koji rješava predmet vodi računa o tome da je uloga djelatnika u središnjem ili nadležnom tijelu pomoći podnositeljima zahtjeva bez obzira na to je li podnositelj uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja. Djelatnici koji rješavaju zahtjeve obavljaju zadaće središnjeg ili nadležnog tijela u skladu s Konvencijom.
817. Pružanjem pomoći obveznicima uzdržavanja u postupku podnošenja zahtjev za izmjenu pomaže se obiteljima i djeci jer se osigurava da se u odlukama o uzdržavanju vodi računa o mogućnosti obveznika uzdržavanja da uzdržava uzdržavanu osobu i djecu i da djeca i obitelji dobiju uzdržavanje na koje imaju pravo.
818. Naposljetku, djelatnici koji rješavaju predmete trebali bi voditi računa o tome da pomažući podnositeljima zahtjeva u skladu s Konvencijom pružaju usluge propisane Konvencijom, a ne predstavljaju tu osobu ni djeluju u ime te osobe.¹⁶⁰

¹⁶⁰

Time se, međutim, ne sprječava središnje tijelo u zamoljenoj državi da od podnositelja zahtjeva dobije punomoć ako postupa u podnositeljevo ime u sudskom postupku ili pred ostalim tijelima ili ako je punomoć potrebna za određivanje zastupnika koji će to činiti (članak 42).

III. Dodatni materijali

A. *Povezani članci Konvencije*

članak 10. stavak 1. točke (e) i (f) i članak 10. stavak 2. točke (b) i (c)

članak 11.

članak 12.

članak 18.

članak 22.

B. *Povezani odjeljci Priručnika*

Vidjeti poglavlje 2. — Objašnjenje pojmova

Vidjeti poglavlje 5. — Obrada ulaznih zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje.

Vidjeti poglavlje 12. — Postupci izmjena — ulazni i izlazni

Poglavlje 12.

Postupci izmjena – ulazni i izlazni

819. Ovim su poglavljem obuhvaćeni postupci za upravljanje izlaznim i ulaznim zahtjevima za izmjenu odluka o uzdržavanju. Pozadina zahtjeva za izmjene i detaljna objašnjenja mogućnosti za izmjene u svakoj pojedinoj situaciji opisani su u poglavlju 11. Ako su vam potrebne dodatne informacije o zahtjevima za izmjenu, prvo pročitajte poglavlje 11.
820. U I. dijelu ovog poglavlja opisani su postupci koji će se upotrebljavati za izlazne zahtjeve za izmjenu. Dijelom II. obuhvaćeni su postupci za ulazne zahtjeve za izmjene. Na kraju poglavlja nalazi se popis dodatnih materijala i povezani obrasci te određeni broj najčešćih pitanja (FAQ) o zahtjevima za izmjene.

Dio I.

Postupci za izlazne zahtjeve za izmjene

I. Pregled

A. Uloga središnjeg tijela

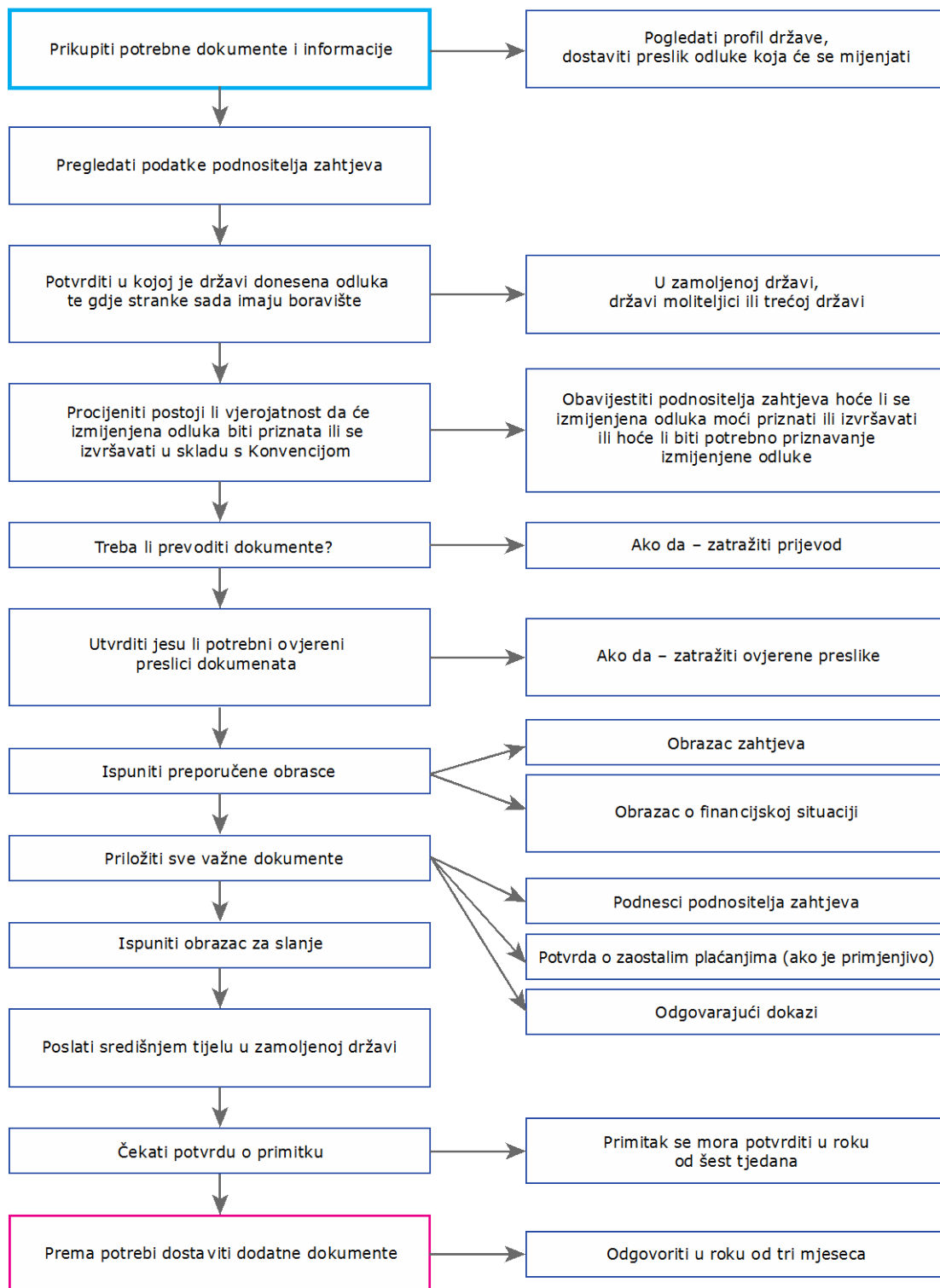
821. U primjerima iz poglavlja 11. opisana su mnoga pitanja koja utječu na to može li se ili treba li se podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s Konvencijom. Budući da je to područje u kojem postupci za predmete međunarodnog uzdržavanja mogu podnositeljima biti vrlo zbunjujući, u ovom se Priručniku predlaže da bi središnje tijelo države moliteljice, u kojoj se podnosi zahtjev, trebalo, u skladu s dobrom praksom, prethodno ocijeniti postoji li vjerojatnost da će izmijenjena odluka, nakon donošenja, biti priznata ili izvršena. Na taj će se način pomoći podnositelju zahtjeva i zamoljenoj državi da spriječe potrošnju vremena i novca na zahtjeve koji bi mogli dovesti do odluka koje se ne mogu priznati ili izvršiti.
822. Osim toga, razmatrajući što će se dogoditi nakon donošenja izmijenjene odluke, središnje tijelo države moliteljice može osigurati da je podnositelj spreman poduzeti dodatne korake, kao što je priznavanje, ako je potrebno.
823. Zapamtite da podnositelj ne može putem središnjeg tijela podnijeti zahtjev za izmjenu odluke koja se odnosi samo na uzdržavanje bivšeg bračnog druga osim ako su država moliteljica i zamoljena država proširile primjenu poglavlja II. i III. na uzdržavanje bračnih drugova (vidjeti poglavlje 3.). Podnositelj će morati podnijeti izravni zahtjev za izmjenu odluke nadležnom tijelu u zamoljenoj državi.

B. Postupak – dijagram

824. Središnje tijelo u državi moliteljici odgovorno je za sastavljanje dokumenata i informacija, uključujući obrazac zahtjeva, i za slanje spisa zamoljenoj državi. Sadržaj spisa i materijali koje treba uključiti u spis bit će određeni odredbama članka 11., zahtjevima zamoljene države, kako je propisano u profilu države, i dokazima kojima se opravdava izmjena.
825. U dijagramu na sljedećoj stranici opisani su koraci za ispunjavanje izlaznog zahtjeva za izmjenu.

*Tražite li sažetak potrebnih postupaka za izlazne ili ulazne zahtjeve?
Na kraju dijela I. nalazi se **Kontrolni popis** za izlazne zahtjeve i jedan
se nalazi na kraju dijela II. za ulazne zahtjeve.*

PRIPREMA IZLAZNIH ZAHTEVA ZA IZMJENU ODLUKE O UZDRŽAVANJU

Slika 32.: Postupci za ispunjavanje i slanje zahtjeva za izmjenu

C. Objašnjeni postupci

U svakom od odlomaka u nastavku opisani su koraci iz slike 32.

1. Prikupiti potrebne dokumente

826. Bit će vam potreban preslik profila države za državu kojoj ćete slati dokumente, preslik odluke o uzdržavanju koja se izmjenjuje i obrazac zahtjeva koji je dostavio podnositelj zahtjeva.

2. Provjeriti podatke koje je dostavio podnositelj zahtjeva

827. Ovisno o državi, podnositelj može ispuniti obrazac zahtjeva ili može ispuniti drugačiji obrazac u kojem ima dovoljno informacija da središnje tijelo može ispuniti obrazac zahtjeva. Možda će biti važno da podnositelj zahtjeva bude dostupan za vrijeme trajanja postupka u zamoljenoj državi kako bi se osiguralo da obrazac sadržava dovoljno informacija za to.
828. Zapamtite da u Konvenciji postoje posebna ograničenja u vezi s otkrivanjem i potvrđivanjem podataka prikupljenih ili poslanih u skladu s Konvencijom u određenim okolnostima. Otkrivanje ili potvrđivanje informacija nije dopušteno ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe (članak 40. stavak 1.). Osoba bi mogla biti dijete, podnositelj zahtjeva ili tuženik, ili bilo koja druga osoba. Konvencija u tome smislu nije ograničena. Preporučena je praksa u takvim slučajevima upotrijebiti adresu središnjeg tijela ili nadležnog tijela u državi moliteljici i tamo poslati poštu za uzdržavanu osobu (vidjeti poglavlje 3.).

3. Potvrditi gdje je odluka donesena i gdje stranke imaju boravište

829. Kada obveznik uzdržavanja podnese zahtjev, na temelju mjesta gdje je donesena odluka (matična država) i gdje uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u toj državi utvrdit će se može li se odluka o izmjeni koja je rezultat tog zahtjeva priznati ili izvršiti.

4. Uzeti u obzir hoće li biti potrebno priznavanje ili izvršenje odluke o izmjeni

830. Ako izmijenjena odluka mora biti priznata nakon donošenja, ili podnositelj želi izvršiti izmijenjenu odluku u zamoljenoj državi, treba osigurati da je podnositelj zahtjeva svjestan potrebe za tim korakom i da je taj zahtjev naveden u materijalima koji su dostavljeni zamoljenoj državi.
831. Na primjer – ako će se izmijenjena odluka donesena u zamoljenoj državi morati nakon donošenja priznavati u državi moliteljici (vašoj državi) i za taj će korak biti potrebna ovjeren preslik odluke, dobra je praksa zatražiti od zamoljenog središnjeg tijela da, kada bude riješen zahtjev za izmjenju, dostavi ovjerenu presliku odluke zajedno sa izvješćem o stanju.
832. Osim toga, moglo bi biti korisno obavijestiti podnositelja zahtjeva o drugim mogućnostima, uključujući o mogućnosti obraćanja nadležnom tijelu u bilo kojoj od uključenih država ugovornica, ako bi ta mogućnost mogla pomoći u eventualnom priznavanju odluke. Pogledajte poglavlje 11. za daljnja objašnjenja dostupnih mogućnosti. Naposljetku, ako zahtjev podnio obveznik uzdržavanja, korisno je provjeriti je li on svjestan da nema pravo na besplatnu pravnu pomoć. O tome je riječ kasnije u ovom poglavlju.

5. Je li materijale potrebno prevoditi?

833. Pogledajte profil države. Zahtjev i izvornu odluku možda će biti potrebno prevesti na službeni jezik zamoljene države ¹⁶¹, na neki drugi jezik ili na engleski ili francuski. Ako je potreban prijevod, treba provjeriti je li moguće osigurati sažetak ili izvadak odluke (vidjeti objašnjenje u poglavlju 3. dijelu 2. – Pitanja zajednička svim zahtjevima). Time bi se mogli smanjiti troškovi i složenost prijevoda.

6. Utvrditi jesu li potrebni ovjereni preslici dokumenata

834. Pogledajte profil države. U njemu će biti navedeno zahtijeva li zamoljena država ovjerene preslike nekih dokumenata. Ako je tako, podnesite zahtjev odgovarajućem tijelu u svojoj državi ili zatražite od podnositelja zahtjeva da pribavi tražene preslike.

7. Ispuniti zahtjev za izmjenu

835. Vidjeti sljedeći odjeljak za pojedinosti u vezi s ispunjavanjem preporučenog obrasca.

8. Priložiti sve mjerodavne dokumente

836. U sljedećem su odjeljku ovog poglavlja opisani svi ostali potrebni dokumenti te kako ih ispuniti.

9. Ispuniti obrazac za slanje

837. To je jedini obvezni obrazac koji je nužan za zahtjev za izmjenu. U njemu mora biti navedeno ime ovlaštenog predstavnika središnjeg tijela i potrebno ga je poslati zajedno s materijalima. On nije potpisan.
838. Upute za ispunjavanje ovog obrasca nalaze se u poglavlju 15.

10. Poslati središnjem tijelu u zamoljenoj državi

839. U većini će se slučajeva dokumenti slati redovnom poštom središnjem tijelu zamoljene države. Upotrijebiti adresu prikazanu u profilu države. U nekim državama može biti dopušten elektronički prijenos. U profilu države za zamoljenu državu pogledajte je li to moguće.

11. Čekati potvrdu primitka

840. Središnje tijelo zamoljene države mora potvrditi primitak u roku od šest tjedana. To mora učiniti središnje tijelo uporabom obveznog obrasca potvrde. U tome će vas trenutku zamoljeno središnje tijelo uputiti gdje treba slati daljnje upite – te će vam dati odgovarajuće podatke za kontakt za tu osobu ili jedinicu u zamoljenoj državi.

12. Prema potrebi dostaviti dodatne dokumente

841. U obrascu potvrde može biti navedeno da su potrebni dodatni dokumenti ili podaci. Dostavite podatke čim prije moguće, a najkasnije u roku od tri mjeseca. Ako očekujete da će vam trebati više od tri mjeseca, obavijestite drugo središnje tijelo jer će ono možda zatvoriti spis nakon tri mjeseca, u slučaju da nije zaprimilo nikakav odgovor.

¹⁶¹ Ili teritorijalne jedinice te države, kao što su pokrajina ili teritorij (članak 44.).

Dobra praksa: Obavijestite središnje tijelo ako imate poteškoća s pribavljanjem traženih podataka ili dokumenata. U protivnom, ako nije zaprimilo odgovor nakon tri mjeseca, ono će možda zatvoriti spis.

II. Prikupiti potrebne dokumente

A. Općenito

842. U Konvenciji je utvrđen obavezni sadržaj zahtjeva za izmjenu (vidjeti članke 11. i 12.).
843. U ovom je odjeljku Priručnika navedeno što mora sadržavati spis i kako sastaviti i ispuniti dokumente uz zahtjev za izmjenu odluke. U tablici u nastavku navedeni su uobičajeni dokumenti. Imajte na umu da su potrebni samo obrazac zahtjeva i obrazac za slanje. Obično su uključeni drugi obrasci jer će podnositelj morati utvrditi razloge zašto traži izmjenu. Osim toga, korisno je dostaviti presliku odluke čija se izmjena traži, posebno u situacijama kada odluka nije donesena u zamoljenoj državi i nije priznata u toj državi.

✓	Obrazac zahtjeva
✓	Obrazac za slanje
✓	Obrazac o financijskoj situaciji (ako će se izmijenjena odluka izvršavati)
Prema potrebi	Potpuni tekst odluke ili izvadak odluke
Prema potrebi	Dokazi kojima se potvrđuje promjena okolnosti
Prema potrebi	Pisani podnesci u potporu zahtjeva
Prema potrebi	Prijevod i/ili ovjerene preslike dokumenata

Slika 33.: Dokumenti potrebni za zahtjev za izmjenu

844. Ako zahtjev podnosi obveznik uzdržavanja, a uzdržavana osoba i dalje ima uobičajeno boravište u matičnoj državi, obveznik uzdržavanja trebao bi uključiti, ako je primjenjivo:
- pisani sporazum između stranaka u vezi s izmjenom uzdržavanja (osim uzdržavanja djeteta) iz kojeg se vidi da se zahtjev može podnijeti u zamoljenoj državi,
 - dokumentaciju iz koje se vidi da se zahtjev može rješavati u zamoljenoj državi jer matična država ne može ili odbija biti nadležna u postupku izmjene odluke.
845. Ti će dokumenti biti potrebni kako bi se moglo utvrditi da je izmjena dopuštena u skladu s izmjenama iz članka 18.

B. Ispunjavanje obrasca zahtjeva (izmjena odluke)

846. Potrebno je upotrijebiti preporučeni obrazac zahtjeva (zahtjev za izmjenu odluke). Time se osigurava da su potrebni podaci uključeni u svaki zahtjev. Međutim, budući da se razlozi za podnošenje zahtjeva za izmjenu mogu razlikovati od slučaja do slučaja, u nekima će možda biti primjerene druge isprave, kao što su platne liste ili dokazi da je dijete upisano u školu.

847. Uzdržavane osobe i obveznici uzdržavanja upotrebljavaju isti obrazac (zahtjev za izmjenu odluke).
848. Upute za ispunjavanje preporučenog obrasca zahtjeva nalaze se u poglavlju 15.

C. Ispunjavanje dodatnih dokumenata

1. Obrazac o financijskoj situaciji

849. U mnogim se državama iznos uzdržavanja koje mora plaćati obveznik uzdržavanja utvrđuje na temelju financijskog stanja roditelja. Obrazac o financijskoj situaciji sredstvo je za dostavljanje informacija nadležnom tijelu za potrebe izmjena odluke na toj osnovi.
850. U ovom dokumentu nalaze se dodatne informacije za pronalaženje tuženika za potrebe obavješćivanja o zahtjevu i njime će se poduprijeti izvršenje izmijenjene odluke, ako je potrebno.
851. Upute za ispunjavanje ovog obrasca nalaze se u poglavlju 15.

2. Potpuni tekst odluke

852. Osim u slučajevima navedenima u nastavku, u spis bi trebalo biti uključen potpuni preslik odluke o uzdržavanju.
853. Iako se odredbe Konvencije o zahtjevima za ovjerene preslike odluka (članak 25. stavak 3.) primjenjuju samo na zahtjeve za priznavanje i izvršenje, isti bi se pristup trebao upotrebljavati u zahtjevima za izmjene u skladu s dobrom praksom. U nekim slučajevima zamoljena država neće imati preslik odluke koji će se izmjenjivati i taj se preslik može zatražiti u okviru postupka izmjene. U većini slučajeva dovoljan je jednostavan preslik odluke pravosudnog ili upravnog tijela koje je donijelo odluku.

a) Osim ako se država složila da će prihvatiti sažetak ili izvadak

854. Država može izjaviti da će prihvatiti izvadak ili sažetak odluke umjesto potpunog teksta odluke. U nekim su slučajevima odredbe odluke koje se odnose na uzdržavanje samo mali dio potpune odluke i država možda neće željeti snositi troškove prijevoda cijelog teksta ako su potrebne samo odredbe o uzdržavanju. U profilu države koja zaprima predmet bit će navedeno je li prihvatljiv sažetak ili izvadak teksta.
855. Ako je prihvatljiv sažetak, treba upotrijebiti preporučeni obrazac (sažetak odluke).

b) Je li zatražen ovjeren preslik odluke?

856. U svim slučajevima potrebno je pogledati profil države jer u njemu može biti navedeno da su uvijek potrebni ovjereni preslici odluke za svaki zahtjev. Ako nije uvijek potreban ovjereni preslik, običan preslik biti će dovoljan, ali zamoljena država može kasnije izjaviti da joj je potreban preslik odluke koju je nadležno tijelo ovjerilo za taj određeni predmet.

3. Pravna pomoć

857. Ako zahtjev za izmjenu odluke podnosi uzdržavana osoba, on ili ona imat će pravo na besplatnu pravnu pomoć u zamoljenoj državi (ako je ona potrebna jer nisu dostupni pojednostavljeni postupci) ako se zahtjev odnosi na uzdržavanje djeteta i zahtjev nije očito neutemeljen.¹⁶²
858. Ako se zahtjev za uzdržavanje osobe ne odnosi na uzdržavanje djeteta, zamoljena država neće automatski pružati besplatnu pravnu pomoć za zahtjev za izmjenu. Prije nego što mu se pruži pomoć, uzdržavana osoba možda će morati proći **ocjenu imovinskog stanja**. Ako se upotrebljava **ocjena utemeljenosti zahtjeva**, informacije u obrascu o financijskoj situaciji bit će korisne za utvrđivanje prava podnositelja zahtjeva na pravnu pomoć u državi moliteljici ili matičnoj državi.
859. U situacijama u kojima nisu dostupni pojednostavljeni postupci i obvezniku uzdržavanja potrebna je pravna pomoć, ne postoji automatsko pravo na besplatnu pravnu pomoć, čak i ako se zahtjev odnosi na uzdržavanje djeteta.¹⁶³ U nekim državama besplatna pravna pomoć dostupna je samo ako obveznik uzdržavanja zadovolji ocjenu imovinskog stanja i ocjenu utemeljenosti. U profilu zamoljene države bit će naveden stupanj do kojeg je obveznicima uzdržavanja u zamoljenoj državi dostupna pravna pomoć i pod kojim uvjetima. Informacijama sadržanima u obrascu o financijskoj situaciji pomoći će se zamoljenoj državi da utvrdi pravo obveznika uzdržavanja na pomoć.
860. Budući da se obveznicima uzdržavanja pravna pomoć rijetko pruža za zahtjeve za izmjene, ako je podnositelj zahtjeva obveznik uzdržavanja, pogledajte profil države i obavijestite obveznika uzdržavanja hoće li biti potrebna pravna pomoć i hoće li on ili ona biti kvalificirani za tu pomoć u zamoljenoj državi.

*U okviru **ocjene imovinskog stanja** uzimaju se u obzir dohodak i imovina podnositelja zahtjeva ili druge financijske okolnosti koje će imati utjecaja na sposobnost podnositelja da plati za pravnu pomoć.*

***Ocjena utemeljenosti zahtjeva** u načelu se provjerava opravdanost ili vjerojatnost uspjeha zahtjeva uzimajući u obzir čimbenike kao što je pravna osnova za primjenu i hoće li činjenice iz predmeta dovesti do uspješnog rezultata*

4. Ostali dokumenti

861. Ostale informacije koje mogu biti uključene sa zahtjevom uključuju dokaze o promjenama stanja i pisane podneske uz zahtjev za izmjenu. Ne postoje preporučeni obrasci za dostavljanje tih informacija i ono što je korisno ili nužno ovisit će o okolnostima predmeta i osnovi na temelju koje se traži izmjena. Međutim, neke od tih informacija mogle bi biti uključene u obrazac o financijskoj situaciji.
862. Osim toga, ako se pokazalo za vrijeme prethodnog pregleda da će izmijenjena odluka donesena u zamoljenoj državi morati biti priznata u vašoj državi nakon donošenja, uključite zahtjev za ovjeren preslik odluke (ako je potreban u vašoj državi) te ispunjenu potvrdu o izvršivosti i potvrdu o pravovremenoj obavijesti, ako će biti potrebne. Ako niste sigurni što je potrebno, pogledajte poglavlja 4. i 5. ovog Priručnika.

¹⁶² Ili država upotrebljava ocjenu imovinskog stanja djeteta. Vidjeti objašnjenja o pravnoj pomoći u poglavlju 3.

¹⁶³ Vidjeti Obrazloženje, stavak 266.

5. Ispuniti obrazac za slanje

863. Obrazac za slanje standardno je i ujednačeno sredstvo za slanje zahtjeva između država ugovornica. Njime se potvrđuje da su potrebni dokumenti i informacije sadržani u spisu te je središnjem tijelu naznačeno kakav se pravni lijek traži.
864. Obrazac za slanje obavezni je obrazac. Njime mora biti popraćen svaki zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom.
865. Upute za ispunjavanje obrasca nalaze se u poglavlju 15.

III. Kontrolni popis – izlazni zahtjevi za izmjene

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Pregled dokumenata koje je dostavio podnositelj zahtjeva	I(C)(2)
2.	Uzeti u obzir hoće li izmijenjenu odluku trebati priznavati	I(C)(4)
3.	Utvrđiti koji su dokumenti potrebni	I(C)(5) i (6)
4.	Ispuniti dokumente	II(C) i poglavlje 15.
5.	Poslati središnjem tijelu u zamoljenoj državi	I(C)(10)

Dio II.

Postupci za ulazne zahtjeve za izmjene

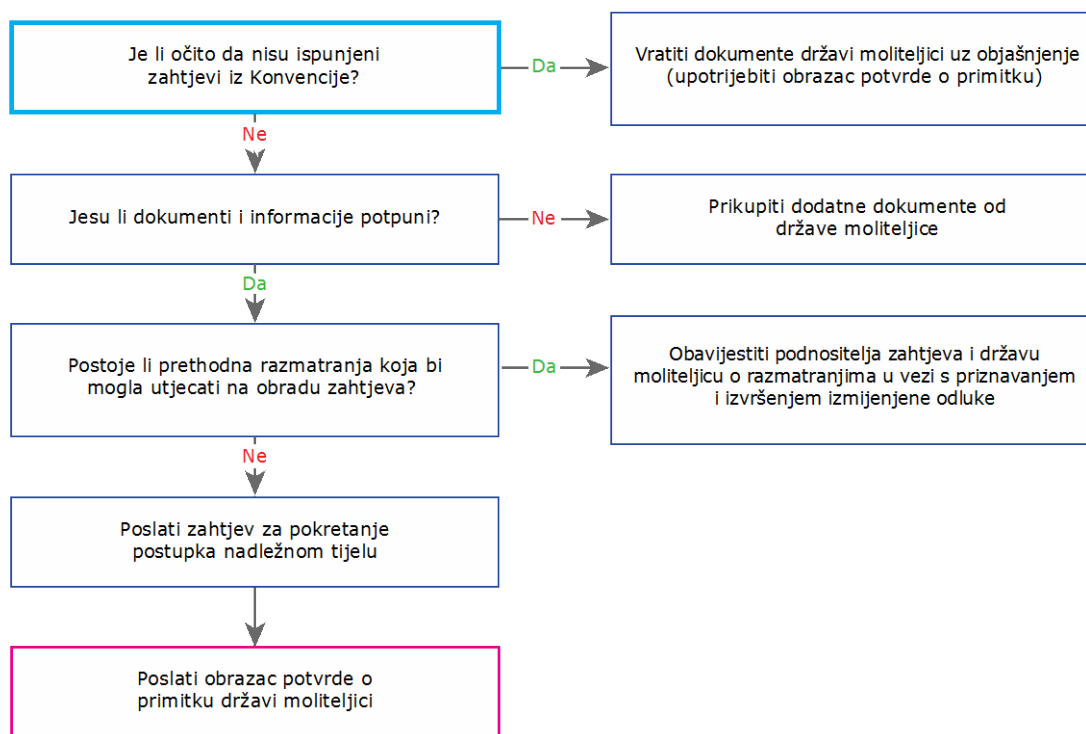
I. Pregled

866. Tema su ovog dijela postupci koji se provode u zamoljenoj državi po primitku zahtjeva za izmjenu.
867. Djelatnici koji rješavaju zahtjeve koji nisu upoznati sa zahtjevima za izmjene općenito će možda željeti pročitati poglavlje 11. kako bi bolje shvatili osnovu za zahtjeve za izmjenu.

II. Postupci

868. Postupak za upravljanje ulaznim zahtjevima kojima se traži izmjena odluke prilično je jednostavan. Koraci su prikazani u dijagramu u nastavku:

OBRADA ULAZNIH ZAHTJEVA ZA IZMJENU

Slika 34.: Pregled koraka za ulazne zahtjeve za izmjene

1. Je li „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi Konvencije?

869. U skladu s Konvencijom, središnje tijelo može odbiti obraditi zahtjev ako je „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi iz Konvencije (vidjeti članak 12. stavak 8.). Iznimke su vrlo ograničene i mogle bi se primjenjivati, na primjer, kada zahtjev ne uključuje uzdržavanje.¹⁶⁴

870. Ako je zahtjev odbijen na toj osnovi, zamoljena država mora biti odmah obaviještena i upoznata sa razlozima za odbijanje zahtjeva.

2. Jesu li dokumenti i informacije potpuni?

871. U skladu s Konvencijom obavezni su samo obrazac za slanje i zahtjev (može se koristiti preporučeni zahtjev za izmjenu odluke), ali u većini će slučajeva biti potrebni i drugi dokumenti za utvrđivanje osnove za izmjenu. U većini slučajeva spis s materijalima sadržavat će sljedeće dokumente:

- preporučeni obrazac zahtjeva za izmjenu,
- preslik odluke o uzdržavanju – ovjeren samo ako to zatraži zamoljena država (vidjeti profil države),
- obrazac o financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja,

- informacije potrebne za pronalaženje tužene stranke u zamoljenoj državi,
- obrazac o financijskoj situaciji uzdržavane osobe,
- dodatna dokumentacija kojom se potkrepljuje zahtjev za izmjenu,
- dodatna dokumentacija koju traži zamoljena država (vidjeti profil države).

872. Ako je potreban neki od navedenih dokumenata, a nije uključen u spis koji šalje država moliteljica, zahtjev ne treba odbaciti. U tome slučaju od druge države treba zatražiti potrebne dokumente. Taj je zahtjev moguće podnijeti putem obrasca potvrde.

3. Vrši li se prethodni pregled?

873. Središnje tijelo trebalo bi pregledati dokumente i utvrditi postoje li prepreke za rješavanje predmeta u zamoljenoj državi te postoji li opasnost da će nastati prepreke za izvršenje izmijenjene odluke. To je posebno važno za zahtjeve obveznika uzdržavanja. Kao što je opisano u poglavlju 11., okolnosti u kojima obveznik uzdržavanja može, u skladu s Konvencijom, podnijeti zahtjev za izmjenu odluke u drugoj državi ograničene su.

874. Međutim, središnje tijelo u zamoljenoj državi trebalo bi voditi računa o tome da su slične procjene izvršene u državi moliteljici prije prijenosa materijala. Središnje tijelo u državi moliteljici razmotrit će hoće li se odluka o izmjeni koja bi bila donesena na temelju zahtjeva moći priznati u državi moliteljici.

875. U nekim državama u nacionalnom pravu nije dopušteno smanjenje i poništenje zaostalih plaćanja uzdržavanja za djecu. Ako se u zahtjevu traži samo poništenje zaostalih iznosa uzdržavanja i u vašem nacionalnom pravu¹⁶⁵ nije dopušteno poništavanje zaostalih plaćanja, o tome obavijestite središnje tijelo molitelja.

4. Obrada zahtjeva za izmjenu

876. Kada je procijenjeno da se zahtjev može rješavati u skladu s Konvencijom, moguće je poslati dokumente nadležnom tijelu radi pokretanja postupka. U nekim će državama ugovornicama središnje tijelo biti nadležno tijelo u tu svrhu.

5. Potvrda

877. Zamoljeno središnje tijelo mora potvrditi primitak svih ulaznih zahtjeva u roku od šest tjedana od primitka, a nakon tri mjeseca od potvrde mora poslati izvješće o stanju. Za slanje prve potvrde obavezno je koristiti se obveznim obrascem potvrde. Nakon toga, u tu se svrhu može upotrebljavati preporučeni obrazac izvješća o stanju.

6. Nakon donošenja odluke

878. Ako je odluka izmijenjena, središnje tijelo u zamoljenoj državi poslat će preslik izmijenjene odluke središnjem tijelu molitelju.

879. U nekim će slučajevima izmijenjena odluka morati biti priznata u državi moliteljici prije izvršenja u toj državi. U tim će slučajevima zamoljena država, kao matična država izmijenjene odluke, možda morati pomoći s dostavljanjem nužnih dokumenata (potvrda o izvršivosti, potvrda o pravovremenoj obavijesti i ovjereni preslici odluke) za postupak priznavanja. U dokumentaciji koja se dostavlja zajedno sa zahtjevom za izmjenu odluke ili naknadnom komunikacijom od države moliteljice bit će navedeno postoje li neki posebni zahtjevi u tome smislu. U protivnom podnositelj zahtjeva može podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu za dovršetak postupka priznavanja.

¹⁶⁵ To će u nekim državama uključivati Haški protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.

III. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za izmjene

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Je li „očito” da nisu ispunjeni zahtjevi Konvencije?	Dio 2., II. (1)
2.	Jesu li dokumenti potpuni?	Dio 2., II. (2)
3.	Utvrđiti postoje li prepreke za podnošenje zahtjeva za izmjenu u nacionalnom pravu bilo koje države	Dio 2., II. (3)
4.	Obraditi zahtjev	Dio 2., II. (4)
5.	Priopćiti ishod državi koja je pokrenula postupak	Dio 2., II. (6)

Dio III.

Pitanja zajednička ulaznim i izlaznim zahtjevima za izmjene

I. Dodatni materijali

A. **Praktični savjet za sve zahtjeve ili zahtjeve za izmjene**

- Obrazac za slanje mora ispuniti ovlašteni predstavnik središnjeg tijela. Preporučeni obrazac zahtjeva mogu ispuniti podnositelj zahtjeva ili predstavnik središnjeg tijela.
- Potiče se države da upotrebljavaju preporučene obrasce. Oni su sastavljeni na takav način da obuhvate sve potrebne podatke. Obvezan je jedino obrazac za slanje i on se mora upotrebljavati.
- Nije obavezno slati izvornike dokumenata.
- Budući da se neke izmjene vrše na temelju izravnog zahtjeva središnjem tijelu, važno je osigurati da je svako središnje tijelo koje ima otvoreni spis obaviješteno o izmjeni. Time će se osigurati da su obje ugovorne stranke u tijeku s promjenama.
- U nekim državama postoje važna ograničenja u nacionalnom pravu¹⁶⁶ u vezi s poništavanjem zaostalih plaćanja. O njima je riječ u ovom poglavlju. Ako se zahtjev ili molba odnose na poništavanje zaostalih iznosa, potrebno je pogledati ovo poglavlje i profil država za obje uključene države.
- Nije jednostavno odlučiti treba li podnijeti zahtjev za izmjenu ili izravni zahtjev nadležnom tijelu u jednoj od uključenih država. Podnositelje zahtjeva treba savjetovati da potraže pravni savjet o tome pitanju.
- Izmjena nije uvijek potrebna kada je u tijeku izvršenje odluke o uzdržavanju ili su se promijenile okolnosti stranaka. U nacionalnom pravu mogu biti dostupni pravni lijekovi kao što je privremena odgoda izvršenja ili alternative izmjeni, uključujući upravno preračunavanje ili ponovno ocjenjivanje odluke.

¹⁶⁶ To će u nekim državama uključivati Haški protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.

B. Povezani obrasci

Obrazac za slanje
Zahtjev za izmjenu odluke
Obrazac za dostavljanje povjerljivih podataka
Obrazac o financijskoj situaciji
Sažetak odluke
Obrazac potvrde

C. Povezani članci Konvencije

članak 10. stavak 1. točke (e) i (f) i članak 10. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
članak 11.
članak 12.
članak 15.
članak 17.
članak 18.
članak 20.
članak 22.

D. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlje 1., odjeljak I., A.4. – Zahtjev za izmjenu postojeće odluke
Vidjeti poglavlje 3., dio 2., odjeljak III. – Učinkovit pristup postupcima i pravnoj pomoći
Vidjeti poglavlja 4. i 5. – Izlazni i ulazni zahtjevi za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje.

II. Najčešća pitanja

Obveznik uzdržavanja mora plaćati uzdržavanje u skladu s odlukom druge države. Jedno dijete sada živi s obveznikom uzdržavanja. Može li obveznik uzdržavanja tražiti izmjenu odluke?

880. U većini slučajeva – da. Obveznik uzdržavanja morat će ispuniti zahtjev iz članka 10. stavka 2. točaka (b) ili (c) i dostaviti ga središnjem tijelu. Središnje tijelo u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište poslat će zahtjev državi u kojoj je donesena odluka, ako uzdržavana osoba i dalje u toj državi ima uobičajeno boravište ili državi u kojoj uzdržavana osoba trenutačno ima boravište. U nekim okolnostima obveznik uzdržavanja može podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi u kojoj ima boravište. Mogućnost izmjene odluke bit će utvrđena zakonom zamoljene države.

Koje korake obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba moraju poduzeti nakon izmjene odluke o uzdržavanju radi izvršenja izmijenjene odluke?

881. Sljedeći su koraci pitanje nacionalnog prava ovisno o tome gdje stranke imaju boravište te je li izmijenjena odluka iz države ugovornice u kojoj će se izvršavati. Ako jest, nije potrebno učiniti ništa drugo jer će država izvršavati vlastitu odluku.
882. Ako je izmijenjena odluka donesena u drugoj državi ugovornici od one u kojoj će se izvršavati, možda će prije izvršenja morati biti priznata. Priznavanje je moguće tražiti u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište ili u državi u kojoj ima imovinu.

883. U nekim državama nije potrebno priznanje izmijenjene odluke jer se izmijenjena odluka smatra proširenjem izvorne odluke, pod uvjetom da je izvorna odluka priznata u toj državi. U drugim će državama ugovornicama biti potrebno podnijeti zahtjev za priznavanje izmijenjene odluke na temelju odredbi iz Konvencije o priznavanju i izvršenju. Također može biti moguće podnijeti izravni zahtjev za priznavanje nadležnom tijelu.

884. U Konvenciji to pitanje nije posebno uređeno.

Kada se odluka o uzdržavanju može mijenjati? Što podnositelj zahtjeva mora dokazati?

885. Zakonom mjesta u kojem se rješava zahtjev (zamoljena država) bit će utvrđeno može li se odluka mijenjati. U većini država ugovornica podnositelj zahtjeva mora dokazati da su se okolnosti uzdržavane osobe, obveznika uzdržavanja ili djece promijenile od donošenja odluke.

Mogu li se zaostala plaćanja uzdržavanja smanjiti ili poništiti podnošenjem zahtjeva u skladu s Konvencijom?

886. To je pitanje uređeno nacionalnim pravom, a ne Konvencijom. Pogledajte profil zamoljene države kako biste saznali dopušta li država poništavanje ili smanjenje zaostalih plaćanja. Uspješnost zahtjeva ovisit će o tome je li zakonom zamoljene države dopušteno poništavanje ili smanjenje zaostalih plaćanja. U nekim državama nije moguće poništiti zaostale iznose plaćanja uzdržavanja za dijete.

Što će se dogoditi ako je donesena izmijenjena odluka, ali se ne može priznati u skladu s Konvencijom?

887. Svrha je postupka priznavanja omogućiti izvršenje odluka na istoj osnovi kao i odluka donesenih u skladu s nacionalnim pravom te države. Prema tome, odluka koju nije moguće priznati u državi ne može se izvršavati u toj državi u skladu s Konvencijom. Međutim, u većini slučajeva podnositelj zahtjeva trebao bi u toj situaciji preispitati osnovu za odbijanje priznavanja i izvršenja i podnijeti zahtjev za izmjenu u drugoj državi (npr. matičnoj državi) ili podnijeti zahtjev za donošenje nove odluke kako bi ishodio odluku koju je moguće priznavati i izvršavati u skladu s Konvencijom.

Iznos uzdržavanja utvrđen u odluci o uzdržavanju u korist uzdržavane osobe više ne zadovoljava potrebe djece. Obveznik uzdržavanja sada ima boravište u stranoj državi. Kako uzdržavana osoba može ishoditi povećanje iznosa uzdržavanja?

888. Ako je odluka donesena u državi u kojoj uzdržavana osoba još uvijek ima boravište, moguće je jednostavno zatražiti od nadležnog tijela koje je donijelo izvornu odluku da izmijeni tu odluku kako bi se propisalo povećanje iznosa. Ako to nadležno tijelo ne može iz nekog razloga donijeti izmijenjenu odluku, uzdržavana će osoba morati podnijeti zahtjev u skladu s Konvencijom i poslati zahtjev za izmjenu državi u kojoj obveznik uzdržavanja trenutno ima boravište. Za to postoji više mogućnosti. Te su mogućnosti opisane u poglavlju 11.

889. Ako uzdržavana osoba ne živi u državi u kojoj je donesena odluka, pravosudno ili upravno tijelo u toj državi možda neće moći izmijeniti odluku. U tom će slučaju uzdržavana osoba morati podnijeti zahtjev za izmjenu u skladu s Konvencijom i zatražiti slanje tog zahtjeva državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište.

Što ako ni uzdržavana osoba ni obveznik uzdržavanja nemaju boravište u državi u kojoj je donesena odluka? Gdje bi se trebao rješavati zahtjev za izmjenu?

890. Vidjeti poglavlje 11. U većini slučajeva postupak se vodi u državi u kojoj tuženik ima boravište. To može biti država u kojoj uzdržavana osoba ima boravište ili država u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište, ovisno o tome tko je podnio zahtjev. Međutim, u zakonu zamoljene države bit će propisano može li ta država izmijeniti odluku.

Koje su osnove za izmjenu odluke? Može li se odluka o uzdržavanju izmijeniti ili zaostala plaćanja poništiti bez suglasnosti uzdržavane osobe?

891. Dopuštenost izmjene ovisi o pravu države koja rješava zahtjev. U većini država ugovornica nije moguće mijenjati odluku o uzdržavanju djece osim ako su se promijenile okolnosti obveznika uzdržavanja, uzdržavane osobe ili djeteta. Poništavanje zaostalih plaćanja uzdržavanja za dijete može ili ne mora biti dopušteno zakonom zamoljene države. Mnoge države ne dopuštaju poništavanje zaostalih plaćanja uzdržavanja za dijete, osim u iznimnim okolnostima, i možda neće priznati ili izvršavati odluku kojom su izmijenjena zaostala plaćanja.

Može li se od podnositelja zahtjeva tražiti da osobno u zamoljenoj državi podnese zahtjev za izmjenu?

892. U članku 29. nije propisano je li za podnošenje zahtjeva za izmjenu važna fizička nazočnost podnositelja zahtjeva. Središnja tijela zamoljene države i države moliteljice trebala bi surađivati kako bi osigurala dostupnost dokaza podnositelja zahtjeva u zahtjevu i kako bi pomogla podnositelju s podnescima ili izvođenjem dokaza alternativnim sredstvima kao što su telefon ili videokonferencija, ako su dostupni.¹⁶⁷

¹⁶⁷

Ako su obje države stranke Konvencije o dostavi iz 1970., pogledajte poglavlje 3., dio 2., odjeljak V. – Ostale haške konvencije.

Poglavlje 13.

Ispunjavanje izlaznih zahtjeva za posebne mjere

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja zahtjevi za posebne mjere.

U odjeljku I. naveden je pregled tih zahtjeva – kada se takav zahtjev podnosi, tko ga može podnijeti i objašnjenje mjera koje je moguće tražiti.

U odjeljku II. opisan je postupak ili koraci za sastavljanje i obradu zahtjeva i slanje zahtjeva drugoj državi.

Odjeljkom III. obuhvaćena su pitanja koja bi se mogla pojaviti, uključujući troškove i pitanja zaštite podataka.

U odjeljku IV. nalaze se dodatni materijali i upućivanja na ostale povezane dijelove priručnika.

Ako vam je potreban samo jednostavan sažetak uključenih postupaka – pročitajte Kontrolni popis u odjeljku V.

U odjeljku VI. odgovara se na najčešća pitanja o zahtjevima za izvršenje.

I. Pregled – zahtjevi za posebne mjere

A. Kada će se podnositi ovaj zahtjev

893. Zahtjev za donošenje posebnih mjera podnosi se kada je u odnosu na uzdržavanje potrebna pomoć druge države ugovornice, ali je ta pomoć vrlo ograničene prirode.

894. Zahtjev se podnosi u sljedeće svrhe:

1 U skladu s člankom 7. stavkom 1.:

- kako bi se potencijalnom podnositelju zahtjeva pomoglo s podnošenjem zahtjeva u skladu s Konvencijom za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje ili izmjenu odluke o **uzdržavanju** ili
- kao pomoć potencijalnom podnositelju zahtjeva da utvrdi je li moguće podnijeti takav zahtjev.

Uzdržavanje uključuje potporu za djecu, bračnog druga ili partnera i troškove povezane s brigom za djecu ili bračnog druga/partnera. U skladu s Konvencijom, država može također proširiti uzdržavanje na obveze pružanja potpore koje nastaju iz drugih vrsta obiteljskih odnosa.

2. U skladu s člankom 7. stavkom 2.:

- radi ubrzanja postupka kada je u tijeku rješavanje zahtjeva za uzdržavanje u državi ugovornici i taj postupak ima međunarodni element, kao što je imovina u drugoj državi.

895. Za razliku od zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje ili izmjenu odluke, usluge na temelju zahtjeva pružaju se na diskrecijskoj osnovi. Ako je podnesen zahtjev u skladu s člankom 7. stavkom 1. i odnosi se na mogući zahtjev u skladu s člankom 10. Konvencije, zamoljeno središnje tijelo prvo će utvrditi jesu li usluge potrebne. Ako je utvrdilo da su usluge potrebne, mora pružiti primjerene mjere na temelju resursa koji su dostupni središnjem tijelu i u skladu s nacionalnim pravom države.¹⁶⁸ Zahtjev podnesen u skladu s člankom 7. stavkom 1. mora se odnositi na jednu od mjera iz tog članka.
896. S druge strane, ako se prijedlog podnosi u skladu s člankom 7. stavkom 2. i odnosi se na postupak uzdržavanja koji je u tijeku u državi moliteljici, ne mora se odnositi na navedene mjere, ali zamoljena država može odgovoriti po vlastitom nahođenju.

B. Primjer predmeta

897. X ima boravište u državi A i ishodila je odluku o uzdržavanju u skladu s kojom Y mora plaćati uzdržavanje za dijete. X vjeruje da Y možda prima mirovinu od poslodavca u državi B. Ako je to točno, X bi željela poslati odluku o uzdržavanju u državu B radi izvršenja. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.
898. U skladu s Konvencijom, X može zatražiti od središnjeg tijela u državi A da pošalje **zahtjev za posebne mjere** u državu B kako bi se utvrdilo prima li Y mirovinu u toj državi. Ako je utvrdilo da su mjere nužne, središnje tijelo u državi B poduzet će odgovarajuće korake kako bi istražilo postojanje mirovine te će obavijestiti središnje tijelo u državi A ako postoji dohodak od mirovine.¹⁶⁹ X zatim može podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju i poslati ga u državu B.

C. Tko može predati zahtjev?

899. Zahtjev za donošenje posebnih mjera može podnijeti uzdržavana osoba (uključujući javno tijelo koje djeluje u ime uzdržavane osobe ili koje je plaćalo naknade uzdržavanoj osobi) ili obveznik uzdržavanja.
900. Zahtjev mora biti unutar područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.) osim ako su država moliteljica i zamoljena država izjavile da se područje primjene Konvencije proširuje na još jednu vrstu obveze uzdržavanja.
901. Zahtjevi za donošenje posebnih mjera podnose se putem središnjeg tijela u svakoj državi. Zahtjev nije moguće podnijeti izravno nadležnom tijelu.¹⁷⁰

D. Dijagram

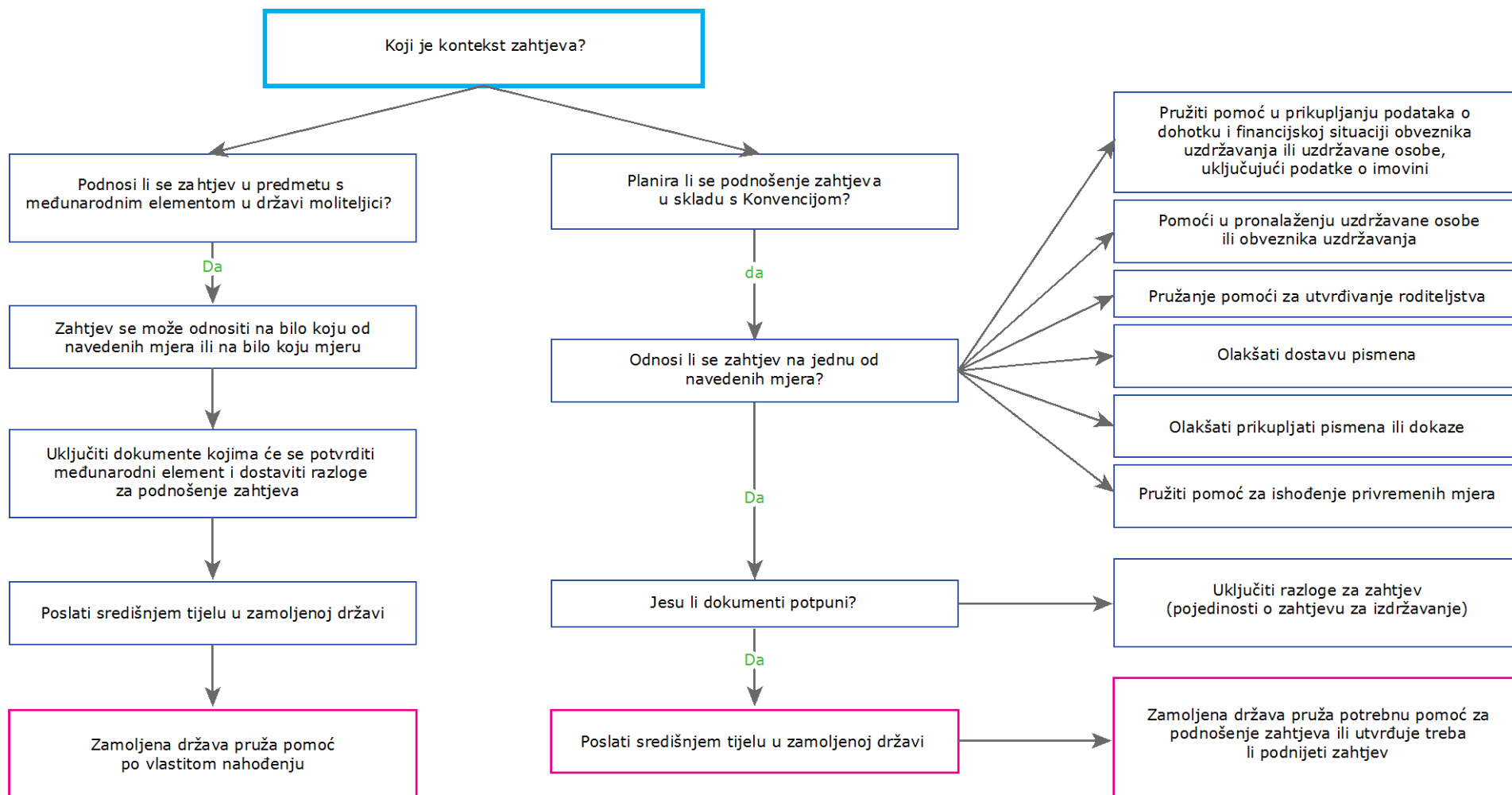
902. Na sljedećem su dijagramu prikazani glavni postupci za podnošenje zahtjeva za posebne mjere.

¹⁶⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 203.

¹⁶⁹ U nekim je državama zakonima o zaštiti privatnosti zabranjena objava određenih podataka, ali država B možda će moći potvrditi prima li obveznik uzdržavanja dohodak u državi B.

¹⁷⁰ Obrazloženje, stavak 194.

OBRADA IZLAZNIH ZAHTJEVA ZA POSEBNE MJERE

Slika 35.: Dijagram – obrada izlaznih zahtjeva za posebne mjere

II. Postupci

A. Utvrditi kontekst zahtjeva

903. U skladu s člankom 7. tražena pomoć mora biti nužna za neku vrstu predmeta uzdržavanja. Može se odnositi na mogući zahtjev u skladu s Konvencijom ili na predmet uzdržavanja u državi moliteljici koji ima međunarodni element.¹⁷¹ Prethodne su situacije obuhvaćene člankom 7. stavkom 1., a potomje člankom 7. stavkom 2.
- Država moliteljica** država je ugovornica koja podnosi zahtjev u ime podnositelja osobe koji ima boravište u toj državi. **Zamoljena država** znači država od koje se traži da rješava zahtjev.*
904. Ako zahtjev nije unutar neke od tih kategorija, središnje tijelo može ga odbiti.

B. Ako se zahtjev podnosi u kontekstu mogućeg zahtjeva u skladu s Konvencijom (članak 7. stavak 1.)

Odnosi li se zahtjev na jednu od navedenih mjera?

905. U Konvenciji je navedeno šest mogućih mjera koje bi mogle biti predmetom zahtjeva za donošenje posebnih mjera. One su utvrđene u članku 7. stavkom 1. i predstavljaju podskup općih funkcija središnjeg tijela koje će pružati država ugovornica. Zahtjevom se može tražiti od središnjeg tijela u drugoj državi da pruži sljedeće vrste pomoći:
- a) **Pomoć u pronalaženju obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe**
906. Zahtjevom se može tražiti od države ugovornice da pretraži svoje baze podataka i ostale dostupne izvore informacija kako bi utvrdila mjesto u kojem se nalazi uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja. Taj je zahtjev moguće podnijeti kada uzdržavana osoba u jednoj državi ugovornici ne želi snositi troškove prijevoda odluke na jezik druge države ugovornice osim ako obveznik uzdržavanja živi u toj državi. Osim toga, obveznik uzdržavanja možda će trebati znati ima li uzdržavana osoba boravište u zamoljenoj državi kako bi mogao utvrditi gdje treba podnijeti zahtjev za izmjenu.
- b) **Pomoć u prikupljanju informacija o dohotku, imovini ili ostalim financijskim okolnostima**
907. Zahtjevom se može tražiti pomoć u prikupljanju informacija o dohotku, imovini i ostalim financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe. To može biti nužno, kao u prethodno opisanom primjeru, kada uzdržavana osoba planira poslati odluku u određenu državu na izvršenje ako se u zamoljenoj državi nalazi dohodak ili imovina.

¹⁷¹ Objašnjenje značenja „međunarodnog elementa” dostupno je u Obrazloženju, stavak 206.

c) Olakšati izvođenje dokaza

908. U nekim slučajevima može biti potrebna pomoć druge države ugovornice za prikupljanje dokaza za postupak u vezi s uzdržavanjem. Na primjer, vlasnički list za nekretninu ili preslici poreznih dokumenata mogu biti korisni za utvrđivanje platne sposobnosti obveznika uzdržavanja ili za utvrđivanje postoji li imovina koja bi mogla biti predmetom ovrhe. Način odgovora države na taj zahtjev ovisit će o nacionalnom pravu zamoljene države, svrsi zahtjeva i o tome jesu li uključene države stranke međunarodnih ugovora (članak 50.).¹⁷²

d) Pomoć u utvrđivanju roditeljstva

909. Iako je Konvencijom dopušteno utvrđivanje roditeljstva kao dio zahtjeva za donošenje odluke o uzdržavanju, u nekim situacijama uzdržavana osoba može tražiti samo utvrđivanje roditeljstva. Na primjer, stranke su se dogovorile da će država uzdržavane osobe biti država u kojoj će biti donesena odluka o uzdržavanju, ali potrebno je utvrditi roditeljstvo kako bi se mogla uspostaviti odgovornost za uzdržavanje djeteta.¹⁷³

e) Pokrenuti ili posredovati u pokretanju postupka za donošenje privremenih mjera

910. Uzdržavana osoba može tražiti od države ugovornice da pokrene ili posreduje u pokretanju postupka za donošenje privremenih mjera kako bi se osiguralo uspješno okončanje postupka povodom zahtjeva za uzdržavanje. Takav se zahtjev može odnositi na onemogućavanje raspolaganja imovinom do donošenja odluke o uzdržavanju. Time bi se mogla pružiti potpora budućem postupku za uzdržavanje u skladu s Konvencijom.

f) Olakšati dostavu pismena

911. Pomoć u dostavi pismena u postupku donošenja odluke o uzdržavanju može biti važna ako se predmet nalazi pred sudom i stranka mora izvršiti dostavu stranci koja se nalazi izvan države. Način na koji će država odgovoriti na taj zahtjev ovisit će o tome jesu li uključene države stranke međunarodnih ugovora te o nacionalnom pravu zamoljene države (članak 50.).¹⁷⁴

C. Ako se zahtjev podnosi u kontekstu postupka s međunarodnim elementom (članak 7. stavak 2.)

912. Ako se zahtjev za posebne mjere podnosi u odnosu na predmet koji ima međunarodni element, zahtjev nije ograničen na šest prethodno navedenih vrsta zahtjeva. Osoba koja traži donošenje posebnih mjera može podnijeti zahtjev za neku drugu vrstu pomoći koja bi mogla biti važna za postupak uzdržavanja.¹⁷⁵

¹⁷² Vidjeti Obrazloženje, stavci 648. – 651.

¹⁷³ Ako su dokazi o roditeljstvu potrebni za provođenje sudskog postupka u državi moliteljici i obje su države stranke Konvencije o dokazima iz 1970., vidjeti poglavlje 3. dio 2. odjeljak V. – Ostale haške konvencije.

¹⁷⁴ Vidjeti Obrazloženje, stavci 648. – 651.

¹⁷⁵ Dodatni primjeri navedeni su u Obrazloženju, stavak 193.

D. Jesu li dokumenti potpuni?

913. Za zahtjev za donošenje posebnih mjera u skladu s člankom 7. stavcima 1. i 2. još nije izrađen preporučeni obrazac zahtjeva, ali stalni će ga ured uskoro izraditi. Sadržaj spisa zahtjeva ovisit će o prirodi samog zahtjeva. Dok ne bude dovršen preporučeni obrazac, država za podnošenje zahtjeva može upotrebljavati vlastite obrasce. Sljedeći se dokumenti moraju dostaviti zamoljenoj državi ovisno o vrsti i kontekstu zahtjeva:

- posebna tražena mjera,
- planira li se podnošenje zahtjeva za uzdržavanje ili ima li pitanje uzdržavanja u državi moliteljici međunarodni element,
- vrsta planiranog zahtjeva za uzdržavanje (npr. priznavanje, izvršenje, donošenje ili izmjena odluke),
- informacije o tome zašto je nužno donošenje određene mjere,
- kontakti podnosioca zahtjeva i tuženika.

914. Prilikom sastavljanja spisa i zahtjeva za donošenje posebnih mjera, treba voditi računa o sljedećem:

a) Zaštita privatnosti

915. U Konvenciji je propisano da se podaci prikupljeni ili poslani u kontekstu zahtjeva u skladu s Konvencijom ne smiju otkrivati ili potvrđivati ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe.

916. Ako ste zabrinuti za privatnost, naznačite to u obrascu zahtjeva i osobne podatke navedite na zasebnom obrascu, a ne na samom obrascu zahtjeva.

b) Podaci o središnjem tijelu

917. Navedite podatke o središnjem tijelu molitelju i osobi kojoj se zamoljena država može naknadno obratiti. Jezik komunikacije između središnjih tijela bit će jezik zamoljene države, neki drugi jezik ili engleski ili francuski. U profilu države bit će navedeno koji će se jezik upotrebljavati.

918. Navedite kontaktne podatke za središnje tijelo molitelja. Ta će informacija biti navedena u profilu države.

c) Podaci o podnositelju

919. Podnositelj je osoba koja podnosi zahtjev za donošenje posebnih mjera. Obveznik uzdržavanja može također biti podnositelj zahtjeva za donošenje posebnih mjera.

d) Podaci o osobi(ama) za koje(e) se traži uzdržavanje

920. Važno je osigurati da je obveza uzdržavanja unutar područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.). Ako podnositelj zahtjeva traži uzdržavanje za sebe, navedite te podatke. Za ostale članove obitelji ili uzdržavane osobe, navedite informacije o obiteljskim vezama i datum rođenja za svako dijete kako biste utvrdili da su djeca mlađa od 21 godinu i da su stoga obuhvaćena Konvencijom. Treba navesti imena onako kako su navedena na rodnom listu ili nekim drugim ispravama.

e) Podaci o obvezniku uzdržavanja

921. Podaci o obvezniku uzdržavanja dostavljaju se na zahtjev. Navedite podatke o obvezniku uzdržavanja ako se traži utvrđivanje roditeljstva ili se nastoji pronaći mjesto u kojem se nalazi obveznik uzdržavanja ili njegova imovina ili dohodak.

f) Popis priloženih dokumenata

922. Navedite jesu li uz zahtjev uključeni neki dokumenti i napravite popis tih dokumenata.

E. Poslati zamoljenoj državi

923. Kada su prikupljeni svi dokumenti, treba ih poslati središnjem tijelu u zamoljenoj državi. Rokovi za potvrdu zamoljene države iz članka 12. ne primjenjuju se na zahtjeve za donošenje posebnih mjera. Međutim, opća obveza učinkovitog surađivanja s drugim državama ugovornicama znači da zamoljena država mora potvrditi primitak zahtjeva u razumnom roku. Dobra je praksa primjenjivati u najmanju ruku rokove propisane u članku 12.

III. Ostala pitanja**A. Troškovi**

924. Važno je napomenuti da se opća načela o besplatnoj pravnoj pomoći (članci 14. i 15.) ne primjenjuju na zahtjeve za posebne mjere, čak i ako se zahtjev podnosi u kontekstu mogućeg zahtjeva za uzdržavanje djeteta.
925. Zamoljeno središnje tijelo može naplatiti svoje usluge odgovora na zahtjev za donošenje posebnih mjera. Međutim, u članku 8. propisano je da se od podnositelja zahtjeva mogu naplatiti jedino „izvanredni” troškovi. Osim toga, troškove nije moguće naplatiti od podnositelja zahtjeva osim ako su on ili ona prethodno pristali na pružanje usluga po tome trošku. U Konvenciji pojam „izvanredni” nije definiran i pitanje je unutarnjeg prava i politike koji će se troškovi smatrati izvanrednima.¹⁷⁶

Primjer

926. Z ima boravište u državi A. D je otac njezina djeteta. Z vjeruje da D ima imovinu kojom može raspolagati u državi B prije donošenja odluke o uzdržavanju u državi B. Z ima dvije mogućnosti. Ona može podnijeti zahtjev za posebne mjere putem središnjeg tijela u državi A tražeći od države B da donese privremene mjere za osiguranje imovine do donošenja odluke o uzdržavanju. Ako to učini i nastanu troškovi povezani s takvim zahtjevima (npr. troškovi sudskog upravitelja), ti se troškovi mogu smatrati „izvanrednim” troškovima i mogu se naplatiti od Z, ako ona na to unaprijed pristane. U protivnom Z može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju u državi B i zatražiti osiguranje imovine u postupku povodom tog zahtjeva. Ako Z odabere tu mogućnost, ona neće snositi troškove privremenih mjera.¹⁷⁷
927. U navedenom primjeru, ako troškovi predstavljaju važan čimbenik za Z, ona može odlučiti da neće podnijeti zahtjev za posebne mjere. Zapamtite da se troškovi koji su nastali zamoljenoj državi ili Z u tom primjeru mogu naplatiti od obveznika uzdržavanja u svakom naknadnom zahtjevu za uzdržavanje, ako je to dopušteno nacionalnim pravom u zamoljenoj državi.

¹⁷⁶ Vidjeti Obrazloženje, stavak 223.

¹⁷⁷ Osim ako je zamoljena država izjavila da će upotrijebiti ocjenu imovinskog stanja djeteta, ili zamoljena država upotrebljava provjeru osnovanosti prije pružanja besplatne pravne pomoći. (Vidjeti poglavlje 3.)

B. Zaštita osobnih podataka

928. U Konvenciji postoje posebna ograničenja u vezi s otkrivanjem i potvrđivanjem podataka prikupljenih ili poslanih u skladu s Konvencijom u određenim okolnostima. Otkrivanje ili potvrđivanje podataka nije dopušteno ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe (članak 40. stavak 1.). Osoba bi mogla biti dijete, podnositelj zahtjeva ili tuženik ili bilo koja druga osoba. Konvencija u tome smislu nije ograničena.
929. Ako središnje tijelo utvrdi da bi otkrivanje ili potvrđivanje podataka predstavljalo takav rizik, ono će svoju zabrinutost prenijeti uključenom središnjem tijelu i to će središnje tijelo to uzeti u obzir pri obradi zahtjeva u skladu s Konvencijom. Zamoljeno središnje tijelo ne obvezuje utvrđivanje rizika središnjeg tijela molitelja, ali ono mora paziti hoće li se otkrivanjem ugroziti zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe. Kako će središnje tijelo postupati u bilo kojoj situaciji ovisit će o tome što je potrebno za rješavanje zahtjeva i za ispunjavanje obveza središnjeg tijela u skladu s Konvencijom (članak 40. stavci 1. i 3.).
930. U nekim slučajevima nacionalnim zakonodavstvom može biti spriječeno otkrivanje posebnih osobnih podataka podnositelju ili središnjem tijelu u državi moliteljici, li opći podaci (na primjer, potvrda da obveznik uzdržavanja ima boravište u toj državi) obično će se dostavljati.

Dobra praksa: *Ako je u skladu sa zahtjevom za informacije potrebno otkrivanje određenih osobnih podataka, provjerite unaprijed sa zamoljenim središnjim tijelom mogu li se ti podaci otkriti središnjem tijelu koje je poslalo zahtjev ili podnositelju. Ako ne, podnositelj će možda morati podnijeti zahtjev u skladu s člankom 10. (za priznavanje i izvršenje, donošenje, izmjenu odluke itd.) bez da je prethodno dobio tražene informacije.*

IV. Dodatni materijali

A. Praktični savjeti

- Zapamtite da iako zahtjev za posebne mjere nije zahtjev u skladu s člankom 10., svejedno se podnosi putem središnjih tijela u svakoj državi. Izravni zahtjev za donošenje posebnih mjera ne može se podnijeti nadležnom tijelu.
- Središnje ili nadležno tijelo u zamoljenoj državi poduzima mjere kao odgovor na zahtjev za posebne mjere prema vlastitom nahođenju. Prema tome, kada odlučuje hoće li podnijeti zahtjev za posebne mjere (npr. za utvrđivanje roditeljstva) prije rješavanja zahtjeva u skladu s člankom 10., podnositelj možda mora uzeti u obzir hoće li se zahtjevom za donošenje posebnih mjera nepotrebno odgoditi postupak.

B. Povezani obrasci

Obrazac za slanje

C. Povezani članci Konvencije

članak 2.
 članak 3.
 članak 7.
 članak 8.
 članak 15.
 članak 38.
 članak 40.
 članak 50.
 članak 51.

D. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlja 4. i 5. – Izlazni i ulazni zahtjevi za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje.

Vidjeti poglavlja 8. i 9. – Izlazni i ulazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

Vidjeti poglavlja 11. i 12. – Izmjena odluka

V. Kontrolni popis – izlazni zahtjev za posebne mjere

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Utvrditi kontekst zahtjeva	II(A)
2.	Ako se zahtjev odnosi na mogući zahtjev u skladu s Konvencijom:	
2. (a)	Potvrdite da se zahtjev odnosi na jednu od navedenih mjera	II(B)
3.	Ako se zahtjev odnosi na nacionalni postupak za uzdržavanje:	II(C)
3. (a)	Zahtjev se može odnositi na bilo kakvu potrebnu pomoć	II(C)
4.	Potpuni spis dokumenata	II(D)
5.	Poslati zamoljenoj državi	II(E)

VI. Najčešća pitanja

Može li se zahtjev za posebne mjere podnijeti samo ako je podnesen zahtjev u skladu s Konvencijom?

931. Ne. Podnositelj može odlučiti tražiti od središnjeg tijela da podnese zahtjev za donošenje posebnih mjera kao način za utvrđivanje treba li uopće podnijeti zahtjev. To može biti slučaj, na primjer, kada se na temelju podataka o dohotku ili imovini obveznika uzdržavanja utvrđuje treba li podnijeti zahtjev za izvršenje.

Mora li središnje tijelo pružiti uslugu koja se traži u zahtjevu za posebne mjere?

932. Ne u svim slučajevima. Središnje tijelo mora poduzeti odgovarajuće mjere samo kao odgovor na zahtjev za posebne mjere ako je utvrdilo da su mjere potrebne kako bi se podnositelju pomoglo s podnošenjem zahtjeva za donošenje, priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izmjenu odluke o uzdržavanju u skladu s člankom 10. ili kako bi se odlučilo hoće li podnijeti takav zahtjev (članak 7. stavak 1.). Pazite na razliku u pojmovima koji se upotrebljavaju u članku 7. stavku 1. u kojem je propisano da zamoljeno središnje tijelo **poduzima** odgovarajuće mjere (kada se radi o predmetu u skladu s Konvencijom) i u članku 7. stavku 2. u kojem je propisano da središnje tijelo **može** poduzeti posebne mjere (za predmete s međunarodnim elementom).

Poglavlje 14.

Rješavanje ulaznih zahtjeva za posebne mjere

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja ulazni zahtjevi za posebne mjere.

U odjeljku I. nalazi se pregled zahtjeva – tko može podnijeti zahtjev i kada će se upotrebljavati.

U odjeljku II. prikazan je postupak ili koraci za pregledavanje ulaznih materijala i obradu zahtjeva.

U odjeljku III. riječ je o troškovima.

U odjeljku IV. nalaze se upućivanja i dodatni materijali za zahtjev.

U odjeljku IV. nalazi se Kontrolni popis za one kojima je potreban jednostavan pregled postupka.

Odjeljkom VI. obuhvaćena su neka od najčešće postavljanih pitanja u vezi s ovim zahtjevom.

I. Pregled – zahtjevi za posebne mjere

A. Kada će se upotrebljavati ovaj zahtjev

933. Zahtjev se podnosi u dvije različite situacije kada je podnositelju potrebna ograničena vrsta pomoći iz druge države ugovornice.
934. Zahtjev za posebne mjere u skladu s člankom 7. stavkom 1. moguće je podnijeti u sljedeće svrhe:
- kako bi se potencijalnom podnositelju zahtjeva pomoglo s podnošenjem zahtjeva u skladu s Konvencijom za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje ili izmjenu odluke o uzdržavanju ili
 - kao pomoć potencijalnom podnositelju zahtjeva da utvrdi je li moguće podnijeti takav zahtjev.
935. Osim toga, u skladu s člankom 7. stavkom. 2 moguće je podnijeti zahtjev za donošenje posebnih mjera kada je u tijeku postupak povodom zahtjeva za uzdržavanje u državi ugovornici i taj predmet ima međunarodni element, radi ubrzanja postupka.
936. U skladu s člankom 7. stavkom 1. moguće je zatražiti šest mogućih mjera. Središnje tijelo odgovara na zahtjev za posebne mjere po vlastitom nahođenju i razina dostupne pomoći može se bitno razlikovati između država. Ako se zahtjev odnosi na mogući zahtjev u skladu s člankom 10. Konvencije, zamoljeno središnje tijelo prvo će utvrditi jesu li usluge nužne i zatim će pružiti mjere koje su primjerene, na temelju resursa koji su dostupni središnjem tijelu i unutarnjeg prava te države.¹⁷⁸

¹⁷⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 204.

937. Ako je zahtjev podnesen u skladu s člankom 7. stavkom 2. i odnosi se na postupak za dodjelu uzdržavanja koji je u tijeku u državi moliteljici, zahtjev nije ograničen na šest mjera iz članka 7. stavka 1. Podnositelj može zatražiti bilo koje druge mjere. Međutim, zamoljena država po vlastitom nahođenju odlučuje hoće li pomoći ili olakšati donošenje mjera.

B. Primjer predmeta

938. Uzdržavana osoba ima odluku o **uzdržavanju** iz države A. Uzdržavana osoba vjeruje da obveznik uzdržavanja možda ima boravište u državi B. Uzdržavana osoba želi potvrditi tu informaciju prije nego što potroši sredstva na prijevod zahtjeva i odluke radi slanja odluke na priznavanje u državu B. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

Uzdržavanje uključuje potporu za djecu, bračnog druga ili partnera i troškove povezane s brigom za djecu ili bračnog druga/partnera. U skladu s Konvencijom, država može također proširiti uzdržavanje na obveze pružanja potpore koje nastaju iz drugih vrsta obiteljskih odnosa.

939. Uzdržavana osoba može u skladu s Konvencijom podnijeti **zahtjev za posebne mjere**. Središnje tijelo u državi A šalje zahtjev u državu B tražeći pokretanje potrage kako bi se utvrdilo ima li obveznik uzdržavanja boravište u državi B. Na poduzete korake primjenjuje se unutarnje pravo i politika države B. Država B potvrdit će ima li obveznik uzdržavanja boravište u državi B. Adresa obveznika uzdržavanja dostavlja se samo ako je to dopušteno u skladu s nacionalnim pravom države B. Uzdržavana osoba tada može podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje u skladu s člankom 10. Konvencije.

C. Tko može podnijeti zahtjev?

940. Zahtjevi za posebne mjere podnose se putem središnjeg tijela u svakoj državi ili ih podnosi to tijelo. Zahtjev nije moguće podnijeti izravno nadležnom tijelu.¹⁷⁹
941. Zahtjev središnjem tijelu može podnijeti samo **uzdržavana osoba**, uključujući javno tijelo koje djeluje u ime uzdržavane osobe ili koje je plaćalo naknade uzdržavanoj osobi ili obveznik uzdržavanja. Čak i ako su zahtjev za uzdržavanje ili postupci na koje se mjere odnose u potpunosti domaći i zahtjev je podnesen u skladu s člankom 7. stavkom 2., zahtjev za uzdržavanje ili postupci na koje se mjere odnose moraju biti unutar područja primjene Konvencije, kako je propisano u poglavlju 3. ovog Priručnika.

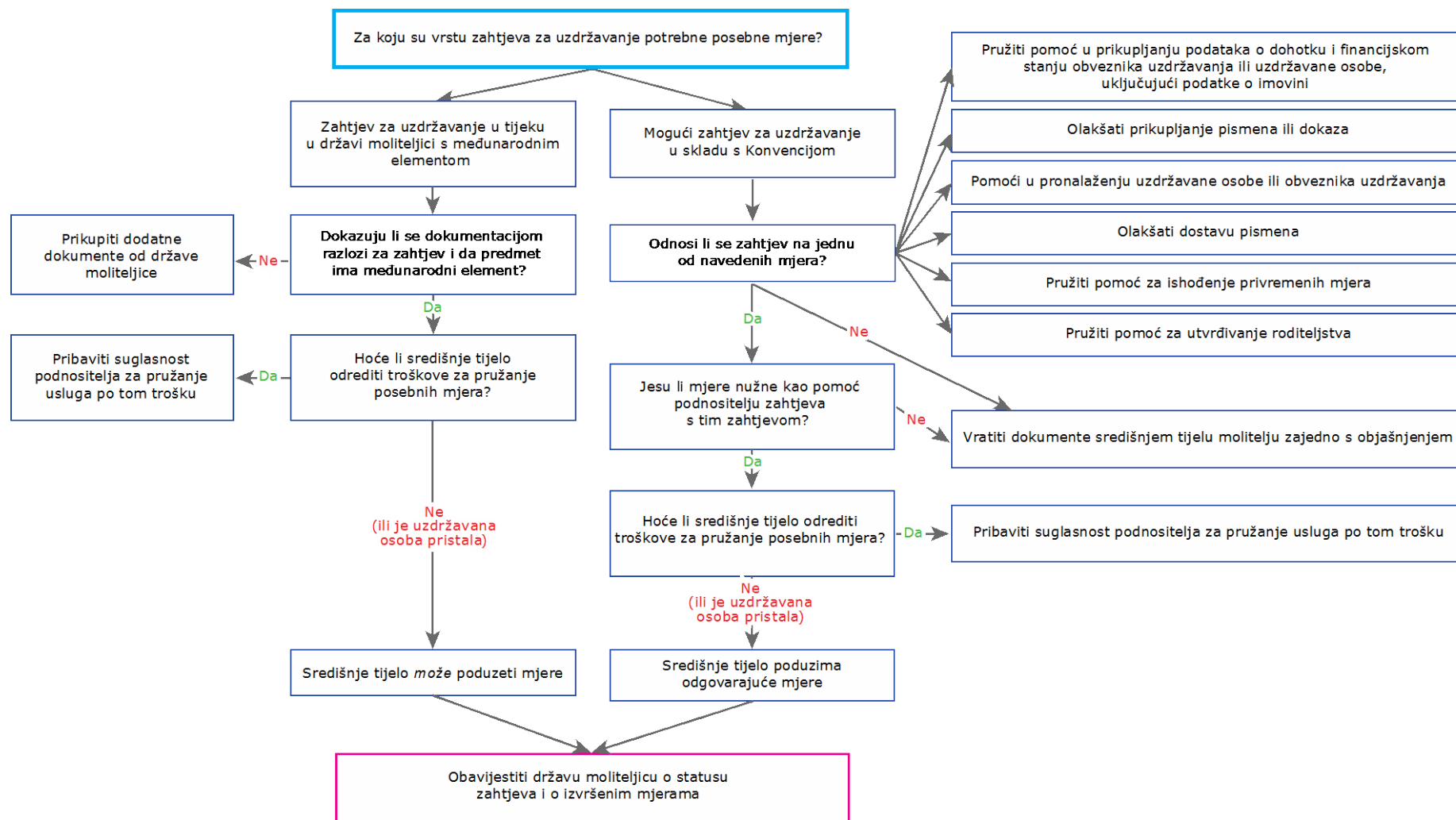
Uzdržavana osoba znači osoba kojoj se duguje ili navodno duguje uzdržavanje. Uzdržavana osoba može biti roditelj ili bračni drug, dijete, udomitelj, srodnici ili netko drugi tko se brine za dijete. U nekim se državama ta osoba naziva primatelj uzdržavanja, obveznik, roditelj koji ima skrbništvo ili skrbnik.

D. Dijagram

942. U dijagramu na sljedećoj stranici opisani su postupci za rješavanje ulaznih zahtjeva za posebne mjere.

¹⁷⁹ Obrazloženje, stavak 193.

OBRADA ULAZNIH ZAHTEJEVA ZA POSEBNE MJERE

Slika 36.: Dijagram – obrada zahtjeva za posebne mjere

II. Postupci

A. *Potvrditi primitak zahtjeva*

943. Za zahtjev za donošenje posebnih mjera nije potreban obavezan obrazac potvrde. Međutim, središnje tijelo svejedno bi trebalo postupati u skladu s općim zahtjevima iz Konvencije i osigurati da je država moliteljica obaviještena o primitku zahtjeva.

B. *Planira li se podnošenje zahtjeva u skladu s Konvencijom?*

944. Kao što je prethodno navedeno, zamoljeno središnje tijelo odgovorit će na zahtjev za donošenje posebnih mjera na drugačije načine, ovisno o tome odnosi li se zahtjev na mogući zahtjev u skladu s Konvencijom (članak 7. stavak 1.) ili se odnosi na postupak povodom zahtjeva za uzdržavanje koji je u tijeku u državi moliteljici (članak 7. stavak 2.).
945. Ako se traži donošenje posebne mjere kao pomoć podnositelju zahtjeva da podnese zahtjev u skladu s Konvencijom ili da utvrdi treba li podnijeti takav zahtjev, zamoljeno središnje tijelo mora prvo „utvrditi” jesu li mjere potrebne kao pomoć za podnošenje zahtjeva. Ako zahtjev ispunjuje taj uvjet, središnje tijelo poduzima odgovarajuće mjere pomoći.
946. U članku 7. stavku 2. predviđen je malo drugačiji odgovor ako je zahtjev povezan s postupkom povodom zahtjeva za uzdržavanje u državi moliteljici ako taj predmet ima međunarodni element. U tim slučajevima, odgovor se daje po vlastitom nahođenju jer zamoljeno središnje tijelo može poduzeti mjere, ali nije obavezno.
947. U svakom slučaju zamoljena će država odlučiti koje su mjere primjerene ili će se upotrijebiti za pružanje tražene pomoći.

C. *Ako se zahtjev za donošenje posebnih mjera odnosi na planirani zahtjev u skladu s Konvencijom (članak 7. stavak 1.)*

1. *Odnosi li se zahtjev na jednu od navedenih mjera?*

948. Postoji ograničeni broj mjera koje je moguće tražiti. Ako se primljeni zahtjev odnosi na mjeru koja nije propisana u članku 7., zahtjev se ne može obraditi i o tome treba obavijestiti državu moliteljicu. Mjere koje je moguće zatražiti navedene su u nastavku:

a) *Pronaći obveznika uzdržavanja ili uzdržavanu osobu*

949. Podnositelj može od središnjeg tijela u zamoljenoj državi zatražiti pomoć s pronalaženjem obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe. Svrha je toga utvrditi treba li toj državi poslati zahtjev na obradu. Uzdržavana osoba možda će željeti utvrditi ima li obveznik uzdržavanja boravište u nekoj državi prije nego što pošalje zahtjev toj državi ili će obveznik uzdržavanja željeti znati ima li uzdržavana osoba boravište u zamoljenoj državi ako je ta država ona u kojoj je donesena odluka, kako bi utvrdili gdje će podnijeti zahtjev za izmjenu.

b) Pribaviti informacije o dohotku, imovini i financijskim okolnostima

950. Od središnjeg se tijela može tražiti da pomogne u pribavljanju informacija o financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući informacije o dohotku i imovini. Informacije se mogu tražiti, na primjer, kako bi se moglo utvrditi ima li obveznik uzdržavanja imovinu ili dohodak u zamoljenoj državi za potrebe izvršenja odluke. U kojoj se mjeri određeni osobni podaci mogu dostaviti središnjem tijelu molitelju ili podnositelju zahtjev ovisit će o zakonima o privatnosti u zamoljenoj državi.

c) Osigurati dokaze

951. Od središnjeg se tijela može tražiti da pomogne osigurati pisane ili neke druge dokaze koji će se upotrijebiti u postupku. Način na koji će država odgovoriti na taj zahtjev ovisit će o tome jesu li uključene države stranke međunarodnih ugovora i o nacionalnom pravu zamoljene države (članak 50.).¹⁸⁰
952. Na primjer, ako je dijete rođeno u državi A, a uzdržavana osoba više tamo nema boravište, uzdržavana osoba može zatražiti preslik rodnog lista kako bi mogla podnijeti zahtjev za uzdržavanje. Zahtjev za posebne mjere moguće je podnijeti državi A za izdavanje rodnog ista.

d) Pružiti pomoć u postupku utvrđivanja roditeljstva

953. Pomoć središnjeg tijela može se tražiti ako je utvrđivanje roditeljstva nužno za dobivanje odluke o uzdržavanju. Iako se roditeljstvo može utvrditi kao dio zahtjeva za donošenje odluke, u nekim okolnostima uzdržavana osoba može zatražiti pomoć u postupku utvrđivanja roditeljstva prije podnošenja zahtjeva. Način na koji će država odgovoriti na takav zahtjev ovisit će o njezinu nacionalnom pravu, o tome odnosi li se zahtjev na osiguranje dokaza u sudskom postupku i o tome jesu li obje države stranke neke druge međunarodne Konvencije (članak 50.). Vidjeti poglavlje 3., dio 2., odjeljak V.
- Ostale haške konvencije za raspravu o tome pitanju.
- Obveznik uzdržavanja** osoba je kojauguje ili navodnouguje uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može biti roditelj, bračni drug ili bilo koja osoba koja, u skladu s zakonima mjesta gdje je donesena odluka, ima obvezu plaćati uzdržavanje. U nekim se državama ta osoba naziva platitelj uzdržavanja, vršitelj obveze, roditelj koji nema skrbništvo ili roditelj koji nema boravište u državi djeteta.*

e) Pokrenuti postupak za donošenje privremenih mjera

954. Zahtjev za privremene mjere moguće je podnijeti ako je nužno podnijeti zahtjev za uzdržavanje ili osigurati ishod postupka povodom zahtjeva za uzdržavanje koji je u tijeku. Takve će mjere obično biti ograničene na državno područje zamoljene države. Na primjer, uzdržavana osoba može zatražiti određivanje založnog prava nad imovinom kako bi se spriječila njezina prodaja i kako bi imovina bila dostupna u naknadnom postupku povodom zahtjeva za izvršenje odluke o uzdržavanju.

¹⁸⁰ Vidjeti Obrazloženje, stavci 648. – 651.

f) Olakšati dostavu pismena

955. Zamoljenu se državu može tražiti da pomogne s dostavom pismena povezanih s planiranim postupkom za uzdržavanje. Način na koji će država odgovoriti na taj zahtjev ovisit će o tome jesu li uključene države stranke međunarodnih ugovora i o nacionalnom pravu zamoljene države (članak 50.).¹⁸¹

2. Jesu li tražene mjere nužne?

956. Ako je mjera nužna za planiranu primjenu Konvencije, dokumentacija iz države moliteljice trebala bi sadržavati¹⁸² dovoljno informacija kako bi se zamoljenom središnjem tijelu dopustilo donošenje odluke o tome jesu li mjere nužne.

3. Poduzeti odgovarajuće mjere

957. Nakon preispitivanja zahtjeva, zamoljena će država odlučiti koje su mjere primjerene ili koje će se mjere upotrijebiti za pružanje tražene pomoći. Korake može poduzeti samo središnje tijelo ili se nadležnom tijelu može uputiti zahtjev.

D. Ako se zahtjev odnosi na predmet u državi moliteljici koji sadržava međunarodni element (članak 7. stavak 2.)

958. Ako se zahtjev ne odnosi na planirani zahtjev u skladu s Konvencijom, on se može odnositi na bilo koju vrstu pomoći, uključujući vrste pomoći iz članka 7. stavka 1. Međutim, zamoljena država može odgovoriti po vlastitom nahođenju.
959. Način na koji će zamoljena država odgovoriti na takav zahtjev ovisit će o nacionalnom pravu i unutarnjim politikama države. Međutim, u skladu s dobrom praksom, središnje tijelo može željeti pružiti pomoć ako bi se time smanjila ili uklonila potreba za upućivanjem predmeta državi moliteljici i ubrzalo dobivanje uzdržavanja za dijete ili obitelj. Na primjer, pružanjem pomoći u cilju ishođenja odluke o uzdržavanju u državi moliteljici može se ukloniti potreba za podnošenjem izravnog zahtjeva za donošenje odluke o zamoljenoj državi.

E. Izvijestiti državu moliteljicu o stanju

960. Obrazac izvješća o stanju koji se upotrebljava za zahtjeve podnesene u skladu s Konvencijom nije obavezan za zahtjev za donošenje posebnih mjera, a ne primjenjuje se niti vrijeme odgovora iz članka 12. koje je primjenjivo na zahtjeve za donošenje posebnih mjera. Međutim, središnje tijelo svejedno bi trebalo postupati u skladu s općim zahtjevima iz Konvencije i osigurati da je država moliteljica obaviještena o primitku zahtjeva. Dobra je praksa u svakom slučaju postupati u skladu s člankom 12.

¹⁸¹ Vidjeti prethodnu bilješku.

¹⁸² Kada se za određene zahtjeve razvije preporučeni obrazac, sve će ove informacije biti uključene u taj obrazac.

III. Ostala pitanja

A. Troškovi

961. Zahtjevi za posebne mjere iznimka su od opće odredbe u skladu s Konvencijom da središnje tijelo mora snositi vlastite troškove. Središnje tijelo troškove povezane s zahtjevom za donošenje posebnih mjera može naplatiti podnositelju ako su ti troškovi iznimni (članak 8.). Međutim, imajte na umu da troškove može snositi druga osoba koja nije podnositelj zahtjeva (npr. obveznik uzdržavanja ili tuženik) ako je to dopušteno zakonom zamoljene države.¹⁸³
962. Izvanredni troškovi nisu posebno definirani u Konvenciji.¹⁸⁴ Međutim, to su troškovi koji su neobični, izvanredni ili su iznimka od općeg pravila. Opći troškovi povezani s obradom zahtjeva vjerojatno se neće smatrati izvanrednim troškovima. Prema tome, u tu kategoriju ne pripadaju uobičajeni troškovi genskog testiranja ili pravni troškovi podnošenja tužbe za donošenje privremenih mjera.
963. Ako središnje tijelo planira naplatiti troškove mjera od podnositelja zahtjeva, podnositelj mora unaprijed pristati na pružanje usluga uz taj trošak prije pružanja usluga. Na taj će način podnositelj zahtjeva moći utvrditi treba li pokrenuti neki drugi postupak.

Primjer

964. Uzdržavana osoba ima boravište u državi A. Ona traži uzdržavanje za svoje dijete. Obveznik uzdržavanja ima boravište u državi A. Prije donošenja odluke bit će potrebno utvrditi roditeljstvo.
965. Uzdržavana osoba ima dvije mogućnosti. Može se podnijeti zahtjev za posebne mjere kojim se traži pomoć države B u postupku utvrđivanja roditeljstva ili olakšava utvrđivanje roditeljstva u državi A. Država B obavijestit će o tome hoće li se troškovi povezani s postupkom naplatiti od uzdržavane osobe. Ako je tako, uzdržavana će osoba možda jednostavno željeti podnijeti zahtjev za donošenje odluke u državi B u skladu s člankom 10. Konvencije i zatražiti utvrđivanje roditeljstva kao dio tog postupka. Ako uzdržavana osoba podnese zahtjev za donošenje odluke u skladu s člankom 10. Konvencije, u gotovo svim slučajevima troškovi testa za utvrđivanje roditeljstva bit će pokriveni kao dio besplatnih usluga koje će se pružati podnositelju zahtjeva¹⁸⁵ (vidjeti poglavlje 3).

IV. Dodatni materijali

A. Praktični savjeti

- Ako postoji vjerojatnost da će vaša država naplatiti troškove donošenja posebnih mjera, o tome čim prije moguće obavijestite središnje tijelo u državi moliteljici. U nekim će slučajevima naplata troškova biti čimbenik na temelju kojeg će podnositelj zahtjeva odlučiti hoće li podnijeti samo zahtjev u skladu s Konvencijom umjesto zahtjeva za donošenje posebnih mjera.
- U svakom slučaju, podnositelj mora biti obaviješten o svim troškovima i prije pokretanja postupka on mora dati svoju suglasnost.
- Po primitku zahtjeva, dobra je praksa da djelatnik koji rješava zahtjeve u zamoljenoj državi obavijesti središnje tijelo u državi moliteljici u kojem će roku on biti riješen.

¹⁸³ Obrazloženje, stavak 215.

¹⁸⁴ Iznimka je navedena u Obrazloženju, u stavku 223.

¹⁸⁵ Podložni izjavi da je država možda upotrijebila ocjenu imovinskog stanja usmjerenu djeteta.

- Zahtjev za posebne mjere iznimka je od općeg pravila da se zahtjevi u skladu s Konvencijom podnose nadležnim tijelima, a zahtjevi središnjim tijelima. Samo središnje tijelo može podnijeti ili primiti zahtjev za donošenje posebnih mjera.

B. Povezani obrasci

Obrazac potvrde

Poseban obrazac za zahtjev za posebne mjere još ne postoji.

C. Povezani članci Konvencije

članak 6.
članak 7.
članak 8.
članak 15.
članak 43.
članak 50.
članak 51.
članak 52.

D. Povezani odjeljci Priručnika

Vidjeti poglavlja 4. i 5. – Izlazni i ulazni zahtjevi za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje.

Vidjeti poglavlja 8. i 9. – Izlazni i ulazni zahtjevi za donošenje odluke o uzdržavanju

Vidjeti poglavlje 10. – Izvršenje odluka o uzdržavanju

V. Kontrolni popis – ulazni zahtjevi za posebne mjere

	Postupak	Upućivanje na priručnik
1.	Potvrditi primitak zahtjeva	II(A)
2.	Utvrđiti planira li se podnošenje zahtjeva u skladu s Konvencijom	II(B)
3. (a)	Ako se odnosi na zahtjev u skladu s Konvencijom – utvrditi odnosi li se zahtjev na jednu od navedenih mjera	II(C)(1)
3. (b)	Ako se odnosi na zahtjev u skladu s Konvencijom – jesu li nužne mjere?	II(C)(2)
3. (c)	Ako se odnosi na zahtjev u skladu s Konvencijom – pružiti pomoć prema potrebi	II(C)(3)
4.	Ako se zahtjev ne odnosi na zahtjev u skladu s Konvencijom – poduzeti mjere dopuštene unutarnjom politikom i nacionalnim pravom	II(D)
5.	Dostaviti obrazac izvješća o stanju	II(E)

VI. Najčešća pitanja

Mora li zamoljeno središnje tijelo odobriti tražene posebne mjere?

966. Ne u svim slučajevima. Ako utvrdi da mjere nisu nužne kao pomoć u postupku u skladu s Konvencijom (ili kako bi se utvrdio treba li pokrenuti postupak), može odbiti zahtjev. Ako se zahtjev odnosi na pomoć u postupku u odnosu na zahtjev za uzdržavanje koji je u tijeku u državi moliteljici, pomoć se pruža po vlastitom nahođenju.

Može li zamoljeno središnje tijelo naplaćivati za svoje usluge?

967. Da — u ograničenim okolnostima. Troškovi moraju biti izvanredni i podnositelj mora dati suglasnost da mu se usluge pružaju na toj osnovi.

Poglavlje 15.

Ispunjavanje obrazaca

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

U ovom se poglavlju daju smjernice za ispunjavanje obrazaca koji se mogu upotrebljavati u predmetima u skladu s Konvencijom.

U odjeljku I. navedene su smjernice za ispunjavanje dvaju obveznih obrazaca koji se moraju upotrebljavati za svaki zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom.

U odjeljku II. nalaze se smjernice za ispunjavanje preporučenih obrazaca za četiri od pet glavnih zahtjeva u skladu s Konvencijom.

U odjeljku III. navedene su smjernice za ispunjavanje dodatnih obrazaca kao što su obrazac o financijskoj situaciji, potvrda o izvršivosti, potvrda o pravovremenoj obavijesti i ostali.

U odjeljku IV. nalazi se Kontrolni popis u kojem su navedeni dokumenti koje treba uključiti sa izlaznim zahtjevima u skladu s Konvencijom.

U odjeljku V. navedene su informacije o ispunjavanju obrazaca koji su potrebni za podnošenje izravnog zahtjeva nadležnom tijelu za priznavanje ili izvršavanje odluke.

U dodatku ovome poglavlju objašnjene su osnove za priznavanje i izvršenje odluke kao pomoć djelatnicima koji rješavaju predmete u ispunjavanju preporučenih obrazaca zahtjeva za priznavanje i izvršenje.

I. Ispunjavanje obveznih obrazaca potrebnih za sve zahtjeve

968. U ovom je odjeljku opisano ispunjavanje dvaju obveznih obrazaca koji se moraju upotrebljavati za svaki zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom. Oni se nalaze u prilogu same Konvencije. Ti se obrasci ne moraju upotrebljavati za zahtjeve za donošenje posebnih mjera i izravne zahtjeve središnjim tijelima u zamoljenoj državi.

A. Obrazac za slanje

969. Obrazac za slanje standardno je i ujednačeno sredstvo za slanje zahtjeva između država. U njemu su navedeni potrebni dokumenti i podaci sadržani u spisu te je zamoljenom središnjem tijelu naznačeno kakav se pravni lijek traži.
970. Obrazac za slanje obavezni je obrazac. Njime mora biti popraćen svaki zahtjev podnesen u skladu s Konvencijom. U nastavku je objašnjeno kako se ispunjavaju zahtjevi. Ovaj se odjeljak primjenjuje na sve zahtjeve podnesene u skladu s Konvencijom.

a) Preambula

971. Svi podaci sadržani u bilo kojem dokumentu poslanom drugom središnjem tijelu moraju se držati u tajnosti u skladu sa zakonima države koja rješava zahtjev i mogu se upotrebljavati samo za potrebe zahtjeva za uzdržavanje u skladu s Konvencijom. Međutim, u preambuli obrasca također je navedeno da postoje situacije u kojima bi se otkrivanjem osobnih podataka ugrozilo zdravlje, sigurnost i sloboda osobe.

□ *Središnje tijelo izjavilo je u skladu s člankom 40. da će čuvati tajnost podataka.*

972. Ako je podnositelj zahtjeva naveo da bi to moglo predstavljati problem, označite kućicu „izjava o čuvanju tajnosti” koja se nalazi na vrhu prve stranice obrasca.
973. Za zaštitu osobnih podataka vidjeti odjeljak II. ovog poglavlja.

b) Središnje tijelo molitelj

Upućivanje: odjeljak 1. i odjeljak 2.

974. U polja ispod izjave o čuvanju tajnosti podataka navedite podatke o **središnjem tijelu molitelju** i osobi kojoj se zamoljena država može naknadno obratiti. Središnja tijela komuniciraju na jeziku zamoljene države,¹⁸⁶ na nekom drugom dogovorenom jeziku ili na engleskom ili francuskom, osim ako je zamoljena država izjavila svoju rezervu u vezi s uporabom engleskog ili francuskog. U profilu države bit će navedeno koji će se jezik upotrebljavati. Ako je jezik važan za upravljanje predmetom u vašoj državi, na tome mjestu navedite preferirani jezik.

Središnje tijelo molitelj
središnje je tijelo u državi u kojoj se podnosi zahtjev. To će središnje tijelo poslati zahtjev zamoljenom središnjem tijelu koje će obraditi zahtjev i proslijediti ga nadležnom tijelu na izvršenje.

c) Zamoljeno središnje tijelo

Upućivanje: odjeljak 3.

975. Sljedeće su linije jasne i na njih je potrebno navesti kontaktne podatke zamoljenog središnjeg tijela. Ta će informacija biti navedena u profilu države.

d) Podaci o podnositelju

Upućivanje: odjeljak 4.

976. Podnositelj zahtjeva osoba je koja podnosi zahtjev za usluge uzdržavanja. Podnositelj može biti uzdržavana osoba, uključujući javno tijelo, ili obveznik uzdržavanja, ovisno o vrsti zahtjeva. Podnositelj zahtjeva može također biti zakonski zastupnik djeteta.

¹⁸⁶ To može biti službeni jezik teritorijalne jedinica zamoljene države, kao što je pokrajina ili područje ako je tako izjavljeno (članak 44.).

e) Podaci o osobi(osobama) za koju(koje) se traži uzdržavanje**Upućivanje: odjeljak 5.**

977. Ako podnositelj zahtjeva traži uzdržavanje za sebe, to navedite u odjeljku (a). Za ostale članove obitelji ili ovisne osobe navedite tražene podatke, uključujući datum rođenja svakog djeteta. To je važno kako bi se moglo utvrditi da su djeca mlađa od 21 godine i stoga se Konvencija na njih primjenjuje. Treba navesti imena onako kako su navedena na rodnom listu ili nekim drugim ispravama.

f) Podaci o obvezniku uzdržavanja**Upućivanje: odjeljak 6.**

(a) ☐ Osoba je ista kao i podnositelj zahtjeva naveden u točki 4.

978. Označite ovu kućicu ako je podnositelj zahtjeva obveznik uzdržavanja. Zapamtite da obveznik uzdržavanja ne može podnijeti zahtjev za donošenje odluke.

979. U svakom predmetu ovdje navedite osnovne podatke o obvezniku uzdržavanja. Dodatni podaci o obvezniku uzdržavanja bit će uključeni u obrazac zahtjeva i u obrazac o financijskoj situaciji, ako se oni upotrebljavaju u određenom zahtjevu.

g) Identifikacija zahtjeva**Upućivanje: odjeljak 7.**

980. U tablici u nastavku unakrsno se upućuje na zahtjeve u skladu s različitim pododjeljcima članka 10. Označite kućicu za vrstu zahtjeva koji se podnosi.

Broj članka	Obrazloženje
članak 10. stavak 1. točka (a)	Zahtjev uzdržavane osobe za priznavanje ili priznavanje i izvršenje postojeće odluke koja nije donesena u zamoljenoj državi
članak 10. stavak 1. točka (b)	Zahtjev uzdržavane osobe za izvršenje postojeće odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi
članak 10. stavak 1. točka (c)	Zahtjev uzdržavane osobe za donošenje nove odluke u zamoljenoj državi, ako odluka ne postoji
članak 10. stavak 1. točka (d)	Zahtjev uzdržavane osobe za donošenje odluke u zamoljenoj državi kada priznavanje i izvršenje postojeće odluke nije moguće
Članak 10. stavak 1. točka (e)	Zahtjev uzdržavane osobe za izmjenu odluke donesene u zamoljenoj državi
Članak 10. stavak 1. točka (f)	Zahtjev uzdržavane osobe za izmjenu odluke koja nije donesena u zamoljenoj državi

članak 10. stavak 2. točka (a)	Zahtjev obveznika uzdržavanja za priznavanje postojeće odluke ili ograničenje izvršenja postojeće odluke donesene u zamoljenoj državi
članak 10. stavak 2. točka (b)	Zahtjev obveznika uzdržavanja za izmjenu odluke donesene u zamoljenoj državi
članak 10. stavak 2. točka (c)	Zahtjev obveznika uzdržavanja za izmjenu odluke koja nije donesena u zamoljenoj državi

Slika 37.: Tablica zahtjeva u skladu s člankom 10.**Upućivanje: odjeljak 8.**

981. U odjeljku 8. zahtjeva za slanje navedeni su svi dokumenti koji moraju biti priloženi zahtjevu.
982. Odjeljak 8. (a) treba upotrebljavati u slučaju zahtjeva za priznavanje i izvršenje u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a). Označite kućice koje se odnose na vaš zahtjev. Završne kućice kojima se upućuje na članak 30. treba upotrebljavati kada se zahtjev odnosi na priznavanje ugovora o uzdržavanju.
983. Ako se zahtjev ne podnosi u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a), primjenjuje se popis dokumenata iz odjeljka 8. (b) obrasca za slanje.

h) Ispunjavanje obrasca**Upućivanje: zadnji odjeljak**

984. Obrazac za slanje ne potpisuje službenik koji ga je ispunio. Međutim, on mora navesti svoje ime i datum zahtjeva. (Kontaktne podaci već se nalaze na prvoj stranici).

B. Obrazac potvrde o primitku

985. U ovom se odjeljku nalaze upute za ispunjavanje obveznog obrasca potvrde o primitku. On se upotrebljava uz svaki zahtjev koji se podnosi u skladu s Konvencijom. U članku 12. stavku 3. propisano je da se primitak zahtjeva mora potvrditi putem ovog obrasca u roku od šest tjedana od datuma primitka zahtjeva.

a) Preambula

986. Prvi je korak razmotriti bi li se objavom podataka iz obrasca ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda neke osobe. Ako je tako, upotrijebite kućicu na vrhu obrasca.

b) Kontaktne podaci**Upućivanje: odjeljak 1. i odjeljak 2.**

987. Provjerite da se navedeni kontaktne podaci odnose na osobu ili odjel koji će biti odgovoran za daljnje upute.

c) Središnje tijelo molitelj**Upućivanje: odjeljak 3.**

988. Ovaj odjeljak ispunite podacima iz ulaznog zahtjeva.

d) Podaci iz zahtjeva***Upućivanje: odjeljak 4.***

989. Navedite koji su zahtjevi zaprimljeni upućivanjem na broj članka. Pogledajte sliku 37. o ispunjavanju obrasca za slanje u odnosu na unakrsno upućivanje na svaku vrstu zahtjeva.
990. U ovom odlomku treba također navesti podatke o podnositelju zahtjeva i osobama kojima se plaća uzdržavanje. Ti su podaci navedeni u obrascu za slanje koji je priložen ulaznom zahtjevu.

e) Početni koraci***Upućivanje: odjeljak 5.***

991. Navedite koji su koraci poduzeti u vezi sa zahtjevom. Ako zahtjev nije moguće riješiti jer su potrebni dodatni dokumenti, navedite dokumente ili vrstu traženih informacija.
992. Ako je središnje tijelo odlučilo da neće rješavati zahtjev jer je očito da nisu ispunjeni uvjeti iz zahtjeva, navedite jesu li razlozi navedeni uz potvrdu o primitku ili će biti dostavljeni kasnije. U poglavljima o rješavanju ulaznih zahtjeva za priznavanje i izvršenje, izvršenje i donošenje odluke objašnjeno je kada bi taj odgovor mogao biti primjeren.

f) Ispunjavanje obrasca***Upućivanje: zadnji odjeljak***

993. Obrazac se ne potpisuje. Međutim, na obrascu bi trebalo biti navedeno ime službenika iz središnjeg tijela koji je odgovoran za ispunjavanje obrasca.

II. Upute za ispunjavanje preporučenih obrazaca zahtjeva

994. U ovom su dijelu poglavlja navedene upute za ispunjavanje preporučenih obrazaca za slanje sljedećih zahtjeva između središnjih tijela:
- Zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje
 - Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi
 - Zahtjev za donošenje odluke
 - Zahtjev za izmjenu odluke
995. Ovaj je odjeljak podijeljen na tri dijela.
996. U prvom su dijelu navedene upute za ispunjavanje preporučenih obrazaca zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, izvršenje, donošenje i izmjenu odluke.
997. U drugom su dijelu navedene upute za ispunjavanje dodatnih obrazaca.
998. Treći dio sadržava kontrolne popise u kojima su navedeni dokumenti koje je potrebno priložiti svakoj vrsti zahtjeva.

A. **Preporučeni obrazac zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje**

999. U ovom su odjeljku navedene upute za ispunjavanje preporučenog obrasca koji će se upotrebljavati u zahtjevima za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju ili ugovora o uzdržavanju. Pogledajte poglavlje 4. za daljnje informacije o postupcima za ovaj zahtjev.

1. **Ispunjavanje obrasca**

a) **Koji obrazac upotrijebiti**

1000. Ako je podnositelj zahtjeva uzdržavana osoba, uključujući javno djelo koje djeluje u ime uzdržavane osobe ili je isplaćivalo naknade uzdržavanoj osobi, ili obveznik uzdržavanja, upotrijebite obrazac za zahtjeve iz članka 10. stavka 1. točke (a) i članka 10. stavka 2. točke (a). Označite primjenjive brojeve članaka.

b) **Zaštita osobnih i povjerljivih podataka**

Upućivanje: uvodni stavak

1001. U Konvenciji je propisano da se podaci prikupljeni ili poslani u kontekstu zahtjeva u skladu s Konvencijom ne smiju otkrivati ili potvrđivati ako bi se time ugrozili zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe.

1002. Ako je to izvor zabrinutosti, označite odgovarajuću kućicu na obrascu zahtjeva i osobne podatke navedite na zasebnom obrascu (obrazac za povjerljive podatke), umjesto u odjeljku 2.

1003. Vidjeti poglavlje 3. za opću raspravu o zahtjevu za zaštitu osobnih i povjerljivih podataka.

c) **Ime i kontaktni podaci podnositelja**

Upućivanje: odjeljak 2.

1004. Navedite je li podnositelj zahtjeva uzdržavana osoba (osoba za koju se traži ili plaća uzdržavanje), obveznik uzdržavanja ili njihov predstavnik.

1005. Kontaktni podaci imaju dvije svrhe. Prva je da se na temelju njih utvrđuju stranke u postupku i time se omogućuje središnjem ili nadležnom tijelu u svakoj državi da uspostave predmet ili spis. Druga je da se na temelju kontaktnih podataka mora moći obavijestiti podnositelj zahtjeva u slučaju žalbe protiv odluke o priznavanju i izvršenju odluke o uzdržavanju.

Dobra praksa: Središnje tijelo molitelj trebalo bi osigurati da uvijek ima točnu adresu ili neki drugi način za kontaktiranje podnositelja zahtjeva. Za vrijeme rješavanja zahtjeva mogu nastati neki problemi zbog kojih će biti potrebne dodatne informacije ili dokumenti i središnje tijelo u državi moliteljici (državi pošiljateljici) morat će moći kontaktirati podnositelja da dostavi informacije ili dokumente.

1006. U nekim će se državama možda upotrebljavati adresa središnjeg tijela ili drugog nadležnog tijela kao adresa podnositelja zahtjeva ako otkrivanje osobne adrese nije dopušteno u skladu sa zakonom države moliteljice.¹⁸⁷

¹⁸⁷ Vidjeti Obrazloženje, stavak 612.

1007. Ako je podnositelj javno tijelo, to navedite u zahtjevu.

d) Podaci o osobama za koje se traži ili kojima se plaća uzdržavanje

Upućivanje: odjeljak 3.

1008. Na temelju podataka navedenih u zahtjevu mora se moći utvrditi za koga se traži ili kome se plaća uzdržavanje u skladu s odlukom. To uključuje podnositelja zahtjeva (obično roditelj, iako dijete također može biti podnositelj zahtjeva) i djecu na koju se primjenjuje Konvencija. U svakom slučaju treba navesti datum rođenja djeteta radi provjere identiteta svake osobe koja ima pravo na uzdržavanje i utvrđivanja njihove dobi kako bi se osiguralo da je odluka unutar područja primjene Konvencije.

1009. Mora također biti navedena osnova za traženje ili plaćanje uzdržavanja podnositelju zahtjeva i djeci. Na temelju tih podataka zamoljena država moći će potvrditi je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije. To se odnosi na odnos između podnositelja zahtjeva ili osobe za koju se traži ili kojoj se plaća uzdržavanja i obveznika uzdržavanja.

Objašnjenje pojmova

1010. Sljedeći se pojmovi upotrebljavaju u ovom odjeljku obrasca:

Upućivanje: odjeljci 3.1. i 3.2.

- **Roditeljstvo**
Označite ovu kućicu ako je osnova za uzdržavanje odnos između roditelja i djeteta. To se odnosi na situacije kada su djeca rođena u braku pa se roditeljstvo pretpostavlja ili je utvrđeno zakonom, te situacije kada je veza između roditelja i djeteta uspostavljena ili potvrđena testom utvrđivanja roditeljstva.
- **Brak**
Ako su stranke bile u braku – označite ovu kućicu.
- **Srodstvo**
Označite ovu kućicu ako se odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja temeljio na obiteljskim vezama – na primjer, obveznik uzdržavanja je tetak ili neki drugi srodnik. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na te vrste obiteljskih veza (vidjeti poglavlje 3.).
- **Baka ili djed / brat ili sestra / unuk ili unuka**
Označite ovu kućicu ako je odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja bio jedan od navedenih. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
- ***In loco parentis ili istovjetni odnos***
In loco parentis znači odnos u kojem neka odrasla osoba zamjenjuje roditelja u odnosu s djetetom. On može nastati kada je odrasla osoba živjela s djecom i prema njima postupala kao roditelj. U nekim državama to uključuje odnos pomajke i poočima s djetetom.

- Odnos istovjetan braku
Označite ovu kućicu ako stranke nisu bile u braku već su živjele u odnosu koji je sličan braku. U nekim se državama to naziva partnerski odnos. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na te vrste obiteljskih veza (vidjeti poglavlje 3.).
1011. Ispunite odjeljak 3.1. s podacima o podnositelju zahtjeva. Datum rođenja podnositelja zahtjeva već je bio naveden u odjeljku 2. Ako je podnositelj dijete, ispunite ovaj odjeljak.
1012. Ispunite odjeljak 3.2. s podacima o djeci za koju se traži ili plaća uzdržavanje. Ako je dijete podnositelj zahtjeva, potrebno je ispuniti samo odjeljak 3.2. Ako se radi o više od troje djece, kvačicom označite kućicu 3.4. i priložite dodatne podatke na zasebnoj listi papira.
1013. Ispunite odjeljak 3.3. ako se uzdržavanje traži ili plaća nekome tko nije podnositelj zahtjeva ili dijete.

e) Ime i kontaktni podaci obveznika uzdržavanja

Upućivanje: odjeljak 4.1.

1014. Navedite je li obveznik uzdržavanja podnositelj zahtjeva.
1015. Podaci o obvezniku uzdržavanja iz odjeljka 4.1. potrebni su za obradu zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje i za obavješćivanje obveznika uzdržavanja u skladu sa zakonodavstvom zamoljene države. Ovaj je odjeljak potrebno ispuniti što detaljnije u skladu sa znanjem podnositelja zahtjeva. Zamoljena država mora, ako je potrebno, tražiti obveznika uzdržavanja, ako točno mjestu u kojem se on nalazi nije poznato.

Dobra praksa: Ako podnositelj zahtjeva ne zna gdje živi obveznik uzdržavanja, uključite što više informacija o posljednjem poznatom boravištu obveznika uzdržavanja – na primjer, o poslodavcu ili mjestu. Također ćete možda željeti uključiti podatke o drugim vezama s državom – na primjer o srodnicima kod kojih obveznik uzdržavanja možda živi.

f) Ime i kontaktni podaci predstavnika uzdržavane osobe

Upućivanje: odjeljak 4.2.

1016. U ovaj je odjeljak potrebno navesti podatke o mjestu u kojem se nalazi uzdržavana osoba ili podatke o predstavniku uzdržavane osobe. Taj predstavnik može, u mnogim slučajevima, biti pravni savjetnik uzdržavane osobe.
1017. U odjeljku 4.3. treba navesti „osobni identifikacijski broj” ako je poznat. To može biti broj socijalnog osiguranja (Sjedinjene Države), broj socijalne sigurnosti (Kanada), porezni broj (Australija) ili neki drugi broj koji je izdala država i na temelju kojeg središnje tijelo u zamoljenoj državi može pronaći obveznika uzdržavanja ili provjeriti njegov ili njezin identitet u državnoj ili nekoj drugoj bazi podataka.

g) Gdje treba doznačiti uplatu**Upućivanje: odjeljak 5.**

1018. Ako će se odluka izvršavati, zamoljena država morat će znati gdje će doznačiti uplate. Ako će se uplate slati nadležnom tijelu u državi moliteljici na obradu, navedite podatke o odjelu za obradu plaćanja ili raspodjelu plaćanja te referentni broj spisa/računa kako bi se uplate mogle točno utvrditi.

Nemojte ispunjavati ovaj odjeljak obrasca ako smatrate da postoji rizik za podnositelja zahtjeva. Upotrijebite obrazac za povjerljive podatke.

h) Samo obrazac za priznavanje**Upućivanje: odjeljak 6.**

1019. Ako se zahtjev odnosi samo na priznavanje oduke o uzdržavanju i podnositelj zahtjeva ne želi izvršiti odluku nakon priznavanja, označite kućicu u odjeljku 6. Imajte na umu da za zahtjev za priznavanje nije potrebna potvrda o izvršivosti. Potrebna je samo potvrda da je odluka na snazi u matičnoj državi. U poglavlju 4. nalaze se dodatne informacije o zahtjevima za priznavanje.

i) Osnove nadležnosti za priznavanje i izvršenje odluke**Upućivanje: odjeljak 7.**

1020. Ovaj odjeljak nije potrebno ispunjavati ako se zahtjev odnosi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju.
1021. Ako se zahtjev odnosi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju, zamoljena država mora znati pravnu osnovu na temelju koje se odluka može priznavati i izvršavati.
1022. U preporučenom su obrascu navedene osnove nadležnosti. One se zasnivaju na članku 20. Odnose se na samu odluku, informacije od podnositelja zahtjeva ili spis nadležnog tijela. Na obrascu je važno označiti sve kućice koje bi se mogle primjenjivati. Ako tuženik podnese prigovor na priznavanje ili priznavanje i izvršenje, on mora utvrditi da se ne primjenjuje niti jedna od osnova za priznavanje i izvršenje.
1023. U dodatku ovom poglavlju nalazi se više informacija o vrstama situacija koje bi mogle biti osnova za priznavanje i izvršenje.

j) Nazočnost tuženika**Upućivanje: odjeljak 8.**

1024. Kao što je navedeno u poglavlju 4., odluka se može priznavati ili priznavati i izvršiti ako je zamoljena država potvrdila da je tuženik obaviješten o zahtjevu ili postupku za uzdržavanje u skladu sa zakonom države u kojoj je donesena odluka te da je imao priliku na saslušanje ili je imao zastupnika u postupku. Ako se vodio upravni postupak u kojem je odluka donesena bez rasprave, tuženik mora biti obaviješten o odluci nakon donošenja i mora mu se omogućiti da ospori odluku koju je donijelo nadležno tijelo u skladu sa zakonom države koja je donijela odluku.
1025. Taj je zahtjev obuhvaćen odjeljkom 8. obrasca. Navedite je li tuženik bio nazočan u matičnoj državi i je li imao zastupnika.

1026. Nazočnost tuženika može se na prvi pogled utvrditi iz odluke ako je očito da je bio nazočan u postupku za uzdržavanje ili je imao zastupnika ili je osporio odluku.
1027. Ako tuženik nije bio nazočan i nije imao zastupnika, nadležno tijelo mora potvrditi da je pravovremeno obaviješten u skladu sa zakonom države u kojoj je donesena odluka i uzimajući u obzir sve okolnosti. Za ispunjenje tog zahtjeva razvijen je preporučeni obrazac (potvrda o pravovremenoj obavijesti). O ispunjavanju tog obrasca riječ je u nastavku.
1028. Ako je odluka donesena u sustavu u kojem nije potrebna rasprava, potrebno je navesti da nije bila potrebna nazočnost obveznika uzdržavanja / tuženika i uvijek će biti potrebna potvrda o pravovremenoj obavijesti.
1029. Odluka donesena bez pravovremene obavijesti tuženiku možda neće moći biti priznata ili izvršena u skladu s Konvencijom.

k) Obrazac o financijskoj situaciji

Upućivanje: odjeljak 9.

1030. Za izvršenje odluke nakon priznavanja bit će nužan obrazac o financijskoj situaciji. Vidjeti odjeljak IV. ovog poglavlja za upute o ispunjavanju ovog obrasca.

l) Pravna pomoć

Upućivanje: odjeljak 10.

1031. U većini slučajeva kada uzdržavana osoba podnosi zahtjev za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, zamoljena država mora pružiti besplatnu pravnu pomoć (vidjeti poglavlje 3.) i podnositelj zahtjeva ne mora dostaviti dodatne informacije o tome pitanju.
1032. Međutim, odjeljak 10. potrebno je ispuniti u sljedećim slučajevima:
- ako je zahtjev podnijela uzdržavana osoba i odnosi se na obvezu uzdržavanja koja ne proizlazi iz odnosa između roditelja i djeteta za dijete mlađe od 21 godinu ili
 - ako je zahtjev podnio obveznik uzdržavanja.
1033. Ako se primjenjuje neka od tih situacija, zamoljena država može upotrijebiti ocjenu imovinskog stanja ili ocjenu u kako bi utvrdila hoće li pružiti pomoć. U obrascu o financijskoj situaciji navodi se ocjena imovinskog stanja i podnositelj treba također uključiti podatke je li podnositelj zahtjeva koristio pravnu pomoć u matičnoj državi. Dovoljno bi trebalo biti pismo nadležnog tijela koje je pružilo pomoć.

m) Ime kontaktne osobe u središnjem tijelu odgovorne za rješavanje zahtjeva

Upućivanje: odjeljak 12.

1034. Ovdje bi trebala biti navedena osoba u središnjem tijelu odgovorna za ispunjavanje zahtjeva ili pregledavanje zahtjeva ako ga je ispunio podnositelj osobno. U skladu sa „srednje neutralnim” pristupom kojim je dopušten elektronički prijenos podnesaka, obrazac ne mora biti potpisan.

B. Preporučeni obrazac zahtjeva za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi

1035. U ovom su odjeljku navedene upute za ispunjavanje preporučenog obrasca zahtjeva za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi. Vidjeti poglavlje 6. za informacije o ovom zahtjevu.

1. Ispunjavanje obrasca

a) Koji obrazac upotrijebiti

1036. Upotrijebite preporučeni obrazac za članak 10. stavak 1. točku (b) jer se zahtjevom traži od zamoljene države da izvrši vlastitu odluku ili odluku koja je prethodno priznata u zamoljenoj državi.

b) Zaštita osobnih i povjerljivih podataka

Upućivanje: uvodni stavak i odjeljak 2. točke (d), (e), (f) i (g)

1037. U Konvenciji je propisano da se podaci prikupljeni ili poslani u kontekstu zahtjeva u skladu s Konvencijom ne smiju otkrivati ili potvrđivati ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe.

1038. Ako je to izvor zabrinutosti, označite odgovarajuću kućicu na obrascu zahtjeva i osobne podatke navedite na zasebnom obrascu (obrazac za povjerljive podatke), umjesto u odjeljku 2.

1039. Vidjeti poglavlje 3. za opću raspravu o zahtjevu za zaštitu osobnih i povjerljivih podataka.

c) Ime i kontaktni podaci podnositelja

Upućivanje: odjeljak 2.

1040. Kontaktne podaci imaju dvije svrhe. Prva je da se na temelju njih utvrđuju stranke u postupku i time se omogućuje svakom središnjem ili nadležnom tijelu da uspostavi predmet ili spis. Drugo, kontaktne podaci moraju biti dovoljni državi moliteljici da se obrati podnositelju zahtjeva ako su nadležnom tijelu u zamoljenoj državi potrebni dodatni podaci za početak izvršenja (npr. za potvrdu zaostalih plaćanja uzdržavanja).

1041. U nekim će se državama možda upotrebljavati adresa središnjeg tijela ili drugog nadležnog tijela kao adresa podnositelja zahtjeva ako otkrivanje osobne adrese nije dopušteno u skladu sa zakonom države moliteljice.¹⁸⁸ Također može biti dobra praksa kada postoji program za naplatu uzdržavanja za dijete u državi moliteljici u okviru kojeg postoje dodatni podaci o obvezniku uzdržavanja, njihovoj imovini i dohotku ili o izračunu zaostalih plaćanja, da to pomogne zamoljenoj državi u izvršenju odluke. U tom će slučaju biti brže izravno uputiti zahtjeve za dodatnim informacijama ili pomoći programu ili nadležnom tijelu koje ima informacije (npr. centar za socijalnu skrb), a ne podnositelju.

1042. Ako je podnositelj javno tijelo, to navedite u zahtjevu.

¹⁸⁸ Vidjeti Obrazloženje, stavak 612.

Dobra praksa: Središnje tijelo molitelj trebalo bi osigurati da uvijek ima valjanu adresu ili neki drugi način za kontaktiranje podnositelja zahtjeva. Za vrijeme rješavanja zahtjeva mogu nastati neki problemi zbog kojih će biti potrebne dodatne informacije ili dokumenti i središnje tijelo u državi moliteljici morat će moći kontaktirati podnositelja da dostavi informacije ili dokumente.

d) Podaci o osobama za koje se traži ili kojima se plaća uzdržavanje

Upućivanje: odjeljak 3.

1043. Na temelju podataka navedenih u zahtjevu mora se moći utvrditi za koga se traži ili kome se plaća uzdržavanje u skladu s odlukom. To uključuje podnositelja zahtjeva (obično roditelj djeteta) i djecu na koju se primjenjuje Konvencija. U svakom slučaju mora biti naveden datum rođenja jer je važno osigurati da je odluka unutar područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.).
1044. Mora također biti navedena osnova za traženje ili plaćanje uzdržavanja podnositelju zahtjeva i djeci. Na temelju tih podataka zamoljena država moći će potvrditi je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije.

Objašnjenje pojmova

1045. Sljedeći se pojmovi upotrebljavaju u ovom odjeljku obrasca:

Upućivanje: odjeljci 3.1. i 3.2.

- **Roditeljstvo**
Označite ovu kućicu ako je osnova za uzdržavanje odnos između roditelja i djeteta. To se odnosi na situacije kada su djeca rođena u braku pa se roditeljstvo pretpostavlja ili je utvrđeno zakonom te situacije kada je veza između roditelja i djeteta uspostavljena ili potvrđena testom utvrđivanja roditeljstva.
- **Brak**
Označite ovu kućicu ako se odluka odnosi na bračni odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja.
- **Srodstvo**
Označite ovu kućicu ako se odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja temeljio na obiteljskim vezama – na primjer, tuženik je tetak ili neki drugi srodnik. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
- **Baka ili djed / brat ili sestra / unuk ili unuka**
Označite jednu kućicu ako je odnos između podnositelja ili obveznika uzdržavanja bio jedan od navedenih. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.

- *In loco parentis ili istovjetni odnos*
In loco parentis znači odnos u kojem neka odrasla osoba zamjenjuje roditelja u odnosu s djetetom. On može nastati kada je odrasla osoba živjela s djecom i prema njima postupala kao roditelj. U nekim državama to uključuje odnos pomajke i poočima s djetetom.
 - Odnos istovjetan braku
Označite ovu kućicu ako stranke nisu bile u braku već su živjele u odnosu koji je sličan braku. U nekim se državama to naziva partnerski odnos. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile primjenu Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
1046. Ispunite odjeljak 3.1 s podacima o podnositelju zahtjeva. Datum rođenja podnositelja zahtjeva već je bio naveden u odjeljku 2. Ako je podnositelj djetete, ispunite ovaj odjeljak.
1047. Ispunite odjeljak 3.2. s informacijama o djeci za koju se traži ili plaća uzdržavanje. Ako je djetete podnositelj zahtjeva, potrebno je ispuniti samo odjeljak 3.2. Ako se radi o više od troje djece, kvačicom označite kućicu 3.4 i priložite dodatne informacije na zasebnom listu papira.
1048. Ispunite odjeljak 3.3. ako se uzdržavanje traži ili plaća nekome tko nije podnositelj zahtjeva ili djetete.

e) Ime i kontaktni podaci obveznika uzdržavanja (tuženika)

Upućivanje: odjeljak 4.

1049. Podaci o tuženiku potrebni su kako bi tijelo za izvršenje odluke moglo obraditi zahtjev za izvršenje. Ovaj je odjeljak potrebno ispuniti što detaljnije u skladu sa znanjem podnositelja zahtjeva. Zamoljena će država, ako je potrebno, poduzeti mjere za pronalaženje obveznika uzdržavanja, ako točno mjesto u kojem se on nalazi nije poznato.

Dobra praksa: Ako podnositelj zahtjeva ne zna gdje živi obveznik uzdržavanja, uključite što više informacija o posljednjem poznatom boravištu obveznika uzdržavanja (poslodavac, mjesto itd.). Također ćete možda željeti uključiti podatke o drugim vezama s državom – na primjer o srodnicima kod kojih obveznik uzdržavanja možda živi.

1050. Treba navesti „osobni identifikacijski broj”, ako je poznat. To može biti broj socijalnog osiguranja (Sjedinjene Države), broj socijalne sigurnosti (Kanada), porezni broj (Australija) ili neki drugi broj koji je izdala država i na temelju kojeg središnje tijelo u zamoljenoj državi može pronaći obveznika uzdržavanja ili provjeriti njegov ili njezin identitet u državnoj ili nekoj drugoj bazi podataka.

f) Gdje treba doznačiti uplatu

Upućivanje: odjeljak 5.

1051. Zamoljena država trebat će znati gdje doznačiti uplate. Ako će se uplate slati nadležnom tijelu u državi moliteljici na obradu, navedite podatke o odjelu za obradu plaćanja ili raspodjelu plaćanja te referentni broj spisa/računa kako bi se uplate mogle točno utvrditi.

Nemojte ispunjavati ovaj odjeljak obrasca ako smatrate da postoji rizik za podnositelja zahtjeva. Upotrijebite obrazac za povjerljive podatke.

g) Informacije o odluci donesenoj u zamoljenoj državi***Upućivanje: odjeljak 6.***

1052. U slučaju zahtjeva podnesenog državi da izvrši vlastitu odluku, potrebno je navesti osnovne podatke o odluci kako bi zamoljena država mogla pronaći odgovarajući sudski ili upravni spis i nabaviti preslike odluke. Potrebni podaci za ispunjavanje ovog odjeljka obično će se nalaziti u samoj odluci.

h) Dokumenti priloženi uz zahtjev***Upućivanje: odjeljak 7.***

1053. Navedite koji su od navedenih dokumenata priloženi zahtjevu. U svakom slučaju mora biti navedena vrsta odluke, potvrda o zaostalim plaćanjima (ako postoje zaostala plaćanja u skladu s odlukom) i obrazac o financijskoj situaciji.
1054. Označite „odluka (ili registracija) donesena u zamoljenoj državi za priznavanje odluke donesene u drugoj državi” ako odluka koja će se izvršavati nije donesena u zamoljenoj državi već je prethodno priznata u zamoljenoj državi. Podaci o tom priznanju, ako su poznati, ili o odluci koju treba priznati, mogu biti priloženi zahtjevu.

i) Pravna pomoć***Upućivanje: odjeljak 8.***

1055. Odjeljak 8. treba ispuniti ako je zahtjev podnijela uzdržavana osoba i odnosi se na obvezu uzdržavanja koja ne proizlazi iz odnosa između roditelja i djeteta za dijete mlađe od 21 godinu. U tom slučaju zamoljena će država morati znati je li podnositelj zahtjeva (uzdržavana osoba) koristio pravnu pomoć u matičnoj državi.
1056. Ako se ta situacija primjenjuje, zamoljena država može upotrijebiti ocjenu imovinskog stanja ili ocjenu utemeljenosti kako bi utvrdila hoće li pružiti pomoć. U obrascu o financijskoj situaciji navodi se ocjena imovinskog stanja i podnositelj treba također uključiti podatke o tome je li podnositelj zahtjeva koristio pravnu pomoć u matičnoj državi. Dovoljno bi trebalo biti pismo nadležnog tijela koje je pružilo pomoć.

j) Ovjere***Upućivanje: odjeljak 10.***

1057. Ovdje bi trebala biti navedena osoba u središnjem tijelu odgovorna za ispunjavanje zahtjeva ili pregledavanje zahtjeva ako ga je ispunio podnositelj osobno. U skladu sa „srednje neutralnim” pristupom kojim je dopušten elektronički prijenos podnesaka, obrazac ne mora biti potpisan.

C. Preporučeni obrazac zahtjeva za donošenje odluke

1058. U ovom su odjeljku navedene informacije o ispunjavanju preporučenog obrasca zahtjeva za donošenje odluke. Više informacija o ovom zahtjevu nalazi se u poglavlju 8.

1. Ispunjavanje obrasca

a) Koji obrazac upotrijebiti

1059. Upotrijebite preporučeni obrazac za članak 10. stavak 1. točke (c) i (d) jer se zahtjev odnosi na donošenje odluke. Označite kućicu uz odgovarajući zahtjev.

b) Zaštita osobnih i povjerljivih podataka

Upućivanje: uvodni stavak i odjeljak 2. točke (d), (e), (f) i (g)

1060. U Konvenciji je propisano da se podaci prikupljeni ili poslani u kontekstu zahtjeva u skladu s Konvencijom ne smiju otkrivati ili potvrđivati ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe.
1061. Ako je to izvor zabrinutosti, označite odgovarajuću kućicu na obrascu zahtjeva i osobne podatke navedite na zasebnom obrascu (obrazac za povjerljive podatke), umjesto u odjeljku 2.
1062. Vidjeti poglavlje 3. za opću raspravu o zahtjevu za zaštitu osobnih i povjerljivih podataka.

c) Ime i kontaktni podaci podnositelja

Upućivanje: odjeljak 2.

1063. Kontaktne podatke imaju dvije svrhe. Prva je da se na temelju njih utvrđuju stranke u postupku i time se omogućuje svakom središnjem ili nadležnom tijelu da uspostavi predmet ili spis. Drugo, kontaktne podatke moraju biti dovoljni kako bi omogućili državi moliteljici da se obrati podnositelju zahtjeva za slučaj da su joj potrebne dodatne informacije za donošenje odluke.
1064. Tražene informacije o podnositelju zahtjeva navedite u odjeljku 2. i na obrascu s povjerljivim podacima. Neke će države možda željeti za podnositelja zahtjeva upotrijebiti adresu i kontaktne podatke središnjeg tijela ako otkrivanje osobne adrese nije dopušteno u skladu sa zakonom države moliteljice.¹⁸⁹ Međutim, u tom slučaju, središnje tijelo molitelj mora moći kontaktirati podnositelja zahtjeva ako su zamoljenom središnjem tijelu ili nadležnom tijelu potrebne dodatne informacije ili ako zamoljena država ima upite. To će biti posebno važno ako je potrebno podnositelja zahtjeva pozvati na sudjelovanje u testu za utvrđivanje roditeljstva.

Dobra praksa: Središnje tijelo molitelj trebalo bi osigurati da uvijek ima valjanu adresu ili neki drugi način za kontaktiranje podnositelja zahtjeva. Za vrijeme rješavanja zahtjeva za uzdržavanje mogu nastati neki problemi zbog kojih će biti potrebne dodatne informacije ili dokumenti i središnje tijelo u državi moliteljici (državi pošiljateljici) morat će moći kontaktirati podnositelja da dostavi informacije ili dokumente.

¹⁸⁹ Vidjeti Obrazloženje, stavak 612.

d) Podaci o osobama za koje se traži ili kojima se plaća uzdržavanje

Upućivanje: odjeljak 3.

1065. U zahtjevu mora biti navedeno dovoljno informacija da se može utvrditi svatko za koga se traži ili kome se plaća uzdržavanje. To uključuje podnositelja zahtjeva (obično roditelj djeteta) i djecu na koju se primjenjuje Konvencija. U svakom slučaju mora biti naveden datum rođenja jer je važno osigurati da je odluka unutar područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.).
1066. Mora također biti navedena osnova za traženje ili plaćanje uzdržavanja podnositelju zahtjeva i djeci. Na temelju tih podataka zamoljena država moći će potvrditi je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije. To se odnosi na odnos između podnositelja zahtjeva ili druge osobe za koju se traži ili kojoj se plaća uzdržavanje i obveznika uzdržavanja/tuženika.

Objašnjenje pojmova

1067. Sljedeći se pojmovi upotrebljavaju u ovom odjeljku obrasca:

Upućivanje: odjeljci 3.1. i 3.2.

- **Roditeljstvo**
Označite ovu kućicu ako je osnova za uzdržavanje odnos između roditelja i djeteta. To se odnosi na situacije kada su djeca rođena u braku pa se roditeljstvo pretpostavlja ili je utvrđeno zakonom, te situacije kada će se veza između roditelja i djeteta morati utvrditi ili potvrditi testom utvrđivanja roditeljstva.
 - **Brak**
Označite ovu kućicu ako se odluka odnosi na bračni odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja.
 - **Srodstvo**
Označite ovu kućicu ako se odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja temeljio na obiteljskim vezama – na primjer, tuženik je tetak ili neki drugi srodnik. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
 - **Baka ili djed / brat ili sestra / unuk ili unuka**
Označite jednu kućicu ako je odnos između podnositelja zahtjeva ili obveznika uzdržavanja bio jedan od navedenih. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
 - ***In loco parentis ili istovjetni odnos***
In loco parentis znači odnos u kojem neka odrasla osoba zamjenjuje roditelja u odnosu s djetetom. On može nastati kada je odrasla osoba živjela s djecom i prema njima postupala kao roditelj. U nekim državama to uključuje odnos pomajke i poočima s djetetom.
 - **Odnos istovjetan braku**
Označite ovu kućicu ako stranke nisu bile u braku već su živjele u odnosu koji je sličan braku. U nekim se državama to naziva partnerskim odnosom. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile primjenu Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
1068. Ispunite odjeljak 3.1. s podacima o podnositelju zahtjeva. Datum rođenja podnositelja zahtjeva već je bio naveden u odjeljku 2. Ako je podnositelj dijete, ispunite ovaj odjeljak.

1069. U odjeljak 3.2. unesite podatke o djeci za koju se traži ili plaća uzdržavanje. Ako je dijete podnositelj zahtjeva, potrebno je ispuniti samo odjeljak 3.2. Ako se radi o više od troje djece, kvačicom označite kućicu 3.4. i priložite dodatne informacije na zasebnom listu papira.

1070. Ispunite odjeljak 3.3. ako se uzdržavanje traži ili plaća nekome tko nije podnositelj zahtjeva ili dijete.

e) Ime i kontaktni podaci tužitelja / obveznika uzdržavanja

Upućivanje: odjeljak 4.

1071. U ovom odjeljku podnositelj zahtjeva mora navesti dovoljno podataka na temelju kojih je moguće utvrditi tko je obveznik uzdržavanja i gdje se nalazi za potrebe obavješćivanja o zahtjevu. Ako trenutačna adresa stanovanja nije poznata, moguće je navesti druge podatke, uključujući bivšu adresu stanovanja ili kontaktne podatke drugih osoba koje bi mogle pomoći u pronalaženju obveznika uzdržavanja. Imajte na umu da se u obrascu o financijskoj situaciji (o kojem je riječ u nastavku) također nalazi odredba o dodatnim podacima o obvezniku uzdržavanja.

1072. Treba navesti „osobni identifikacijski broj”, ako je poznat. To može biti broj socijalnog osiguranja (Sjedinjene Države), broj socijalne sigurnosti (Kanada), porezni broj (Australija) ili neki drugi broj koji je izdala država i na temelju kojeg središnje tijelo u zamoljenoj državi može pronaći obveznika uzdržavanja ili provjeriti njegov ili njezin identitet u državnoj ili nekoj drugoj bazi podataka.

f) Gdje treba doznačiti uplatu

Upućivanje: odjeljak 5.

1073. Ako podnositelj zahtjeva želi pratiti ili izvršiti odluku o uzdržavanju nakon donošenja, zamoljena država morat će znati gdje će doznačivati uplate. Ako će se uplate slati nadležnom tijelu u državi moliteljici na obradu, navedite podatke o odjelu za obradu plaćanja ili raspodjelu plaćanja te referentni broj spisa/računa kako bi se uplate mogle točno utvrditi.

g) Svrha zahtjeva

Upućivanje: odjeljak 6.

1074. Navedite podnosi li se zahtjev za donošenje odluke jer odluka ne postoji ili se podnosi radi priznavanja i izvršenja postojeće odluke koju nije bilo moguće priznati ili je bila odbijena.

h) Uzdržavanje koje traži podnositelj zahtjeva

Upućivanje: odjeljak 7.

1075. Neke države zahtijevaju od podnositelja zahtjeva da navede iznos i učestalost uzdržavanja koje traži podnositelj zahtjeva. U profilu države za zamoljenu državu bit će navedeno jesu li potrebni ti podaci. Ako jesu, ispunite odjeljak 7. i navedite valutu traženog iznosa. Valuta može biti valuta zamoljene države ili države moliteljice.

i) Dokumenti u potporu zahtjeva

Upućivanje: odjeljak 8.

1076. U ovom se odjeljku navode dokumenti uključeni sa zahtjevom. Potrebna će dokumentacija ovisiti o činjenicama predmeta, je li roditeljstvo upitno, koja je dob djece te postoje li ugovori o uzdržavanju. Sljedeća tablica mogla bi biti korisna za sastavljanje točne dokumentacije. Međutim, svaki je predmet drugačiji pa bi se ona trebala smatrati samo općom smjernicom.

Rodni list ili istovjetna isprava	Uključite rodni list za svako dijete za koje se traži uzdržavanje. Ostali slični dokumenti uključuju krsne listove ili domovnice – ako nije dostupan rodni list. Važno je da u dokumentu bude potvrđeni datum rođenja i ime djeteta.
Obveznik uzdržavanja priznaje roditeljstvo	To može biti u obliku izjave u trenutku djetetovog rođenja (na bolničkom obrascu) ili kasnije. To obično nije potrebno kada je dijete rođeno dok su roditelji bili u braku.
Formalna izjava s dokazima o roditeljstvu	Ako ne postoji dokumentirana potvrda roditeljstva, podnositelj zahtjeva trebao bi dostaviti formalnu izjavu u kojoj su navedene okolnosti u vezi s roditeljstvom i odnos obveznika uzdržavanja prema djetetu u trenutku rođenja i nakon toga.
Odluka nadležnog tijela u vezi s roditeljstvom	U nekim slučajevima nadležno tijelo možda je već utvrdilo roditeljstvo bez donošenja odluke o uzdržavanju.
Rezultati genskog testiranja	Ako je izvršeno gensko testiranje kojim je potvrđeno roditeljstvo, uključite rezultate.
Potvrda o posvojenju	Ako je obveznik uzdržavanja posvojio dijete za koje se traži uzdržavanje, uključite potvrdu o posvojenju.
Vjenčani list ili sličan dokument ili datum razvoda ili rastave	To uključite ako su stranke bile vjenčane. Na temelju tih dokumenata također će se moći utvrditi je li dijete rođeno u braku između uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja.
Formalna izjava koja služi kao dokaz o zajedničkom boravištu stranaka	Ovo u većini predmeta neće biti važno, ali bi moglo biti važno ako su stranke privremeno boravile drugdje radi zaposlenja, ali su uvijek zadržavale zajedničko boravište u određenoj državi.
Sporazum o uzdržavanju	Ako su stranke prethodno dogovorile uzdržavanje, primjerice u okviru mirenja i postupka za utvrđivanje skrbništva, potrebno je uključiti takav sporazum.
Dokazi o pohađanju srednje škole ili ustanove visokog obrazovanja	To će biti nužno ako se traži uzdržavanje starijeg djeteta, posebno punoljetnog djeteta jer bi pravo na uzdržavanje moglo postojati na temelju školovanja.
Dokaz o invaliditetu	Ako se traži uzdržavanje starijeg djeteta ili punoljetnog djeteta, i to se pravo zasniva na invaliditetu djeteta, potrebno je uključiti taj podatak.
Obrazac o financijskoj situaciji	Ovaj je obrazac potrebno što detaljnije ispuniti. U njemu su navedene posebne informacije važne za donošenje i izvršenje odluke. Njime su obuhvaćene okolnosti obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe.
Potvrda o zaostalim plaćanjima ili povijest plaćanja	Ovaj obrazac vjerojatno neće biti potreban, osim ako se zahtjev podnosi u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (d) i postoje zaostala plaćanja u skladu s prethodnom odlukom.

Mjerodavno pravo	Ako mjerodavno pravo nije „pravo foruma“ (pravo države u kojoj se rješava zahtjev), možda će biti potrebno uključiti dokumentaciju o pravu koje će se primjenjivati.
Ostali dokazi koje zahtijeva zamoljena država	Pogledati profil države za zamoljenu državu kako biste utvrdili postoje li dodatni dokumenti koje je potrebno uključiti.
Odluka zamoljene države kojom se odbija priznavanje i izvršenje	Ako je priznavanje postojeće odluke odbijeno, mora se uključiti preslik odluke kojom se odbija priznavanje.

Slika 38.: Tablica s dokumentima koji će biti uključeni u zahtjev za uzdržavanje

j) Izvršenje nakon donošenja

Upućivanje: odjeljak 9.

1077. Ako podnositelj zahtjeva želi izvršenje odluke o uzdržavanju u zamoljenoj državi nakon donošenja, to treba navesti u ovom odjeljku.

k) Ime kontaktne osobe u središnjem tijelu odgovorne za rješavanje zahtjeva

Upućivanje: odjeljak 11.

1078. Ovdje bi trebala biti navedena osoba u središnjem tijelu odgovorna za ispunjavanje zahtjeva ili pregledavanje zahtjeva ako ga je ispunio podnositelj osobno. U skladu sa „srednje neutralnim“ pristupom kojim je dopušten elektronički prijenos podnesaka, obrazac ne mora biti potpisan.

D. Preporučeni obrazac zahtjeva za izmjenu odluke

1079. U ovom su odjeljku navedene upute za ispunjavanje preporučenog obrasca zahtjeva za izmjenu odluke. Isti obrazac upotrebljavaju uzdržavane osobe i obveznici uzdržavanja. Označite kućicu za odgovarajući zahtjev. Vidjeti poglavlje 12. za dodatne informacije o ovom zahtjevu.

1. Ispunjavanje obrasca

a) Zaštita osobnih i povjerljivih podataka

Upućivanje: uvodni stavak i odjeljak 2. točke (d), (e), (f) i (g) i odjeljak 5.

1080. U Konvenciji je propisano da se podaci prikupljeni ili poslani u kontekstu zahtjeva u skladu s Konvencijom ne smiju otkrivati ili potvrđivati ako bi se time ugrozilo zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe.

1081. Ako je to izvor zabrinutosti, označite odgovarajuću kućicu na obrascu zahtjeva i osobne podatke navedite na zasebnom obrascu (obrazac za povjerljive podatke), umjesto u odjeljku 2.

1082. Vidjeti poglavlje 3. za opću raspravu o zahtjevu za zaštitu osobnih i povjerljivih podataka.

b) Ime i kontaktni podaci podnositelja**Upućivanje: odjeljak 2.**

1083. Kontaktne podaci imaju dvije svrhe. Prva je da se na temelju njih utvrđuju stranke u postupku i time se omogućuje svakom središnjem ili nadležnom tijelu da uspostavi predmet ili spis. Druga je da zamoljena država mora moći na temelju kontaktnih podataka obavijestiti podnositelja zahtjeva u slučaju žalbe protiv odluke o izmjeni i obavezno je obavješćivanje o žalbi.
1084. U nekim će se državama možda upotrebljavati adresa središnjeg tijela ili drugog nadležnog tijela kao adresa podnositelja zahtjeva ako otkrivanje osobne adrese podnositelja zahtjeva nije dopušteno u skladu sa zakonom države moliteljice.¹⁹⁰

Dobra praksa: Središnje tijelo molitelj trebalo bi osigurati da uvijek ima valjanu adresu ili neki drugi način za kontaktiranje podnositelja zahtjeva. Za vrijeme rješavanja zahtjeva za izmjenu odluke mogu nastati problemi zbog kojih će biti potrebne dodatne informacije ili dokumenti i središnje tijelo u državi moliteljici (državi pošiljateljici) morat će moći kontaktirati podnositelja da dostavi informacije ili dokumente.

1085. Ako je podnositelj zahtjeva zastupnik uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja, to treba navesti na obrascu.

c) Podaci o osobama za koje se traži ili kojima se plaća uzdržavanje**Upućivanje: odjeljak 3.**

1086. Na temelju podataka navedenih u zahtjevu mora se moći utvrditi za koga se traži ili kome se plaća uzdržavanje u skladu s odlukom. To uključuje podnositelja zahtjeva (obično roditelj djeteta, ali ponekad i dijete) i djecu na koju se primjenjuje Konvencija. U svakom slučaju mora biti naveden datum rođenja jer je važno osigurati da je odluka unutar područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.).
1087. Mora također biti navedena osnova za traženje ili plaćanje uzdržavanja podnositelju zahtjeva i djeci. Na temelju tih podataka zamoljena država moći će potvrditi je li zahtjev u okviru područja primjene Konvencije.

Objašnjenje pojmova

1088. Sljedeći se pojmovi upotrebljavaju u ovom odjeljku obrasca:

Upućivanje: odjeljci 3.1. i 3.2.

- **Roditeljstvo**
Označite ovu kućicu ako je osnova za uzdržavanje odnos između roditelja i djeteta. To se odnosi na situacije kada su djeca rođena u braku pa se roditeljstvo pretpostavlja ili je utvrđeno zakonom, te situacije kada je veza između roditelja i djeteta uspostavljena ili potvrđena testom utvrđivanja roditeljstva.
- **Brak**
Označite ovu kućicu ako se odluka odnosi na bračni odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja.

¹⁹⁰ Vidjeti Obrazloženje, stavak 612.

- **Srodstvo**
Označite ovu kućicu ako se odnos između podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja temeljio na obiteljskim vezama – na primjer, tuženik je tetak ili neki drugi srodnik. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
 - **Baka ili djed / brat ili sestra / unuk ili unuka**
Označite jednu kućicu ako je odnos između podnositelja ili obveznika uzdržavanja bio jedan od navedenih. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile područje primjene Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
 - ***In loco parentis* ili istovjetni odnos**
In loco parentis znači odnos u kojem neka odrasla osoba zamjenjuje roditelja u odnosu s djetetom. On može nastati kada je odrasla osoba živjela s djecom i prema njima postupala kao roditelj. U nekim državama to uključuje odnos pomajke i poočima s djetetom.
 - **Odnos istovjetan braku**
Označite ovu kućicu ako stranke nisu bile u braku već su živjele u odnosu koji je sličan braku. U nekim se državama to naziva partnerskim odnosom. To se primjenjuje samo ako su zamoljena država i država moliteljica proširile primjenu Konvencije na takve vrste obiteljskih veza.
1089. Ispunite odjeljak 3.1. s podacima o podnositelju zahtjeva. Datum rođenja podnositelja zahtjeva već je bio naveden u odjeljku 2. Ako je podnositelj djetete, ispunite ovaj odjeljak.
1090. U odjeljak 3.2. unesite podatke o djeci za koju se traži ili plaća uzdržavanje. Ako je djetete podnositelj zahtjeva, potrebno je ispuniti samo odjeljak 3.2. Ako se radi o više od troje djece, kvačicom označite kućicu 3.4. i priložite dodatne informacije na zasebnoj listi papira.
1091. Ispunite odjeljak 3.3. ako se uzdržavanje traži ili plaća nekome tko nije podnositelj zahtjeva ili djetete.

d) Ime i kontaktni podaci obveznika uzdržavanja

Upućivanje: odjeljak 4.1.

1092. Navedite je li obveznik uzdržavanja podnositelj zahtjeva.
1093. Podaci o obvezniku uzdržavanja potrebni su za obradu zahtjeva i obavješćivanje obveznika uzdržavanja o zahtjevu uzdržavane osobe za izmjenu. Ovaj je odjeljak potrebno ispuniti što detaljnije u skladu sa znanjem podnositelja zahtjeva. Zamoljena će država, ako je potrebno, poduzeti mjere za pronalaženje obveznika uzdržavanja, ako točno mjesto u kojem se on nalazi nije poznato.
1094. U odjeljku 4.3. treba navesti „osobni identifikacijski broj”, ako je poznat. To može biti broj socijalnog osiguranja (Sjedinjene Države), broj socijalne sigurnosti (Kanada), porezni broj (Australija) ili neki drugi broj koji je izdala država i na temelju kojeg središnje tijelo u zamoljenoj državi može pronaći obveznika uzdržavanja ili provjeriti njegov ili njezin identitet u državnoj ili nekoj drugoj bazi podataka.

Dobra praksa: ako podnositelj zahtjeva ne zna gdje živi obveznik uzdržavanja, uključite što više informacija o posljednjem poznatom boravištu obveznika uzdržavanja (poslodavac, mjesto itd.) Također ćete možda željeti uključiti podatke o drugim vezama s državom – na primjer o srođnicima kod kojih obveznik uzdržavanja možda živi.

e) Ime i kontaktni podaci predstavnika uzdržavane osobe

Upućivanje: odjeljak 4.2.

1095. Ako uzdržavana osoba ima predstavnika, u ovaj je odjeljak potrebno unijeti potrebne podatke. Taj predstavnik može, u mnogim slučajevima, biti pravni savjetnik uzdržavane osobe.

f) Podaci za pomoć u pronalaženju tuženika

Upućivanje: odjeljak 4.3.

1096. Ako je zahtjev za izmjenu podnio obveznik uzdržavanja, uzdržavana osoba u tome je zahtjevu tuženik. U tom slučaju potrebno je u ovom odjeljku navesti dovoljno podataka za pronalaženje uzdržavane osobe. Ako je podnositelj zahtjeva uzdržavana osoba, predstavnik uzdržavane osobe ili predstavnik djeteta, obveznik uzdržavanja je tuženik. U tom slučaju treba uključiti odgovarajuće podatke o obvezniku uzdržavanja.

g) Gdje treba doznačiti uplatu

Upućivanje: odjeljak 5.

1097. Ako će se izmijenjena odluka izvršavati nakon donošenja, zamoljena država morat će znati gdje će doznačiti uplate. Ako će se uplate slati nadležnom tijelu u državi moliteljici na obradu, navedite podatke o odjelu za obradu plaćanja ili raspodjelu plaćanja te referentni broj spisa/računa kako bi se uplate mogle točno utvrditi.

Nemojte ispunjavati ovaj odjeljak obrasca ako smatrate da postoji opasnost za podnositelja zahtjeva. Upotrijebite obrazac za povjerljive podatke.

h) Podaci o odluci

Upućivanje: odjeljak 6.

1098. U zahtjevu bi trebali biti uključeni podaci o odluci koja se želi izmijeniti. Potrebni podaci za ispunjavanje ovog odjeljka obično će se nalaziti u samoj odluci.

i) Promjena okolnosti

Upućivanje: odjeljak 7.

1099. Najčešća je osnova za podnošenja zahtjeva za izmjenu odluke promjena okolnosti uzdržavane osobe, obveznika uzdržavanja ili djece otkad je donesena odluka. U zahtjevu su navedene najčešće promjene okolnosti. One su, većinom, jasne same po sebi. Promjene u okolnostima osobe za koju se traži uzdržavanje mogu uključivati promjenu boravišta djeteta ili situaciju kada uzdržavana osoba više ne uzdržava dijete. Ponovni brak ili ponovna uspostava partnerstva s uzdržavanom osobom također su obuhvaćeni tom kategorijom.

j) Tražena izmjena**Upućivanje: odjeljak 8.**

1100. U ovom odjeljku navedite kakva se izmjena traži. Navedite pojedinosti o traženoj promjeni i valuti, ako je potrebno.

k) Dokumenti uključeni u spis**Upućivanje: odjeljak 9.**

1101. Popis dokumenata koji bi trebali biti uključeni u spis naveden je u ovom odjeljku. U nekim će slučajevima biti potrebna druga dokumentacija, ovisno o razlozima za zahtjev za izmjenu. Osigurajte da budu navedeni razlozi za izmjenu i potkrijepljeni odgovarajućom dokumentacijom.

l) Izvršenje nakon izmjene**Upućivanje: odjeljak 10.**

1102. U nekim situacijama, na primjer, kada uzdržavana osoba traži izmjenu radi povećanja iznosa uzdržavanja, podnositelj će tražiti izvršenje izmijenjene odluke u zamoljenoj državi. Ako je tako, to navedite u odjeljku 10.

m) Podaci o uzdržavanoj osobi**Upućivanje: odjeljak 12.**

1103. Ako obveznik uzdržavanja podnese zahtjev za izmjenu, važno je uobičajeno boravište uzdržavane osobe radi provjere postoje li ograničenja u vezi s postupkom izmjene. U ovom su odjeljku navedene nužne informacije o zahtjevu iz članka 18. To je detaljno opisano u poglavlju 11.

n) Ime kontaktne osobe u središnjem tijelu odgovorne za rješavanje zahtjeva**Upućivanje: odjeljak 13.**

1104. Ovdje bi trebala biti navedena osoba u središnjem tijelu odgovorna za ispunjavanje zahtjeva ili pregledavanje zahtjeva ako ga je podnositelj osobno ispunio. U skladu sa „srednje neutralnim” pristupom kojim je dopušten elektronički prijenos podnesaka, obrazac ne mora biti potpisan.

III. Upute za ispunjavanje dodatnih obrazaca

A. Obrazac o financijskoj situaciji

1105. Ovaj bi obrazac trebao biti priložen svim zahtjevima podnesenima u skladu s Konvencijom. U njemu su sadržani detaljni podaci koji će se upotrebljavati, ako je potrebno, kao pomoć zamoljenoj državi

- da pronađe tuženika za potrebe dostavljanja obavijesti o zahtjevu,
- da pomogne nadležnom tijelu s izvršenjem odluke,
- da utvrdi odgovarajući iznos uzdržavanja u zahtjevima za donošenje i izmjenu odluke, ili
- da podrži zahtjev za pravnu pomoć u zamoljenoj državi.

Savjet: Dobra je praksa pogledati profil države za državu kojoj će obrazac slati. U profilu države bit će navedeno mogu li se ispustiti neki od podataka u obrascu o financijskom stanju.

1. Ispunjavanje obrasca

a) Preambula

1106. Kao i na drugim dokumentima koji su dio zahtjeva, na obrascu se može navesti ako postoji zabrinutost da bi se otkrivanjem ili potvrđivanjem informacija moglo ugroziti zdravlje, sigurnost ili sloboda osobe. u tom slučaju osobni će se podaci unositi samo na obrazac za povjerljive podatke.

b) Podaci u zahtjevu

Upućivanje: dio I.

1107. Ispunite ovaj dio za sve zahtjeve navodeći podatke sadržane u obrascu zahtjeva. Podaci se odnose na kontaktne podatke središnjeg tijela, a ne podnositelja zahtjeva.
1108. U odjeljku 3. navedite je li podnositelj zahtjeva uzdržavana osoba, obveznik uzdržavanja ili predstavnik osobe za koju se traži ili kojoj se plaća uzdržavanje.
1109. U odjeljku 4. naveden je zahtjev koji se podnosi. Imajte na umu da ako se podnosi zahtjev za pravnu pomoć u skladu s člankom 17. uz kućicu za poseban zahtjev, mora biti označena jedna od zadnje dvije kućice.
1110. U odjeljku 5. navedena je valuta koja se upotrebljava u obrascu o financijskoj situaciji. Ako ste sve iznose preračunali u valutu zamoljene države, navedite tečaj koji je korišten i datum preračunavanja.

c) Općeniti podaci o uzdržavanoj osobi ili osobi za koju se traži ili kojoj se plaća uzdržavanje

Upućivanje: dio II.

1111. Ovaj se dio ispunjava samo ako se zahtjev odnosi na donošenje ili izmjenu odluke. Nije ga potrebno ispunjavati u zahtjevima za priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje odluke o uzdržavanju.

d) Opći podaci o obvezniku uzdržavanja

Upućivanje: dio III.

1112. Ovaj dio mora biti ispunjen u svim zahtjevima. U njemu su navedeni neki osnovni podaci o obvezniku uzdržavanja, njegovom dohotku i njegovim ovisnim osobama. Potrebno ga je ispuniti s podacima koji su poznati podnositelju zahtjeva.

e) Imovina i dugovanja obveznika uzdržavanja

Upućivanje: dio IV.

1113. Ovaj dio mora biti ispunjen u svim zahtjevima. Potrebno je navesti sve poznate podatke.

f) Financijsko izvješće podnositelja zahtjeva

Upućivanje: dio V.

1114. Ovaj se dio ispunjava samo ako se zahtjev odnosi na donošenje odluke, izmjenu odluke ili ako je potrebna pravna pomoć u ograničenim okolnostima propisanim u članku 17. Nije ga potrebno ispunjavati u zahtjevima za priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje odluke o uzdržavanju.

g) Zdravstveno osiguranje***Upućivanje: dio VI.***

1115. Ovaj dio treba popunjavati samo u slučaju zahtjeva za donošenje ili izmjenu odluke. Nije ga potrebno ispunjavati u zahtjevima za priznavanje, priznavanje i izvršenje ili izvršenje odluke o uzdržavanju.

h) Završni odjeljci***Upućivanje: završni odjeljci***

1116. Navedite na obrascu je li ga ispunio podnositelj zahtjeva. Ako jest, predstavnik središnjeg tijela mora pregledati dokument. Potrebno je navesti podatke o predstavniku središnjeg tijela i ispuniti potvrdu. Obrazac ne mora biti potpisan.

B. Potvrda o pravovremenoj obavijesti

1117. Ovaj se obrazac upotrebljava samo za zahtjeve za priznavanje ili priznavanje i izvršenje. Potrebno ga je dostaviti ako tuženik (obično obveznik uzdržavanja) nije sudjelovao u postupku i nije imao zastupnika u postupku donošenja odluke o uzdržavanju. Samo u tim slučajevima potrebno je utvrditi je li dostavljena pravovremena obavijest o zahtjevu za donošenje odluke ili o donošenju odluke. Budući da u postupku donošenja odluka o uzdržavanju u nekim upravnim sustavima nije predviđena nazočnost tuženika prije donošenja odluke, ovaj će obrazac u tim situacijama uvijek biti obavezan. Ako niste sigurni je li ovaj obrazac potreban, pogledajte poglavlje 4.
1118. Preporučeni obrazac treba ispuniti službenik koji može potvrditi da je tuženik pravovremeno obaviješten u skladu sa zakonom države koja je donijela odluku (matična država).
1119. U većini slučajeva, kada je potrebna obavijest tuženiku dostavljena u matičnoj državi, bit će dostupni neki dokumenti, kao što su izjava o dostavi ili obavijest ili potvrda dostave kojima se potvrđuje da je tuženik obaviješten o postupku ili o donesenoj odluci. U drugim slučajevima može u odluci postojati naznaka da je tuženik došao na raspravu, da je obaviješten o postupku ili odluci i da je imao priliku biti saslušan ili osporiti odluku. Na temelju te dokumentacije nadležno tijelo može pripremiti potvrdu o pravovremenoj obavijesti.
1120. Ako je obavijest potrebno dostaviti izvan države, a matična država i druga država stranke su nekog drugog međunarodnog instrumenta kojim je uređeno davanje obavijesti, dokumentacija iz tog postupka bit će dostupna kao pomoć nadležnom tijelu u matičnoj državi za ispunjavanje potvrde o pravovremenoj obavijesti.

C. Potvrda o izvršivosti odluke

1121. Ovaj je dokument potreban za zahtjeve za priznavanje i izvršenje. Nije potreban jedino za zahtjeve za izvršenje. U njemu su navedeni podaci propisani u članku 25. stavku 1. točki (b). Dokumentom se potvrđuje da je odluka koja će se priznavati i izvršavati izvršiva u matičnoj državi.¹⁹¹ Ako je odluku donijelo upravno tijelo, u njoj je također potvrđeno da su odlukom ispunjeni zahtjevi iz članka 19. stavka 3. osim ako je matična država navela u skladu s člankom 57. da su njezine upravne odluke uvijek u skladu s člankom 19. stavkom 3.

¹⁹¹ U nekim se državama može koristiti „*attestation de la force de chose jugée*” kojom je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu.

1122. Ako se zahtjev odnosi na priznavanje i izvršenje ugovora o uzdržavanju (ne odluke o uzdržavanju), ovaj će dokument biti potrebno malo izmijeniti radi potvrde da je posebni ugovor o uzdržavanju izvršiv u matičnoj državi kao odluka o uzdržavanju (članak 30. stavak 3. točka (b)).

D. Sažetak odluke

1123. Ovaj bi preporučeni obrazac trebao ispunjavati službenik nadležnog tijela države podrijetla i on se upotrebljava u slučajevima kada je zamoljena država navela, u skladu s člankom 57., da će prihvatiti sažetak odluke o uzdržavanju za potrebe zahtjeva za priznavanje i priznavanje i izvršenje. Najčešće će se upotrebljavati u situacijama kada je odluka o uzdržavanju dugačka i samo dio odluke odnosi se na uzdržavanje. Ako je sažetak prihvatljiv, umjesto prevođenja cijele odluke bit će potrebno prevesti samo sažetak odluke ili izvatke iz nje.

E. Izračun zaostalih plaćanja

1124. Ako postoje zaostala plaćanja uzdržavanja u skladu s odlukom koja će se priznavati i priznavati i izvršavati, zamoljenoj državi potrebno je dostaviti izračun tih zaostalih plaćanja. Trenutačno ne postoji preporučeni obrazac za tu svrhu. U izračunu bi trebao biti naveden iznos zaostalih plaćanja i datum izračuna.
1125. Detaljnim izračunom pomoći će se nadležnom tijelu odgovornom za izvršenje u zamoljenoj državi u slučaju da obveznik uzdržavanja ospori izračun zaostalih plaćanja. Ako je u ime uzdržavane osobe u državi moliteljici uključen centar za socijalnu skrb ili slična agencija, dobra je praksa priložiti potvrdu ili izračun zaostalih iznosa koje je dostavilo to tijelo, jer će njegova evidencija biti sveobuhvatna.

F. Isprava u kojoj je objašnjen način prilagodbe

1126. Ako je u odluci koja će se priznavati ili priznavati i izvršavati predviđena automatska indeksacija ili prilagodba, u spis zahtjeva treba uključiti potvrdu ili dokument u kojem je naveden način indeksacije ili prilagodbe. U dokumentu bi trebalo biti navedeno hoće li iznos izračunavati država moliteljica (npr. kao u slučaju procjene agencije za uzdržavanje djece u Australiji). U protivnom treba uključiti podatke koji su nužni kako bi nadležno tijelo u zamoljenoj državi moglo prilagoditi ili indeksirati odluku prema potrebi.
1127. Trenutačno ne postoji preporučeni obrazac za tu svrhu.

G. Dokaz o naknadama ili pravo na djelovanje (javno tijelo)

1128. Javno tijelo može djelovati kao uzdržavana osoba u zahtjevima za priznavanje, priznavanje i izvršenje i za donošenje odluke ako postojeću odluku nije moguće priznati zbog rezerve izjavljene u skladu s člankom 20.
1129. Iako javno tijelo ne mora utvrditi svoje pravo na djelovanje kao uzdržavana osoba u svakom zahtjevu, dobra je praksa uvijek uključiti te podatke ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo koje ima neovisno pravo na zaostale iznose. Time će se spriječiti kasnija kašnjenja ako će biti potreban dokaz u skladu s člankom 36. stavkom 4.
1130. Trenutačno ne postoji preporučeni obrazac za tu svrhu.

H. Izvješće o napretku

1131. Izrađena su četiri preporučena obrasca. Njih zamoljena država može upotrebljavati za obavješćivanje središnjeg tijela u državi moliteljici o napretku zahtjeva za priznavanje, priznavanje i izvršenje, donošenje i izmjenu odluke. Zamoljeno središnje tijelo trebalo bi upotrijebiti obrazac za posebni zaprimljeni zahtjev. Ti se obrasci upotrebljavaju uz obrazac o potvrdi o primitku koji je obavezni obrazac koji se upotrebljava kao potvrda da je zamoljena država primila obrazac.
1132. Obrazac zahtjeva o izvješćivanju o stanju rješavanja zahtjeva može se upotrebljavati za izvješćivanje o početku obrade zahtjeva te za redovita izvješćivanja za vrijeme trajanja postupka u skladu s Konvencijom.
1133. U polju na početnoj stranici navedite je li izvješće prvo izvješće o napretku dostavljeno u odnosu na određeni zahtjev.
1134. Na daljnjim izvješćima o napretku navedite datum posljednjeg izvješća o stanju i obavješćujte samo o promjenama od prethodnog izvješća. Time se olakšava nadležnom tijelu u državi moliteljici da ažurira svoju evidenciju i izbjegava se udvostručavanje podataka.

IV. Kontrolni popis – dokumenti koje treba priložiti uz izlazne zahtjeve u skladu s Konvencijom

1135. U sljedećim je tablicama sažeto prikazano koji obrasci predviđeni u Konvenciji moraju biti priloženi izlaznom zahtjevu koji se podnosi u skladu s Konvencijom.
1136. Zapamtite da su u tablici navedeni samo zahtjevi koji se podnose u skladu s Konvencijom. Ako se pitanje rješava na temelju izravnog zahtjeva nadležnom tijelu, obavezno je upotrebljavati obrasce koje je navelo nadležno tijelo.

Savjet: *Kada sastavljate spis zahtjeva koji nisu zahtjevi za priznavanje ili priznavanje i izvršenje, uvijek pogledajte profil države za zamoljenu državu. Ako zamoljena država traži neke druge dokumente, oni će biti navedeni u profilu države.*

A. Zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje

Obrazac ili dokument iz Konvencije	Kada ga priložiti	Koji obrazac iz Konvencije upotrijebiti*
Obrazac za slanje	Uvijek priložiti	Upotrijebiti obavezni obrazac
Obrazac zahtjeva	Uvijek priložiti	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Obrazac o financijskoj situaciji	Uvijek priložiti - međutim, ovisno o tome je li podnositelj zahtjeva obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba nisu potrebni svi dijelovi obrasca	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Potvrda o pravovremenoj obavijesti	Samo ako tuženik nije sudjelovao u postupku i nije bio zastupan u postupku u matičnoj državi	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Potvrda o izvršivosti	Uvijek priložiti	Upotrijebiti preporučeni obrazac ¹⁹²
Potpuni tekst odluke	Uvijek priložiti osim ako je prihvatljiv sažetak (vidjeti u nastavku)	Vidjeti poglavlje 3. za informacije o zahtjevu za ovjeru odluke
Sažetak odluke	Priložiti samo ako je zamoljena država navela u skladu s člankom 57. da će prihvatiti sažetak	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Izračun zaostalih plaćanja	Uvijek priložiti ako postoje zaostala plaćanja u skladu s odlukom koja će se priznavati ili priznavati i izvršavati	Upotrijebiti obrazac predviđen u pravu države moliteljice. Ako je odluka prethodno izvršena u državi moliteljici, poželjno je upotrijebiti dokumentaciju od nadležnog tijela za izvršenje u državi moliteljici.

¹⁹² U nekim se državama može koristiti „*attestation de la force de chose jugée*” kojom je propisano da odluka u toj državi ima pravnu snagu.

<i>Dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku</i>	Uvijek priložiti ako je odlukom predviđena automatska prilagodba indeksacijom	Upotrijebiti obrazac predviđen u zakonodavstvu države moliteljice.
<i>Dokaz o naknadama ili pravo na djelovanje (javno tijelo)</i>	Priložiti ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo	Upotrijebiti obrazac predviđen u zakonodavstvu države moliteljice.

Slika 39.: Dokumenti koje treba priložiti uz izlazni zahtjeva za priznavanje ili za priznavanje i izvršenje

* Ako vaša država ne upotrebljava preporučene obrasce, upotrijebite obrazac propisan vašim nacionalnim pravom ili politikom za zahtjeve u skladu s Konvencijom.

B. Zahtjev za izvršenje odluke donesene ili priznate u zamoljenoj državi

Obrazac ili dokument iz Konvencije	Kada ga priložiti	Koji obrazac iz Konvencije upotrijebiti*
Obrazac za slanje	Uvijek priložiti	Upotrijebiti obavezni obrazac
Obrazac zahtjeva	Uvijek priložiti	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Obrazac o financijskoj situaciji	Uvijek priložiti, ali imajte na umu da neće biti potrebni svi dijelovi ovog obrasca	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Potpuni tekst odluke	Uvijek priložiti	Vidjeti poglavlje 3. za informacije o zahtjevu za ovjeru
Sažetak odluke	Ne primjenjuje se. Odluka je iz zamoljene države	
Izračun zaostalih plaćanja	Uvijek priložiti ako postoje zaostala plaćanja u skladu s odlukom koja će se izvršavati	Ako je moguće, upotrijebite potvrdu nadležnog tijela za izvršenje u državi moliteljici.
Potvrda o pravovremenoj obavijesti	Nije primjenjivo	
Potvrda o izvršivosti	Nije primjenjivo	
Dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku	Uvijek priložiti ako je odlukom predviđena automatska prilagodba indeksacijom	Upotrijebiti dokument predviđen nacionalnom politikom ili zakonom države moliteljice
Dokaz o naknadama ili pravo na djelovanje (javno tijelo)	Priložiti ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo	Upotrijebiti obrazac predviđen u zakonodavstvu ili politici države moliteljice.

Slika 40.: Dokumenti koje treba priložiti uz zahtjev za izvršenje

* Ako vaša država ne upotrebljava preporučene obrasce, upotrijebite obrazac propisan vašim nacionalnim pravom ili politikom za zahtjeve u skladu s Konvencijom.

C. **Zahtjev za donošenje odluke**

Obrazac ili dokument iz Konvencije	Kada ga priložiti	Koji obrazac iz Konvencije upotrijebiti *
Obrazac za slanje	Uvijek priložiti	Upotrijebiti obavezni obrazac
Obrazac zahtjeva	Uvijek priložiti	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Obrazac o financijskoj situaciji	Uvijek priložiti, ali imajte na umu da svi dijelovi ovog obrasca neće biti ispunjeni	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Potvrda o pravovremenoj obavijesti	Nije primjenjivo	
Potvrda o izvršivosti	Nije primjenjivo	
Potpuni tekst odluke	Nije primjenjivo	
Sažetak odluke	Nije primjenjivo	
Izračun zaostalih plaćanja	Nije primjenjivo	
Dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku	Nije primjenjivo	
Dokaz o naknadama ili pravo na djelovanje (javno tijelo)	Priložiti ako je podnositelj zahtjeva javno tijelo	Upotrijebiti obrazac predviđen u zakonodavstvu države moliteljice.

Slika 41.: Dokumenti koje treba priložiti uz zahtjev za donošenje odluke

* Ako vaša država ne upotrebljava preporučene obrasce, upotrijebite obrazac propisan vašim nacionalnim pravom ili politikom za zahtjeve u skladu s Konvencijom.

D. **Zahtjev za izmjenu odluke**

Obrazac ili dokument iz Konvencije	Kada ga priložiti	Koji obrazac iz Konvencije upotrijebiti*
Obrazac za slanje	Uvijek priložiti	Upotrijebiti obavezni obrazac
Obrazac zahtjeva	Uvijek priložiti	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Obrazac o financijskoj situaciji	Uvijek priložiti, ali imajte na umu da neće biti potrebni svi dijelovi ovog obrasca ovisno o tome je li podnositelj zahtjeva obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Potvrda o pravovremenoj obavijesti	Nije primjenjivo	
Potvrda o izvršivosti	Nije primjenjivo	
Potpuni tekst odluke	Uvijek priložiti osim ako je prihvatljiv sažetak (vidjeti u nastavku)	Vidjeti poglavlje 3. za informacije o zahtjevu za ovjerene preslike
Sažetak odluke	Priložiti samo ako se zamoljena država složila da će prihvatiti sažetak (Imajte na umu da se članak 57. odnosi samo na sažetke za potrebe zahtjeva za priznavanje i izvršenje)	Upotrijebiti preporučeni obrazac
Izračun zaostalih plaćanja	Uvijek uključiti ako postoje zaostala plaćanja u skladu s odlukom koja će se mijenjati	Ako je moguće, upotrijebite potvrdu nadležnog tijela za izvršenje u državi moliteljici.
Dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku	Priložiti ako u odluci koja će se izmjenjivati postoji odredba za prilagodbu ili indeksaciju	Upotrijebiti dokument predviđen nacionalnom politikom ili zakonom države moliteljice
Dokaz o naknadama ili pravu na djelovanje (javno tijelo)	Nije primjenjivo (javno tijelo ne može podnijeti zahtjev za izmjenu)	

Slika 42.: Dokumenti koje treba priložiti uz zahtjev za izmjenu

* Ako vaša država ne upotrebljava preporučene obrasce, upotrijebite obrazac propisan vašim nacionalnim pravom ili politikom za zahtjeve u skladu s Konvencijom.

V. Ispunjavanje obrazaca za izravni zahtjev za priznavanje i izvršenje

1137. Zapamtite da će se, ako se izravni zahtjev odnosi na priznavanje i izvršenje postojeće odluke i odluka je unutar područja primjene Konvencije, određene odredbe Konvencije primjenjivati na izravni zahtjev nadležnom tijelu (članak 37. stavak 2.).
1138. Primjenjuju se sve odredbe poglavlja 5. (priznavanje i izvršenje) Konvencije. Uz zahtjev bi trebali biti priloženi dokumenti iz članka 25. Oni uključuju:
- cjeloviti tekst odluke,
 - potvrdu o izvršivosti,
 - potvrdu o pravovremenoj obavijesti ako tuženik nije sudjelovao ili nije bio zastupljen u postupku u matičnoj državi ili nije osporio odluku o uzdržavanju,
 - obrazac o financijskoj situaciji,
 - ako je potrebno – izračun zaostalih plaćanja,
 - ako je potrebno – izjavu u kojoj je navedeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku.

Dodatak

osnove za priznavanje i izvršenje odluke

1139. U preporučenom obrascu zahtjeva za priznavanje ili priznavanje i izvršenje propisano je da podnositelj zahtjeva ili središnje tijelo molitelj moraju navesti „osnovu za priznavanje i izvršenje” u stavku 6. Stavak se sastoji od niza izjava koje podnositelj zahtjeva ili predstavnik središnjeg tijela treba označiti. Označiti sve izjave koje su primjenjive.

Važno: Ako niste sigurni koja bi se osnova trebala primjenjivati za priznavanje i izvršenje u zamoljenoj državi – označite **sve** osnove koje bi se mogle primjenjivati. Nemojte ostaviti kućicu ili izjavu neoznačenom osim ako ste sigurni da se ne primjenjuje. Tuženik u zamoljenoj državi mora osporiti registraciju odluke ili proglašenje izvršivosti odluke ako vjeruje da nema osnova za priznavanje i izvršenje. Vidjeti poglavlje 5.

Ispunjavanje obrasca

1140. U ovom odjeljku objašnjene su okolnosti koje treba uzeti u obzir kada odlučujete koju izjavu označiti. Neki pojmovi, kao što je uobičajeno boravište, mogu imati posebno pravno značenje u državi pa će u nekim slučajevima biti nužno pribaviti pravno mišljenje u slučaju nesigurnosti.

A) Uobičajeno boravište tuženika

1141. Pojam „uobičajeno boravište” nije definiran u Konvenciji. Smatra se da tuženik ima uobičajeno boravište u državi u kojoj je donesena odluka (matična država) ako su on ili ona u toj državi živjeli niz godina. Tuženik može imati uobičajeno boravište u državi čak i ako ima dom u nekoj drugoj državi ili boravi u drugoj državi radi posla. Označite ovu kućicu ako smatrate da su ti uvjeti bili ispunjeni u trenutku donošenja odluke. kako bi mogao uspješno osporiti priznavanje ili priznavanje i izvršenje, tuženik će morati dokazati da nije imao ili imala uobičajeno boravište u matičnoj državi u trenutku donošenja odluke.

B) Ispitanik je prihvatio nadležnost

1142. Ako tuženik nije boravio u matičnoj državi u trenutku donošenja odluke, ali je bio nazočan osobno ili je imao zastupnika i rješavao je zahtjev za uzdržavanje na temelju utemeljenosti, može se smatrati da je tuženik prihvatio nadležnost. Tuženik također može prihvatiti nadležnost podnošenjem odgovora na postupak. Prihvaćenje nadležnosti određenog tijela (pravosudnog ili upravnog) pravno je pitanje i za utvrđivanje njegove primjenjivosti možda će biti potreban pravni savjet.
1143. Podatke potražite u odluci ili povezanim materijalima u kojima je navedeno da je tuženik nazočio i sudjelovao u postupku povodom zahtjeva, da je imao zakonskog zastupnika ili se složio da se zahtjev može rješavati u toj državi. Kako bi mogao uspješno osporiti priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke, tuženik će morati dokazati da nije prihvatio nadležnost.

C) Uobičajeno boravište uzdržavane osobe

1144. Vidjeti prethodne primjedbe u vezi s pojmom „uobičajeno boravište”. Ako se čini da je uzdržavana osoba imala boravište u matičnoj državi u trenutku donošenja odluke i da je tamo neko vrijeme živjela, označite ovu kućicu. Kako bi mogao uspješno osporiti priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke, tuženik će morati dokazati da uzdržavana osoba nije imala uobičajeno boravište u državi u kojoj je donesena odluka u trenutku donošenja odluke, osim ako je zamoljena država izjavila rezervu.

D) Uobičajeno boravište djeteta i tuženika koji je s djetetom živio ili ga uzdržavao

1145. Vidjeti prethodne primjedbe u vezi s pojmom „uobičajeno boravište”.
1146. Označite ovu kućicu kada je odluka, na primjer, donesena u državi A, a dijete je imalo boravište u državi A u trenutku donošenja odluke i tuženik je također u jednom trenutku živio s djetetom u državi A. Ako tuženik nikada nije živio s djetetom, ali je u jednom trenutku imao boravište u državi A i uzdržavao je dijete dok je ono tamo imalo boravište, to je također obuhvaćeno ovom izjavom.
1147. Ako se čini da je dijete imalo uobičajeno boravište u trenutku donošenja odluke i tuženik je tamo imao boravište i pružao potporu, označite ovu kućicu. Kako bi mogao uspješno osporiti priznavanje ili priznavanje i izvršenje odluke, tuženik će morati dokazati da dijete nije imalo uobičajeno boravište u matičnoj državi u tom trenutku ili da tuženik nikada nije tamo živio s djetetom ili uzdržavao dijete u toj državi.

E) Pisani sporazum

1148. Označite ovu kućicu ako se čini da su tuženik i uzdržavana osoba sklopili pisani sporazum prema kojemu država koja je donijela odluku to može učiniti. Međutim, imajte na umu da se to NEĆE primjenjivati za uzdržavanje djeteta pa će se stoga samo primjenjivati na uzdržavanje bračnog druga ili druge vrste uzdržavanja obitelji (ako su država moliteljica i zamoljena država proširile područje primjene Konvencije na druge oblike uzdržavanja obitelji).
1149. Oспорavajući priznavanje ili priznavanje i izvršenje, tuženik će morati dokazati da se sporazum ne smije upotrebljavati kao osnova za priznavanje i izvršenje odluke u zamoljenoj državi, osim ako je zamoljena država svoju rezervu u odnosu na tu osnovu.

F) Nadležnost koja se temelji na osobnom položaju ili roditeljskoj odgovornosti.

1150. U nekim državama nadležnost za donošenje odluke o uzdržavanju nastaje ako je nadležno tijelo nadležno za donošenje povezane odluke o osobnom položaju ili roditeljskoj odgovornosti. To može biti slučaj, primjerice, u odnosu na odluku o razvodu kada sud odlučuje o „bračnom stanju”. U toj situaciji nadležno tijelo također je nadležno za donošenje odluke o uzdržavanju.
1151. Ako se čini da je odluka o uzdržavanju donesena na toj osnovi, označite ovu kućicu. Za potvrđivanje osnove na kojoj je vjerojatno donesena odluka možda će biti koristan pravni savjet.
1152. Oспорavajući priznavanje ili priznavanje i izvršenje, tuženik će morati dokazati da se sporazum ne smije priznavati na toj osnovi, osim ako je zamoljena država svoju rezervu u odnosu na tu osnovu.

Poglavlje 16.

Izravni zahtjevi nadležnim tijelima

Kako je podijeljeno ovo poglavlje:

Tema su ovog poglavlja izlazni i ulazni izravni zahtjevi koji se podnose nadležnim tijelima.

U odjeljku I. nalazi se pregled izravnih zahtjeva u kontekstu Konvencija i kada se mogu upotrebljavati.

U odjeljku II. opisan je postupak ili koraci za izlazne i ulazne zahtjeve za priznavanje i izvršenje odluka.

U odjeljku III. opisani su izravni zahtjevi za donošenje i izmjenu odluka.

U odjeljku IV. nalaze se upućivanja i dodatni materijali za zahtjeve.

Odjeljkom V. obuhvaćena su neka od najčešće postavljanih pitanja u vezi s ovim zahtjevima.

I. Uvod

1153. Tema su ovog Priručnika u prvom redu zahtjevi i izravni zahtjevi koji se podnose središnjim tijelima. Međutim, u nekim će slučajevima, kao što je navedeno u drugim poglavljima, podnositelj morati podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu radi primjene nacionalnog prava države ugovornice za pitanje koje je uređeno Konvencijom ili je unutar područja primjene Konvencije. To može uključivati donošenje ili izmjenu odluke. Izravni zahtjev moguće je podnijeti u situacijama kada podnositelj ne može podnositi zahtjev putem središnjeg tijela jedne ili obje uključene države jer odredbe poglavlja II. ili III. nisu proširene u toj državi na takve vrste pitanja koje podnositelj zahtjeva nastoji riješiti. Također je moguće podnijeti izravni zahtjev ako je podnositelj zahtjeva odlučio postupati izvan sustava središnjeg tijela uz pomoć odvjetnika ili bez pomoći odvjetnika, ali podnositelj zahtjeva još uvijek želi iskoristiti odredbe Konvencije koje se primjenjuju.
1154. Mogućnost obveznika uzdržavanja da podnese izravni zahtjev nadležnom tijelu u drugoj državi posebno je predviđena u članku 37. Konvencije. Važni elementi tog članka uključuju sljedeće:
- primjenjivost nacionalnog prava na sve izravne zahtjeve,
 - odredbu da se u predmetima na koje se primjenjuje Konvencija i da, podložno članku 19., nadležnim tijelima može podnijeti izravni zahtjev za donošenje ili izmjenu odluke o uzdržavanju.
 - primjena posebnih odredbi na izravne zahtjeve za priznavanje i izvršenje.
1155. Iako izravni zahtjev ne rješava središnje tijelo, kako bi se mogao primjenjivati članak 37. pitanje mora biti u okviru područja primjene Konvencije (vidjeti poglavlje 3.) u zamoljenoj državi i državi moliteljici.
1156. Najčešći scenarij kada se izravni zahtjev podnosi nadležnom tijelu u drugoj državi ugovornici uključuje situaciju kada podnositelj zahtjeva traži priznavanje, priznavanje i izvršenje, donošenje ili izmjenu odluke koja se odnosi samo na uzdržavanje bračnog druga.

A. Primjer predmeta

1157. F je uzdržavana osoba koja ima boravište u državi A. Ona želi donošenje odluke o uzdržavanju u skladu s kojom će joj G morati plaćati uzdržavanje. G ima boravište u državi B. Ni država A niti država B nisu proširile primjenu poglavlja II. i III. na obveze uzdržavanja bivših bračnih drugova. Država A i država B obje su države ugovornice Konvencije.

B. Kako to funkcionira u skladu s Konvencijom

1158. Središnje tijelo u državi A neće moći pomoći F s njezinim zahtjevom. Međutim, F može podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu u državi B za donošenje odluke o uzdržavanju ako je podnošenje takvog zahtjeva dopušteno nacionalnim pravom države B. F će upotrijebiti obrasce i dokumente propisane nacionalnim pravom države B za postupak donošenja odluke i zahtjev će se rješavati u skladu s nacionalnim pravom i postupcima u državi B. Nakon donošenja odluke, F može podnijeti izravni zahtjev za izvršenje te odluke nadležnom tijelu u državi B, ako je nacionalnim pravom države B dopušteno izvršenje odluka koje se odnose samo na uzdržavanje bivših bračnih drugova.
1159. U ostatku ovog poglavlja opisuju se izravni zahtjevi za priznavanje i izvršenje i zatim izravni zahtjevi za donošenje i izmjenu odluka.

II. Izravni zahtjevi za priznavanje i izvršenje

1160. Općenito se na postupke povodom svih izravnih zahtjeva primjenjuje nacionalno pravo zamoljene države. Tim je pravom propisano je li moguće podnijeti zahtjev i koji se obrasci ili postupci moraju upotrebljavati. Međutim, ako se izravni zahtjev odnosi na priznavanje i izvršenje postojeće odluke i odluka je unutar područja primjene Konvencije, određene odredbe Konvencije primjenjivat će se na izravni zahtjev. Ovim su odjeljkom opisani postupci za izravne zahtjeve za priznavanje i izvršenje odluka.

A. Izlazni izravni zahtjevi (priznavanje i izvršenje)

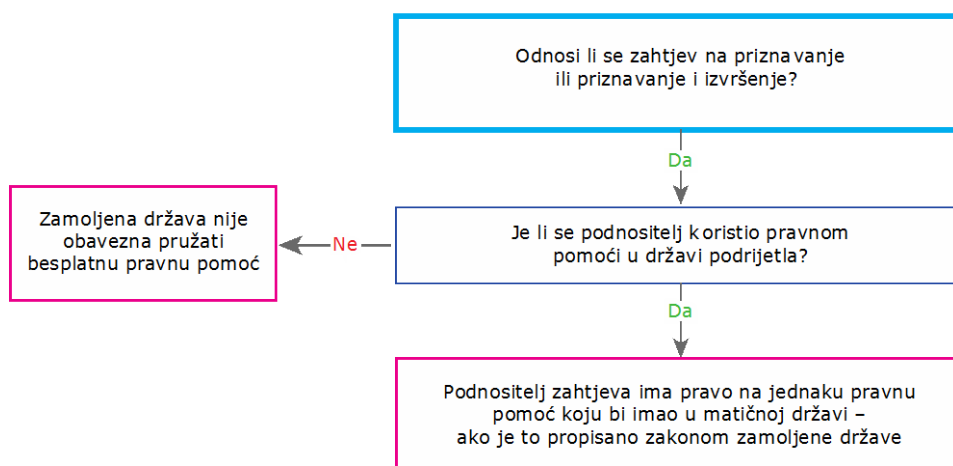
1161. U Konvenciji je propisano da se niz odredbi o zahtjevima za priznavanje i izvršenje primjenjuje na izravne zahtjeve za priznavanje i izvršenje podnesene nadležnim tijelima (članak 37. stavak 2.).

Dokumenti koje je potrebno priložiti

1162. Na izravne se zahtjeve primjenjuju sve odredbe poglavlja 5. (priznavanje i izvršenje) Konvencije. Stoga bi uz zahtjev trebali biti priloženi dokumenti iz članka 25. Oni uključuju sljedeće:
- cjeloviti tekst odluke,
 - potvrdu o izvršivosti,
 - potvrdu o pravovremenoj obavijesti ako tuženik nije sudjelovao ili nije bio zastupljen u postupku u matičnoj državi ili nije osporio odluku o uzdržavanju,
 - obrazac o financijskoj situaciji,
 - ako je potrebno – izračun zaostalih plaćanja,
 - ako je potrebno – izjavu u kojoj je navedeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku.
1163. Vidjeti poglavlje 4. za informacije o tim obrascima i poglavlje 15. za upute o ispunjavanju tih obrazaca.

1164. Za izravni zahtjev nije moguće upotrijebiti preporučeni obrazac zahtjeva. U nekim će slučajevima zamoljeno nadležno tijelo imati vlastite obrasce. Pogledajte profil države ili se za dobivanje preslike obrasca obratite izravno zamoljenom nadležnom tijelu na adresu navedenu u profilu države.
1165. U većini slučajeva koji se odnose na izravne zahtjeve bit će također nužno dostaviti dokumente kojima se pokazuje opseg u kojem je podnositelj zahtjeva dobio besplatnu pravnu pomoć u matičnoj državi. To je zato što se odredbe o učinkovitom pristupu postupcima i pružanju besplatne pravne pomoći ne primjenjuju na izravne zahtjeve. Međutim, u svakom postupku za priznavanje ili izvršenje podnositelj ima pravo na istu razinu besplatne pravne pomoći koju je primao u matičnoj državi ako je, pod istim okolnostima, da ista razina pomoći dostupna u zamoljenoj državi (članak 17. točka (b)).
1166. U dijagramu u nastavku prikazan je zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći za izravne zahtjeve nadležnom tijelu.

**PRAVNA POMOĆ
IZRAVNI ZAHTJEVI UZDRŽAVANE OSOBE ILI
OBVEZNIKA UZDRŽAVANJA NADLEŽNIM TIJELIMA
(članak 17. točka (b) i članak 37.)**

Slika 43.: Pravna pomoć – izravni zahtjevi nadležnom tijelu

1167. Iako besplatna pravna pomoć možda nije dostupna, imajte na umu da zamoljena država ne može tražiti osiguranje, obveznicu ili polog, bez obzira kako se nazivali, kao jamstvo za plaćanje troškova koji će nastati podnositelju zahtjeva u postupku (članak 37. stavak 2. i članak 14. stavak 5.).
1168. Naposljetku, u svakom slučaju, ne postoji zahtjev da zamoljena država mora pružiti pravnu pomoć podnositelju zahtjeva koji odluči podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu ako se postupak mogao pokrenuti putem središnjeg tijela.¹⁹³

B. Ulazni izravni zahtjevi (priznavanje i izvršenje)

a) Uzdržavanje bivšeg bračnog druga

1169. Osim ako su država moliteljica i zamoljena država ugovornica izjavile da proširuju primjenu poglavlja II. i III. na obvezu uzdržavanja bivših bračnih drugova, ulazni zahtjevi za priznavanje i izvršenje odluke koja se odnosi samo na uzdržavanje bivšeg bračnog druga neće se podnositi središnjim tijelima. Uzdržavana osoba podnijet će izravni zahtjev nadležnom tijelu koje može biti pravosudno ili upravno tijelo. Međutim, primjenjuju se isti zahtjevi propisani u članku 25. u vezi s dokumentima.
1170. Uz zahtjev (za izravne zahtjeve ne upotrebljava se preporučeni obrazac zahtjeva) uvijek će biti potrebni sljedeći dokumenti.
- tekst odluke,
 - potvrda o izvršivosti,
 - potvrda o pravovremenoj obavijesti ako tuženik nije sudjelovao ili nije bio zastupljen u postupku u matičnoj državi ili nije osporio odluku,
 - obrazac o financijskoj situaciji ili neki drugi dokument u kojem su navedene financijske okolnosti stranaka,
 - dokument u kojem je objašnjen izračun zaostalih plaćanja,
 - dokument u kojem je objašnjeno kako prilagoditi ili indeksirati odluku
 - izjava ili informacije o pružanju pravne pomoći podnositelju zahtjeva u državi moliteljici.
1171. Možda će biti potrebni dodatni dokumenti ovisno o nacionalnim postupcima u zamoljenoj državi.
1172. Kada nadležno tijelo zaprimi izravni zahtjev, ono će primjenjivati postupak priznavanja koji je jednak onom opisanom u poglavlju 5. (redovni postupak ili alternativni postupak). Odluka će biti proglašena izvršivom ili će biti registrirana i tuženik i podnositelj zahtjeva bit će o tome obaviješteni (članak 23. stavak 5.) ili će tuženik biti obaviješten i obje će stranke imati priliku biti saslušane prije nego što nadležno tijelo odluči hoće li priznati odluku nakon dostave obavijesti (članak 24. stavak 3.).
1173. Osnova za podnošenje prigovora ili žalbe protiv proglašenja izvršivosti ili registracije odluke primjenjuje se jednako na zahtjeve podnesene nadležnom tijelu. Međutim, ako je podnositelju zahtjeva potrebna pravna pomoć za odgovor na prigovor ili žalbu tuženika, središnje tijelo neće pružiti besplatnu pravnu pomoć i podnositelj će morati sam to riješiti. Nadležno tijelo možda će moći pomoći podnositelju zahtjeva u ocjenjivanju drugih izvora pomoći, uključujući pravnu pomoć, ako je dostupna. U svakom slučaju, podnositelj ima pravo na najmanje istu razinu pravne pomoći na koju je imao pravo u državi moliteljici, ako je ta razina pomoći dostupna u zamoljenoj državi (članak 17. točka (b)).
1174. Budući da središnje tijelo nije sudjelovalo u postupku priznavanja, zahtjev za izvršavanje neće automatski slijediti nakon izravnog zahtjeva za priznavanje, osim ako je to propisano zakonom. Ako ne, osoba koja podnosi izravni zahtjev morat će podnijeti zasebni zahtjev za izvršenje u skladu s nacionalnim postupcima zamoljene države.

b) Djeca stara 21 godinu ili više

1175. Budući da djeca stara 21 godinu ili više nisu obuhvaćena područjem primjene Konvencije, nadležno tijelo u državi ne mora prihvatiti zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke o uzdržavanju za tu djecu osim ako su u skladu s člankom 2. stavkom 3. Konvencije obje države ugovornice (država moliteljica i zamoljena država) izričito navele da se primjena Konvencije proširuje na tu djecu. Ako nema takve izjave, ne postoji zahtjev da odluka o uzdržavanju djeteta koje je staro 21 godinu ili više mora biti priznata ili izvršena.
1176. Imajte na umu da će se to primjenjivati ako je zakonom države podrijetla dopušteno plaćanje uzdržavanja za djecu koja su starija od 21 godine jer se članak 32. stavak 4. (primjena prava države podrijetla na utvrđivanje trajanja obveze uzdržavanja) mora čitati u okviru područja primjene članka 2.
1177. Potpuni opis područja primjene Konvencije dostupan je u poglavlju 3.

c) Drugi oblici uzdržavanja članova obitelji

1178. Iako je u Konvenciji propisano da se države mogu dogovoriti da će proširiti odredbe Konvencije na druge oblike uzdržavanja obitelji, uključujući ranjive osobe, osim ako to učine zamoljena država i država moliteljica, ne postoji uvjet da nadležno tijelo u državi mora prihvatiti izravni zahtjev za priznavanje ili izvršenje odluke za druge oblike uzdržavanja obitelji.

III. Izravni zahtjevi za donošenje i izmjenu odluka

1179. Izravni zahtjevi nadležnom tijelu za donošenje ili izmjenu odluke unutar područja primjene Konvencije u potpunosti su uređeni, podložno članku 18., nacionalnim pravom. Prethodno navedene odredbe Konvencije o zahtjevima za priznavanje i izvršenje ne primjenjuju se na zahtjeve za donošenje ili izmjenu odluka. To u praksi znači da će uzdržanim osobama i obveznicima uzdržavanja koji podnose takve zahtjeve biti dostupni postupci, obrasci i pomoć propisani nacionalnim pravom ili postupci zamoljene države.
1180. Važno je napomenuti da iako je odluka o uzdržavanju možda unutar područja primjene Konvencije (npr. ako se odluka odnosi na uzdržavanje bivšeg bračnog druga), odredbe o učinkovitom pristupu postupcima i pravnoj pomoći ne primjenjuju se na te zahtjeve. U nekim slučajevima možda će uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja morati angažirati odvjetnika na vlastiti trošak u zamoljenoj državi radi podnošenja izravnog zahtjeva.
1181. U profilu zamoljene države bit će navedeno koji se postupci primjenjuju na izravne zahtjeve u toj državi ili će biti navedene informacije o tome kako se obratiti nadležnom tijelu za dobivanje tih informacija.

IV. Dodatni materijali**A. Praktični savjeti**

1182. Pogledajte profil države za zamoljenu državu kako biste saznali što je potrebno za izravni zahtjev. Zahtjev se podnosi putem obrasca zahtjeva ili nekog drugog dokumenta koji je propisan u zamoljenoj državi. Iako su dokumenti koji se upotrebljavaju za izravne zahtjeve za priznavanje i izvršenje možda jednaki onima koji se upotrebljavaju za zahtjeve podnesene putem središnjih tijela, dokumenti za ostale vrste zahtjeva mogli bi biti znatno drugačiji od onih koji se upotrebljavaju za zahtjeve u skladu s Konvencijom.

1183. Izravni zahtjev trebalo bi upotrebljavati samo u izvanrednim okolnostima ako je moguće podnijeti zahtjev središnjem tijelu. Zahvaljujući uslugama središnjeg tijela, djelatnici koji rješavaju zahtjeve u obje države mogu pružiti učinkovitiju pomoć uzdržavanim osobama i obveznicima uzdržavanja i zahtjeve rješavati žurnije nego putem nadležnih tijela. Također se smanjuje vjerojatnost udvostručavanja zahtjeva i odluka. Neka nadležna tijela možda nemaju resurse ili znanje za učinkovito rješavanje stvari koje se mogu rješavati putem središnjeg tijela.

B. Povezani obrasci

1184. Samo za priznavanje i izvršenje:

Potvrda o izvršivosti

Potvrda o pravovremenoj obavijesti

Potvrda o zaostalim plaćanjima (ako je potrebno)

Potvrda o pravnoj pomoći (ako je potrebno)

Izjava u kojoj je opisan način indeksiranja ili prilagodbe (ako je primjenjivo)

C. Povezani članci Konvencije

članak 2. stavak 3.

članak 10.

Članak 17. točka (b)

članak 25.

članak 37.

V. Najčešća pitanja

Koja je razlika između zahtjeva koji se podnosi središnjem tijelu i izravnog zahtjeva nadležnom tijelu?

1185. Zahtjevi koji se podnose središnjim tijelima ograničeni su na zahtjeve propisane u članku 10. Zahtjev se podnosi središnjem tijelu ako je unutar područja primjene Konvencije i ako je naveden u članku 10.
1186. Izravni zahtjev nadležnom tijelu podnosi se za pitanje obuhvaćeno Konvencijom. Primjer izravnog zahtjeva jest zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju bivšeg bračnog druga.

Može li podnositelj zahtjeva odlučiti podnijeti izravni zahtjev nadležnom tijelu umjesto zahtjeva središnjem tijelu?

1187. Da – ako je to dopušteno u skladu s unutarnjim postupcima zamoljenog nadležnog tijela (neka nadležna tijela jednostavno upućuju predmete središnjem tijelu). Međutim, podnositelj zahtjeva koji odabere taj postupak mora biti svjestan da se u nekim državama odredbe o pravnoj pomoći za izravne zahtjeve ne primjenjuju na situacije kada je bilo moguće podnijeti zahtjev središnjem tijelu. To je moguće kada je zamoljena država uspostavila učinkovite postupke u skladu s kojima je moguće zahtjev rješavati bez pravne pomoći za zahtjeve podnesene središnjem tijelu.

Može li središnje tijelo poslati izravni zahtjev nadležnom tijelu ako, na primjer, zamoljena država nije proširila područje primjene poglavlja II. i III. na određenu vrstu obveze uzdržavanja?

1188. Da – u Konvenciji nije propisano da izravni zahtjev mora podnijeti sama uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja. Takav je scenarij vjerojatan u situacijama kada je država moliteljica proširila područje primjene poglavlja II. i III. na uzdržavanje bivšeg bračnog druga, a zamoljena država nije. U tom slučaju središnje tijelo molitelj može pomoći uzdržavanoj osobi s pripremom dokumentacije i sa slanjem zahtjeva nadležnom tijelu u zamoljenoj državi.

Koje je obrasce ili dokumente potrebno upotrebljavati za izravni zahtjev?

1189. Ako se izravni zahtjev odnosi na priznavanje i izvršenje, uključite dokumente navedene u članku 25. jer se taj članak primjenjuje na izravne zahtjeve za priznavanje i izvršenje. Preporučeni obrazac zahtjeva mogu upotrebljavati samo središnja tijela pa stoga upotrijebite obrazac koji traži zamoljeno nadležno tijelo ili obrazac koji upotrebljava vaša država, ako zamoljeno nadležno tijelo nije odredilo neki obrazac.
1190. Za sve ostale zahtjeve obratite se nadležnom tijelu kako biste utvrdili obrasce ili dokumente koji su potrebni za podnošenje izravnog zahtjeva.

Hoće li uzdržavanoj osobi ili obvezniku uzdržavanja biti potreban odvjetnik za podnošenje zahtjeva nadležnom tijelu?

1191. To će u potpunosti ovisiti o postupcima nadležnog tijela. Ako se izravni zahtjev odnosi na priznavanje i izvršenje, zamoljena država mora osigurati da podnositelj ima pravo na najmanje istu razinu pravne pomoći koja je dostupna u državi moliteljici, ako je ta razina pomoći dostupna u zamoljenoj državi (članak 17. točka (b)).
1192. U odnosu na sve druge izravne zahtjeve, osoba koja podnosi izravni zahtjev morat će snositi te troškove pravne pomoći, ako je ta pomoć potrebna, osim ako je u zakonu zamoljene države propisano drugačije.

The Hague Conference on Private International Law
Permanent Bureau
Churchillplein 6b
2517 JW The Hague
The Netherlands

☎ + 31 70 363 3303
☎ +31 70 360 4867
secretariat@hcch.net
www.hcch.net

ISBN 978-92-79-56689-9

doi: 10.2838/99987